

AZ ÉGBOLT LOVAGJAI

REGÉNY

IRTA:
PAUL FÉVAL

FORDITOTTA:
FORRÓ PÁL

BUDAPEST
LÉGRÁDY TESTVÉREK KIADÁSA

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest: Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2017
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5572-63-0 (online)
MEK-16602

TARTALOM

I. <i>A rendelet.</i>	XIX. <i>A cellában.</i>
II. <i>Antoine Conti Vintimille gróf.</i>	XX. <i>A levél</i>
III. <i>A Szüz Anya zárdájában.</i>	XXI. <i>A Barát hadserege.</i>
IV. <i>Az Alcantara-fogadóban.</i>	XXII. <i>A francia udvar.</i>
V. <i>Jean de Souza.</i>	XXIII. <i>A portugál udvar.</i>
VI. <i>A király.</i>	XXIV. <i>Savoie-Nemour kisasszony.</i>
VII. <i>Balthazár kalandja.</i>	XXV. <i>Franciaország lobogója.</i>
VIII. <i>A találkozás.</i>	XXVI. <i>Nyolc óra.</i>
IX. <i>Donna Xiména de Souza.</i>	XXVII. <i>Éjjélkor.</i>
X. <i>A király ébredése.</i>	XXVIII. <i>Miss Arabella.</i>
XI. <i>Ascanio Macarone dell'Aquamonda.</i>	XXIX. <i>Két találka.</i>
XII. <i>Az égbolt lovagjai.</i>	XXX. <i>Károly király kutyuskái.</i>
XIII. <i>A király vadászata.</i>	XXXI. <i>Vihar előtt.</i>
XIV. <i>A lissaboni polgárok hőstettei.</i>	XXXII. <i>A király utolsó vadászata.</i>
XV. <i>A királynő és az anya.</i>	XXXIII. <i>A tizenhármasszám.</i>
XVI. <i>Az ikrek elválnak.</i>	XXXIV. <i>Limoeiró.</i>
XVII. <i>Az előszobában.</i>	XXXV. <i>A Barát.</i>
XVIII. <i>A fogadószobában.</i>	

I. *A rendelet.*

Az Ur 1664-ik esztendejében, május egyik napján hajnalban pompás menet vonult végig Lissabon utcáin és a főtérre igyekezett. Csupa csillogó vértbe öltözött katona, akiknek megjelenése azonban nem tulságos örömmel töltötte el a békés polgárokat, akik a házak falához lapulva mormogtak halk szitkokat. A katonák egy előkelő hányi-veti modoru, hetyke tekintetű ur körül csoportosultak, aki hosszú vékony kardjával úgy játszadozott, akár egy sétatálcával. A kürtösök teli tüdővel fújták trombitáikat és igyekeztek a főtérre, ahol megálltak és az előkelő gavallér egy pecsétetes írást szedett elő kabátjából. Ugyanakkor azonban nyers hangon - amely egyáltalában nem illett finom külsejéhez, - rámondott a kürtösökre: No, mi az, fickók, nem tudtok különben fujni? Mit nyögdécseltek ilyen keservesen? Őseimre mondom, szíjat hasítok a hátatokból, ha nem harsog jobban a trombitátok! Addig fujjátok, amíg Lissabon valamennyi tökfőjű polgára fel nem ébred és ide nem rohan meghallgatni a király legfelsőbb parancsát!

- Jól beszélsz, Conti uram! - helyeseltek a tisztek, - adjuk meg a tiszteletet őfelségének, Braganzai Alfonsnak, Portugália királyának!

- És tisztelet illesse őfelsége első miniszterét is! - tették hozzá néhányan hizelegve.

A harsonák fülrepesztően üvöltöttek és bőgtek, a megriadt emberek félig öltözetlenül rohantak ki az utcára, mert azt hitték, hogy fejükre gyújtották a várost, vagy ellenség tört rájuk és Conti grófnak csakhamar teljesedett a kívánsága. A tágas tér szorongásig megtelt kíváncsi, ijedt emberekkel. Mindenki izgatott volt, a szemek nyugtalanul pislogtak, mert hiszen tisztában voltak azzal, hogy abból a rendeletből, melyet a beteg, szerencsétlen király fogalmazott és Conti gróf sugalmazott, semmi jó nem származhat. Halálos, dermedt csend támadt, az ember-tömeg szorongva várta, hogy mit fog hallani? Az első sorban állók között volt egy, a gyermekkorát még alig átlépett fiatalember is, aki a posztómunkások jellegzetes ruháját viselte. A véletlen egészen Conti közelébe sodorta, akitől csak egy lovaskatona választotta el.

- Gazfickók, - rivalt most Conti a trombitásokra, akik vörös arccal fújták még mindig kürtjeiket, - nem látjátok, hogy beszélni akarok?...

A saját lármájuktól elkábult kürtösök nem hallották Conti szavait. A feldühödött gróf erre indulatosan kardja lapjával vágott végig az egyikén, mire az kiejtette kezéből a kürtöt és a többiek is rémülten elhallgattak. A tömegben halk moraj futott végig.

- Remek, Conti gróf érti, hogyan kell érthetően beszélni! - kacagott az egyik tiszt.

- Pompás! - helyeselt a tisztek kórusa.

Ezalatt a sebesült trombitás kezével megtörölte vérző arcát. Kissé szédült, megingott a nyergében és alig tudta magát tartani. Ekkor a munkáskülsejű ifjú kardja hegyén egy finom zsebkendőt felnyújtott, melyet a szerencsétlen katona mohón elkapott. Szétnyitotta a zsebkendőt, melynek sarkában egy himzett nemesi cimér volt látható. De a kürtös ezt most nem vette észre, mert a kendőt arcára szorította. A munkás pedig visszatért helyére.

- Figyeljete! - kiáltotta most a királyi hírnök. - Conti pedig felemelkedett nyergében, kitergette a pergamentlapot és mielőtt olvasásába kezdett volna, még egy gunyos, megvető pillantást vetett a tömegre.

- Figyeljetez polgárok és parasztok! - mondotta kihívó hangon. - Ezt hirdetem nektek Braganzai Alfons öfelsége, Portugália, Aethiopia, Arábia, Perzsia és India, valamint az összes felfedezett és még felfedezendő gyarmatok urának nevében:

„Meghagyjuk Lissabon valamennyi polgárának, hogy az esteli harangszó után hagyja nyitva háza kapuját a jótékonyság jegyében, hogy a fáradt vándorok, utasok és koldusok bármely órában bárhol menedéket találjanak.

Másodszor: Mindenki tartozik eltávolítani ablakából a vasrácsokat és fatáblákat, melyek a méltatlan bizalmatlanság szülöttei és azt a látszatot keltik, mintha e nemes városban bárkinek is oka volna latroktól vagy gonosz emberektől tartania.

Tilos továbbá felesleges módon lámpákat égetni az ajtók előtt, mert ez pénzpocsékolásra vezet és a király vigyázni óhajt polgárai erszényeire. Ugyancsak tilos égő fákkal járni éjnek idején a városban. Ilyet legfeljebb napkeltétől napnyugtáig szabad ezentul hordozni.

Végül a legszigorubban tilos Lissabon polgárainak bárminemű fegyvert és különösen hosszú kardot hordaniok. Legfeljebb ruhájuk ékesítésére hordhatnak egy rövid kis tört, melyet azonban erősen tokjába kell szegezni.”

Mindezt öfelsége VI. Alfons saját kezével aláírta és királyi pecsétjével ellátta. Az Isten áldása legyen mindazokon, akik parancsát végighallgatták.

Conti gróf elhallgatott. A tömeg megrökönyödve állt, egy hang sem hallatszott, de mindegyik érezte a másik izzó haragját és felháborodását. Tudták, hogy ismét visszaéltek a befolyásolható király tehetetlenségével és rajta keresztül meggyalázták a polgárok méltóságát.

A tömeg békétlenül, de némán oszlott szét.

- Ejnye, - békétlenkedett Conti, - hiszen ezek rosszabbak, mint a birkák. Azt hittem, lázadozni fognak és részünk lesz egy kis derekas kardlapozásban.

El akart indulni, de lova egy élő akadályba ütközött. A fiatal munkás állt ott, akit a hallottak annyira megleptek, hogy szinte földbegyökerezetten maradt a helyén. Conti ajkára ravasz mosoly torzult. Ez majd mindegyikért megfizet! mormogta. És kardja lapjával hatalmasan végigvágott az ifju hátán.

- Ennek ugyan megadtad! - kacagott Manuel Antunez, a gróf segédtisztje.

- De hiszen megkapja még jobban is! - heveskedett Conti és ismét az ifjura akart sujtani, aki azonban e pillanatban egy villámgyors mozdulattal hátra ugrott és kardot rántva azt markolatig Conti lovába döfte, amely holtan roskadt le és ugyanakkor öklével Conti arcába csapott.

- Ezt Lissabon népe küldi neked, te mészáros ivadék! - kiáltotta az ifju szikrázó szemekkel.

A gróf kísérete az ijedtségtől és meglepetéstől megdermedve állott. Conti a dühtől tájékozva kapaszkodott fel, de az ifju akkor már eltűnt a tömegben.

- Hallottátok, - kiáltotta magánkivül Conti, - mit mondott a gazember? Mészáros ivadéknak merészelt nevezni...!

- De kegyelmes uram, hiszen jól tudjuk, hogy ez csak aljas rágalom és senki sem vonja kétségbe magas, nemesi származásodat! - bókkolt az egyik tiszt.

Antunez, aki igen jól tudta, hogy az ifju igazat mondott, ajkába harapott, de fenhangon így szólt: Uram, bárkinél jobban tudom, hogy arcátlan szemtelenség a fickó állítása!

- Mindegy, hallottátok a bitang szavait és ezért bárkivel, aki hitelt ad néki, hajlandó vagyok élet-halálra megverekedni.

Természetesen senki sem jelentkezett és e felesleges hetvenkedése után Conti az egyik gárdista lovára szállt és a menet elindult. De mielőtt a teret elhagyták, a gróf öklével még megfenyegette láthatatlan ellenségét: Jól rejtőzz el, mert ha valaha szemem elé kerülsz, ugy ez életedbe fog kerülni.

- Ha megengedi kegyelmes uram, - hallatszott e pillanatban egy hang Conti mögött, - ugy bemutatkozom: Ascanio Macarone dell'Acquamonda...

Conti élénken megfordult és végigmérte a tolakodót:

- Mit akarsz és mi közöm a nevedhez? - kérdezte felháborodva.

- Az én nevem ősi és tisztességes, páduai nemes vagyok, akit azonban a sors nem kegyelt!

- De hiszen ez az ember örült! - kiáltotta Conti.

Tovább akart menni, de az olasz megfogta lovának kantárát és így szólt:

- Ön nagyon siet kegyelmes uram, pedig azt hittem, hogy érdekli gaz merénylőjének a neve.

- Te ismered? - kérdezte izgatottan Conti. - Ötven aranyat adok e névért!

- Hogyan? Pénzt nekem...

- Még ötven aranyat adok! - mondta Conti zavartalan hidegvérrel.

- De kegyelmes uram, egy páduai nemesnek...

- Szóval százötven arany, de beszélj! - kiáltotta most már türelmetlenül Conti.

- Kettőzd meg ezt az összeget és kiszolgáltatom neked!

Conti arca eltorzult a dühtől. Fösvény volt és bántotta a nagy összeg. De bosszuja unszolta.

- Rendben van, megkapod, - válaszolta. - De most már beszélj. A neve...?

- Nem tudom...!

- Megörültél? Bosszantani akarsz?

- De szó sincs róla. Csak rendes ember vagyok, aki kellően előkészitem a dolgokat. Most, hogy megalkudtunk, eljárak ebben az ügyben annak rendje és módja szerint. Holnapra pedig készítheted a pénzt. Addig kinyomozom!

E szavak után az olasz megbillentette kalapját és elsietett, Conti pedig a már előre vágtatott katonák után nyargalt.

Mikor a gyűlött kegyenc eltűnt, a polgárok ismét összeverődtek és mindenfelé óvatosan körütekintő férfiakat lehetett látni, akik a titkos rendőrügynököktől féltek. Az ismerősök egymás füléhez hajolva, ezt sugták: Ma este az Alcantara-kocsmában... Ne feledd a jelszót!

A fiatal munkás ismét előbukkant és a tömeg közé vegyülve, hallotta ezt a sugdolódzást. De bármennyire szerette volna, a jelszót nem sikerült szintén kihallgatnia.

A tömeg eloszlott. A téren már csak három ember tartózkodott. Egy öreg férfi: Gaspard Orta Vaz, a lissaboni timárok legöregebbje, Ascanio Macarone, a jeles páduai nemes és az ifju munkás.

- Fiam, - fordult most az öreg az ifju felé - az éjjel Alcantara kocsmájában. Ne feledd a jelszót.

- Sajnos, elfelejtettem, - mondta merészen a fiatalember.

- Mi bizony elfelejtettük, kitűnő uram! - szólt közbe váratlanul Ascanio is. A nyelvemen van, de sehogysem jut eszembe ez a vacak szó!

Az öreg bizalmatlanul nézett végig mind a kettőn és Ascanio felé fordulva, így szólt: A mostani jelszót ne bántsuk, de volt idő, mikor az volt a jelszó Lissabonban, hogy akasztófára a kémekkel és besugókkal! Te pedig, fiam, - fordult a munkáskülsője ifju felé, - szintén jobban tennéd, ha más, becsületes foglalkozásra térnél át.

Az öreg e szavak után távozott, az ifju pedig keresztbefont kezekkel állva maradt gondolataiba merülve. Az olasz figyelte. Azon gondolkozott, hogyan nyerhetné el a Conti által ígért aranyakat.

- Jó napot, kedves uram, - szólitotta meg végre az álmodozót. - Nem találkoztunk mi már valahol?

- Nem! - válaszolta az ifju röviden.

- Az ördögbe is, ez nem valami közlékeny ember! - gondolta az olasz. S mikor az ifju hátatfordítva távozni akart, hirtelen eszébe villant, hogy bizonyára a leggyakoribb nevek egyikét viselheti, vagy Hernan, vagy Ruy, vagy Vasco... Ezeket a munkásokat mind így hívják. Találomra utánakiáltott tehát: - Halló, Hernan úr!...

De az ifju nem nézett hátra.

- Hej!... Ruy ur! - harsogta az olasz. Ámde ifju barátunk erre sem hederített.

- Nincs szerencsém, - mormogta Ascanio és most még hangosabban kiáltotta a távozó után: - Don Vasco... Vasco ur, szabad kérem...

A fiatal munkás megfordult és büszke pillantással mérte végig a kalandort.

- A nevemet szeretnéd megtudni? Bizonyára pénzt ígértek érte, mi? - kérdezte gunyosan.

- Oh, micsoda sértő feltevés! Ascanio Macarone dell'Aquamonta... Így neveznek engem, páduai nemes vagyok, a szivem fennkölt és az erszényem sem üres.

- Ugyan ne fecsegj már. Hát ha akarod tudni... Simon a nevem!

- Szép név... de ki fia vagy?

- Elég ez, hitvány bérenc... menj hát Contihoz és mondd el neki, hogy magamtól is rá fogok találni, nem kell keresnie a találkozásunkat és akkor majd megismeri a lissaboni polgár sujtó karját. Jó napot, uram!

Az olasz tekintetével követte és látta, hogy az ifju a nemesek utcája felé veszi útját.

- Simon, - mormogta a kalandor, - Simon, pedig fogadni mertem volna, hogy Vasco, Hernan vagy Ruy a neve. Ha egy kis becsület lenne ebben a felkapaszkodott, jött-ment Contiban, úgy bérem felét már ki kellene adnia, mert hiszen a fele nevét már megmondtam. De amilyen fukar csirkefogó, nem fog adni egy garast sem. Kénytelen vagyok hát estére Alcantara fogadójába nézni. Azt hiszem, csinos dolgoknak leszek ott tanuja és alighanem elcsipem ezt a jeles Simont is, aki ezidőszert megélhetésem egyetlen alapja.

II. *Antoine Conti Vintimille gróf.*

Donna Louise de Guzman, IV. Braganzai János özvegye lett Portugália régense férje halála után. Emelkedett lelkű, erényekben ékes nő volt, aki forró szeretettel csüngött Alfons fián, aki atyja halálakor tizennyolcadik évében járt. Fájdalom, az ifju trónörökös teljesen méltatlan volt arra a diszes polcra, melyre a sors emelte, gyengeelméjű volt és kicsapongó.

A nevelése szigorú volt, talán tulságosan is szigorú egy ilyen akarattalan, erőtlen jellemhez viszonyítva. Nevelői merev és a kedély hangjait nem ismerő férfiak voltak, akik a herceget még első gyermekkorán tul is minden örömtől távartották, érthető tehát, ha ez a gyengédséget nem látott, az élet színes hangulataitól távartott fiatalember mohón és mértéktelenül vetette magát mindazon gyönyörűségekbe, melyeket az első lehetőség nyitott meg előtte. Éjszakánként összejátszva a cselédséggel, titkon szökött ki a városba, ahol rossz hírű helyeken mulatozott, nappal pedig nem egyszer csempészték be hozzá olyan játszópajtásokat, akiknek lelki durvasága és könnyelműsége rombolólag hatott a herceg erkölcsi érzésére. Így vezették be a királyi palotába egy napon Antoine és Jean Vintimillét, két fivért, kiknek atyja mészáros-mester volt Vintimilliában. Hatalmas, jól megtermett legények voltak, akik gyakran vettek részt azokban a birkozóversenyekben és vad mérkőzésekben, melyeket Alfons mulattatására rendezett a züllött gyermekhad. A trónörökösnek csakhamar feltűnt a két jeles verekedő és csodálata rajongássá változott. Végtelenül tetszett neki a nyers izomerő, mert ő maga születésétől fogva gyenge testű volt és három éves korában egy szerencsétlen esés következtében féloldala megbénult. Később, gyermekkorán tul, első férfiasodásának idején még mindig nem felejtette el a két fivért, kik közül különösen Antoine iránt érzett nagy vonzalmat. A barátságot felujította, sőt elmélyítette és így történt, hogy Antoine Vintimilléből nemes Conti gróf és a trónörökös kegyence lett. A másik fivért, Jeant esperessé nevezte ki egy dusan jövedelmező egyházmegyébe.

A tömeg ritkán gyűlött még annyira királyi kegyencet, mint Antoine Contit. Szemtől-szembe hizelgéssel halmozták el és a nemeseknek kijáró minden tiszteletet megadták neki, de valójában irtóztak tőle és remegtek már a pusztá neve hallatára is. Baráti köre a szegényebb nemes-ségből került ki, mert a gazdag, ősi családok távartották magukat tőle, de így is rengeteg hizelgőt és udvaroncot toborozott. Több udvaronca volt, mint az özvegy királynőnek vagy a trónörökös öccsének, Pierrenak.

Pierre tökéletes ellentéte volt fivérének. Délceg, művelt és jóindulatu. A polgárok kétségbeesetten sopánkodtak, hogy az uralkodói törvény értelmében Alfonst kellett a trónra helyezni, holott Pierre minden tekintetben különb és méltóbb lett volna erre a magas méltóságra. A királynő talán maga is érezte ezt, de mereven ragaszkodott az örökösödés rendjéhez, amely az uralkodó családok fennmaradásának legfontosabb pillére és ezért - noha szívében talán Pierret szerette jobban - egy pillanatig sem gondolt arra, hogy az uralkodás rendjét megváltoztassa. És Pierre is feltétlenül alávetette magát a törvénynek. Sajnos, a királynő, aki eleinte vasmarokkal tartotta az uralkodás gyeplőjét, abban a mértékben, amint a trónörökös nagykorúságához közeledett, fokozottan visszavonult a közügyektől, noha névleg még fenntartotta magának az uralkodói hatalmat. Egyre inkább a vallás misztériumaiba merült, mind sűrűbben kereste fel a kolostorokat és a trónteremben már csak nagy állami ünnepélyeken és kivételesen fontos események kapcsán jelent meg. A királynő semmit sem tudott idősebb fia botrányos dolgairól, melyek pedig egyre inkább növekedtek. Gyengédségből és tiszteletből eltitkolták ezeket a nemes asszony előtt. Anyai elfogultságában csak betegesnek és gyengének látta fiát, de sejtelt-

me sem volt arról, hogy annak lelki züllöttsége és szívének gonoszsága már az örület határán mozog.

Az az esztelen parancs, melyet az imént hirdettek ki a város főterén, akkoriban egyáltalában nem volt valami rendkívüli dolog. Lissabon boldogtalan polgárai naponta kaptak izelítőt az ehhez hasonló örültségekből, melyeket Conti perverz agya eszelt ki és a bábkirály együgyű örömmel szentesített. Így történt, hogy amikor az éjszaka leszállt, a városban a közbiztonság sokkal rosszabb volt, mint akár a leghirhedtebb vidékek országutjain. Conti ugyanis két csapatot szervezett, melyeknek tagjait a király gárdistáinak keresztelte el. Az egyik csapat piros köpenyt hordott, melyeket fehér csikok diszitettek Ezek gyalogosok voltak és vasöklüeknek nevezték őket. A másik csapatot harsonásoknak hívták. Ezek égszínké egyenruhát hordtak ezüst csillaggal diszítve, a sapkájukon pedig félhold ragyogott, mintha törökök lettek volna. A nép gunyosan „zabálósoknak” és az égi firmament jelvényeire való tekintettel „az égbolt lovagjainak” gunyolta őket. De a katonák ezt nem vették rossz néven, sőt hízélgésnek tartották és maguk is az „égbolt lovagjainak” nevezték magukat. Ez a diszes csapat a világ minden tájáról összeszedett kalandorokból állt. Különös egyenruhájukat egyébként csak éjszaka huzzák fel, nappal rendes katonai egyenruhában jártak, csak egy kis ezüst csillag jelezte, hogy kicsodák. Ha valakiről valamilyen gaztett sült ki, úgy ez volt a gárdába való felvételhez a legjobb ajánlólevél. Nem csoda tehát, hogy jeles olasz barátunkat, Ascanio Macaronet is besorozták. Mindkét csapat legfőbb vezére Conti volt. Hála ennek a különös gárdának, Lissabon éjszakái a legváltozatosabb mulatságoktól voltak hangosak. Tizenegy órakor, egy órával éjfél előtt kezdődött a király vadászata. Hihetetlenül hangzik és képtelenségnek tartanánk, ha a történelem nem bizonyítaná, hogy Lissabon utcáin ilyenkor a „vasöklüek” és az „égbolt lovagjai” éppen úgy felsorakoztak, mint a hajtók a vadászatokon és lesben álltak. Jaj volt annak az asszonynak vagy leánynak, akit balsorsa ilyenkor az utcára vetett. A vasöklüek, mint a kopók iramodtak a szerencsétlen után és a lovasok felé hajsolták, akik, élükön a királlyal, éppen úgy üldözték, mint a falkavadászok a nyulat. Alig volt már család Lissabonban, akit valamilyen gyalázatos sérelem ne ért volna, és ez nagy dolog egy olyan országban, ahol forró az emberek vére és a bosszu lángja nem szokott ellobogni.

Az 1662-ik év elején az általános elégedetlenség már egészen komoly formát öltött. A céhek titkos társaságokká egyesültek, melyek izgatottan tárgyalták összejövételeiken az egyre torlódó gyalázatosságokat és elhihető, hogy nem valami elragadtatással fogadták ezt a legujabb királyi rendeletet sem. Olyan példátlanul zsarnoki cselekedet volt ez, melynek mását hasztalanul kutatnánk más nemzetek történetében. Nyilvánvaló, hogy a parancs kizárólag a király banditáinak munkáját akarta megkönnyíteni, ezért kellett a lakásokat védtelenül nyitva hagyni, a lámpákat eloltani, a fegyvereket letenni. Az emberek lesujtva, lelkük mélyéig felháborodva tértek haza. A mérték betelt.

III. *A Szűz Anya zárdájában.*

Magas, szürke épület volt a Szűz Anya zárdája Lissabonban, melyet magas fal övezett. Régi boltíves, hosszú folyosóit kettős oszlopsor támasztotta alá. Az özvegy királynő az uralkodástól való visszavonulása óta egy földött átjárót építtetett, amely a királyi palotából egyenesen a zárdába vezetett és minden idejét itt töltötte el buzgó imádkozás és szent elmélkedés közepette. Egy rideg cellaszerű szobában lakott itt a királynő, melynek butorzata egy ágyból, néhány székből, imazsámolyból és fészületből állt. Méltó környezete egy a világi élettől visszavonult ájtatos léleknek. A királynőre ekkoriban már ránehezültek az évek, ezüstös lett a haja, de tartása még mindig töretlenül fejedelmi volt és arcán jóság és fennköltség sugárzott. E pillanatban két udvarhölgy tartózkodott a királynő mellett. Az egyik egy idősebb hölgy, akinek méltóságteljes, nyugodt külseje sokban emlékeztetett a királynőre. Ez a hölgy Xiména Vasconcellos Souza, Castelmelhor grófnője volt.

A másik egy fiatal, tizenhatéves leány, aki fekete bársonyruhájából úgy virult ki, mint egy gyengéd virágszál. Áhitattal és csodálkozó rajongással nézett bálványozott királynőjére Dona Inés de Cadaval, egyetlen leánya és árvája Cadaval hercegnének, aki atyjának halála után, két év előtt, Xiména grófnő gyámsága alá került.

Xiména grófnő a királynő mellett ült, keze a királynő kezébe volt kulcsolva. Inés pedig a lábuk mellett foglalt helyet egy kis selyem vánkoson.

- Xiména, - mondotta a királynő, - milyen régen szerettelek volna már látni. Ime, feletted is megsulyosodott az idő és özvegyiségre jutottál.

- Igen, - válaszolta a grófnő, akinek arcán egy könnycsepp gördült le. - Felséges asszonyom és a király egy hű alattvalójukat veszítették el.

Szavait elfojtotta a fájdalom. A királynő résztvevően hozzáhajolt és megcsókolta.

- Köszönöm... köszönöm, asszonyom!... - rebegte meghiúsult a grófnő. - Az Isten két fiút ajándékozott nekem, - folytatta, - akik méltóak atyjukhoz.

- Beszélj róluk, - mondotta a királynő. - Még mindig hasonlítanak egymáshoz, mint gyermekkorukban?

- Igen, még mindig, asszonyom! Nemcsak arcban, hanem remélem, hogy szívükben is... - tette hozzá kissé elgondolkozva.

- Valóban, - válaszolta a királynő, - annyira hasonlítanak, hogy már nem is tudom, hogy kettőjük közül melyik a keresztfiam és ezért kénytelen vagyok mind a kettőt egyformán szeretni.

A grófnő mély tisztelettel kezét csókolt.

- Szeretem őket, - folytatta a királynő, - mert a te gyermekeid, Xiména. Nem felejttem el, hogy te neveltetted fel Katalin leányomat, mialatt engem az uralkodás gondjai kötöttek le.

Egy kis szünet következett, azután a királynő felsóhajtott.

- Nekem is két fiam van, - mondotta - és kívánom, hogy bár ők is hasonlítanak tökéletesen egymáshoz. Mert Pierre kitűnő, jeles fiu...

A grófnő nem felelt. A királynőnek ez feltűnt és szinte hevesen tette hozzá:

- A másik is... a másik is! Igazságtalan vagyok Alfonshoz, aki férjem utóda és aki, remélem, boldoggá fogja tenni Portugáliát. Nos, nem szólsz, miért hallgatsz, grófnő?

- Imádkozom majd Istenhez, hogy áldja meg Alfons királyt! - válaszolta kitérően a grófnő.

- Igen, meg fogja áldani, - kiáltott fel a királynő. - Alfons jó keresztény, bármint is rágal-mazzák rosszakarói...

- Mit mondanak? - ismételte meglepetten a grófnő.

- Persze, - mondotta feltűnően remegő hangon a királynő, - te távol éltél, nem ismered az eseményeket. Képzeld, besugók jöttek hozzám, akik azt állítják, hogy Alfons könnyelmű, bűnös életet él. Azt mondják...

- Hazugságok! - kiáltotta a grófnő.

- Igen, hazugságok! - ismételte hevesen a királynő. - Spanyolországban terjesztik ezeket a rágalmakat.

- Talán öfelségének ki kellene puhatolnia a rágalom forrását!

A grófnő elhallgatott A királynő elgondolkozva nézett maga elé, szemében töprengés és aggodalom látszott.

- Igazad van, végére kellett volna járnom a híreszteléseknek... de látod, tudom, érzem, hogy hazugságok és mégis... félek a teljes igazságtól. Nagyon szeretem Alfonst és rettenetesen fájna, ha rosszat tudnék meg róla... nem... nem... Braganzai vére nem lehet gonosz!

A királynő e szavakat már halkuló hangon, egészen elgyengülve mondotta.

A grófnő és gyámleánya ijedten ugrottak fel, attól féltek, hogy a királynő eszméletét veszítette.

- Hagyjatok, - mondotta a királynő fájdalmasan, - az ember sok mindent elbir, ha esztendő-k óta sebzik lelkét a sorscsapások. Bocsáss meg, Xiména, hogy megszorítottalak. De látod, engem annyira gyötör ez a borzasztó dolog... és nem tudok, nem akarok hinni benne. Mindenki irigy és gyűlölködő, senkiben sem lehet bízni. Ha volna valakim, akit szeretek, akiről tudom, hogy képtelen hazudni nekem, akkor hitelt adnék szavának. Ha te jönnél, Xiména és te vádolnád be, hogy méltatlan a királyi trónra, hogy visszaél hatalmával, nem tartja meg királyi esküjét, gyenge, gonosz és romlott szívű... akkor elhinném! De ugy-e, ez lehetetlen? Soha... soha ez nem fog megtörténni!

- Isten óvjon ettől! - kiáltotta megrendülve a grófnő.

- Igen, az Isten óvjon, mert néked hinnék és akkor ezt nem élném tul!

Hosszu szünet következett, a grófnő tiszteletteljesen hallgatott. Végre is a királynő szólalt meg újra:

- Kedveseim, - mondotta mosolyt erőltetve, - valóban tulságosan szomorú hangot ütöttem meg, holott bájos, fiatal gyámleányod nem a gyászos hangulatot jelképezi. Nagyon boldog vagyok, hogy elhoztad fiam udvarába és gondom lesz rá, hogy rangjához méltó férjet találjon itt.

Inés piros orcája elhalványult e szavak hallatára. A királynő meglepetten vette ezt észre.

- Mi ez? - kérdezte, - mit jelent ez a hirtelen rémület? Talán apácának készül és ezért tiltakozik a férjhezmenés ellen?

- Nem, - válaszolta mosolyogva a grófnő, - hanem Inés már a fiatalabbik fiam menyasszonya.

- No lám, - kiáltotta vidáman a királynő, - ime, éppen most jóoltam meg, hogy származásodhoz méltó házasságot fogsz kötni. De mi lesz az idősebbik fiuval? - fordult ismét a grófnő felé.

- Az idősebbik fiam, felséged keresztfia, örököse a grófságnak, ő lett Castelmelhor grófja. A fiatalabbnak semmije sincsen, de azért Inés őt választotta.

- Castelmelhor grófja! - ismételte a királynő. - Büszke cim. Ezt még nem viselte áruló. Bizonyára ő is derék, nemes lélek.

- Remélem és hiszem, hogy az! - válaszolta a grófnő.

- Boldog anya! - mondotta a királynő sóhajtva és ez a szó ismét komollyá tette.

A beszélgetésnek a felcsendülő harangszó vetett véget. A három hölgy felállt és a kápolnába ment. A királynő buzgón imádkozott és könnyü eltalálni, hogy mi volt könyörgésének tárgya. De az Isten nem hallgatta meg, Alfons sokkal inkább befolyása alá került Conti grófnak, semhogy annak romboló és káros hatása alól menekülni tudott volna.

IV.

Az Alcantara-fogadóban.

Az éjszaka beköszöntött és Lissabon házainak ablakaiban egymásután hunyt ki a világosság. Az ég felhős volt és ha néhány gazdag polgár a királyi rendelet ellenére nem gyújtotta volna meg a kapu lámpáját és a szentképek alatt nem pislogtak volna a mécsesek, úgy a városra teljes sötétség borult volna. Az utcák ebben az időben néptelenek voltak. Csak néha surrant végig egy-egy óvatos tolvaj, aki meg akarta előzni a betörésekben a király embereit. Ám ezen az éjszakán mindenfelől siető árnyak húztak el a házfalak mellett. Valamennyien egyazon irányba igyekeztek. Számuk egyre növekedett, valóságos bucsujárás volt ez, de mintha nem is élő emberek lettek volna, hanem néma lelkek, hallgatagon kerülték ki egymást a keresztutaknál és fejüket mélyen behúzták kámzsás köpenyük süvegébe. A különös népvándorlás végighömpölygött a városon és a külváros egyik nagy kőépülete előtt állt meg. Ez valamikor lovaglóiskola volt, most azonban Miguel Osorio uramnak volt itt a korcsmája, aki francia borok kimérésével tette magát kedvelté. Miguel látszólag nagy hive volt Continak és mindazoknak, akik a király környezetéhez tartoztak és ezek az urak gyakran néztek be korcsmájába, amikor a királyi kéjlok felé lovagolva, errefelé vitt az utjuk. Ámde amikor a nemes urak ellovagoltak és a korcsmában csak békés polgárok iddögáltak, Miguel nyomban megváltoztatta politikai nézeteit és ő szidta lehangosabban a polgárság elnyomóit. Conti nem volt többé más, csak egy feltolakodott paraszt, akin úgy áll a csipke és a bársony, mint a számaron az oroszlánbőr. Portugália megváltása lenne, ha már az akasztófán lógna. De el kell ismerünk, hogy Miguelnek pompás szimatja volt és mint politikus is bizonyára sikereket ért volna el, mert akárhányszor beszéde közben egy mondat közepén hirtelen elhallgatott. Ilyenkor bizonyosra lehetett venni, hogy valahol a közelben egy, az udvarhoz tartozó nemes ember bukkant fel, kinek közeledését Miguel bámulatraméltó ösztönnel nyomban megérezte.

Miguel korcsmája előtt a néma emberek a kapu előtt ülő ember füléhez hajoltak és egy szót sugtak. Erre ez intett és a jövevények bementek. Ez a jelenet ismétlődött meg most sűrű egymásutánban. A tágas vendégszoba csakhamar zsufolásig megtelt.

Ugyanekkor az elcsendesült, sötét város egyik utcáján, amely a nemesek negyedén vezetett át, egy magányos férfi botorkált. Háta mögött, nem nagy távolságban, egy másik ember követte, aki azonban ugyancsak ügyelt arra, hogy az előtte haladó valahogyan észre ne vegye és szorosan a kapumélyedésekbe simulva, fekete köpenyével még láthatatlanabbá téve magát, lopódzott az ifju nyomában.

- Borzasztó ez a sötétség, - mormogta az elől haladó. - Tíz éve jártam utoljára Lissabonban és bizony nem igen ismerem ki magamat utcáin ilyen vak sötétségben. Már nem bánnám, ha akár egy tolvajt küldene elé a véletlen, aki akár az erszényem árán is, megmutatná nekem a helyes utat!

- Hiába próbálsz eltűnni az éjszakában, ifju barátom, - mondotta ugyanakkor magában a másik férfi, - ez nem fog sikerülni. Megesküdtem önmagamnak, hogy megkeresem a nevedre kitűzött négyszáz aranyat és az önmagamnak tett esküket tisztelem, különösen, ha ilyen szép összeget hoznak.

Mindeddig Simon, az ifju posztómunkás, akit az olvasó már bizonyára felismert Ascanio Macarone monológjából, nem vette észre kísérijét, de egy váratlan kanyarulatnál olyan hirtelen állt meg, hogy az utána siető olaszba ütközött.

- Ez az ut vezet Alcantara korcsmájába? - kérdezte Simon, aki nem látta a sötétben az olasz arcát.

- Igen, magam is oda igyekszem! - válaszolta az olasz elváltoztatott hangon. - És ha önnek is úgy tetszik, uram, együtt mehetünk odáig!

- Szívesen, uram, mert bizony nem igen ismerem errefelé a járást!

Hallgatagon mentek egymás mellett. Ascanio már huszszor is azon a ponton volt, hogy megszakítsa a csendet, de a félelem, hogy elárulhatja magát, óvatosságra intette. Az olasz magas, karcsu alak volt, mozgékony, mint egy kötél-táncos. Kinosan ügyelt arra, hogy megjelenése hatásos legyen, köpenyét festői ráncokban hordta, szavait lendületesen ejtette ki, mint a színészek. Simon - mint a portugálok általában - alacsony termetű volt, de a járása ruganyos volt és széles vállai nem mindennapi erőről tettek tanúságot. Az olasz titokban figyelte. Azt fontolgatta, hogy Conti ur mennyit fizetne neki egy jól irányzott tördöfésért? De a Simon kabátja alól kilátszó hosszú, hegyes kard lehűtően hatott buzgalmára.

- Minek is ölném meg? - kérdezte magában. - Hiszen erre még nem alkudtunk meg. Nem ismert meg. Ha bemegy a korcsmába, vele megyek. Ha elutasítják, úgy tovább követem. Meglesem, hol lakik és ha a lakását tudom, nem lesz nehéz megállapítanom a személyazonosságát sem.

Most hirtelen egy épület sötétedett fel előttük. Az Alcantara-fogadó előtt állottak. A kapuban Miguel korcsmáros ült és egykedvűen szivta a pipáját.

- Ime, - mondta az olasz, - ez az Alcantara. Ön is bemegy?

- Igen.

- Tudja a jelszót?

- Nem. És Ön?

- Oh, nekem nincs erre szükségem, majd meglátja.

E szavak után Miguel felé fordult és rárivalt: gazfickó, átkozott Miguel, mi van ma nálad? Mi történik a nagyteremben?

- Gazfickó? - riadt fel rémülten Miguel. - Ki az, ki merészeli gazfickónak nevezni az udvar korcsmárosát? Én nem fogadok, csak nemes embereket!

- Nagyon helyesen, derék Miguel. És minthogy mi mindketten nemes emberek vagyunk, már is készítheted vacsoránkat a nagyteremben.

E szavak után Ascanio megragadta Miguelét és elpöndörítve a kapuból, belépett a korcsmába vezető folyosóra. Ámde ugyanakkor őt ragadta galléron egy vasmarok és akkorát lökött rajta, hogy a boldogtalan olasz kalimpálódzva vágódott végig a köves padozaton.

- A viszontlátásra, nemes Ascanio Macarone uram! - hangzott ugyanakkor az ifju munkás gunyos szava. - Ha úgy tetszik, megvárhat itt, mert amint látja, bezártam az utcára vezető kaput és ugyanigy bereteszelem majd mögöttem a vendégszoba ajtaját is!

E szavak után Simon csakugyan bement a vendégszobába és gondosan bezárta maga mögött a kettős ajtót.

Ascanio fogcsikorgatva emelkedett fel és sajgó derekát tapogatta.

- Megismert a fickó! - mormogta dühösen. - Mindenesetre helyesen tettem, hogy nem próbáltam rátámadni az imént a törömmel, mert Herkulesre, ugyancsak hatalmas izmai vannak. Ezentúl majd óvatosabb leszek. Most pedig lássuk, hogy igazat beszélt-e?

Megpróbálta a kaput kinyitni, de az csakugyan zárva volt. A vendégszoba ajtajával már kísérletezni sem mert. Csak a fülét nyomta óvatosan a kulcslyukra abban a reményben, hogy talán majd meghall valamit, de igyekezete itt is hiábavaló volt. Csak zürzavaros hangokat hallott, melyekből azt következtette, hogy odabenn igen sokan vannak.

- Ezer ördög! - káromkodott az olasz. - Ha most Don Miguellel beszélhetnék, kényszeriteném, hogy lovat adjon és egy óra múlva ez a sok fecsegő alak már a király börtönében elmélkedhetne a politikai kérdésekről.

Simon észrevétlenül lépett a nagyterembe, amelyben már hevesen folyt a tárgyalás. Lassan előrefurta magát és közvetlenül az elnöklő Gaspard Orta Vaz mellett telepedett meg. Itt ültek a különböző céhek és ipartestületek vezetői, majd az előmunkások, kézművesek és munkások csoportjai következtek. Simon tájékozatlanságában véletlenül a mesterek közé ült. Kabátját levetette és láthatóvá lett egyszerű polgári ruhája. Amint körülnézett, észrevette az őszszakállu, tiszteletreméltó öregeket és sietve vissza akart vonulni, de már megkészt. A tömeg összetorlódott mögötte és teljesen elzárta a visszavonulás útját. Kénytelen volt tehát helyén maradni, csak a sapkáját huzta zavartan mélyen szemére.

- Fiaim, - szónokolta Gaspard, - hallgassatok az öregekre.

- Halál az udvar csahosaira, halál a mészáros fiára! - kiáltották a hátul állók.

- Igazatok van, de fékezzétek magatokat! Nem tudom tulkiabálni ezt a zajt és így nem hallgathatjátok meg tanácsaimat!

- Hogyan, - kérdezte magában megrendülve Simon, - ezek a tehetetlen aggok és ordító fiatalok azok, akikre támaszkodhatom és akiknek segítségével végre kell hajtanom azt a nagy feladatot, melyet atyám halálos ágyán rám bízott? De hát várjunk és bizzunk Istenben.

- Barátaim, - kezdte újra szónoklatát Gaspard, - bizony az Ur kegyelméből már hatvanharmadik évemet taposom és tizenegy éve, hogy elnöke vagyok a timárok, cserzők, bőrcserzők tiszteletreméltó céhének. Buzgó munkámnak meg is van az eredménye, mert már öt aranyat keresek naponta és egy ilyen embernek ugyebár joga van véleményt mondani egyről-másról?

- Ugyan mit fecseg ez az öreg! - zudult fel a hátul állók sora. - Hát, mert gazdag és pénze van, a beszéd jogát is elveheti tőlünk?

- Szent Mártonra, bolond az öreg! - süvítette egy hang. - No lám, kint a kardok nyomorítják az embert, itt meg egy pénzeszsák nyom el bennünket.

Gaspard kétségbeesetten igyekezett kimagyarázkodni, de a tömeg tulharsogta fakó hangját és a derék céhmester végre is tehetetlenül és kimerülve roskadt vissza székére.

- Halljuk Balthazárt! - kiáltották most többen.

Nagy mozgás, izgalom támadt és a tömegen keresztül most egy öles termetű, hatalmas férfi tört utat, aki előtt vérfoltos kötény lógott.

- Röviden, de velősen akarok szólni, barátaim! - kezdte Balthazár. - Éppen az imént mondtatok, hogy Conti mészárosmesternek volt a fia. Hát ez bizony szinigazság, akárhogyan is szeretné letagadni. Magam is mészáros vagyok és személyesen szolgáltam Conti ur atyját, aki derék ember volt és bánatában halt meg, amikor látta, hogy a fia semmi jóra nem kapható és megtagadja becsületes mesterségét.

- A tárgyra... tárgyra...! - sürgette az elnök.

- Ha jól értem, arról van szó, hogy megöljük valakit, ugy-e? - folytatta beszédét Balthazár. - De ha erről van szó, akkor ne végezzünk fél munkát, mert Conti ugyan egy veszett állat, de a király viszont örült, aki, ha eltesszük a láb alól Contit, majd egy másik hasonlót nevez ki helyette.

- Jól beszél! - helyeseltek többen.

- Azért hát, - harsogta Balthazár, - gyökerében kell megoldani a kérdést. Végeznünk kell a királlyal is!

A teremben döbbsent csönd támadt.

- Nyomorult! - kiáltotta e pillanatban magánkívül Simon. - Hogy mersz lázítani a király ellen?

- Miért ne? - kérdezte hetvenkedve Balthazár.

- Őseimre, a Souzák vérére, - kiáltotta magánkívül Simon kardját rántva, - ez volt az utolsó szavad!

- Árulás... árulás! - kiáltották a teremben, - az udvar egyik kéme lopódzott közénk!

Vagy huszan vetették magukat Simonra és egy szempillantás alatt lefegyverezték.

- Souza vérére esküdött, - jegyezte meg valaki, - így hát kétségtelenül ő az új Castelmelhor gróf szolgálója, aki tegnap érkezett Lissabonba és akinek első látogatása Conti grófnak szólt.

Simon tiltakozni akart és magában azt gondolta, hogy senki nálánál jobban nem gyűlöli Conti grófot. De ezek a furcsa emberek, akiknek egy része Conti gróf udvari szállítója volt, most büszkék voltak arra, hogy hősöknek játszhatták ki magukat és a vérét kívánták Continak, akitől délelőtt még pénzt fogadtak el és halált kiáltottak Simonra, aki szembe mert szállni örvengésükkel.

- Mindenkinek adjuk meg az őt illető rangot és tiszteletet! - kiáltotta valaki - Balthazárt illeti meg a kivégzés joga.

Az öregebb és higgadtabb mesterek minden hatalmukat elvesztették a feldühödött tömeggel szemben. De valójában nem is nagyon akarták megmenteni ezt az embert, aki másnap talán hóhérré szolgáltatta volna őket. Balthazár egyszerre megnövekedett népszerűségében, az embereknek nagyon tetszett az az ötlet, hogy ő legyen a vérbíró. Karjánál és lábánál fogva eléje rángatták a boldogtalan Simont és Balthazár megpillantva az ifjú derekán lógó hosszú kardot, kihuzta azt tartójából és azután szakértő ujjakkal tapogatta végig, majd olyan mozdulatot tett, mint aki megelégedését fejezte ki.

- Ez jó lesz! - mondotta és a kardot felemelve olyan helyzetbe helyezkedett, mintha egy ökröt akarna a vágóhidon letaglózni. A tömeg önkénytelenül egy lépést hátrált.

Ebben a pillanatban Simon felemelte fejét és büszkén szemébe nézett hóhérrának. Balthazárnak lehanyatlott a karja és a szemét dörzsölte.

- No lám, - mormogta, - ez egészen különös.

A tömeg meglepetten bámult. Nem tetszett nekik, hogy késik a borzalmas látványosság.

- Mi történt? - kérdezték csodálkozva.

- Ugy látszik, Balthazár csak a bárányokat tudja megölni! - jegyezte meg valaki gunyosan.

Néhány suhanc előrenyomult, hogy Simont megragadják, de Balthazár eléjük állt és kardjával hadonászva távoltartotta őket.

- Álljatok meg, ostobák, - bömbölte harsogva. - Tévedés van a dologban. Aki itt áll, nem áruló és nem kém, hanem egy nagyon derék ember, akinek hajaszálát sem szabad meggörbíteni.

- Hogyan? Ismered? - kérdezte az egyik öreg.

- Felelsz érte? - kiáltotta egy mesterlegény.

- Akár a fejemmel! - válaszolta Balthazar.

- Ugy mondd meg, hogy kicsoda, mi a neve?

- Azt nem tudom...

- Ugy látszik, gunyt üzöl belőlünk! - szólt rá Gaspard. - Alighanem egy huron pendülsz ezzel a fickóval és te is a tányérnyalók kémje vagy. Ezt a fiatalembert ma reggel saját szememmel láttam a királyi kopók közvetlen közelében.

- Fogjátok meg mind a kettőt! - üvöltötte a tömeg.

Balthazar kihuzta öve mellől rövid törét, a kardot pedig odaadta Simonnak:

- Hé, öcsém, - kiáltott rá, - ezek itt, ugy látszik, meg akarnak ölni bennünket. Nesze, itt a kardod, ketten ugyan kevesen vagyunk ezek ellen, de azért nem adjuk meg olcsón magunkat.

Az emberek öklüket rázták, szitkokat szórtak, de egyik sem merte megkezdeni a támadást.

- Ugy látszik, - mondotta Balthazar, - hogy nincs nagy kedvetek a támadáshoz. Legjobb lesz hát, ha meghallgattok és megpróbáljuk egymást megérteni. Tudjátok meg, hogy ma reggel mindnyájan, akik itt vagyunk, gyáva és tétlen szemlélői voltunk egy gyalázatos színjátéknak, melyet Conti ur és banditái rendeztek. És csak egyetlen hős akadt sorainkban, aki cselekedni is mert. Akarjátok tudni, hogy az ki volt? Ez a mellettem álló fiatalember. Emlékeztek-e még arra, hogy ma reggel, mikor Conti gróf gunyos pökhendiséggel röhögte szemetekbe legújabb vértforraló gaz rendeletét, kardjával vágott végig egy szerencsétlen trombitás képén! Ez a trombitás én voltam. Ugy bizony, ne bámuljatok és ne tátsátok a szátokat, így van ez. Ma délelőtt még az egyenruhát hordtam, de most már csak a mészáros vagyok, akinek minden gondolata a bosszu. Az arcom vérzett és akkor egy fiatalember a zsebkendőjét nyújtotta felém. Megkönyörült rajtam.

- Derék cselekedet volt! - mormogták többen.

- Szóval most itt vagyok köztetek. Nincs ezen mit csodálni, hiszen itt látom Conti gróf kovácsát, timárját, kárpitását, szabóját és cipészét is, akiket pedig jól megfizet. Miért ne lehetnék akkor hát én is itt, akit rosszul fizetett meg és akivel kegyetlenül bánt? Mikor a kegyenc engem megvágott és a rendeletet felolvasta, távozni akart. Ti ugy tértetek ki az utcából, mint az engedelmes barmok. Egyedül egy fiatalember állt elébe és merte feltartóztatni. És mikor ez a jött-ment bitang a kardjával végig vágott rajta, akkor ez a fiatalember először leszurta a lovát és azután öklével végig vágott a nyomorult képén. Láttátok a kegyencet az ut porában feküdni és hallhattátok, amint az ifju azt kiáltotta. Ezt Lissabon népe küldi néked, te mészárosivadék! Hát mit gondoltok? Így cselekszik-e és ilyen szavakat kiált-e az, aki az udvar kéme?

- Kiről beszélsz? Ki az a derék ember? - kiáltozták.

- Már mondtam, hogy nem tudom a nevét. De fontos-e az? Ime itt áll előttetek!

És e szavakkal Simonra mutatott.

- Csakugyan, - kiáltotta az egyik inas, - ő az!

És a tömeg különös lélektana alapján most már egyszerre mindenki megismerte Simont.

- No, ugy-e, - kiáltott fel diadalmaskodva Gaspard, - mindjárt mondtam, hogy ott láttam a királyi kegyenc közelében!

- És most, - folytatta Balthazár, - még egy szavam van hozzátok. Az imént vezért kerestetek. Én úgy érzem, hogy senki sincsen közöttünk, aki rettenhetetlen bátorságának külön jelét adta volna, mint ez az ifju. Ő van hát arra hivatva, hogy élünkre álljon.

Valamennyien ujjongó lelkesedésbe törtek ki és egyetlen ellenmondás sem hallatszott. Az ismeretlen ifju egyszerre népszerű lett, a fiatalok lázas izgatottsággal, csillogó szemekkel néztek rá, az öregek pedig örültek, hogy valaki levette vállukról a felelősséget.

Gaspard, aki ismét elfoglalta elnöki székét, kezét nyújtotta az ifjunak.

- A közbizalom feléd fordult és benned látják Lissabon polgárainak megvédőjét. Nevezd meg hát magadat.

- Simon vagyok! - mondotta az ifju egyszerűen.

- Nos, Don Simon, akarsz a vezérünk lenni?

Balthazár is az ifju felé nyújtotta széles kezét, de Simon egy lépést hátrált.

- Köszönöm bizalmatokat és a felajánlott tisztséget el is fogadom, de csak bizonyos kikötésekkel. És ugyanez a kikötés áll életem megmentőjére is, aki most baráti kezet nyújt felém.

- Mindent megteszek, amit kívánsz, rendelkez vele, Simon uram! - mondotta Balthazár.

- Te az előbb azt mondtad, hogy meg fogod ölni Alfons portugál királyt. Most ünnepélyes ígéretet kell tenned, hogy meg fogod őt védeni.

- Miért nem? - mondta halkán, mintegy tünődve az óriás és azután öblös hangján beharsogta a terembe: - Esküszöm!

- Így már rendjén van! - mondotta Simon és kezét nyújtotta Balthazárnak. - Most már semmi akadály sincsen annak, hogy barátok legyünk.

Balthazár elfogadta a feléje nyújtott kezet, melyet ajkához vont és mielőtt az ifju megakadályozhatta volna, megcsókolta.

- Nem ismerlek, - mormogta halkán, - de ígérem, hogy bármikor szükségem lesz rám, ott leszek és ha kell, életem árán is meg foglak menteni.

A zsebébe nyúlt és kivette az elszakadt véres zsebkendőt.

- Ez a kendő a mi vérszövetségünk jelképe, ezzel vetted meg szívemet.

E szavak után Balthazár ismét utat tört magának a tömegben és visszament hátul lévő helyéhez. Simon pedig hangos szóval fordult a jelenlévőkhöz:

- Polgárok! Az én jelszavam rövid: háboru Conti ellen és megvédése a királynak! Elfogadjátok?

A tömeg egy pillanatig habozott.

- Mi tiszteljük és szeretjük a királyi törzset, - jegyezte meg végre az egyik öreg mester a hirtelen támadt csendben. De hát a fákat éppen azzal óvjuk meg és tesszük hosszú életűvé, hogy időnkint lenyessük róla a felesleges, elszáradt gallyakat. Hatodik Alfons nem való a trónra.

- Hatodik Alfons a mi törvényes uralkodónk! - kiáltotta érces hangon Simon. - Gaz árulók visszaéltek fiatalságával és ezért kötelességünk e gonosz befolyások alól megmenteni. Tehát háboru Conti ellen, de tiszteljük törvényes királyunkat! Nemcsak megkímélnünk kell őt, hanem védeni is. Így akarom.

- Jól van, legyen hát így! - mondotta a céhfőnök.

- Akkor megértettük egymást és szívesen leszek a vezértek!

A tanácskozás most már nyugodt és komoly mederbe terelődött, Simon tekintélye féken tartotta az egyeseket. Elhatározták, hogy a tiltó rendelet ellenére is a polgárok titokban felfegyverkeznek és megválasztották a tiszteket és vezetőket.

Már hajnalodott, mikor Simon jelt adott az ülés feloszlására.

- Több összefövetelre ezentul nem lesz szükség, - jegyezte meg. - Ezentul majd csak a vezetőkkel fogok értekezni és minden csoportvezér külön fogja értesíteni embereit. Mindenki végezze kötelességét és a kellő pillanatban legyen a helyén.

A tömeg csendesen széteszlott. Az öregek dicsérő szavakkal veregették meg Miguel vállát, aki ott bóbiskolt a kapu előtt. Simon, aki már egészen megfeledkezett az olaszról, utolsónak távozott és lehorgasztott fejjel, egészen magába mélyedve bandukolt az uton. Így hát nem vette észre Ascaniót, aki, mint a prédájára leselkedő hiuz, követte messziről.

- Ezek a bűdös parasztok nem is tudták, hogy egy nemes ember kényszerült miattuk virrasztani! - gondolta magában Macarone Ascanio. - De legfőbb ideje, hogy javítsak egy kissé szerencsémén, mert ha a balsors továbbra is ilyen makacsul üldöz, akkor Conti gróf a négyszáz arany kiutalása helyett alighanem ugyanennyi korbácsütést fog rám mérni.

Lopakodva követte Simont, aki végigment az egész városon és végre is az olasz nagy megörökönyödésére a nemesi negyed egyik fényes palotája előtt állt meg.

- Hogyan, - álmélkodott az olasz, - ez a fickó talán egyik szolgája Castelmelhor grófnak?

Simon kopogott. Egy szolga lépett ki a kapun, aki az ifjut megpillantva lekapta sapkáját és mélyen meghajolva üdvözölte.

Ascaniónak leesett az álla. Belesett a kapun és látta, amint Simon áthaladt az udvaron fenn tartott kalappal, mialatt a szolgák mind hajlongva követik.

- Őseimre, - kiáltotta az olasz, - hiszen ez maga a nemes gróf! Szép kis csávába kerültem!

V. *Jean de Souza.*

Néhai Castelmelhor gróf, teljes nevén Jean de Vasconcellos y Souza, életében egyik legjelentősebb támasza volt a királyi háznak, különösen a spanyoloknak 1640-ben történt kiűzetése óta. Bizalmas barátja volt a királynak, aki elhalmozta kegyeivel. Mikor a királynénak kis lánya született, a gróf felesége, Xiména, lett a leányka nevelője. A grófné hajadonná serdüléséig szolgálta a királykisasszonyt és csak akkor vált meg tőle, mikor az az angol királyi ház egyik hercegéhez férjhezment és Angliába költözött. A gróf a királyi házzal való e szoros kapcsolata ellenére is tíz évvel regényünk története előtt, tehát 1652-ben, két fiával együtt visszavonult vasconcellosi kastélyába. Felesége, a királynő könyörgésének engedve, nem követte, hanem tovább is ott maradt az udvarnál a kis királyi hercegnő mellett.

A gróf váratlan visszavonulása akkoriban sok szóbeszédre adott alkalmat. Voltak, akik azt mondták, hogy a gróf azért duzzog a királyra, mert az nem helyezte őt a megüresedett Cadaval hercegségbe, amely Nuno Alvarez halálával szabaddá lett. Ez a mellőzés annál méltánytalanabb volt, mert Castelmelhor nemcsak személyes érdemei révén tarthatott a hercegségre igényt, hanem felesége révén is, aki a Nuno Alvarez családdal rokonságban volt. Mások viszont úgy tudták, hogy Alfons, a trónörökös, egy alkalommal nyilvánosan megsértette az idős főurat és vonakodott tőle bocsánatot kérni. Valójában azonban mindkét feltevés hamis volt. A király maga ajánlotta fel a grófnak a megüresedett hercegséget, ám a gróf, az őt jellemző lovagias szellemtől áthatva kijelentette, hogy a hercegség jogos örököse gyámleánya, Inés és ő egy fillérrel sem akarja megrövidíteni a gondjaira bízott árvát, akit úgy akar nevelni, hogy annak idején szabadon és függetlenül választhasson férjet magának.

A másik mende-monda szintén téves nyomon haladt. Don Alfons infánsról mindenki tudta, hogy gyengeelméjű, nem beszámítható egyén és így sértéseit senki sem vette komolyan. A szerencsétlen ifju ugyanis kivétel nélkül mindenkibe belekötött.

Mindezeknél sokkal mélyebb oka volt annak, hogy a gróf hirtelen visszavonulásra határozta el magát, még pedig legyőzhetetlen angolgyűlölete, amely nem tudott megbékülni az udvar angolbarát politikájával. Nem jó szemmel nézte a portugál királyi udvarhoz küldött angol követet, mert ismerte a mindenható angol államférfinak, Cromwellnek elvét: mindenre rátenni kezünket és mindent érdekeink szolgálatába állítani. Jean, a portugál király, Castelmelhor figyelmeztetése ellenére tulságos buzgalommal sietett a hatalmas Anglia kegyeit keresni és olyan kereskedelmi szerződéseket kötött, melyek látszólag előnyösek voltak, valójában azonban egyedül Anglia érdekeit szolgálták. Mikor a gróf látta, hogy hasztalanul veti latba minden tekintélyét, nehogy azt a látszatot keltse, hogy habár hallgatagon is hozzájárult a káros szerződések megkötéséhez, még azok aláírása előtt elhagyta Lissabont, hogy soha többé oda vissza ne térjen.

A grófnak Ximénával kötött házasságából ikrei születtek. Két fiu: Louis és Simon. Már említettük, hogy a két testvér rendkívül hasonlított egymáshoz. Mind a kettő szép, nemes arcvonású. Jellemük azonban élenként különbözött. Louis gondolkodó, de kétszínű volt, míg Simon élénk, gyors elhatározású, egyenes jellemű. Idővel ez a két jellem még jobban kialakult. Simon mintaképe lett a fennkölt érzésű és gondolkodású lovagoknak, míg Louis megnyerő külseje mögött egy önző, álnok, ravasz és kegyetlen ember rejtőzött. Ennek ellenére a két testvér szerette egymást, de míg Simon vonzalma szívből eredt és bensőséges volt, addig Louis ragaszkodása inkább csak a megszokáson alapult. Két év előtt azonban egy olyan esemény történt, amely a két fivér közötti viszonyt lényegesen megváltoztatta. Donna Xiména ugyanis befejezván az udvarnál való működését, megvált a királyi palotától, elhagyta

Lissabont, hogy hosszú távollét után végre ismét férjével és gyermekeivel éljen. Xiména nem egyedül jött. Magával hozta nevelt leányát, Inést is. Inés azon bájos lények közé tartozott, kiknél a test kecsessége a szellem üdeségével egyesül és így nem csoda, hogy a két fivér azonnal belészeretett. Ezen érzésüket azonban - bár különböző okokból - eltitkolták egymás előtt. Simon hallgatagságát gyengédsége parancsolta, mert szentségtörésnek tartotta volna, hogy szíve édes titkáról bárki előtt is beszéljen. Louis viszont, aki sejtette fivére érzéseit, óvakodott elárulni magát, nehogy felébressze fivére féltékenységet és kémkedjen utána. Gyorsan és váratlan rajtaütéssel akarta Inést megnyerni. De ravaszsága ezuttal csődöt mondott, mert kiderült, hogy Inés Simonba szeretett, akinek titokban meg is ígérte, hogy a felesége lesz. Louis sötét gyűlölettel telt meg. Nem annyira szerelmi csalódása bántotta, mint inkább Inés óriási vagyonának az elvesztése. A harcot azonban nem adta fel, hiszen az eljegyzést még nem hirdették ki és még mindent meg lehetett változtatni. Mindenekelőtt azonban hatalomra akart szert tenni és becsvágya arra sarkalta, hogy a királyi udvarnál próbáljon szerencsét.

Az öreg gróf egészsége napról-napra hanyatlott és rohamosan közeledett az idő, amely a két testvér szabad mozgási lehetőségét volt hivatva meghozni. A gróf halála után semmi sem akadályozhatta meg őket abban, hogy kedvük, tehetségük és belátásuk szerint éljenek. Louis már régóta készült erre az időre és állandóan pontosan volt értesülve mindarról, ami a királyi udvarban történt. Arra gondolt, hogy az övéhez hasonló előkelő névvel, amely természetes ésszel és ravaszsággal párosult, nem lehet nehéz dolog hatalomra vergődni, a gyenge és befolyásolható Alfons király mellett. Conti, az alacsony sorból felvergődött kalandor, feltétlenül alul fog ebben a harcban maradni és akkor ő kerül majd a királyi kegyenc helyére.

Az események hamarabb következtek be, semmint Louis maga is remélte. Az öreg gróf betegsége szinte egyik napról a másikra válságosra fordult és Castelmelhor gróf magához hívatta gyermekeit. A haldokló főúr egy öreg karosszékben ült, ugyanabban a székben, melyben már annyi vitéz és nemes őse lehelte ki lelkét. Gyóntatóatyja mellette állt és a haldoklók imáját olvasta, a grófnő férje lábai előtt ült és könnyezett. A két testvér megrendülve állt és várták, hogy atyjuk megszólítsa őket. Valóban, a nagybeteg egy pillanatra felvetette szemét és megpillantva fiait, intett, hogy lépjenek közelebb. Azután összeszedve kihunyóban lévő életerejét, intett a jelenlévőknek, hogy hagyják el a szobát, csak fiait ültette maga mellé. Az öreg néhány pillanatig kutatva nézett rájuk, szeme révedezve pillantott egyikről a másikra, mintha a szívükbe akart volna látni.

- Légy okos, meggondolt, - mondotta Simonnak. - Légy vitéz! - mondotta Louisnak.

Azután erős, emelt hangon így szólt:

- Szépek, fiatalok és egészségesek vagytok. Rátok hagyom a Souza nevet ragyogón és mocsoktalanul, amint azt én örököltem őseimtől. Tíz éve, hogy elhagytam a királyi udvart, mert úgy éreztem, hogy nem tudok ott tovább élni anélkül, hogy lelkiismeretemmel ne kerüljek összeütközésbe. Talán tévedtem. A hű alattvalónak még akkor is kötelessége dolgozni, ha munkája céltalanságát érzi. Reátok vár hát a feladat, hogy jóvátegyétek tévedésemet. Portugália veszélyben van és minden hű fiára szüksége van. Ugy hallom, hogy egy nyomorult feltolakodott szolga magához ragadta a hatalmat és a király gyengeségével visszaélve, súlyos gatzetteket követ el. Pusztítsátok el ezt a méltatlan kegyencet, de mentsétek meg a királyt. Jól értsétek meg, a királyt meg kell oltalmaznotok, még az életetek árán is!

E szavak után, melyeket szinte kiáltó hangon mondott ki a gróf, ereje elhagyta és visszahanyatlott a karosszékben. A két fiu zokogva térdelt eléje és kihülő kezeit csókolgatták. Louis is komoly meghatottságot érzett. Simon pedig halkan megesküdt, hogy mindenben hűen követni fogja atyja utolsó parancsát.

A haldokló ajkai újra mozogni kezdtek. Vizet kért. Néhány kortyot ivott s azután ismét beszélni kezdett:

- Fiaim, - mondotta, - gyakran fogjátok az álnok csábitók szavát hallani, akik fényt, vagyont, hatalmat ígérnek nektek, ha az árulók közé álltok. De ti ne tántorodjatok meg soha egy pillanatra sem. A ti helyetek egyedül az uralkodó mellett lehet. Tegyétek mindketten kezeteiket szívére, mely néhány pillanat múlva megszűnik dobogni és esküdjete meg, hogy hivei lesztek a királynak!

- Esküszünk! - mondták egyszerre mindketten.

- Esküdjete arra is, hogy védeni fogjátok és ha kell, véreteket is áldozzátok érte!

- Esküszöm! - mondta kényszeredetten Don Louis.

- Esküszöm! - kiáltotta lelkesen Simon. - Bár adna Isten mielőbb módot arra, hogy esküm szerint cselekedhessem.

- Ugy hát legyetek áldottak! - mondotta elhaló hangon a gróf, akit most, hogy legtitkosabb kívánságát közölte, ereje elhagyott és úgy látszott, mintha már is meghalt volna.

- Atyám!... - zokogta Simon.

- Ég áldjon, fiam, - suttogta a haldokló, - te derék, engedelmes lovag leszel és imádkozni fogok az Ur zsámolyánál, hogy Louis is az legyen. Hívjátok be a káplánt... az én időm már lejárt!

Félóra múlva az öreg gróf már kihült szívvvel feküdt karosszékeiben. Özvegye és fiai a legnagyobb pompával temették el és a temetés után egy hónappal az elhunyt kívánságához híven Lissabonba költöztek, ahová Inést is magukkal vitték.

Az a pillanatnyi meghatottság, melyet Louis haldokló atyja mellett érzett, már régen elpárolgott. Még aznap, mikor Lissabonba érkeztek, még mielőtt a királynál tisztelegget és bemutatkozott volna, Contit kereste fel. Tervéhez híven ugyanis mindenekelőtt a királyi kegyencet akarta megismerni és tanulmányozni. Nem volt nehéz felismernie Conti legnagyobb gyengéjét, hogy tudniillik a felkapaszkodott kegyenc kétségbeesetten hajszoalta a régi nemesi családok barátságát. Louis nagyon megörült e felfedezésnek, mert azt remélte, hogy e révén nem lesz nehéz Contit megnyerni és behálózni.

VI. A király.

Másnap délelőtt a két fivér lóra ült és az Alcantara-palota felé lovagoltak, hogy Henri de Moura, édesanyjuk unokafivére, bemutassa őket a királynak. Vagyonukhoz és rangjukhoz illő fényes kísérettel vonultak végig a városon. A járókelők szájtátva bámultak utánuk és nemcsak a diszes menetet csodálták meg, hanem a délceg fivéreket is.

- Ez a két Souza-testvér, - hangzott lépten-nyomon, - a nem régen meghalt Castelmelhor gróf fiai, akit az angolok elleni gyűlölete távolított el az udvartól. Adja az Ég, hogy ők is atyjuk nemes szívét hordozzák keblükben.

Amikor a palota elé értek, legnagyobb meglepetésükre azt látták, hogy a bejáratot egy óriási gyaloghintó állja el, amely egész hosszában úgy terpeszkedett el, hogy a kapun nem lehetett bemenni. A testvérek kíséretében lévő nemesek erre illendően a cimertelen gyaloghintót vivőkhöz fordultak és az akkori szokásoknak megfelelően felsorolván a belépni szándékozó főurak nevét, rangját és címeit, utat kértek.

Egy mormogó hang felelt a hintó belsejéből:

- Ej, vigye az ördög az összes Castelmelhorokat, meg a hozzájuk hasonló mindenféle hidalgókat, akik fényes címeket ragasztanak düledező vityilóikhoz. Én ugyan egy tapodtat sem megyek innen. Láttam én már parasztot is, aki Rodrigónak nevezte magát, sőt a kutyámnak is az a neve. Hát éppen azért nem érdekelnék engem Castel-Rodrigók vagy micsodák!...

- Eh, lódítsátok tovább ezt a csökönyös fickót! - kiáltotta Simon felháborodva.

- Nono, tisztelt kakasfi ur, - gúnyolódott az ismeretlen, - ezt nem igen ajánlom. Attól félek, hogy nagyon nehéznek találná ezt a gyaloghintót az, aki félre akarná billenteni Egyébként izé, Castel... nem tudom már micsoda, olyan csuf a neved, hogy száműzni foglak nemcsak innen, de még a városból is.

Simon leugrott lováról és közelebb lépett a gyaloghintóhoz.

- Uram, - mondotta, - bárki légy, ne tartóztass fel bennünket és ne akarj bennünket mindenáron erőszakoskodásra kényszeríteni. Mi be akarunk menni a palotába és ebben nem akadályozhatsz meg.

- A pisztolyomat! - kiáltotta dühösen az ismeretlen. - Bacchusra, szétloccsantom e gazfickók fejét. Szívemből fájlalom, hogy nincs mellettem derék Contim és az égbolt katonáinak néhány vitéze... No de nem baj, ellátjuk így is a dolgukat.

E szavak után az ismeretlen szétvonta a gyaloghintó függönyét és kilépett a gyaloghintóból. Sápadt, bicegő fiatalember volt, aki abban a pillanatban, mikor a lábai a földet érték, mindkét pisztolyát elsütötte. Szerencsére a lövések nem találtak. Erre féktelen indulatában kardot ragadott és úgy támadt az előtte állókra.

- A király! A király! - kiáltotta most két riadt hang és a gyaloghintóból sápadtan ugrottak ki a király után Castro Sebastian és Jean Cabral de Barros, az udvar főtisztviselői. Ennek már legfőbb ideje volt, mert Simon, aki szintén kardot rántott, kivágta a király kezéből a kardot és rákiáltott, hogy adja meg magát.

A király kísérete rémulten emelte fel a kivágott kardot, közrefogták a haragtól remegő uralkodót, mialatt Simon megrendülten bocsátotta le kardját, feje lehanyatlott és elszörnyedve, szívében végtelen fájdalommal gondolt arra, hogy imádott hazájának ilyen őrzőngő beteg embert rendelt királyul a sors szeszélye.

Ezalatt Castelmelhor szintén leugrott lováról és térdrehullt a király mellé.

- Oh, felséges uram, - kiáltotta kétszínű alakoskodással, - ime, itt a kardom, bosszuld meg rajtam öcsém gyalázatosságát!

És e szavakkal csakugyan átnyújtotta kardját a királynak.

- Hogyan, hát nem haltam meg? - kérdezte a király. - Sebastien, fel foglak akasztatni, amiért nem hoztad el az udvari orvost. Most pedig lássuk sebeinket.

- Remélem, hogy felséged egyáltalában nem sebesült meg! - rebegte Jean Cabral de Barros.

- Igazán? Hiszen ez nagyszerű. Én bizony azt hittem, hogy ez a fickó már felpékelt. De hát így jobban is szeretem. Folytassuk utunkat.

- Uram... - nyögte Castelmelhor.

- Mit akarsz? - rivalt rá a király. - Te vagy az, aki lefegyverzett?

- Isten őrizz! - tiltakozott Castelmelhor.

- Akkor talán az öcséd? És hogy hívják őt? Mert te és a hozzátok hasonló rongyos hidalgók már egész hercegi szokásokat vesztek fel és nem elégsztek meg egy családi névvel, hanem óraszámra szavaltjátok címeiteket. Ez igazán mulatságos.

- Az én nevem Simon de Vasconcellos Souza, - szólt tiszteletteljes hangon Simon.

- No, mit mondtam, - nevetett gunyosan a király. - Rőfszámra méri a nevét. Hát csak annyit mondok neked, tisztelt Simon satöbbi ur, hogy ne merj többé a szemem elé kerülni. Ami pedig téged illet, gróf ur, - fordult Louis felé, - te, ugy látszik, kellő tisztelettel viseltetel királyod iránt és ezért majd szólunk Conti grófnak, hogy legyen gondja rád. Mondd, szereted a bikaviadalokat?

- Mindennél jobban a világon. Felség!

- Derék dolog. Én is szeretem. Jól van, gróf, tetszel nekem. Ül vissza a lovadra és kövess.

Castelmelhor gróf boldogan engedelmeskedett és egy pillantást sem vetett boldogtalan öccsére, aki letörve és szomorúan távozott az ellenkező irányba.

- Én ugyan szépen követem drága atyám utolsó kívánságát, hogy bölcs legyek, - kesergett Simon magában. - Ime, két nap alatt összevesztem a királlyal, ellenséges viszonyba kerültem Conti gróffal, hogy ne is beszéljek a tegnap esti összeesküvésről, amelynek önkénytelenül a feje lettem. Contival nem törődöm, de a királlyal való esetemet nagyon fájlam. De hát honnan gondolhattam volna, hogy a szerencsétlen uralkodó már ennyire bomlott idegzetű. Persze még szomorubb, hogy akadnak aljas udvaroncok, akik fékezés helyett még jobban belelovalják szertelenségeikbe. És ime, a tulajdon fivérem is nyilvánosan megtagadott. De bármint is áll a dolog, az atyámnak tett fogadalmat mindenképpen állom, hű szolgája leszek a királynak és ha kell, meghalok érte.

Igy álmodozott az ifju Souza, akiben az olvasók már bizonyára felismerték az éjszaka rokon-szenves ifju munkását. Bus gondolatait azonban lassankint elterelte és Inésre gondolt, gyönyörű szerelmesére, akit imádott és aki egész szívéből viszonzta érzéseit.

- Milyen jó, hogy mellettem van, hogy vigasztal, bátorít és felderít a nehéz órákban. Ő tudja, hogy szívem jó és hogy nemes célok hevitenek.

A király ezalatt pompás hangulatban folytatta útját, nagyon mulattatta az iménti kaland, mert úgy érezte, hogy hősieken viselkedett és már alig várta, hogy beszámoljon erről Continak. Mikor lakosztályába ért, magához fütyöntette kedvenc kutyáját és kérette Pierre öccsét.

A kamarás alázatosan közeledett a királyhoz:

- Felség, a főudvarmester ur várja a parancsait.

- Ugy? Mondd neki, hogy azt parancsolom, hogy ezentúl ne kérdezze a parancsaimat, mert ez engem untat. Majd meglátod, - fordult most Castelmelhor felé, - hogy milyen pompás állat az én Rodrigo kutyám! A múlt héten már majdnem lelőttem, mert sántítani kezdett a nyavalyás. Tudod, utálok a sántákat. Mindig azt hiszem, hogy engem akarnak utánozni. Hát te nem sántitasz? - kérdezte Castelmelhört kékkelve, hirtelen a király.

- Ha felséged gyűlöli a sántákat, úgy hogyan is merészelnék? - mondotta elpirulva és zavartan a gróf.

- No mert ilyen alaknak, amilyen te vagy, azért nem is állna rosszul egy kis himbálódzó járás!

- kacagott a király, akivel aljas, gerinctelen udvaroncok elhitették, hogy úgy testi, mint szellemi tekintetben a tökéletesség mintaképe és a sántaságot mint Isten különös kegyét tekintette.

- A népek urához illik, hogy testileg is más legyen, mint a többi alattvaló! - mondotta bókolva Castelmelhor.

- Bacchusra, - fordult a király az ajtó mellett felsorakozott nemesek felé, - ez az ujonnan érkezett gróf különb koponyát hord a nyakán, mint ti valamennyien és ha Conti gróf hamarosan nem teszi el láb alól, úgy könnyen ő kerülhet a helyébe. Megcsókolhatja kezemet, - fordult ismét Castelmelhor felé és azzal a méltósággal, amely még az ilyen hibbant lelkű uralkodókat sem hagyja el, kezét nyújtotta az új udvaronc felé, akitől elbucsuzott. Castelmelhor gróf a kertbe akart menni, hogy kissé rendezze gondolatait. De mikor megfordult, Conti gróffal találta magát szemközt, aki féltékeny és irigy tekintettel mérte végig. De Castelmelhor, akinek nagy érzéke volt az udvari élet apró finomságai iránt, nyomban hozzálépett és fuvolázó mézédés hangon szólitotta meg:

- Vajjon nem terhelném-e Vintimiglia urát, ha egy percnyi kihallgatást kérnék tőle?

- Most nem érek rá! - felelte ridegen Conti.

- Ugy értettem, - felelte változatlanul kedves hangon és mély meghajlással Castelmelhor, - hogy egy óra múlva a kertben várnám bármely ön által megjelölt helyen.

Conti, aki észrevette az udvarias hang mögött rejtőző hideg előkelőséget, meglepetten figyelt fel és szeme találkozott a gróf büszke, férfias tekintetével.

- És ha nem egyezném bele ebbe a találkozásba, fiatal uracskám? - kérdezte a kegyenc.

- Ugy egy pillanatig sem kényszeríteném erre.

- Valóban?

- Souza elsőszülöttje vagyok, Conti ur!

- Ah, igen, tudom és Castelmelhor grófja, nemde? Én nem vagyok ilyen előkelő vérből, de a király kegye lovaggá és nemessé ütött és elnöke vagyok a legfelsőbb huszonnégyek körének.

- Amit a fiatal uralkodó jónak látott adományozni, azt az anyakirálynő még mindig visszavonhatná! - jegyezte meg Castelmelhor. - De hagyjuk ezt. Ismét kérdelem: hol várjam egy óra múlva?

- Az Apolló ligetében.

Castelmelhor mélyen meghajolt és a palota kertje felé távozott.

Az udvaroncok összesugtak mögötte. Ördögös fickó, mondták. Egy csapással nyerte meg a királyt és a kegyencet is.

VII. *Balthazár kalandja.*

Conti szórakozottan sietett a király lakosztálya felé. A belső termék egyikében egy testőregyenruhába bujt férfi állta az útját.

- No végre, csakhogyláthatom excellenciádat, - kiáltott fel a testőr, akiben Ascanio Macaronera ismerhettünk.

- Mit akarsz tőlem? - kérdezte Conti szigoruhangon.

- A négyszáz aranyamat szeretném megszolgálni, melyet excellenciád kegyes volt nekem megígérni.

- Hogyan? Sikerült megtudnod a merénylő nevét?

- Oh, nem is méltóztatik hinni, micsoda rettenetes fáradsággal járt kinyomoznom. De remélem, nem hiába fáradtam, dacára annak, hogy kegyelmes uram már éppen olyan jól tudja a nevét, mint én.

- Nem értlek! - csodálkozott Conti.

- Tévedtem volna? - kérdezte Ascanio. - Hiszen úgy láttam, hogy éppen most méltóztatott beszélni az ifju Castelmelhor gróffal.

- No és... mit akarsz ezzel mondani?

- Nem ismerte hát föl?

- A grófot? Megörültél?

- Szavamra, - kiáltott fel az olasz. - Excellenciádnak igen rossz az emlékezőtehetsége. Én bizony csak egy szegény ördög vagyok, de nem felejténem el azt az embert, aki olyan jellel tisztelte volna meg az arcomat, mint amilyen a kegyelmes urén virit.

- Egy szót sem! - kiáltotta magánkivül Conti. - De ugyanakkor meglepetten gondolt vissza az előző napi kalandra és szeme előtt lassankint meglevenedett merénylőjének büszke, dacos tekintete. Csakugyan, éppen úgy nézett, mint imént a gróf. De minél tovább törte ezen a hihetetlen dolgon a fejét, annál kevésbé értette meg, hogy mi oka lehetett Castelmelhor grófnak arra, hogy munkásruhában bolyongjon Lissabon utcáin. És miért támadta meg? S ha már elkövette ezt az esztelenséget, miért erőltette az imént kerti találkozásunkat? Hm, úgy látszik, a király minden együgyűsége ellenére ezuttal fején találta a szeget, amikor azt mondta, hogy a gróf fog elveszíteni engem, ha nem végzek vele. Nos hát, majd nem adok neki alkalmat erre...

- Ugy látszik, ügyes kém vagy, - fordult az olasz felé - és talán ennél merészebb feladatra is vállalkoznál? - Talán a gyilkot is éppen olyan ügyesen tudod forgatni?

- Firenzében, - mondotta önérzetesen az olasz, - Santa Fioret szolgáltam, akinek bonyolult örökösödési pere volt öt rokonával. Négy hónap alatt mind az öttel végeztem és bizony nehéz volt elhagynom a várost, ahol a vészbíróság kopói már nagyon a nyomomban voltak. Franciaországban is próbálkoztam, de ott az emberek szemtelenül jól tudnak védekezni. Spanyolországban keresztül jöttem Lissabonba, ahol még semmi nagyobb megbízatásom nem volt és így képességeimet szívesen bocsátom excellenciád rendelkezésére.

Macarone meghajolt, bajuszát önérzetesen pödörgette és kardja markolatát sokat jelentő mozdulattal simogatta végig.

Conti elégedetten mosolygott:

- Ha csak félig olyan ügyesen forгатod törödet, mint nyelvedet, úgy alighanem szükségem lesz rád! Maradj itt. Egy óra múlva megkapod utasításaimat.

A kegyenc e szavak után hátatfordított. Macarone még reménykedve állt egy pillanatig, azt remélve, hogy a gróf talán meggondolja magát és mégis előveszi erszényét. De mikor látta, hogy az egyáltalában nem gondol erre, megragadta Conti kezét és csókokkal halmozta el.

- Köszönöm a sorsnak, - áradozott, - hogy egy ilyen kitűnő urra találtam. Mintha csak egykori drága gazdámnak, Santa Fiore grófnak hangját hallanám újra csengeni és szinte az aranyakat is markomban éreztem, melyeket tőle kaptam.

Ez a gyengéd figyelmeztetés mégsem tévesztette el hatását. Conti néhány aranyat vetett a kalandor kezébe.

- Vedd ezt előlegnek. És ha jól végzed dolgotat, úgy bőkezűbb leszek, mint eddigi megbízóid, akiket olyan kitűnően szolgáltál.

Conti eltávozott. Macarone pedig mohón számolgatta aranyait.

- Szavamra, - mondotta, - ez a paraszt engem koldusnak néz, hogy ilyen piszkosan fizet. Husz arany... hát minek néz ez engem. Elfelejtí, hogy nemes emberrel van dolga. No várj, majd számolunk mi még ezért. Ilyen kis pénzekért nem ölöm meg Castelmelhort. Hm, ki tudja, talán inkább megfordítjuk a szerepeket. Castelmelhor grófja határozottan gavallérabbnak látszik. Talán az ő számlájára fogok véled végezni.

E szavak után az aranyakat zsebébe csusztatta és ismét merev katonai állásba vágta magát.

Az alcantarai kastély híres volt gyönyörűen gondozott parkjáról. Míóta IV. János óriási költséggel átalakíttatta, valóságos paradicsom volt, melynek szépségét számos költő énekelte meg és a Hesperidák kertjéhez hasonlították. Az akkori idők szokása szerint számos pogány isten szobra díszítette. Az Apolló-park - ahol Castelmelhor és Conti találkozót adtak - nevét a parkot díszítő, gyönyörű Apolló-szoborról nyerte. A fiatal gróf egyébként már jóval a kitűzött idő előtt megjelent és türelmetlenül járt fel és alá. Izgatottsága indokolt is volt, mert hiszen ez a találka félig-meddig kihívásként hangzott és Castelmelhor törte a fejét, hogy miként adhatna a dolgoknak kedvezőbb menetet? A király rokonszenve még nagyon is frisskeletű volt és a gyengeelméjű uralkodó szeszélyeire és hangulataira amugy sem lehetett építenie. De hogyan vegye le lábáról és hogyan kényszerítse végül meghátrálásra a hatalmához görcsösen és féltékenyen ragaszkodó Contit? És megint eszébe jutott, hogy Continak mennyire szüksége van egy valóban nagyuri barátira és minden tervét most erre alapította. Oh nem akart fegyverszövetségre lépni egy paraszti származásu kalandorral, Souza vére sokkal gögösebben folyt az ereiben. Conti fölé akart kerekedni és csak az ehhez a célhoz vezető eszközök tekintetében volt hajlandó megalkudni. Kész terve volt és úgy érezte, hogyha azt megvalósítja, úgy a király után ő lesz Portugália leghatalmasabb ura. Ez a terv részleteiben öccsének, Simon Vasconcellosnak útját is keresztezte, annak a romlását is maga után kellett vonnia... de Castelmelhor grófja féktelen hatalmi vágyában semmivel sem törődött.

Ilyen gondolatok között járt a park útjain az idősebb Souza és várta Conti érkezését. És mialatt különböző ravaszságokon törte a fejét, a véletlen váratlanul egy olyan hatalmas fegyvert játszott a kezére, amelyre valóban nem számíthatott. Balthazar, - akinek forradalmi szerepét a polgárok titkos gyűlésén láttuk - noha már lemondott királyi kürtösi rangjáról, még szabad bejárata volt a királyi parkba. Felesége ugyanis az udvari takarítónők sorában foglalt helyet. Így került egy kanyarulatnál váratlanul Castelmelhor gróf közelébe és megrökönyödve ismerte fel.

- No lám, - mondotta magában, megtévesztve a két testvér csodálatos hasonlatosságától, - mindjárt gondoltam én, hogy Simon testvér nem afféle egyszerű munkás, hanem szokva van a csipkék és selymek viseléséhez. De hogyan kerül ide és mit csinál az udvaroncok ruhájában?

Castelmelhor elé lépett és mély tisztelettel köszöntötte.

- Üdvözlégy vitéz vezérünk! - mondotta.

Castelmelhor csodálkozva nézett végig rajta és megvetően hátafordított.

- Halló, Simon uram, - méltatlankodott Balthazár, - miért bánik így velem? Vagy talán néhány órai alvás és ez a cifra köntös elegendő ahhoz, hogy elfelejtsen engem?

Simon nevének említésére a gróf összeresztette. Hiszen nem először történt vele, hogy Simonnal összetévesztették. Mosolyogva fordult vissza.

- Hogyan, hát felismertél, jó ember? - kérdezte Balthazártól.

- No bizony, engem nem olyan könnyű megtéveszteni, - nevetett boldogan Balthazár és ez a zsebkendő is sokat árult ám el!

E szavak után elővette kebléből Simon finom zsebkendőjét és mint egy diadalmi zászlót lobogtatta meg.

Castelmelhor ugyan nem értette a dolgot, de felismerte öccse zsebkendőjét és sehogysem tudta elképzelni, hogyan került az ehhez a paraszthoz? De részint kíváncsiságból, részint veleszületett kétszínűségétől ösztönözve, elhatározta, hogy végigjátssza azt a szerepet, melyet a véletlen juttatott neki.

- Hogyan, - kiáltotta színlelt meglepetéssel, - hát te megőrizted a zsebkendőt?

- Meg bizony és örökké őrizni fogom, mert hiszen ez a mi kettőnk közötti barátság záloga, mely örökké emlékeztetni fog arra a hős nemesre, aki megvédett egy egyszerű parasztot a gyalázattól. És úgy érzem, hogy tartozásomnak nagyon kis részletét törlesztettem le azzal, hogy tegnap megmentettem az életedet.

- Hm, - tűnődött Castelmelhor, - hát ez megint micsoda? Hol és miért kellett megmenteni az öcsém életét?

- Nagyon boldog vagyok, hogy újra látlak, - mondotta Balthazár, - de mondhatom, nagyon veszélyes a szerep, amelyre vállalkoztál. Conti ravasz és a keze messzire ér. Eddig még mindenki pórul járt, aki ellene tört.

Castelmelhor egyszerre csupa fül lett. Ezek a szavak, melyek váratlanul beleillettek gondolataiba, valósággal elsápasztották.

- Ki mondta néked, hogy meg akarom támadni Contit? - kérdezte akaratlanul. - De hirtelen eszébe jutott szerepe és hozzáfűzte: No látod, az óvatosság annyira tartózkodóvá tett, hogy egy pillanatig még téged sem akartalak megismerni.

- Igen... igen... - mondta Balthazár, - ma óvatosabb vagy, mint tegnap. Mintha nemcsak a ruhád változott volna meg. De a veszély nagy... Contit számos, jól hegyezett tör védi, de mi is számosan vagyunk, akik hűséget fogadtunk neked és vigyázunk rád! Ha netalán reád is orgyilkosok támadnának, úgy késeik csak az én testemen keresztül sebezhetnek meg téged.

Castelmelhor néma csodálkozással hallgatta e szavakat. Homályosan megértette, hogy egy összeesküvést szőttek, melynek élén az öccse áll.

- Simon öcsém ugyancsak nem vesztegette az idejét, - mondotta magában. - Két nap alatt ez ugyancsak csinos eredmény. Ugy látszik, ugyancsak sietnem kell, ha utól akarom érni gyorsaságban.

- Meg vagyok hatva, barátom, - fordult Balthazár felé. - Biztosítlak, hogy méltón fogom viszonzni ragaszkodásodat. Addig is fogadd a tegnapi szolgálataidért ezt...

És e szavakkal egy erszényt nyújtott Balthazár felé.

Balthazár egy lépést hátrált, mozdulatában büszkeség volt. Azután ismét a grófhhoz lépett és élesen szemébe nézett. Azután rettentő erővel megragadta a grófot és mielőtt az rémületéből magához térhetett volna, egyetlen vad mozdulattal a földhöz vágta és a mellére térdelt:

- Aranyat kínálsz... nekem? Don Simon nem mert volna ennyire megalázni! Ki vagy hát te?

És mielőtt Castelmelhor grófnak ideje lett volna válaszolni, egy hosszupengéjű kést rántott ki övéből.

- Ha csak az én titkomat oroztad volna el, talán megbocsátanék neked, ám te Don Simon titkát is kicsaltad belőlem és ezért ajánld Istennek a lelkedet.

Balthazár arcán hideg elszántság tükröződött, Castelmelhor érezte, hogy elveszett.

- Szerencsétlen, - mondotta kétségbeesetten, - mit akarsz! Hiszen én a fivére vagyok. A bátyja Simon de Vasconcellosnak.

- Simon de Vasconcellos? - kiáltotta meglepetten Balthazár. - Valóban, a nemes grófnak méltó fia Simon ur és elhiszem, hogy benne a Souzák nemes vére folyik. De te... hazudsz, nem lehetsz a fivére.

Ujra szurásra emelte törét. Castelmelhor gróf nem volt gyáva, de ez a váratlan és durva támadás valósággal megdermesztette.

- Kegyelem... kegyelem! - kiáltotta rémulten... - a testvérem nevére kérlek, irgalmazz!

Balthazár zavartan simította végig a homlokát:

- Valóban a fivére lenne? Akkor kimélnem kell... de hátha becsap? És akkor ki biztosít arról, hogy nem áll mindkettőnkön álnokul bosszút?

- Ide nézz, - mondotta Castelmelhor és cimeres gyűrűjét Balthazár szeme elé tolta. - Nézd ezt a cimert, ismered?

- Csakugyan, - mormogta Balthazár, - ennek a mását láttam Don Simon zsebkendőjén. Emelkedj fel, uram... nem foglak megölni. Még arra sem kérlek, hogy titoktartást esküdj. A méltatlan mód, mellyel titkomat kivetted, megölte bizalmamat. De szemmel foglak tartani és ha fivéred ellen a legkisebbet is vétenéd és megpróbálnád őt a hatalmon levőknek kiszolgáltatni, úgy ismét szemtől-szembe fogsz találkozni, akárcsak most és akkor nem fogok irgalmat ismerni.

Balthazár e szavak után elbocsátotta a grófot és lassu léptekkel távozott. Alig tűnt el Balthazár, a fák mögül feltűnt Conti gróf hatalmas alakja, aki diszes kísérettel és gárdistaruhába bujtatott kürtösöktől követve jött.

VIII. *A találkozás.*

Castelmelhor gróf szívesen kifujta volna magát egy kicsit, mert az iménti különös kaland ugyancsak felizgatta, de Conti már közeledett és így kénytelen volt eléje sietni. Conti, aki éppen a királynál időzött és meggyőződött arról, hogy a király jobban kedveli, mint valaha, hatalma tudatában gögös és fölényes pillantással mérte végig Castelmelhor grófját.

- Kedves fiatal uram, - fordult Conti a grófhhoz, - én ugyan csak a saját palotámban szoktam kihallgatásokat adni, de most kivételes szeszélyből hajlandó voltam kérésének eleget tenni és ide jöttem. Kérnem kell azonban, hogy röviden adja elő mondanivalóit. Hallgatom.

- Ventimille ur, - mondotta éppen ilyen hangon Castelmelhor, - én is csak a saját fajtámbeliekkel szoktam rendszerint társalogni, de az én szeszélyem is kivételt parancsolt ma reggel, mikor ezt a találkozást kértem, melyet ön először visszautasított. Nos, legyen nyugodt, rövid leszek, minthogy nincs vesztegetni való időm.

- Ez talán fogadás? - kérdezte gunyos mosollyal Conti, - arra volt kíváncsi, hogy meddig terjed a türelmem?

- Nem... mindössze arra akartam figyelmeztetni, hogy ön egy korhadt deszkán jár a mélység felett és lábam egy dobbantásával én ezt a deszkát kettétörhetem.

- Ez minden? - kérdezte Conti, aki nyugodtságot és fölényt igyekezett színlelni, de a hangja reszketett és az arca ijesztően elsápadt.

Castelmelhor egy pillanatig hallgatott. Agyában villámgyors gondolatok cikkáztak. Érezte, hogy pillanatnyilag felülkerekedett és igyekezett kihasználni ezt a hatást.

- Nem, ez nem minden. Amit mondani akarok, mélységes titok és azt nem szabad idegen füleknek hallaniok. Ezért hát távolítsa el embereit.

- Én pedig, - mondotta Conti, aki még mindig Simonnal tévesztette össze Castelmelhor grófot Ascanio előadása alapján, - arra vagyok kíváncsi, hogy könnyen jár-e ki hüvelyéből a kardja? De figyelmeztetem, hogy embereim nem fognak cserbenhagyni!

Castelmelhor, aki megértette, hogy Conti orvtámadástól fél, megvető mosollyal leoldotta derekáról a kardját és messze elhajította.

- Küldje el az embereit! - ismételte ezután.

Conti egy mozdulatára a kíséret visszahúzódott.

- Most pedig - mondotta Castelmelhor - figyeljen rám és ne szakítson félbe. Ön elnyerte a király vak bizalmát. Ez kétségtelenül sok. De ezzel szemben áll a nép és a nemesség gyűlölete és ez még több. Ha ezek szót emelnek az anyakirálynő előtt, úgy ön könnyen kegyvesztetté lehet, hiszen a tényleges hatalmat még mindig a királynő tartja kezében. Édesanyám, Xiména grófnő jó barátságban van a királynővel és ha én úgy akarom, akkor holnapra már kiejtik a királynő előtt azt a szót, amely az ön sorsát megpecsételi. A nemesség csak egy jelre vár, hogy ön ellen lázadjon. És ezt a jelt könnyen megadhatom én is, hiszen Souza háza igen jól csengő név a főuri körökben és szívesen bizzák magukat annak vezérletére. De másrésről éppen ilyen keserű harag feszül a nép embereiben is. Izzó kráter felett jár ön, mely minden pillanatban kitörhet, az összeesküvés szárait már javában fonják.

- Ezt tudom! - felelte Conti.

- Ön csak hiszi, hogy tudja, - válaszolta a gróf. - Lekicsinyli a dolog súlyosságát, azt hiszi, hogy csak néhány gyáva fickó hangoskodásáról van szó, akik halált kiáltanak a zsarnokra, anélkül, hogy egy is akadna közöttük, aki a végrehajtásra vállalkozna. De ön téved, gróf ur... ennek az összeesküvésnek olyan vezére van, aki tud és mer cselekedni, akinek karja ki tudja huzni hüvelyéből a tört... ez az ember...

- Ez ön! - vágott szavába Conti.

- Oh nem én, - válaszolta feltűnő szelidséggel Castelmelhor gróf, - hanem valaki, aki nálamnál sokkal félelmetesebb. Ha ugyanaz a kar, amely néhány perc előtt engem akart kivégezni, önre fog támadni, úgy katonáinak tizszerese sem fogja megvédelmezni tudni.

- Mindez igaz, gróf ur, - válaszolta Conti hidegen. - Minden igaz, csak éppen egyet tagad vakmerően. Azt, hogy ennek az összeesküvésnek ön a feje. És mint ilyen, százszorosan megérdemli a halált. És ön meg is fog halni! Akkor pedig az összeesküvés önmagától fog összeomlani.

Castelmelhor habozott. Látta, hogy Conti tévedésben van és tudta, hogy ő is öccsével téveszti össze. Azon tanakodott, hogy miként lehetne ezt véle megértetni?

- Ön hallgat, fiatal barátom? Valóban kár, hogy ilyen fiatalon keveri magát az udvari cselszövényekbe, melyekben pedig önnél öregebb és tapasztaltabb emberek is könnyen elbotlanak.

- Ön tulbecsüli éleselméjűségét, kedves Conti uram, - válaszolta végre Castelmelhor gróf. - Vigyázzon, mert miközben azt hiszi, hogy életét védi, éppen azokat a szálakat találja elmet-szeni, melyek önt még visszatartani igyekeznek a mélységbe zuhanástól. Ide figyeljen, uram. Az összeesküvés, amelyről beszélek, néhány perc előtt még előttem is titok volt. És majdnem életembe került annak felfedezése. Mondhatom, hogy az összeesküvők előőrsei már itt járnak a parkban és karjuk már önig ér! Ha ön meggyilkoltat engem, úgy az összeesküvők újabb mártírt látnának bennem és ez megadná a jelt az általános felkelésre. Holott, ha rám hallgat és hinni tud nekem, úgy könnyen lefegyverezheti ellenségeit és védve lesz az anyakirálynő haragjától is.

A gróf hangja olyan szilárdul és annyi jóakarattal csengett, hogy Conti megingott. A gróf ezt észrevette és érezte, hogy közeledik a győzelem pillanata. Hogyan - gondolkozott magában - tévedtem volna? Nem ez volt a tegnapi merénylet?

- Gróf ur, - kérdezte most hangosan Conti, - milyen idős az ön testvére, Simon de Vasconcellos?

- Velem egyidős.

- Ugy mondják, hogy önök nagyon hasonlítanak egymásra.

- Ez igaz, sőt úgy látom, hogy ön is összetéveszti Simon de Vasconcellost Castelmelhor grófjával.

- Hogyan? Talán ő a merénylet vezére? - riadt fel Conti.

- Nos, végre megértett engemet. És most, hogy eloszlott közöttünk a félreértés, remélem, tisztán látja, hogy ön teljesen hatalmamban van? Én mindezt, amit érdekében tettem és még tehetek, nyugodtan kérhetném az önt illető javak és királyi kegy felét, mert még ezzel sem volnék kellően megfizetve. De én sokkal kevesebbel is beérem. Kegyelmet kérek Simon de Vasconcellosnak és egyben arra kérem önt, hogy eszközöljön ki egy királyi parancsot, amely megparancsolja Inés de Cadaval hercegnőnek, hogy az én feleségem legyen.

- És ön mindezek ellenében barátságát kínálja? - kérdezte élénken Vintimille.

- Nem, csupán a szövetségemet! Megbízhat bennem. A nemességet leszerelem, gondom lesz rá, hogy a királynő ne kapjon önről rossz híreket és az összeesküvést is megfosztom méregfogától. Don Simont majd kastélyába száműzzük, ahol mindaddig marad, amíg újabb királyi rendelet kegyelmet nem ad neki. És most menjünk a palotába. Utközben megmagyarázhatja, hogy miért viselkedett velem szemben olyan különösen és miért kényszerített arra, hogy leoldjam kardomat?

- Valóban, - kiáltotta a kegyenc, - elégtétellel tartozom önnek ebben az ügyben.

Conti e szavak után lovagi szokás szerint leoldozta övéről drágakövekkel díszített, pompás kardját, de Castelmelhor elhárította magától ezt a kétes megtiszteltetést, felvette a tulajdon kardját és így szólt:

- Háromszáz éve hordja a családom ezt a kardot, Vintimille uram. Diégo de Vasconcellos ezzel kényszerítette térdre az árulókat... De még mindig nem tudom, hogy mit vétett ön ellen az öcsém?

A kegyenc elkomorodott.

- Az ön testvére engem nyilvánosan meggyalázott.

- Simon merész és derék fiu, - gondolta magában Castelmelhor, - aki hűen követi atyánk utolsó kívánságát. De hát hogyan követte el ezt a merényletet? - kérdezte hangosan a kegyenctől.

- Öseimre, - kiáltotta haragosan Conti, - mészáros fiának nevezett.

- Bocsásson meg neki, talán tévedett és nem tudta excellenciád többi címét! - mondta Castelmelhor alig titkolható mosollyal.

Conti arcán gyűlölet cikkázott végig:

- Megbocsát, gróf ur, ha magyarázatát nem fogadom el és csak annyi hálával adózom önnek, amennyire szolgálataiért kötelezve vagyok.

Közben a palotához értek. Az udvaroncok bámulata tetőpontra hágott, mikor az idősebb Souza Conti meghitt társaságában látták. Még a királyt is meglepte ez a látvány.

- Nézzétek, - nevetett a király, - Conti gróf karonfogva vezeti az utódját, nehogy elveszítse. No ez igazán pokolian mulatságos!

- Uraim, - fordult most a király az udvaroncok felé, - ezennel felszólítlak benneteket, hogy illő tisztelettel bánjatok az idősebb Souza de Castelmelhor gróffal, akit palotámba fogadok... ejnye, ki helyett is? Megvan! Száműzzük Don Pedro da Cunnát, aki az utóbbi időben ugyanis elég szemtelen volt és több ízben sántított. Ezentul te leszel a szobámban, Castelmelhor grófja és megengedem, hogy megcsókold a kezemet.

Castelmelhor gróf mosolyt erőltetett arcára és mély bókkal köszönte meg új méltóságát. A többi udvaronc pedig hizelgő szerencsekívánatokkal és dagályos üdvözlőszavakkal árasztották el. Így történt, hogy Castelmelhor gróf ezt az éjszakát már a királyi palotában töltötte.

Mikor Conti később visszavonult, a palotában az olasz lovagot még mindig ugyanott találta, ahol néhány óra előtt elhagyta. Az olasz elszántan várta Contit.

- Nyomorult, hazug... - támadt Conti dühösen az olaszra, - ki foglak korbácsoltatni és kidobatlak innen!

- Nem értem!... - dadogta az olasz. - Ön azt mondja...

- Igen, azt mondom, hogy a pokolba kergetlek, gazember!... - mondotta Conti, akinek ökölbe szorult a keze és feltűnően izgatott volt. - Ki fog bosszút állni értem Castelmelhoron? - mormogta magában.

Az olasz mézédés mosollyal közeledett.

- Nem volna szüksége ennek a kipróbált barátnak a szolgálatára? - kérdezte Ascanio Macarone és egy hosszú, hegyes tört huzott ki övéből.

- Megölessem? - kérdezte mintegy magához beszélve Conti. - Nem. De kijátszom és kényszeríteni fogom, hogy engem szolgáljon.

- Tudnék egy jó tanácsot adni - kezdte ismét az olasz, aki visszadugta tokjába a tört, - amely talán ér annyit, mint egy jól irányzott döfés.

- Hm, - mondotta Conti, - te csakugyan ravasz és ügyes fickónak látszol. Talán csakugyan ki tudnál eszelni valamit helyettem. Figyelj hát!..

És Conti, karonragadva az elámult olaszt, részletesen elmondta neki Castelmelhor gróffal való találkozását és azt, hogy a gróf miféle királyi rendelet kibocsátására akarja rávenni.

- Hm és van pénze annak az Inés hercegnőnek? - kérdezte az olasz.

- Fél Lissabont megvehetné aranyaival! - válaszolta Conti.

- Akkor hát ha Castelmelhor hozzájut ehhez a vagyonhoz, úgy hatalmas, nagyon is hatalmas lesz. Excellenciád tehát bocsáttassa ki ezt a királyi parancsot, de akadályozza meg ennek a keresztülvitelét.

- Mit beszélsz? - kérdezte ámulva Conti.

- Oh, mondok én még ennél különbeket is excellenciádnak. De a jó tanácsot meg kell fizetni. Ezer aranyat kérek értük, Kegyelmes uram.

- Meg fogom adni... de beszélj!

- A háromszázhatvanöt arannyal együtt, mellyel excellenciád tartozik, ez ezerháromszázhatvanötöt tesz ki, vagy mondjuk az egyszerűség kedvéért, kereken ezernégyszázat.

- A tanácsodat, fecsegő fickó! - kiáltott türelmetlenül a gróf.

- Nos... Néked kell feleségül vened, kegyelmes uram, a dúsgazdag hercegnőt!

Conti felugrott örömeiben a székről, amelyre az előbb telepedett. Ha ez a házasság létrejön, úgy egy csapással Cadaval hercege és Portugália egyik leggazdagabb és leghatalmasabb főura lenne.

- Ascanio, - kiáltotta rekedten, - ha módot nyujtsz arra, hogy ez a terved valósággá legyen, úgy annyi arannyal fizetlek meg, amennyit testsúlyod nyom.

- Rendben van, kegyelmes uram. Akkor hát megyek gondolkozni és egyuttal megmérem a testsúlyomat.

Az olasz mélyen meghajolt és visszavonult, hogy fontos megbízatásának tervét kidolgozza.

Mielőtt e fejezetet befejeznénk, elárulhatjuk olvasóinknak, hogy ugyanakkor, amikor Conti és Castelmelhor gróf beszélgetésüket folytatták, az Apolló szobra mögött egy ember hallgatózott feszült figyelemmel, akiben Balthazárt ismerhetjük fel. Jó fedezéket nyújtott neki egy hatalmas tölgyfa, melynek sűrű lombozatu koronája a szobron átnyult és Balthazár a lombok védelme alatt egészen megközelítette a két összeesküvőt. S mikor az előkelő urak távoztak, lekuszott a fáról és lemondva arról, hogy feleségével találkozzék, visszafordult és rohanva futott végig a város különböző zeg-zugos utcáin. Végre is a Souzák palotájának kapuja előtt állt meg.

IX.

Donna Xiména de Souza.

Donna Xiména és gyámleánya, Inés de Cadaval, kettesben ültek a Souza-palota egyik szobájában. A nemes özvegy egy aranykapcsos imakönyvben lapozgatott és a finom miniatűrökben gyönyörködött, melyeket egy ismeretlen művész keze varázsolt a lap széleire. Inés kézimunkázott. Inés az ablak mellett ült és pillantása gyakran vetődött ki a hatalmas, gránitkockákkal kirakott udvarra. A palota berendezésén az a patinás előkelőség áradt el, amely elárulta a család régi, nemesi eredetét, a hercegi, sőt fejedelmi ősöket. A szalon falán méltóságteljesen sorakoztak egymás mellett az ősök arcképei, melyeknek különös szépsége a spanyol festők kiválóságát dicsérte. A folyosókat régi páncélok és fegyverek ékesítették, vérrozsda kardok és elgörbült lándzsák, melyek a mórok elleni vad hadjáratokról beszéltek. A falakat finom kordovai bőrkárpit ékesítette, melyekre csatajelenetek voltak domborítva. A kandallókon velencei üvegcsiszolók remekei sorakoztak egymás mellett és külön figyelmet érdemelt néhány eredeti kínai porcellán-figura, melyeket vakmerő hajósok akkor hoztak első ízben messzi utjukról Portugáliába.

Donna Xiména letette imakönyvét és anyai gyöngédségű pillantással nézte Inést.

- Fiaim most már őfelségénél lehetnek, - mondotta Donna Xiména. - Adja Isten, hogy kegyes fogadtatásra találjanak.

- Oh, - felelte élénken Inés, - bizonyára siker fogja utjukat koronázni. És, - tette hozzá könnyed sóhajjal, - Don Simon bizonyára meghódítja a király szívét.

Xiména arcát mosoly derítette fel.

- Don Simon? - kérdezte kedves enyeggéssel.

- Oh és Don Louis is! - tette hozzá sietve Inés, könnyedén elpirulva.

- Nem kell védekezned, - mondotta jóságos hangon Xiména. - Természetesnek tartom, hogy a szádon annak a neve buggyan ki először, akit szeretsz. Magam is boldog lennék, ha már megházasodtatok volna. Ha már a sors úgy akarta, hogy egy gyenge és sok nyomorúságot hozó uralkodó idejében éljétek le fiatalságtokat, úgy legalább abban találj kárpótlást, hogy életedet és boldogságodat egy talpig derék, kitűnő férfi kezébe tessed.

- Egy vitéz kar és egy becsületes szív sok mindenért kárpótol és bármilyen szerencsétlenség is várjon rám, Simon oldala mellett nyugodtan nézek a szemébe, - válaszolta Inés lelkesen.

- Oh, én is ilyen boldog voltam egykor, - sóhajtott fel Xiména, - én is ilyen rajongva szerettem uramat. De hát a boldogság elmúlt, özvegy lettem és most már csak könnyeim maradtak meg.

Pillanatnyi szünet következett. Xiména legyőzte meghiúsultságát, de új izgalom fogta el.

- E pillanatban mondotta - a bemutatkozás már okvetlenül megtörtént. Nem tudom, miért, de valami megmagyarázhatatlan nyugtalanság gyötör. A királyról nagyon különös dolgokat beszélnek és Simon heves, tulérezékeny...

- Ne féltsd őt, anyám, - szólt Inés, - Simon ugyan valóban lobbanékony, de a királyt mindenekfelett tiszteli. Az én szívem azt sugja, hogy boldogan és elégedetten fognak a palotából visszatérni.

Inés hirtelen elhallgatott, arcát halálos sápadtság borította el és kezét reszkető szívére szorította. Xiména felugrott és az ablakon keresztül ő is megpillantotta Simon de Vasconcellost, aki éppen akkor lépte át a palota kapuját. Lassu léptekkel, lehorgasztott fejjel haladt át az

udvaron, egész lényén szomorúság tükröződött. A két hölgy megdöbbenve, felizgulva nézte. Néhány perc múlva a szalon ajtaja felnyílt és Simon belépett.

- Miért vagy már itthon, mit jelent ez? - kérdezte riadtan a grófnő.

- Anyám, - felelte felindultan Simon, - a Souza nevet immár csak egy fiad fogja további fényességében megőrizhetni, mert én kegyvesztett lettem.

Xiména arca elkomorult és a hangja szigorú lett.

- Valóban, - mondotta, - nekem csak az lehet fiam, aki a királya iránti tiszteletet és hűséget megtartotta.

- Anyám, hát nem látod, hogy szenved, - akarta mondani Inés, de a grófné egy mozdulattal csendet parancsolt és szigorú hangon folytatta:

- Fivéred távollétében jogom van, hogy kikérdezzelek. Miféle bünt vagy hibát követtél el, Simon de Vasconcellos?

Simon igyekezett erőt venni felindulásán és elmesélte az Alcantara előtti szerencsétlen kalandot, miközben lehetőleg enyhíteni igyekezett a király szerepét. A két hölgy álmélkodva hallgatta végig és nem egyszer kiáltottak fel meglepetten. Mikor Simon elbeszélését befejezte, Inés megragadta Xiména kezét:

- Oh én mindjárt tudtam, - kiáltotta szenvedélyesen, - hogy Simon nem bűnös, csak a szerencsétlen véletlen keverhette bajba.

Simon hálás és szerelmes pillantással tekintett menyasszonyára. A grófnő hallgatott.

- És mit szólt mindehhez Castelmelhor? - kérdezte kis szünet múlva.

- A fivérem? Követte a királyt a palotába! - felelte Simon.

- Talán jól cselekedett, - gondolkozott hangosan a grófnő. - De mégis, ki tudja, illő-e megcsókolnia egy olyan kezét, amely öccsére sujtott.

- Ez az ember a király, anyám! - vágott közbe védőleg Simon.

- Igen, tévedtem, - válaszolta Xiména grófnő. - De te... tudsz-e megbocsátani a királynak?

- Megbocsátani a királynak? - kérdezte elszörnyedve Simon. - Az övé vagyok, életemmel és véremmel csak őt szolgálom.

Inés lelkesen és szerelmesen nézte vőlegényét, de a grófnő arcán is büszke öröm tükröződött. Karját kitérve ölelte magához fiát.

- Valóban méltó fia vagy atyádnak! - kiáltotta elragadtatva.

Simon anyja karjába vetette magát és felindulása mély meghiúsultsággá változott. Szeméből könnyek törtek elő.

- Inés, - mondotta édesanyja öleléséből kibontakozva, - ma reggel még egy dicső és boldog jövő minden káprázata mosolygott rám. Most azonban már letört, szomorú, száműzött ember vagyok, aki arra van kárhoztatva, hogy az udvartól távol, kegyvesztetten élje le napjait. Reám ismeretlen veszélyek lesnek és én, a szegény, mindenből kifosztott ember nem kérhetem tőled azt, hogy megtartsd azt az ígéretet, melyet a dicsőség és rang fényében pompázó nemesnek tettél.

Simon fogyni érezte erejét és elhallgatott. Egy szék karfájára támaszkodva várta Inés válaszát.

- Anyám, - sikoltott fel Inés, - hallod ezt? Oh kérdezd meg tőle, hogy miért illet ilyen sértő feltevással, mit vétettem neki, hogy ilyen gyalázatosságot tételez fel rólam? Ha el akar

hagyni, miért nem mondta ezt nekem tegnap, amikor még csucsán állt a képzelt dicsőségnek és hatalomnak. De hogy tételezheti fel rólam, hogy most hagyom el, amikor szerencsétlen és vigasztalásomra szorul.

A grófnő felváltva hol Inésre nézett, hol Simonra, aki az izgalomtól reszketve, sápadtan, mozdulatlanul állt.

- Ti egymásnak vagytok teremtve, - mondta a grófnő. - Drága jó leányom vagy Inés és te, Simon, adj hálát az Istennek, aki nehéz óráidban ilyen drága lényt küldött vigasztalásodra.

E szavak feloldották Simon bénultságát, Inéshez rohant és csókokkal halmozta el Inés kezét. Inés pedig könnyein át mosolyogva, zavarát palástolandó, a grófnőre borult.

- Gyermekeim, - mondotta Xiména grófnő, - számolnunk kell a viszonyok megváltozásával. Nem tudhatjuk, hogy micsoda váratlan akadályok tornyosulhatnak fel, ezért siettetnünk kell a házasság napját. Legjobban szeretném, ha egybekeléstek már holnap megtörténne.

- Holnap? - rebegte boldog ijedtséggel Inés.

- Holnap! - kiáltotta lelkesen Simon.

- Holnap - mondotta mögöttük egy mély férfias hang - már későn lesz.

A két nő ijedten sikoltott fel, Simon kezét kardjára téve, gyorsan megfordult. Az ajtó küszöbén mozdulatlanul egy férfi állt.

- Balthazár! - kiáltott fel Simon, - te itt? Mi történt?

- Az, - válaszolta komoran Balthazár, - hogy elárultalak téged. De Istenemre, meg foglak menteni és azután megölhetsz, ha kedved tartja.

- Ki ez a férfi és mit jelentenek e szavak? - kérdezte elképedve a grófnő.

- Anyám, - mondotta Simon, - amint tudja, édesatyámnak fogadalmat kellett tennem halálos ágyán és e fogadalom tárgyát titokban kell tartanom. És éppen ezért nem magyarázhatom meg e derék ember szavait sem, aki egy jelentéktelen szivességem viszonzásaként már életemet mentette meg. Ezért kérem kell, engedje meg, hogy négyszem között beszélhessek vele.

A grófnő karonfogta Inést és az ajtó felé tartott. De a küszöbről még egyszer visszafordult:

- Kérni fogom az Istent, hogy legyen segítségedre, mert szent hitem, hogy amit tervezel, az csak a király és haza üdvét szolgálhatja.

- Beszélj, mi történt? - kérdezte izgatottan Simon, mikor Balthazárral magára maradt.

- Már megmondtam, hogy Conti mindent tud, még pedig az én hibámból. Tudja, hogy te vagy az összeesküvők feje és hogy te vagy az, aki tegnap a főtéren arcul ütötted. És ha többet tudnék rólad, ugy ezt is megtudta volna.

- De hát mi vitt téged arra, hogy engem elárulj?

- A szerencsétlen véletlen és a vágy, hogy téged szolgálhassalak. Castelmelhor grófot összevetesztettem veled és abban a hiszemben, hogy véled beszélek, mindent kifecsegttem előtte. A gróf visszaélt tévedésemmel, törbe ejtett és ügyes szavakkal mindent kiszedett belőlem.

- Ez kellemetlen, - jegyezte meg Simon, - de nem végzetes baj. Hiszen Castelmelhortól még nagy ut vezet Contiig!

- Fájdalom, - válaszolta Balthazár, - ez az ut nem nagyobb, mint az, amely a számtól az ön füléig vezet.

- Ezt merészeled állítani? - kiáltotta Simon felháborodva.

- Oh a fivéred valóban kiméletes volt. Amikor kiszolgáltattott ellenségednek, kikötötte, hogy az életedet kimélni tartoznak, csupán számüzniük szabad.

- Hazudsz, vagy megőrültél! Esztelenség, hogy még tovább is hallgatlak!

- És mégis meg kell hallgatnod. Ha kell, erőszakkal is kényszeritelek erre. Mindent apróra fel akarok előtted tární.

Simon egészen megzavarodva ült egy székre, Balthazár pedig egészen közel lépve, szinte arcába lihegte a lázas szavakat.

- Még nem tudsz mindent, Don Simon, mert a legszörnyűbbje csak most következik. Tudom, hogy vőlegény vagy és hogy azt a szép hölgyet szereted, aki az imént távozott. Láttam nemes arcát és alázatos szolgája vagyok, mert tudom, hogy szereted és az ő boldogsága is szent előttem. Talán örülsz ez a rajongásom, de úgy érzem, hogy úgy szeretlek, mintha gyermekem és egyben mesterem lennél és éppen így szeretem azokat is, akik hozzád tartoznak. Arra akarlak hát figyelmeztetni, hogy légy résen, mert talán már a legközelebbi órákban elrabolhatják tőled szíved hölgyét!!

- Inést elrabolják? - szörnyedt el Simon. - Ki merészné ezt? Térj magadhoz, Balthazár. Miket fecsegsz? Magyarázd meg szavaidat!

- Ez az igazság, Don Simon. A fivéred kapzsi módon megkivánta Inés hercegnő vagyonát és kiszolgáltatta nevedet Continak.

- A fivérem... a Souzák vére... ez lehetetlen!...

- Ismétlem, így van. Jelen voltam a vásárnál, amikor vérdíjad fejében egy királyi rendelet kibocsátását kérte, amely számára biztosítja Inés hercegnő kezét.

Simon lelke mélyéig meg volt rendülve. Szeretett volna hinni bátyja ártatlanságában, de Balthazár határozott szavai nem hagytak kétséget azok valósága felől.

- És most, uram, nincs időnk habozni - fejezte be szavait Balthazár. - Intézkedned kell, hogy a király parancsa már ne legyen végrehajtható. Mire emberei ideérkeznek, Inés hercegnőnek már mint a feleségednek kell őket fogadnia.

- Hiszek néked, - nyögött fel gyötrődve Simon, - hiszen érzem, hogy valóban barátom és igaz férfi vagy. Oh Castelmelhor... - tette hozzá kétségbeesetten, - hogyan feledkezhettél meg magadról ennyire!

- Most nincs idő a sóhajtozásra, - sürgette Balthazár, - száz dolgot kell elintézned és mielőbb menekülnöd Lissabonból...

- De hát miért menekülnék?

- Már mondtam, hogy Castelmelhor gróf megegyezett Contival a te száműzetésedben. Ha sikerül itt érniük, úgy közönséges gonosztevőként, katonai kísérettel visznek birtokodra...

- És mégis... itt kell maradnom Lissabonban, ahová szavam és fogadalmam köt. Köszönöm Balthazár, jó szolgálatodat és az Ég kegyelmezzen bűnös fivéremnek.

E beszélgetés után egy órával feltűnő nagy sürgés-forgás támadt a Souza-palotában. Simon anélkül, hogy fivére gáztettét leleplezte volna, közölte édesanyjával és menyasszonyával, hogy olyan sürgető és fenyegető körülményekről szerzett tudomást, melyek az Inéssel való azonnali házasság kötését parancsolják. A hölgyek átérték a Simon tulfutott izgalmu szavaiban bujkáló aggodalmat és nem ellenkeztek. Inés visszavonult imádkozni. A grófnő bizalmas szolgája utján gyorsan a palotába kérette a Boldogságos Szűz templomának plébánosát és intézkedett, hogy a palota kápolnájában minden előkészület megtörténjék az esketésre. Inés

sápadtan, végtelen izgalommal egyik társalkodónője karjára támaszkodva jelent meg. Ebben a pillanatban az udvar felől hirtelen nagy zaj támadt és a széles térség egy pillanat alatt megtelt lovagokkal.

- Siessünk! - kiáltotta Simon.

- Késő, - mondotta Balthazár, - menekülnöd kell.

- Hogyan, itthagyjam védtelenül a hölgyeket? Soha!

- Menekülnöd kell... a kegyenc katonái rajtunk ütöttek... alig néhány lépésnyire vannak...

- Csak jöjjenek! - kiáltotta Simon kardot rántva.

Az ajtón zörgettek és egy hang hallatszott:

- Nyissátok ki a király nevében!

- Van itt más kijárat is? - kérdezte Balthazár a grófnőtől.

- Ez a tapétaajtó a palota kertjébe vezet.

- Gyorsan... gyorsan! - sürgette Balthazár. És nem törődve Simon tiltakozásával, karjába ragadta és kivitte a rejtett ajtón, akár egy gyermeket.

A grófnő komornája urnője parancsára most kinyitotta az ajtót, amelynek küszöbén Manuel Antunez, a király hirhedt bizalmasa jelent meg. Tekintetét körülhordozta a teremben és szemmeláthatólag meg volt lepődve, mikor nem látta ott Simont, csak Xiména grófnőt, az elájult Inést és a papot.

- Miért jöttetek, mi dolgotok van itt? - kérdezte a grófnő, aki visszanyerte hidegvérét és egész méltóságával fordult szembe a tiszttel.

- Őfelsége parancsát hoztuk! - válaszolta a tiszt és egy pecsétes irást teregetett ki.

- Őfelsége minden kívánsága szent ebben a palotában Teljesítsétek tehát kötelességteket! - válaszolta a grófnő.

Antunez zavartan nézett össze kísérőivel, azután habozva fordult a grófnőhöz:

- Senora, - dadogta, - száműzetési parancsot hoztam az ön fia, Simon de Vasconcellos ellen.

- A fiam nincs itt!

- Ugy látszik, megelőztek! - mormogta Antunez. A bosszuság visszaadta szemtelenségét. Feltette kalapját és egy székre ült. Közben a komornák Inést vették gondozásba, aki lassankint visszanyerte eszméletét.

- Uram, - mondotta a grófnő, megvető pillantással mérve végig a hetvenkedő tisztet, - úgy látszik, nincsenek már palotámban szolgák, akik önt kivezetnék innen és megtanítanak arra, hogy miként kell viselkednie jelenlétemben. De tisztelem önben a király parancsainak hordozóját és ezért inkább magam vonulok vissza.

E szavak után Xiména grófnő karonfogta Inést és vele együtt el akarta hagyni a szobát. Antunez megvárta, amíg az ajtóig érnek, akkor levette kalapját és gunyos tisztelettel így szólt:

- Ah, szó sincs róla, hogy megfélelkeznek az önnek kijáró mély tiszteletről, Senora. De ha annyira tiszteli a király parancsait, úgy hát kövesse is azokat.

Antunez most egy másik pergamenttekercset vett elő, amelyen szintén a király pecsétje csüngött. Ez a király bizalmas parancsát tartalmazta, melyben meghagyta Inésnek, hogy egy hónapon belül menjen feleségül Castelmelhor grófjához.

Donna Xiména a legnagyobb felindulással olvasta a parancsot és mikor fia nevéhez ért, arcára biborfoltot festett a méltatlankodás.

- Isten óvja a királyt! - mondotta indulatait legyőzve, miközben összehajtogatta a pergamentet. - Azt hiszem, uram, hogy ön befejezte küldetését, - fordult Antunez felé.

Antunez mélyen meghajolt és szó nélkül távozott.

- Menj, leányom, - fordult most Xiména Inéshez, - és ön, tisztelendő atyám, legyen kegyes és támogassa őt!

Mikor Xiména grófnő magara maradt, visszafojtott indulatai heves zokogásban törtek ki. A márványkandallóig támolygott, mely felett meghalt férjének arcképe lógott.

- Oh, Istenem, - nyögte kétségbeesetten, - engedd, hogy tévedjek, hogy a gyanu, amely gyötör, ne legyen más, mint anyai szívem nyugtalansága. De nem... nem... fájdalom, minden arra vall, hogy nem tévedek. Simon zavara, az izgalom, mellyel az azonnali házasságot sürgette, titkolózása, mind azt bizonyítják, hogy Castelmelhor méltatlan... Simont nemessége meggátolta abban, hogy fivérét bevádolja előttem. Oh, Jean, - fordult most az arckép felé, - a neved és rangod viselője méltatlanná lett hozzád.

Xiména meggyötörve roskadt egy székbe.

- Borzasztó, - mondotta, - hogyan szegüljek ellen Braganza véréből született királyom parancsának? De ha engedelmeskedem, úgy legnemesebb gyermekem boldogságát teszem tönkre. És széttörném Inés szívét is. Oh, Istenem, légy segítségemre, mit tegyek, hogyan oldjam meg ezt a szörnyű helyzetet?

De mintha hirtelen mentő ötlete támadt volna. Kétségbeesése eltűnt és arcára a remény mosolya ült.

- A királynő, - kiáltott fel, - hiszen még ő uralkodik, nála van a legfőbb hatalom. Térdre fogom magam vetni előtte és úgy fogom kérni, hogy vonassa vissza ezt a parancsot! A királynő szeret és meg fog menteni!

X. *A király ébredése.*

Ascanio Macarone másnap reggel még egyszer átgondolta azt a pokoli ravaszsággal szőtt tervet, melyet Contival együtt eszeltek ki és melynek jutalmául siker esetén élete fogytáig tartó gazdagság várt rá.

Sőt ezuttal arra is volt gondja, hogy megfelelő előleget kapjon. Elhagyta a királyi palotát és a városba ment.

- Excellenciád, - mondotta, mikor bucsut vett Contitól, - hála az én ügyességemnek, ön férje lesz Donna Inésnek, elnyeri Cadaval hercegségét és mint ilyen, rokonságba lép a királyi házzal.

Most azonban a király hálósobájába kell vezetnünk az olvasót, nézzük végig a király ébredését, aki - tudta nélkül - igen nagy szerepet volt hivatva játszani a ravasz olasz tervének keresztülvitelében.

A portugál királyi család törvényei szerint senki sem tartózkodhatott abban a hálósobában, amelyben a király aludt. Ellenben a hálósoba egy tágas előszobára nyílt, melynek ajtaja állandóan nyitva állt és itt a királyhoz hű nemesek álltak felváltva őrt. Ezt a szokást még IV. Jean vezette be, aki állandóan attól rettegett, hogy a spanyolok meg akarják ölni. Közvetlen közelben volt egy őrszoba, ahol a király testőrgárdája teljesítette szolgálatát.

A király még aludt, a hajnal még nem szürkült. A véletlen úgy akarta, hogy ezen az éjszakán Don Pedró lett volna a soros őrtálló, akit azonban, - amint tudjuk - a királyi szeszély száműzött és helyette Castelmelhor töltötte most be ezt a tiszteletet. A fiatal gróf hosszú léptekkel járt fel és alá az előszobában. Lelke tele volt nyugtalansággal, sápadt volt, mintha hosszas betegségből kelt volna fel. Az elmúlt nap izgalmas és váratlan eseményei lelke mélyéig felzaklatták, öröm és önvád küzködtek benne. Kétségtelen, hogy ezen az éjszakán akkor sem tudott volna aludni, ha véletlenül ágyában feküdt volna. Láza volt és félhangosan beszélt, mint akit delirium gyötör.

- Hallgass meg, atyám, - mormogta tétova pillantásokat vetve maga körül, - és ne ítélj felettem, mielőtt meg nem hallgattad védekezésemet. Esküt tettem neked és én ezt meg is fogom tartani, de a módot, amely a sikerhez vezet, magamnak kell megválasztanom. Te azt mondtad, hogy örködjem a király felett és harcoljak a kegyenc ellen. Ime, itt állok a király hálósobája előtt és örködöm felette, a kegyencet pedig máris markomban szorongatom. Nemcsak karddal, hanem ésszel és csellel is lehet hadakozni. Hogyan, - kiáltotta hirtelen, - Simon nevét emlited, őt kéred számon? Igaz, elvettem menyasszonyát, de helyette az életét mentettem meg. És ha célt érve, enyém lesz a király utáni legnagyobb hatalom, úgy azonnal visszahivatom száműzetéséből és azon leszek, hogy boldoggá tegyem...

- Ki merészel beszélni a király előszobájában, - hallatszott egyszerre a felébredt és bosszus Alfons hangja.

Castelmelhor egyszerre magához tért, csak nagy testi és lelki fáradtságot érzett.

- Átkozott Pedró, sántító kutya, - folytatta a király, aki azt hitte, hogy még mindig régi udvaronca teljesít szolgálatot, - álomban majdnem megöltek a tengeri mórok és örülj, ha nem akasztatlak fel ezért, barátocskám. - Castelmelhor nem mert válaszolni. A király felült az ágyában és dühöngve így szólt:

- Mi az? Talán elárultak? Vagy nem vagyok a palotámban, hanem áruházban bujdosok valamerre és idegen helyre vetődtem? Hollá, Pedró, beszélj, vagy ráduszitom egyetlen hűséges szolgámat, Rodrigót, aki majd átharapja a torkodat.

Rodrigó, nevét hallván emlegetni, fenyegető morgásba tört ki. Castelmelhor belépett a király szobájába.

- No végre, - mondotta a király. - Ugyancsak félhettél, öreg Pedro. De mi ez? Braganza keresztjére és minden szentjére, hiszen te nem vagy Pedro! Árulás!

Castelmelhor mélyen meghajolt:

- Ófelsége elfelejti, hogy tegnap délután belső udvari szolgálatra rendelt be engem.

- Ki vagy te?

- Louis de Souza, Castelmelhor grófja.

Odakint pirkadni kezdett. Alfons szemét dörzsölte, nézte Don Louist, azután hatalmas hahotába tört ki.

- Csakugyan, no nézd, ez a grófi kölyök, akit Vintimille barátom elfelejtett megölni és akiről én már egészen megfeledkeztem. Hány éves is vagy?

- Tizenkilenc, sir!

- Eggyel több, mint én. Mondd, meg tudsz ölni egy bikát?

- Még nem próbáltam, de megtanulhatom.

- Én Lissabon legkiválóbb bikaölője vagyok! - dicsekedett a király. - Hát vivni tudsz?

- Hogyne... nemes ember vagyok.

- Remek... akkor majd megvereszünk. Ez nagyon mulatságos lesz.

És mielőtt Castelmelhor magához térhetett volna meglepetéséből, már fel is ugrott ágyából, magára huzta nadrágját és egy pár kardot akasztott le a falról.

- Vigyázz... gyerünk! - kiáltott lelkesen a király. - Támadj!

És Alfons, miután három lapos ütést mért Castelmelhorra, a támadásból védekező helyzetbe vonult. Castelmelhor heves támadást színel, de természetesen gondja volt arra, hogy ne sebesítse meg a királyt.

- Hm, - mondotta a király, - úgy látszik, hogy kimélsz... csak bátran, ne merj komédiázni, ugy... fejet... oldalt... kart támadni... óh, most a kardod érintette a lábamat... no várj... bravó, mit szólsz ehhez?

- Ha az utolsó pillanatban kardom markolatával nem fogom fel a csapást, ugy őfelsége kettéhasított volna! - válaszolta hizelegve Castelmelhor.

Alfons elégedetten visszament ágyába. A nap már felkelt és Alfons megparancsolta Castelmelhornak, hogy szólítsa be a nemeseket, akik a király felkelésénél segítettek.

Az udvaroncok - Contival az élükön - beléptek. Mindenki tiszteletteljes távolságban állt meg, kivéve a kegyencet, aki az ágyhoz lépett és megcsókolta a király kezét.

Téved azonban, aki azt hiszi, hogy a jelenlévők között Portugália főnemesei foglaltak helyet. Nem, ezek a fényes nevek viselői, akik semmiben sem maradtak Európa legismertebb arisztokratái mögött, már régen távol tartották magukat az udvartól, ahol Conti az elszegényedett, mindenre kapható, kalandor hajlandóságu lovagokat gyűjtötte maga köré. Valósággal paródiája volt ez a valódi nemességnek, ujonnan felkapaszkodott polgárok, akiket a királyi

szeszély nemesített meg egyik napról a másikra. Alfons ezt érezte is, hiszen örülségében voltak józan percei is, amikor mindezt felismerte. Hogy önmagát áltassa, drága bársony és selyem köntösbe öltöztette ezt a kétes hadat és hangzatos cimeket osztogatott nekik.

Conti a király ágya mellé telepedett és halk hangon kezdett vele tárgyalni. Közben a többiek, akik megszimatozták, hogy Castelmelhor szintén beférközött a király kegyébe, hizelgő bókokkal vették körül az új udvaroncot.

Continak ezen a napon sok mindent kellett elintéznie. Különösen egy gondolat nem hagyta nyugodni egész éjszaka. Szüntelenül kísértette Castelmelhor azon megjegyzése, hogy mindazt, amit a király kegye megad, visszaveheti a királynő parancsa, aki még teljesjogu uralkodó. Ez a gondolat rémülettel és idegességgel töltötte el Contit.

- Mit fogunk ma csinálni, mi a napi terv? - kérdezte a király.

- Ma királyt fogunk avatni! - mondotta mosolyogva Conti.

- Királyt? Mit akarsz ezzel mondani? - csodálkozott Alfons.

- Felséged már nagykoru és mégis az ország jogarát más kéz tartja és más fejen van a korona. Mi, akik hűséges szolgálók vagyunk, szomorú szívvel nézzük a dolgok ilyen állását.

Alfons nagyot ásított és hallgatott.

- Ki tudja, hogy mindez mire vezethet még? A királynő tulságosan komor és talán nem tudja eléggé méltányolni felséged fiatalos szórakozásait. És Pierre herceg, aki egyre férfiasabb lesz, már igen behízelegte magát a tömeg szeretetébe.

- Senor de Vintimille, mi szeretjük kedves fivérünket és tiszteljük anyánkat, a királynőt. Légy szíves hát és beszélj másról.

Conti alázatosan mosolygott:

- Legyen felséged kívánsága szerint. Nem beszélek többé erről, hiszen most is csak alattvalói kötelességemnek akartam eleget tenni. Így legalább nyugodt a lelkiismeretem, hogy a magam részéről mindent elkövettem ama veszélyek elhárítására, melyek elleni védelemben szívesen áldozom fel életemet is felségedért.

- Hogyan, csakugyan veszélyt sejtessz? - kérdezte most már nyugtalanul a király.

- Igen, attól tartok, sir!

Alfons kinzott arcot vágott és hátradőlt ágyában.

- Hallgass ide, Conti. Hozass ide egy üres pergamentlapot, pecsétet és tollat. Én ráütöm a lap aljára a pecsétet és aláírom, te pedig írd fölébe bármit, amit jónak tartasz. Írtódom a vészmadarak rikácsolásától. Ne mondj nekem semmit, csak intézkedj. De figyelmeztetlek, ha olyasmit írsz velem alá, ami a királynő haragját vonná maga után, úgy azonnal felköttetek.

Conti kissé meghökkenve nézett a királyra. Első esetben történt, hogy a király így megfenyegette és még hozzá olyan közönyös, unott hangon, mintha valamelyik szürke szolgájához szólt volna.

- Szóval - felakasztatlak, - ismételte a király. - De mi lesz ma?

- Négy pompás bika érkezett Spanyolországból, sir! - válaszolta Conti.

- Kitűnő! - kiáltott fel a király. - Ezzel hát eltöltjük a napot. De mi lesz este?

- Felséged már régen nem rendezett egy kis vadászatot...

- Ma sziporkázol a szellemtől, Conti, - örvendezett Alfons. - Hallottátok urak? Ma este nagy vadászatot rendezek Lissabon őserdejében, ahol a házak sűrűjében fogjuk meghajtani a kitűnő polgárokat és polgárnőket. Adjátok hát a ruháimat. Néked pedig, Conti, megígérem, hogy bármit is tennél, nem köttetlek fel. De hol van a grófocska?

Castelmelhor egy lépést tett a király ágya felé.

- Ma éjszaka te leszel a fővadászmesterünk, kis gróf! - nevetett a király.

Conti arcán alig észrevehető mosoly suhant át.

- Ez a derék gróf sem sejti még, hogy miféle vadászatnak lett a mestere! - gondolta Conti magában és fennhangon így szólt:

- Castelmelhor gróf még nem tisztje az Égbolt lovagjainak, szabályaink értelmében pedig csakis azok vehetnek részt vadászatainkon.

- Ez a legkisebb baj! - mondotta a király. - Még ma este azzá avatjuk. Legalább ezzel a mulatsággal is többünk lesz.

Alfons öltözködni kezdett. Conti pedig közben eltávozott és kisvártatva egy pergamentlappal és pecsétnyomóval tért vissza. A király a lap aljára kanyarította nevét anélkül, hogy egy pillanatig is gondolkozott volna azon, hogy mit cselekszik? A négy spanyol bika megérkezésének híre és az estére kilátásba helyezett durva multságok éppen elegendők voltak ahhoz, hogy megzavarják azt a kis józanságát is, melyet olyan szűk marokkal mért neki a természet.

XI.

Ascanio Macarone dell'Aquamonda.

Don Simon de Vasconcellos kimerülten az előbbi nap izgalmaiktól, mély álomba merülten aludt. Mikor felébredt, a nap már magasan járt. Szemét kinyitva, azt hitte, hogy még mindig álmodik. Feje felett füstös gerendákat pillantott meg, köröskörül pedig olyan tárgyak sorakoztak, melyek ugyancsak furcsáknak tűnhettek fel egy olyan ember előtt, aki hercegi fényűzésben nőtt fel. Előtte egy durván összeácsolt ágy állt, azután néhány szalmafonatu szék, cserépmázás korszó. Az egyik székre egy véres kötény volt terítve, a szoba sarkában pedig egy fatőke állt, amelybe egy bárd volt belevágva.

- Hol vagyok? - mormogta Simon, aki sehogysem tudott álomittasságában visszaemlékezni a történetekre.

- Egy hűséges szolgád házában, - szólalt meg mellette Balthazár hangja.

Simon fejéből elszálltak az álmokdök és egyszerre rémülten eszmélt a valóságra.

- Óh, hát mégsem álmodom, - kiáltotta, - valóban idáig üldözött a tulajdon fivérem?

- Még szerencse, hogy csak így végződött a kaland, uram, mert bizony lehetett volna ez még rosszabbul is! - mondotta Balthazár.

- Mi van Donna Inéssel? Látnom kell, tudni akarom, hogy mit csinál!

- Légy nyugodt, uram. Nemes anyád kiutasította a palotából Antunezt és kíséretét anélkül, hogy érdemi választ adott volna. Menyasszonyod nem tudja, hogy fivéred milyen messzire ragadtatta magát.

- Nem is szabad megtudnia, sem neki, sem senkinek a világon!

- Késő. Donna Xiména már tudja, hogy csak egy fia van...

- Isten a tanum, hogy meg akartam kimélni anyámat ettől a fájdalomtól. De az idő sürget, mennem kell, hiszen Inést e pillanatban senki sem oltalmazza.

- A józan ész azt parancsolja, hogy itt maradj.

- Hogyan, képes volnál erőszakkal is visszatartani? - kiáltotta felcsattanva Simon.

- Miért ne? - válaszolta nyugodtan Balthazár.

- Hallgass rám, Balthazár... Te tegnap erőszakkal hurcoltál el és belátom, hogy ez javamra szolgált. De ma...

- Ma éppen azok a kényszerűségek parancsolják az óvatosságot, mint tegnap, mert életed, biztonságod éppen úgy veszélyben forog. Ez jogosít fel tehát arra, hogyha kell, újra erőszakot alkalmazzak érdekedben, uram. Oh, miért nem hiszed el, amit annyiszor mondtam, hogy mesteremként szeretlek, akiért meghalok és fiamként, akire vigyázok.

- Hiszek neked! - mondotta felindulását legyőzve, Simon. - De annyi bizonyos, hogy hűséged és szolgálatkészséged nagy zsarnoksággal párosul.

- Te nem rendelkezhetel szabadon életed felett, uram. Megesküdtél, hogy a zsarnok ellen küzdesz és ezt a fogadalmadat meg kell tartanod. A kegyenc emberei sokan vannak, mind rád vadásznak, mi értelme lenne tehát annak, hogy könnyelműen veszélynek tedd ki magad?

- Igazad van... az esküm mindennél nagyobb kötelességet ró rám. Legyen hát úgy, amint mondod. Maradok.

- Így már rendben van, uram. Akkor hát én is pihentetem ma még mészáros mesterségemet és a királyi trombitás ruháját huzom magamra. Légy nyugodt, uram, hogy mindenütt ott leszek, a fülem és szemem nyitva lesz és ami emberileg lehetséges, azt megteszem a te és menyasszonyod érdekében.

Balthazár távozni készült.

- Mit csinál a polgárság? - kérdezte hirtelen Simon.

- Várják parancsodat! - válaszolta Balthazár.

- Lehet rájuk számítani?

- Hát olyankor, ha tizen támadhatnak egyre, elég bátrak. De azért nem egészen rossz anyag.

Simon gondolataiba mélyedt.

- Engem száműztek, - mondta kis idő múlva, - nincsen tehát sok időm a halogatásra. Esküm kötelez, hogy nem hagylak benneteket cserben. Intézkedj tehát, hogy a polgárok legyenek készenlétben. Ha ma éjszaka követni fognak, úgy megszabadulnak a zsarnoktól, aki megkeseríti életüket és megalázza önérzetüket. Ha váratlanul rajtaütünk a gárdán... könnyen szétszórhatjuk őket. Vállalkozol arra, hogy közvetíted a parancsaimat?

- Teljes szivemből.

Simon az asztalhoz ült, különböző cédulákat irt, melyeket azután átadott Balthazárnak.

- A viszontlátásra, uram, - mondotta Balthazár, a leveleket zsebébe süllyesztve. - Sietnem kell, mert úgy látszik, a mai nap erős munkában fog eltelni.

Amikor Balthazár az utcára ért, észrevette hogy Ascanio Macarone a közelben settenkedik. Az olasz is megpillantotta őt és egyszerre támadt mindkettőben ugyanaz a gondolat: Ez az ember, akire nekem szükségem van!

Balthazárnak szüksége volt egy olyan emberre, akiről tudta, hogy minden lében kanál, mindenről értesülve van és otthonos a palota cselszövéseiben. Ascanio viszont egy olyan embert keresett, aki elszánt, nagyerejű és megbízható. A legszerencsésebb találkozás volt tehát ez.

Ascanio közönyt tettetve, füttyörészve haladt tovább, úgy tett, mint akinek eszeágában sincsen Balthazárt megszólítani. Balthazár átkerült az utca ama oldalára, melyen az olasz haladt, ott katonásan tisztelgett, mint ahogyan egyik katona köszönti a másikat és ő is egykedvűen ment tovább.

- Oh, hiszen ez az én kedves barátom, Balthazár, a trombitás! - kiáltott fel örvendezve az olasz, mintha csak most pillantotta volna meg a fiatalembert.

- Ugy bizony, én lennék az szőröstül-bőröstül, nemes Ascanio uram!

- Bizony már alig ismertelek meg, olyan régen láttalak! - mondotta Ascanio.

- Pedig hát tegnapelőtt ott voltam a főtéren! - jegyezte meg Balthazár és az arcán lévő sebre mutatott, melyet a kegyenc kardja ejtett rajta.

- Oh... és egy ilyen kis karcolás annyira levett a lábadról, hogy két nap óta színedet sem látni? Vagy talán megütötted a főnyereményt és nyugalomba vonultál, Balthazár méltóságos uram?

- Inkább azt mondd el, hogy mi történt ez alatt a két nap alatt a palotában? - mondotta Balthazár, óvatosan megkerülve a kérdést.

Az olasz zsebére ütött és megcsörgette a benne lévő aranyakat.

- Hát, ami azt illeti, elég nagy dolgok történtek azóta.

- Beszéld el, kérlek!

- Hm, a dolog nem olyan egyszerű! Látod ezeket az aranyakat? - kérdezte Ascanio és vagy husz darabot szedett ki zsebéből, - ezek magukért beszélnek, komám.

- Tyühh, mennyi pénz! - csodálkozott Balthazár. - Nagyon meg kellett dolgoznod értük?

- Eh, ördögöt! Éppen csak egy kicsit odatartottam Conti ur alá a vállamat, aki ilyen gavallérosan fizetett szolgálatomért. Hát te hogy állsz pénzügyileg? Még mindig nem adtad hizókurára az erszényedet?

- Hát bizony nagy a nyomoruságom. Minden vagyonom hat tallér, pedig legalább tízre lenne szükségem.

- Tallért? Ugyan ki beszél ilyesmiről. Azt mondd, komám, hogy szeretnél-e öt aranyat keresni?

- Ugyan már no, ne bosszants!

- De bizony, komolyan beszélek. Ha okos vagy, könnyen ütheti a markodat!

- Megteszek én ennyi pénzért akármit!

- Anélkül, hogy megkérdeznéd, miről van szó?

- Ha megkapom a pénzt, a többi nem érdekel.

- Ez már beszéd, Balthazár, így már megértjük egymást.

Balthazár tudta, hogy honnan fúj a szél. Ismerte ő már az emberét és tudta, hogy a fecsegő olasz hamarosan elmondja a titkot, amelyről érezte, hogy összefügg az utóbbi napok eseményeivel.

Ascaniót kissé meglepte Balthazár készsége, mert másfajta embernek ismerte, de úgy okoskodott, hogy Balthazárt nyomora és Conti iránti haragja változtatta egyszerre meg és ez eloszlatta bizalmatlanságát. Sokkal romlottabb volt, semhogy más gonoszsága meglepte volna. Gyors győzelmét tehát úgy magyarázta, hogy Balthazár sokkal fortélyosabb ember, mint gondolta és ezért tudta eddig eltagadni valódi természetét.

- Ha így áll a dolog és ennyire értelmes fiú vagy, úgy semmi akadályja annak, hogy tovább is titkolódzam előtted. Ide hallgass. Inés de Cadaval hercegnőről van szó. A hercegnő gyönyörű és minden erényekben ékes, aki méltó volna a legkiválóbb költők tollára. Figyelj hát és nyisd ki füleidet. Ezt a bűbájos teremtetést akarom elrabolni.

- El akarod rabolni? - kérdezte érdeklődést tettető hangon Balthazár, aki nagy önuralommal fékezte kitörni szándékozó indulatait.

- Kedves barátom, - mondta most az olasz, szemtelen hetykeséggel pödörgetve a bajuszát, - ha jól tudom, te az én fizetett szolgám leszel, tehát kérlek, hogy ne szólíts ilyen bizalmas tegeződéssel. Nos, amint mondtam, csakugyan el akarom rabolni a hercegnőt.

- Ah, - kiáltott fel Balthazár - és én legyek az, aki...

- Ugy van, - vágott szavába az olasz. - Te lennél az, aki tervemet végrehajtja. Felelj, vállalkozol rá?

- Miért ne, - mondotta Balthazár és nyílt tekintetével az olasz szemébe nézett. Ez a pillantás kissé megzavarhatta Ascaniót, aki egy lépést hátrált és arca gondterhelt lett.

- Talán nem bízol bennem és foglalt akarsz? - kérdezte Balthazártól.

- Természetesen... de előbb még arra kérlek, hogy most már mindent mondj meg. Ha elkezdted, úgy fejezd is be ezt a történetet.

- Csak nem gondolod, hogy kiszolgáltatatom neked megbízómnak és hatalmas patrónusomnak a nevét?

- Már pedig az ember szereti tudni, hogy kiért dolgozik.

- Ej, de hiszen én magam sem tudom, hogy ki áll a háttérben.

- Akkor hát, nemes Ascanio uram, elmegyek a királyi palotába és ott egyenesen Castelmelhor grófot keresem meg, akinek elmondom, hogy egy bizonyos Ascanio nevű olasz el akarja raboltatni azt a hercegnőt, akit éppen tegnap ígért neki feleségül Conti kegyelmes ur.

- Hogyan? - dadogta a meglepetés legmagasabb fokán Macarone, - te tudod ezt?

- Nem gondolod, - folytatta Balthazár, ügyet sem vetve az olasz álmélkodására, - hogy Castelmelhor gróf ur ezek után fel fogja köttetni a kitűnő olaszt, engem pedig sokkal nagyobb jutalomban fog részesíteni, mint amennyit a te nyomorult öt aranyad ér?

- Jó, legyen hát, tiz aranyat kapsz tőlem!

- Ezek már döntő érvek, kedves Ascanio uram! - mondotta Balthazár, alig tudva megvetését visszafojtani. - Halljuk tehát, hogy hol és mit kell cselekednem?

- A fickó ügyesebb, mint gondoltam! - gondolta magában az olasz, fennhangon pedig így szólt: - A hely még bizonytalan, de ma éjszaka okvetlenül dülőre visszük a dolgot a király vadászata alatt.

- Oh, a királyi vadászat alkalmával? Eszerint a királyért dolgozunk?

- No ezt ugyan hamarabb is kitalálhattad volna! - sietett megerősíteni ezt a feltevést Ascanio.

- Ej, de hiszen nekem ez igazán mindegy. Az a fő, hogy estére feltétlenül számíthat rám, uram.

Balthazár e szavak után hátat fordított és távozni akart. De Ascanio ugyanakkor megragadta kabátja szárnyát és visszahuzta:

- Megállj csak! Te sokkal jobban tudod a Castelmelhor grófhhoz vezető utat, semhogy ma egy percre is magadra hagyhatnálak.

Ascanio hirtelen sipjelt adott, mire az utcán két gárdista rohanó alakja tűnt fel. Ascanio Balthazár elképedését látva, nevetve jegyezte meg:

- Ne vágj ilyen buta arcot, barátocskám. Nem miattad rejtettem el ezt a két katonát, hanem egy fiatal nemes uracska kell elfognom, aki tegnap ügyesen megugrott a katonák elől. Bizonyos Simon de Vasconcellos lovagot, akinek ezen a környéken kell rejtőznie.

- Mit bánom én azt, - kiáltotta Balthazár. - Az a kérdés, hogy engem foglyul akarsz-e tartani?

- No, no, nem olyan veszélyes, hiszen csak estig tart az egész.

Balthazár egy pillanatig ellenállásra gondolt, de eszébe jutott, hogyha elesik, úgy Simon is ellenségei kezére kerül. Igyekezett hát nyugalmát megőrizni.

- Ne aggódj, barátom, - folytatta az olasz, - igyekezni fogunk kellemessé tenni fogságodat. Az Égbolt lovagjainak kántinjában lesz a börtönöd és ha akarod, hozzád küldjük a feleségedet is, hogy mulattasson.

- Ez már más, - mondta Balthazár, - egy nap csakugyan nem a világ és egy kis borocska mellett hamarosan mulnak az órák. Követlek, Ascanio uram.

Igy is történt. Ascanio Balthazárt a palotában lévő kantinba kísértette, ott bőven adatott neki bort és a feleségét is hozzá küldte. De valamiről mégis csak megfeledkezett. Elfelejtette megmondani a derék nőnek, hogy ő sem hagyhatja el a palotát. Így történt, hogy a természetes asszonyság csakhamar utnak indult a város felé, zsebében azokkal a levelekkel, melyeket Simon reggel Balthazárnak adott át a polgárság vezéreihez való kézbesítés végett és egy másik levéllel, melyet Balthazár irt Xiména grófnőnek.

Ascanionak első dolga a palotába való érkezése után az volt, hogy sürgősen bejelentette magát Continál.

- Excellenciád, - kérdezte az olasz, - megtörtént már minden előkészület az éjszakai vadászatra?

- Ez csak természetes. Ha erről van szó, úgy a király csupa lelkes buzgalom. De arról beszélj, mit végeztél te?

- Nagyon sokat. És különösen annak örülök, hogy sikerült egy olyan embert találnom, aki a zsákmányt még akkor is el tudja ragadni, ha tiz sárkány őrzi. Majd meglátod, kegyelmes uram, hogyan fog dolgozni! A zavar és rémület kellő közepén ez az ember úgy fog megjelenni a hercegnő előtt, mintha meg akarná menteni az erőszakoskodástól és egyenesen excellenciád legfőbb védelme alá fogja helyezni itt a palotában.

- Ezt remekül eszelted ki! - örvendezett Conti. - Most már értem tervedet. A hercegnő hálát fog érezni megmentőjével szemben, aki a legnagyobb tisztelettel fogja ugyan körülvenni, de közben éreztetni fogja rejtett lángjait és rajongását.

- Szabadjon tehát máris üdvözlőnm Cadaval hercegének urát! - kiáltotta lelkesen a páduai.

- Elfogadom a szerencsekivánatokat és egyben viszonzom is, - felelte Conti, - mert hiszen ha én győzök, úgy a te szerencséd is meg van alapítva.

Ascanio sugárzó arccal vonult vissza és már előre látta magát mindama diszes méltóságokban, melyekre Conti kegye fogja emelni.

Mikor Conti magára maradt, elmélkedni kezdett.

- Ez az olasz kalandor, - gondolta magában, - nagyon használható fickó, de máris tulsok titkomat tudja. Ha tehát Cadaval hercege leszek, első dolgom lesz felszállítani egy Braziliába induló hajóra, ha pedig ez ötlet nem tetszene neki, úgy gondom lesz rá, hogy hamarosan eltűnjön egyik távoli fegyházunk cellájában...

XII. *Az égbolt lovagjai.*

Alcantara palotájában volt egy hatalmas terem, amely IV. János király életében a nemesek és a huszonnégyek tanácsának tanácskozási terme volt. Ez a terem Alfons hatalomra jutása óta azonban egészen másféle célokra szolgált. Ezidőszerint ugyanis az Égbolt lovagjai üzték itt otromba és durva mókáikat. Ezt a hirhedt rendet Conti rémitgetésére szervezte meg személyes védelmére a király, akivel Conti elhitette, hogy a városban úgy merednek feléje az összeesküvők törei, mint a sündisznó hátából a tüskék. Valóban, Portugália története hemzseg a gonosz udvaroncok által megmételtyezett királyok sorától és a későbbi századok során is gyakran láttak e terem falai szégyenteljes kicsapongásokat. Alfons és környezete tagjai voltak ennek a különös rendnek. Hogy a király mulatságát szolgálják, a rendbe való felvételt a legfurcsább formásokhoz kötötték. Így azután minden avatás egyszersmind nagyszerű mulatságul is szolgált. Különösen a nemes lovagok felvétele volt káprázatosan színes, mert ehhez a király felvonultatta az udvar összes nemeseit, a papságot és a katonaságot. A rendnek névszerint a király volt a nagymestere, de valójában Conti intézte a rend minden ügyét és neki volt köszönhető, hogy e gyanus lovagok csakhamar rémei lettek egész Lissabonnak. Ami a többiekkel illeti, a rend tagjai között csak elvétve akadt egy-két igazi nemes, míg a többség afféle múnemesség volt, akiket polgárokból festettek át máról holnapra lovagokká.

E rend szorosan hozzátartozott ahhoz a szálnalmas és a hanyatlás minden jelét viselő képhez, melyet Alfons udvara mutatott és amelyben már benne rejtőzött ama későbbi rothadás képe, amely mintegy nyolcvan esztendő múlva olyan hirhedtté tette a spanyol udvart, hogy még a szabadelvűségéről hirhedt Voltaire is megbotránkozva beszél róla. A polgárság minden országban békés és munkát kedvelő, a felkapaszkodott szerencsefiak, a lelketlen kegyencek, a silány tanácsadók azok, akik átkos munkájukkal megzavarják a termelés és munka békés rendjét és tüzes csóvát hajítanak a nyugodt polgárok közé.

Ez éjjel a királyi palota nagytermében kezdődött a mulatság. Abban az órában, amikor az éjszaka leszállt és a gyertyákat felgyújtották, az udvaroncok leszedték melleikről a rangjukat feltüntető különböző szalagokat és kitüntetések. Alfons is levette melléről a Krisztus lovagjainak rendjét, melyet lovagias ellenfele, a spanyol király küldött neki. Az egyik nemes egy hatalmas aranyláncot akasztott a nyakába, amelyen ötágu csillagok és a hold ragyogtak. Erre a jelre a többi jelenlévő udvaronc is mellére tűzte a rend jelvényét: a félholdat, amely körül aranycsillagok ragyogtak. Egy fényes ruhába öltözött hirnök hatalmas zászlót bontott ki, amely azurkék volt és rajta az Égbolt jelei voltak láthatók.

- Ti, a csillagok és a hold urai, - kiáltotta a hirnök, - ime, halljátok! A nap leszállt és most tiétek a világ feletti uralom!

- Nos, hogyan tetszik neked mindez, kis grófom? - kérdezte halkán Alfons a karosszéke mellett álló Castelmelhortól.

- Gyönyörű látvány és igen elmés allegória, uram! - felelte bókolva a gróf.

- Oh, ez még mind semmi, a java csak ezután jön! - mondotta a király.

E szavak után felemelkedett a szerencsétlen király, aki mint uralkodó nem tudott felemelkedni a komolyság ama fokára, melyet magas méltósága megkövetelt volna tőle, viszont e szertartások alkalmával valami groteszk fenséggel segédkezett.

- Bár nem első győzelmünket aratjuk szemtelen vetélytársunkon, a napon, - mondotta a király, - újabb győzelmünk ismét örömmel tölt el. És most menjünk a felszabadítás termébe!

E szavak után a király Castelmelhor karjára támaszkodva, elindult az udvaroncok sorfala között, miközben a zászlót mélyen meghajtották előtte.

- Uraim, - kérdezte megállva a király, - nem látta közületek valaki kedves Conti grófunkat?

Senki sem válaszolt, mire a király mosolyogva folytatta:

- Csak azért kérdezem, mert pokolian mulatságosnak találom, hogy ígérete ellenére még mindig nem ölette meg ezt a kis grófot, aki őt olyan kitűnően pótolja!

- Ami késik az nem mulik, még minden megtörténhetik! - jegyezte meg félhangon az idősebb Castro.

- Hallod ezt, - nevetett a király. - Én ugyan megköszönném Castrónak ezt a jó tanácsot.

Elérkeztek a *felszabadítás termének* küszöbéhez. Itt a király megállt és elbocsátotta Castelmelhor karját.

- Kedves grófom, - mondotta Alfons, - szabályaink értelmében te még nem lépheted át ezt a küszöböt. Maradj hát kívül és várd be, míg érted küldünk.

Alfons kíséretével együtt a terembe vonult, melynek ajtaját maguk mögött becsukták és Castelmelhor egyszerre a legnagyobb sötétben találta magát.

A grófot könnyű nyugtalanság fogta el és szíve hevesebben dobogott, mikor a sötétben hirtelen két erős kar fogta át és olyan erősen tartotta, mintha vaspántok szorították volna.

- Áruló, gyáva, hazug! - sziszegte egy hang olyan közről, hogy a gróf a lehelletét érezte. A gróf azt hitte, hogy ez talán a felvételi ünnepéssel kapcsolatos bátorságpróba, így akarják megrémíteni és ki akarta magát szabadítani az acélos karokból. De a kéz nem bocsátotta el és a hang tovább beszélt:

- Elárultad öcsédet, méltatlanná lettél hős atyádhoz és Inés elrablásával betetőződ gyalázatos-ságodat.

- Ki vagy te? - kiáltotta borzadva Castelmelhor.

- Az vagyok, akinek töre tegnap melledet érintette az Apollo-ligetben. És most ismét karmaimban vagy, hogy újabb gyalázatosságaidért álljak bosszut. De ne reszkess, Castelmelhor. Nem kell az életed. Te szegény, nyomorult ember vagy, aki vérdíjat kötöttél ki, de bűnhődésed már is elért, mert a kikötött jutalmat más fogja elvinni előled.

- Bárki vagy is - hörögte Castelmelhor - magyarázd meg szavaidat.

- Jobban tennéd, - folytatta a hang - ha ahelyett, hogy a gyalázat csillagát tűznéd melledre, inkább hazaosonnál és meggyőződnél arról, hogy vajjon az a nő, akinek kedvéért mindezt a sok árulást elkövetted, otthon van-e még és hatalmadban tartod-e?

- Mit beszélsz? - kérdezte a legnagyobb izgalomban Castelmelhor, - Inést elrabolták?

- Még nem, de a merénylet szálait már szövögetik és csak te mentheted meg!

- Vezessétek be a soron lévő jelentkezőt! - hangzott e pillanatban belülről a hirnök érces hangja.

- Gyorsan, - sürgette Castelmelhor - hogyan menthetném meg és mit kell csinálnom?

- Hadd el azonnal a palotát és siess haza.

- Tárjátok fel az ajtókat! - hangzott újra a hirnök hangja.

- Menj, még van idő!

Castelmelhor habozott.

- Menj hát! - sürgette még egyszer a hang.

- Nem hiszek neked! - mormogta a gróf. - Bizonyítsd be, hogy igazat beszélsz.

Egy kulcs fordult meg az ajtó zárjában, amely most felnyílt. Az előcsarnokot vakító fényözön árasztotta el. A hirtelen támadt világosságban Castelmelhor megdöbbenve ismerte fel Balthazárt, aki most gunyos mozdulattal a kitárt ajtó felé mutatva, így szólt:

- Menj hát be, őseidhez méltatlanná vált lovag... majd más fog helyetted örködni Simon de Vasconcellos menyasszonya felett.

A harsonák megszólaltak és két lovag közrefogta Castelmelhört, aki halványan, dermedt szívvel lépett a fényes terembe. Balthazár, aki a királyi kürtösök egyenruhájába volt öltözve, szintén belépett. Ascanio az első sorban állt a lovagok között és mikor Balthazárt megpillantotta, titokban barátságos üdvözlést intett neki.

A terem fényessége és a drapériák gazdagsága minden képzeletet felülmutat. Itt, ebben a ragyogó, színes környezetben, csillogó egyenruhába öltözött nemesek között a király mintha egyszerre kigyulladt volna. Tartása, szava, mozdulata tiszteletet parancsoló volt. Kétségtelen, hogy minden romlottsága ellenére is voltak benne erények és figyelemreméltó képességek is. Ha balsorsa nem sodorja közelébe a leghitványabb embereket, úgy ha nem is nagy uralkodó, de mindenesetre eléggé jó átlagos király válhatott volna belőle, aki, ha dicsőséget nem is hozott volna népére és országára, de viszont nem is vált volna annak szegényére sem.

Alfonsnak tagadhatatlanul nagy érzéke volt a művészi szép iránt. Melegen támogatta Lissabon festőit és sok érdemet szerzett a régi, romlásnak induló szobrok kijavíttatásával is. Az udvari zenekart a legkitűnőbb zenészekből toborozta és Európa minden országából elhívatta a nevesebb zenészeket. Sőt verseket is írt, melyek ugyan igen gyengék voltak, de mégis csak érzésre és művészi hangulatra vallottak. Ha művészi dolgokról volt szó, Alfons egyszerre lelkes és tékozló lett, aki meggondolás nélkül szórta az aranyakat. Ez magyarázza meg, hogy a terem, melyben az Égbolt lovagjai tartották összejövetelüket, csakugyan úgy festett, mintha az Éjszaka királyának volna a trónterme. A mennyezet az égboltot ábrázolta, melyen a csillagok tengere aranylott, míg a trón felett egy óriási kivilágított ezüst félhold csillogott. Mindenfelé a rend jelei ragyogtak, ezek voltak az azurkék kárpitokra himezve és ugyanezek ismétlődtek meg a padozatot borító szőnyegen is. A gyertyák százai hintettek pazar fényt, a bámuló szem szinte megvakult, ha a sötétből a terembe lépett. A terem egyik szegletében függönnyel fedett fülke volt, melyben Bacchus isten szobra állt. Ezt a függönyt csak nagyon ünnepélyes alkalmakkor volt szabad félrevonni. Alfons mulattatta Castelmelhor nagy elképedése. Helyet foglalt csillagos takaróval letakart trónszékén és így szólt:

- Lépjen közelebb, gróf! Felavatjuk önt rendünk lovagjává és megkértük kedvelt hívünket, Contit, hogy ő végezze a keresztapai teendőket! De mennyire sápadt vagy!... tette hozzá kiesve méltóságos pózából. Ugy látszik, hogy ez a fiu megijedt a sötét előszobában.

A király tréfás megjegyzésére általános nevetés támadt. Castelmelhor elpirult és nem felelt.

- Egyébként úgy látom, hogy kedves Vintimillénk már egészen uralkodói szokásokat vett fel, mert ime, félórát vár magára. Ki akarja helyette az új felvételnél a keresztapai tisztséget vállalni?

Senki sem mozdult, mert mindenki óvakodott a kegyenc haragját magára vonni.

De mikor a király most már sürgetőbben megismételte felszólítását, egy egyszerű lovag lépett elő, aki a király elé lépett és mély bókok között ajánlotta fel szolgálatait.

- Ha megengedi felséged, úgy én, mint a nagyon tiszteletreméltó Conti ur bizalmasa, boldog lennék, hogyha helyettesíthetném.

- Mi a neved, barátocskám? - kérdezte a király.

- Ascanio Macarone dell'Aquamonda, sir, akinek a leghőbb vágya, felséged szolgálatára állhatni úgy a földön, mint vizen vagy tűzön, mórokkal vagy keresztényekkel harcolni, vagy akár törével tulajdon testét átdöfni, csakhogy kedvére tehessen a föld legdicsőbb uralkodójának.

Mindezt egyetlen lélekzetre hadarta el az olasz és a király elégedetten bólintott:

- Nos, grófom, akarod, hogy ez a jól beszélő lovag legyen a keresztatyád?

- Ez az ur nemes? - dadogta zavartan és kényszeredetten Castelmelhor.

- Óh, őseim bocsássák meg ezt a sértő kérdést! - kiáltott fel Ascanio, szemét az égnek forgatva. - Nagyatyám volt az, aki Ferenc francia királyt foglyul ejtette a Pávia mellett vívott nagy ütközetben. De ki tudná még felsorolni kiváló őseim sorát, akiknek nevét a történelem örökitette meg?

- Nagyszerű, - nevetett a király - talán még az Itáliát megalapító Romulussal is rokonságban vagy?

- Lehet, sir, - válaszolta komoly arccal Macarone, - mert családfám legrégibb ágait még homály fedi, de kétségtelen, hogy a legnemesebb vér buzog ereinkben.

- Akkor hát, kedves grófom, valóban boldog lehetsz, hogy egy ilyen kiváló nemes fog lovaggá ütni! - mondotta jókedvűen a király. - Most pedig kezdjük meg a szertartást.

Macarone negédes mozdulatokkal indult most a gróf felé, utolérhetetlen keccsel himbálta magát és utánozta azokat a francia urakat, akiknél valójában csak lakájként szolgált. Az olasz lovag egyébként csakugyan kitett magáért, alaposan kicsipte magát, csipkés kabátujja minden kézmozdulatánál lobogott, ugyszintén a fővegére tűzött óriási toll-legyező is. Arca ragyogott az örömtől, gyors szerencséje, Conti fényes ígéretei egészen megzavarták. Castelmelhor méltóságteljes tekintettel mérte végig. De már nem térhetett ki a dolgok elől és ezért olyan arccal, melyen világosan tükröződött ellenszenve, - amin a király jól mulatott, - engedelmesen tűrte, hogy Macarone hozzálépjen és lovaggá üsse. Castelmelhor kinzottan nézett körül és tekintete Balthazáréval találkozott, aki megvetéssel és gunyosan nézett rá.

Mellőzni fogjuk a felvétel szertartásának aprólékos és hosszantartó részleteit és Alfons lelkes beszédjét sem örökitjük meg, noha elhangzása után percekig tombolt a királyt dicsőítő taps.

Castelmelhor reszketett felindulásában. Érezte, hogy ez a méltatlan komédia meggyalázza és szíve összeszorult arra a gondolatra, hogy végeredményben hiába szenvedte mindezt el. Annál boldogabb és büszkébb volt Macarone, aki úgy érezte, hogy szerencséjének ormára lendült és a világért sem mellőzte volna a legkisebb formáságot sem, melyet az avatás szabályai megkivántak. A régi nagyszerű hagyományok zagyva összevisszasága volt ez a szertartás, amely Európa minden hasonló ceremóniájából lopott valamit, de együttesében szomorú paródiája volt mindannak, ami szép, komoly és mély jelentőségű volt. Nagy szerepet játszottak a különböző vívó- és birkózómutatványok, melyekben nagy ügyességükkel szerezték meg a király hajlandóságát a Conti fivérek is.

Castelmelhor csak nagy erőlködéssel tudta legyőzni benső undorát, de egy váratlan esemény véget vetett a mulatságnak és megkimélte őt a végső megpróbáltatástól.

Conti érkezett meg, aki gyors léptekkel haladt végig a termen és egyenesen a király trónusához sietett.

- Minden rendben van! - suttogta Ascanio fülébe, mikor az olasz mellett elhaladt. - Azután a trón elé járulva, ott térdre ereszkedett és halk hangon beszélgetett a királlyal. A király szemmel látható érdeklődéssel és jókedvvel hallgatta kegyencét.

- Ah, te előkészületeket tettél? - kérdezte a király kezét dörzsölve.

- Kegyes engedelmeivel, - válaszolta Conti - szeretnék beszámolni arról, hogy mit beszéltem meg őfelségével, az anyakirálynővel.

- Ej, ráérünk erről holnap is beszélni. Ma este csak a vadászat érdekel. Találtál már méltó vadat?

- A vadat már megtaláltuk és tudom, hogy kell majd felhajtani! - mondotta sokat jelentő mozdulattal Conti.

- Hm, hány agancsos?

- Fejedelmi vad. Legalább tiz agancsa van. Lissabonnak, de talán egész Portugáliának a gyöngye. De jó lesz sietnünk.

- Akkor hát hagyjuk a pokolba ezt az egész avatást, - mondotta a király izgatottan. - Kegyelmesen elengedjük a még hátralévő vitézi próbákat...

Castelmelhor lelépett a király dobogójáról, szorosan követve keresztatyjától, a páduai lovagtól.

Alfons most jelt adott Continak, aki félrehuzta a Bacchus-szobor előtt lévő függönyt, mire láthatóvá lett a ragyogóan megvilágított pogány isten.

- Gróf ur, - mondotta a király - esküdjön hűséget Bacchusnak, a mi főpatronusunknak!

- Esküszöm! - mondotta Castelmelhor mosolyt erőltetve.

- Meg kell esküdnöd, hogy titkainkat, - bármit látnál és hallanál is, - sértetlenül megőrzöd!

- Esküszöm! - ismételte a gróf.

- A legfőbb esküt azonban arra kell tenned, - folytatta a király, - hogy szakítasz az elavult és érzélgős lovagi fogadalmakkal és nem nyújtasz segítséget a nőknek, tekintet nélkül arra, hogy azok paraszti vagy nemesi sorból származnak-e, ha Lissabon utcáin fivéreid, az Égbolt lovagjai üldözőbe veszik őket. Nem segítesz rajtuk még akkor sem, ha anyádról vagy menyasszonyodról lenne szó!

Castelmelhor észrevette, hogy Conti gunyos pillantással nézi és ez a tekintet megrémitette és visszariasztotta. A király felszólítására néma maradt.

- Esküdj hát te a keresztfiad helyett! - fordult a király jókedvűen Ascanió felé fordulva.

Ascanio habozás nélkül engedelmeskedett.

- Mindezt foglald pontosan jegyzőkönyvbe, - fordult a király a jegyzőhöz - akinek szigorú parancsa volt, hogy mind e siralmas dolgokat pontosan írásba foglalja.

Ezután a király kivette Ascanio kezéből a kardot és egy hatalmas ütést mért vele Castelmelhor vállára, miközben harsányan így kiáltott:

- Bacchus nevében ezennel lovaggá ütlek!

Rivalgó éljenzés támadt, azután a király kiadta a jelszót:

- Indulás a vadászatra!

A harsonások teli tüdővel riadót fújtak és a tömeg a királlyal az élén elhagyta a termet.

Ascanio Baltházához sietett és örvendező hangon sugta neki:

- Közeleg a döntő pillanat, barátom. Légy készen, a cselekvés ideje elérkezett.

Balthazar szó nélkül követte Ascaniót. Castelmelhor még mindig a királyi trónus lépcsőjén állt, egészen kábultan. Zsibongó agya alig tudta felfogni, hogy mi történt vele?

Mikor a trombiták hangja már a távolban elmosódott, erélyes mozdulattal felemelkedett. Szemében az indulat tüze égett.

- Óh, Alfons, - mormogta magában - ennyi méltánytalanság halmozásához még egy királynak sincsen joga. De csak türelem...! El kell érnem célomat. Majd ha én leszek a király kegyence, tudni fogom, hogy mit kell tennem...

E szavak után elhagyta a királyi palotát és ahelyett, hogy a király kíséretét követte volna, lóra szállt és a Souza-palotába vágatott.

XIII. *A király vadászata.*

Xiména grófnőt abban a pillanatban hagytuk el, amikor éppen a királynőhöz akart sietni, kit rá akart venni, hogy Simon száműzetésére vonatkozó parancsot vonassa vissza és semmisíttesse meg azt a királyi rendeletet, amely Inés és Castelmelhor házasságát követelte. De ugyanekkor a kétség és fájdalom szorongatta a grófnő szívét, aki kétségbeesetten gondolt vállalkozásának nehézségére. Hiszen jól tudta, hogy a nyilvános élettől visszavonult királynő milyen tájékozatlanságban élt Alfons viselt dolgai felől. És most ő rá várt a borzasztó feladat, hogy a szerencsétlen anyát fia méltatlanságáról felvilágosítsa. De bármennyire fájt is ez Ximénának, helyzete nem türt halogatást, mert tisztában volt azzal, hogy csak a királynő nyújthat segítséget ebben a szörnyű helyzetben. Kinzó nyugtalanságának csak Balthazar jelentése hozott némi enyhülést, aki közölte vele, hogy Simon biztonságban van. Xiména grófnő térdre hullt imázsámoján és hosszan, buzgón imádkozott, hogy Isten erősítse meg szívét. Azután elhatározta, hogy a királynőt a lehető legnagyobb kimélettel fogja értesíteni a történekről és lehetőleg mentgetni igyekezik majd előtte Alfons eljárását.

Amikor az óra közeledett, amelyben a királynő a kápolnába szokott menni, Xiména grófnő Inés társaságában gyaloghintoá ült és a zárdába vitette magát. Más alkalommal Xiména grófnőt ilyen esetben azonnal a királynő elé bocsátották, most azonban az udvarhölgyek azt közölték vele, hogy a királynő senkit sem fogadhat, mert két órája fontos tanácskozást folytat két bizalmasával és a király egy küldöttjével. A grófnő és Inés erre a királynő előszobájában telepedtek le azzal az elhatározással, hogy a királynőt bevárják.

A királyi küldött, akiről az udvarhölgyek Xiména grófnőnek szóltak, nem volt más, mint Conti, aki a király által aláirt üres pergamentet olyan szöveggel töltötte ki, melyben Alfons király azt kérte, hogy tekintettel nagykorúságára, adja át neki a királynő a teljhatalmu királyi méltóságot annak rendje és módja szerint az ország nagyjai jelenlétében. A királynőt először meglepte, majd a legnagyobb elragadtatásra készítette ez a kívánság, mert hiszen régi, forró vágya volt, hogy az uralkodástól teljesen visszavonulva, egészen a vallásnak szentelje magát. A királynő azonban nem akart egyedül határozni ilyen fontos kérdésben és ezért elküldött Don Miguel de Mello de Torres érsekért és Saldanha hercegért, akiket okos és megfontolt embereknek tartott. Fájdalom, Saldanha herceg, aki egyébként rokona volt az elhunyt Castelmelhor grófnak, már nagyon öreg volt és szellemi képessége távolról sem állt arányban a megoldást kívánó kérdés súlyosságával.

Az érsek ellenben valóban kiváló és emelkedett szellemü ember volt, aki igen jó szolgálatokat tett a néhai uralkodónak és szeretetét átvitte a királynőre is. Nagyon gyakran került kényes helyzetbe, mert szíve szerint mindig a királynő akaratahoz csatlakozott volna, de hazaszere-tete és becsületesége viszont többször kényszerítették arra, hogy ellentmondjon.

Conti a két magasrangu ur társaságában ismét felolvasta a király kérelmét és azt a saját magyarázatával is alátámasztotta. Saldanha herceg azon a véleményen volt, hogy teljesíteni kell Alfons kérelmét, akinek a törvény szerint csakugyan megnyilt már kizárólagos joga a trónra. Viszont az érsek anélkül, hogy ellenkezésének bővebb okát adta volna, aggodalmát fejezte ki és azt tanácsolta, hogy e nagyfontosságú ügyben való határozat előtt okvetlenül hívják össze az államtanácsot és bizzák arra a döntést.

- Ha szabad egy alázatos megjegyzést tennem, - szólt most közbe Conti, - ugy azt kell mondanom, hogy az érsek ur indítványa élesen ellenkezik a törvényekkel, melyek világosan megmondják, hogy a trónörökös nagykorúsága esetén, ha a király már nem él, korlátlanul foglalja el a trónt. E törvényt az államtanács sem változtathatja meg és így e kérdésben határozatot

erőszakolni igen kockázatos és sértő dolog, mert úgy fest, mintha a király ellen bizonyos kifogások merülhetnének fel. Ennél rosszabb tanácsot, - bocsánat érsek ur - még a mi ellenségünk, Fülöp spanyol király sem adhatott volna.

- Conti ur, - jegyezte meg szigorú hangon az érsek, - vannak ellenségek, akiknek tanácsai néha többet érnek, mint a képmutató barátoké. Ha ebben a királyi udvarban egy személyiséggel kevesebb lenne és ez a személyiség ön lenne, úgy magam is azt mondanám, hogy a királynő még ma adja át a hatalmat fiának.

Conti arcára szüntelen mosoly ült és már éppen válaszolni akart, mikor a királynő közbeszólt: Béke uraim!

Ezen ellentmondást nem tűrő szavak a kegyenc ajkára fagyasztották a szavakat. Lehajtotta a fejét és hallgatott.

- Minthogy az önök véleménye eltérő, uraim, - folytatta a királynő - úgy döntésemben majd az égi sugallathoz tartom magamat.

E szavak után végighaladt a termen és imázsármolyához ment, ahol letérdelt és buzgó imába merült. Percekig maradt így és mikor felemelkedett, elhatározása már szilárd volt.

- Érsek ur, - mondotta - felkérünk titeket, hogy holnap délre hívjátok egybe az állam legfőbb méltóságait, a papság, főnemesek, nemesek, polgárok és céhek képviselőit, mindazokat a jelentős személyeket, akik ezidőszereint Lissabonban tartózkodnak és akiknek jelenlétében majd elhatározásomat ki fogom hirdetni.

Az érsek mély tisztelettel meghajtotta fejét és a herceg is felállt. Mindketten kezet csókoltak a királynőnek és elhagyták a szobát Contitól követve.

Amikor az előszobán végighaladtak, a kegyenc észrevette Xiména grófnőt, aki Inés társaságában várakozott.

- Ez a nap a szerencsém napja, - gondolta magában a kegyenc. - Dona Inés lakásán kívül van és így ma éjszaka át fog haladni Lissabon utcáin, ahol a vadászat folyik! Holnap Alfons korlátlan uralkodó lesz és én, az ő helyettese, estére feleségül veszem Inést. Akkor azután majd leszámolok Castelmelhorral is, aki azt hitte, hogy engem kiturhat a király kegyéből. Igen, ez a nap a szerencse napja.

Ezután Conti kocsijába szállt és Alcantara palotájába hajtattott.

Ezalatt Xiména grófnő és Inés türelmesen várták a fogadás percét, de a királynő teljesen belemerült ájtatosságába és a nagy napra való tekintettel, még a szokottnál is buzgóbban ájtatoskodott és erősítette szívét és lelkét. Így történt, hogy az egyik palotahölgy Xiména grófnőhöz lépett és közölte vele, hogy a királynő ma nem fogadhatja. A grófnő sóhajtva felállt és Inéssel együtt elhagyták a palotát. Az estharang már elcsendült és Lissabon utcáin teljes sötétség honolt. Valami furcsa és megmagyarázhatatlan zaj hallatszott, mintha vadászkürtök rivalnának, melyek hol elhalkultak, hol pedig erősebben szóltak. Zavaros kiáltások hallatszotak, siető emberi léptek, melyek néha mintha egészen a gyaloghintó közelében húztak volna el. Lissabon polgárai jól ismerték már ezt a lármát, tisztában voltak annak a jelentőségével, de a grófnő emberei, akik csak most jöttek urnőjükkel együtt Lissabonba, még nem ismerték a királyi vadászatokat és ezért nem sok jelentőséget tulajdonítva a különös lármának, nyugodtan folytatták utjukat. Xiména kísérete a gyaloghintó hordozóin kívül tizenkét fegyveres szolgából állott és egyáltalában nem hitték, hogy bármitől is tartaniuk kellene ezekben az órákban, amikor az éjszaka még alig köszöntött be.

Most száguldó lovak patkócsattogása hallatszott. Hirtelen fáklyák fénye lobogott fel és vagy száz lovas tünt fel az utca másik vége felől. Ugyanakkor néhány rémült, hanyatt-homlok rohanó polgár rohant a gyaloghintók felé és kétségbeesetten ordította: Mindenki meneküljön! A király vadászata!

Ez a hirhedt kiáltás megtette a hatását. A grófnő kísérete végre megértette, hogy miről van szó. Szerettek volna visszafordulni, de már nem volt idő. A lovasok, mikor megpillantották a gyaloghintót, eloltották fáklyáikat és ugyanakkor az utca ellenkező oldaláról a gyalogosok kopóhada fogta körül a grófnőt és kíséretét, amely még csak nem is gondolhatott a védekezés-re. Ennek ellenére a régi, megbízható cselédség felvette a harcot és véres viadalba bocsátkozott a támadókkal, amelyben a sötétség is segítségükre volt. Már-már sikerült a sokkal nagyobb számú támadó csapatot visszaverniük, amikor új kürtök szólaltak meg és a banditák segélycsapatot kaptak.

A grófnő kitekintett a gyaloghintó ablakán és felháborodva kérdezte:

- Mi történik itt? Mit jelent ez a becsstelen támadás?

- Zsákmány! Zsákmány! - hallatszott most a közelben Alfons ujjongó hangja.

- Ön, úgy látszik, nem tudja, hogy kit támadott meg! - szólt méltóságteljesen a grófnő. - Én Castelmelhor grófnője vagyok.

- Óh, no lám, a kis grófocska eltagadta előttünk, hogy felesége van - kacagott a király. - No, de így annál jobb. Rajta, rajta vadászok!

És a lovasok a király lelkesítő szavaitól még jobban felizgatva, új támadásba kezdtek.

- Leányom, drága, szegény gyermekem! - kiáltotta magánkivül a grófnő, aki megértette, hogy Inést akarják elrabolni.

Egy durva kéz ragadta meg és félretaszította. Mikor meglepetéséből és fájdalomából magához tért, Inés már nem volt mellette a gyaloghintóban.

A fáklyák újra kigyulladtak, a trombiták győzelmi riadót fújtak. A grófnő kihajolt a gyaloghintóból és kétségbeesetten kutatta, hogy merre van Inés? És ekkor a következőket látta:

Mintegy husz lépésnyire tőle egy magastermetű férfi egyik kezével Inést fogta, a másikkal pedig dühösen forgatta hosszú, egyenes kardját.

- Irgalom, uram, irgalom! - sikoltotta a szerencsétlen grófnő - ez az én leányom! Öljétek meg azt, aki el akarja tőlem rabolni a gyermekemet.

De a grófnő szavai elvesztek a nagy lármában.

Balthazar - akit már felismerhettünk - gyorsan utat vágott és Inéssel egy kapumélyedésbe rejtőzve várta, amíg a tömeg továbbhőmpölygött. A grófnő - aki majdnem eszméletlen volt a rémülettől - riadtan nézte a fáklyák imbolygó fényében kirajzolódó arcokat, melyek úgy festettek, mintha sátánok szabadultak volna fel az alvilágból.

Ugyanekkor egy rémült érzés szorította össze újra a szívét, mert észrevette, hogy a király, aki néhány emberével hátul maradt, gyaloghintója felé közeledik és enyelgő hangon szólt be:

- Szép hölgyem, nem volnál kegyes arcodat megmutatni?

És e szavak után már vakmerő kézzel szét is huzta a gyaloghintó függönyét.

- Vissza! - kiáltotta teljes méltósággal a grófnő. - Ki vagy te, hogy kézzel mered illetni Jean de Souza özvegyét?

- Nekem is eléggé jó családom van. A fia vagyok néhai IV. János királynak.

A grófnő, aki titokban reménykedett, hogy talán mégis gonosz káprázat játszik vele, most megsemmisülten hanyatlott vissza.

- A király, - mormogta kétségbeesetten.

- Engedjétek a király zsákmányát keresztülvinnem! - dörögte most Balthazár öblös hangja.

A grófnő, aki megpillantotta Inést, fájdalmasan sikoltott fel:

- Elraboltattad a lányomat! Légy átkozott, méltatlan fia egy nagy uralkodónak!

E szavak után eszméletlenül hanyatlott vissza párnáira.

Balthazár ezalatt irtózatossággal tört magának utat a tömegen keresztül és közben szakadatlanul ordította: Engedjétek, látjátok, hogy a király vadászzsákmányát viszem.

Csakhamar egy elhagyott és sötét utcában találta magát. Egyetlen ember követte a távolban.

- Várj meg, pajtás, - kiáltotta ez lelkesedve. - Szavamra, remekül verekedtél. De állj meg, várj meg, hadd kacagjam ki magamat kedvemre!

Balthazár azonban úgy tett, mintha nagyot hallana és tovább rohant Inéssel.

- Állj hát meg, ostoba, - kiáltozott az ismeretlen férfi, - hát nem ismersz meg? Ascanio vagyok, aki husz aranyat ígért neked és aki szeretné már átadni neked a kikötött jutalmat.

De Balthazárnak eszébe sem jutott megállni. Ascanio gyanút fogott. Különösen azt nem értette, hogy miért fut Balthazár éppen ellenkező irányban, mint amerre az Alcantara-palota feküdt?

De hát bármennyire fáradhatatlan volt is Balthazár, Inés terhe alatt kénytelen volt lassítani futását és az olasz utolérte.

- Megörültél, barátocskám? - kérdezte Ascanio Balthazár elé állva, mintha el akarná gáncsolni. - Ugy látszik, hogy ez a harc, melyet vívtál, megzavarták eszedet. Fordulj vissza, esztelen, még jó nagy utat kell megtennünk a palotáig!

- Ön a palotába megy? - kérdezte nyugodtan Balthazár, aki Inést egy kőpadra tette, hogy lélekezethez jusson.

- Természetesen és te is velem jössz, barátocskám! - felelte Ascanio.

Inés lassankint visszanyerte eszméletét és körülnézett.

- Anyám... Simon!... - rebegte, - mentsetek meg!

- Nyugodjon meg, hercegnő - válaszolta Balthazár, - hűséges szolgája vagyok Simon de Vasconcellosnak és megmentem önt.

- Köszönöm... nagyon köszönöm, - mondotta Inés, akinek szemei a nagy kimerültségtől és izgalomtól ismét becsukódtak.

- Ez az ember valóságos kincs, - állapította meg magában Ascanio. - Ugy harcol, mint Herkules és úgy hazudik, akárcsak én!

- Fel hát, barátocskám, gyerünk! - fordult fennhangon Balthazárhoz.

- Sajnálom, Ascanio uram, de úgy látszik, hogy nekem másfelé van dolgom, mint önnek.

- Ej, hát jó, ha mindenáron kerülőt akarsz tenni, azt sem bánom. Az a fő, hogy már induljunk.

- Attól tartok, hogy egyetlen utunk sem megy azonos irányba!

- Tréfálsz? - kérdezte meghökkenve Ascanio, akit aggodalom fogott el.

- Egyáltalában nem szoktam olyanfajta emberekkel tréfálkozni, mint amilyen kegyelmed is, Ascanio uram. Hallottad, hogy mit mondtam ennek a fiatal hölgynek és ez az igazság.

Ascanio villámgyors pillantással végigmérte ellenfelét és köpenye alól előrántva törét, Balthazár felé szurt. De Balthazár ügyes mozdulattal kitért és a szurás célt tévesztett. A következő pillanatban Balthazár kardja lapjával végigvágott az olasz fején, aki eszméletlenül zuhant a földre. Balthazár ezután felkapta Inést és gyors léptekkel folytatta útját.

A király ezalatt még mindig a grófnő gyaloghintója mellett tartózkodott. Benézett a gyaloghintóba és látta, hogy Donna Xiména egyedül van. Pár pillanattal később odaérkezett Conti, aki zavartan tudatta a királlyal, hogy a két hölgy közül a fiatalabb megmenekült. De Conti zavara és ijedtsége csak képmutatás volt, mert valójában ujjongott arra a gondolatra, hogy a fiatal hercegnő cinkosának hatalmában van. Valóban, a terv pokolian volt kieszelve, Conti biztosra vette Ascanio sikerét. Persze nem is sejtette, hogy Balthazár hogyan huzta keresztül számításait.

- Kedves barátom, - mondotta ásitva a király, - a grófocskánk anyja azt mondja, hogy te engem gyalázatoságokba hajszolsz és úgy látom, hogy már csakugyan nem tudsz engem mulattatni.

Közben a különböző irányokból érkező hajtók mind a királyi gyaloghintó körül verődtek össze és így számosan hallották a király e szavait. Conti sápadtan látta a fáklyák fénye mellett, hogy az arcokra gunyos mosoly huzódik. De megvigasztalódott arra a gondolatra, hogy Cadaval hercegsége mégis az övé lesz. Inés e pillanatban már bizonyára a palotában van és a ravasz Ascanio dicsérőéneket zeng a derék Vintimille urról, aki élete kockázatával mentette őt meg a királyi kopóktól. Az ilyen mesék sohasem tévesztik el hatásukat és majd úgy fog Inés előtt megjelenni, mint egy eszményi hős.

- Igen, - mondta a király, - egészen elveszítetted szellemességedet. Már az őseidre sem esküdzöl, holott azon mindig remekül mulattam.

- Felségednek joga van kigunyolni legalázatosabb szolgáját! - mondotta elfojtva bosszuságát, Conti. - De méltóztassék megmondani, hogy folytassuk-e a vadászatot?

A király megint óriásit ásitott.

- Aludni akarok! - mondotta.

- Te nagyon jó szolgám vagy, - mondotta a király - de hiába, nincsen benned a hidalgók büszke vére és a szellemed is hanyatlak. Ennek a grófocskának a kisujjában több ötlet van, mint benned egészben.

- Sir!... - akarta mondani Conti, de a király közbevágott:

- Hát bizony híres őseid semmit sem hagytak rád, csak egy kis szemtelenséget. Jean bátyád, azt hiszem, mégis kiválóbb volt, mint te, ámbátor az sem ért sokat. Menj és ne kerülj többé szemem elé.

Conti meghajolt és a körülállók, akik még nem vették biztosra a kegyenc bukását, mert hiszen ismerték a király változó kedélyhangulatát, amely másnapra ismét megfordulhatott, nem mertek örömlüknek kifejezést adni és hideg tisztelettel nyitottak utat.

- Holnap egyeduralkodóvá fogják koronázni és ezt nekem köszönheti, - gondolta Conti keserű dühvel. - És ime, ez a hála. Más érdekében dolgoztam.

- És most, - fordult a körülötte állókhoz a király, - kerítsétek nekem elő a kis grófot. Az már bizonyos, hogy nem a felesége ül a kocsiban, hanem alighanem az édesanyja. Azt akarom, hogy a grófnőt minden megillető tisztelettel vezessék vissza a Souza-palotába. És most gyerünk, mert mondtam... nagyon álmos vagyok!

XIV. *A lissaboni polgárok hőstettei.*

Simon és Castelmelhor a Souza palotában találkoztak. Simon, aki egész nap várakozott Baltházarra, nem tudta már türelmetlenségét tartóztatni és mikor az éjszaka leszállt, köpenyébe burkolódzott és anyja palotájába lopódzott. Mikor a palotába érkezett, a grófnő már nem volt odahaza. Az asztalon egy nyitott levelet pillantott meg, melyet Baltházár küldött a grófnőnek a palotából felesége útján. Simon elolvasta ezt az üzenetet. Amit olvasott és amit megtudott, a legnagyobb kétségbeeséssel és haraggal töltötte el. De tétlenségre volt kárhóztatva. Kétségbeesetten járt fel és alá a termekben. Egy óra múlva fivérét látta belépni. Az új kegyenc sápadt volt, arcán zavar és nyugtalanság tükröződött. Mikor Simont megpillantotta, úgy hátrált, mintha valami kisértet toppant volna eléje.

- Te itt? - hebegte ijedten.

- Csak ülj le... - mondotta Simon. - Nem én vagyok az, aki arra van hivatva, hogy számonkérje tetteidet. De hol van anyánk és Inés?

- Tőlem kérded ezt? - válaszolta Castelmelhor. - Hiszen éppen most értesültem arról, hogy Inést elrabolták.

- Elrabolták? - hördült fel Simon. - Hát nem te ragadtad el? Te sok rosszat terveztél ellenem. Adja Isten, hogy ezek ne Inést ériék.

- Mire alapítod gyanúdat? - kérdezte Castelmelhor.

- Erre a levélre, - mutatta fel Simon Baltházár üzenetét, - melyben az áll, hogy anyám fokozottan vigyázzon Inésre és ne hagyják el a palotát. De ime, a figyelmeztetés ellenére sincsenek itthon. De hiszen magad is mondtad, hogy Inést elrabolták!

- Akkor az értesülésem bizonyára hamis és csak Alfons kótyagos szolgáinak egyike találta ki ezt a rémmesét!... - mondotta Castelmelhor.

- Nagyon lenézed a király környezetét, Don Louis, - mondotta Simon és ugyanakkor jelentősegteljesen mutatott arra a csillagra, amely fivére mellét ékesítette.

Castelmelhor heves mozdulattal tépte le a csillagot, a földre dobta és rátaposott. Simon szomorúan csüggesztette le fejét.

- Máskor már az utcán hajtsd el az efféle ékitményt és ne hozd be atyáink palotájába! - mondotta Simon. - De mondd, mit mondott neked az az ember?

- Azt mondta... de különben mindegy, hazug és kétszínű fráter lehet, az ellenségem, hiszen tegnap tört emelt rám a királyi kertben.

- Ah! - kiáltott hirtelen sejtéstől kapottan Simon, - nem azért akart megölni, mert az én ál-arcomban félrevezetni akartad?

Castelmelhor némán sütötte le szemét.

- Hát az az ember valóban ellenséged, Don Louis, - kiáltott fel Simon, - mert becstelenségnek tartja, hogy emelkedésedhez a tulajdon testvéredet akarod lépcsőfokul használni. De amit mondott, az igaz, mert az az ember nem tud hazudni.

- Akkor, - mormogta Castelmelhor, - Inés elveszett!

Simon a fájdalomtól dermedten állt az ablak mellett, Castelmelhor pedig nagy léptekkel rótt fel és alá a szobát. A két testvér nem beszélt többé egymással és néma csöndben teltek az

ólomlassusággal pergő órák. Már éjfél elmúlt, amikor végre egy kocsi állt meg a palota előtt. A két fivér szíve hevesebben dobbant meg és ösztönszerűleg egymáshoz közeledve, megszorították egymás kezét, mintha láthatatlan veszély közeledését éreznék.

Csakhamar léptek hallatszottak az előszobában és a küszöbön a grófnő jelent meg. De micsoda állapotban! Alig lehetett ráismerni. Arca sápadt volt, szemében felháborodás és harag csillogott. Fiai ijedten néztek rá és nem mertek hozzá kérdést intézni.

- Hála az égnek, csak hogy itt találak benneteket, - mondotta szaggatott hangon. - Rettentő gyalázat, ami vélem esett és boldog vagyok, hogy két fiam van. Mert a történetek ellenére is fiamnak tekintlek, Castelmelhor és hiszem, hogy Simonnal azon lesztek, hogy bosszút álljatok a történetekért. Ezt meg kell fogadnotok.

- Megbosszulunk! - kiáltotta egyszerre a két testvér. - De hát mi történt?

- Nyilvánosan megsértettek, megállították gyaloghintómat, szétszórták és megölték szolgálomat és elrabolták Inést...

- Inést? - kiáltotta magánkívül Simon. - Ki merészelte ezt?

- Azt kérdezed, hogy ki tette? Portugáliai Alfons! - kiáltotta fölindultan a grófnő. Simon eltakarta arcát a név hallatára. De a düh nagyobb volt, mint a haldokló ágyánál tett eskü emléke és hirtelen kirohant a teremből anélkül, hogy szándékáról bővebben nyilatkozott volna. A grófné csodálkozva és meglepetten nézett körül, mintha egy mély álmából ébredne.

- Hová ment Simon? Mi történt? Miket mondtam? Szaladj utána Castelmelhor, hívd vissza. Ismerem hirtelen természetét... megöli a királyt! - Castelmelhor próbálta megnyugtatni a grófnőt, aki megbánta, amiért az imént elragadtatta magát. De azután kissé megnyugodott arra a gondolatra, hogy Simon királyhü és hogy a királya iránti tisztelete a kellő pillanatban felül fog kerekedni.

- Nem fegyverrel kell bosszút állni - mondotta a grófnő. - Az én bosszum már kész és az nem fog Souza cimerén csorbát ejteni.

Simon égő fejjel, a lelke mélyéig felizgatva rohant végig az utcákon. Így érkezett el az Alcantara közelébe és amint elhaladt Miguel Osorió korcsmája előtt, számos embert látott onnan kitódulni. Simon megállt és a homlokához kapott, mint aki különös, lázadó gondolatok ellen küzd.

- Emberek, - mondotta az egyik polgár, - menjünk haza, de ne üssetek semmiféle zajt!

- Helyes! - dörögtek köröskörül.

- Ejha, - ellenkezett egy másik hang, - ilyen tanácsokat adsz nekünk Gaspard Ortavaz; visszavonuljunk most, mikor az ellenség portájának már a küszöbén állunk.

Simon megdöbbenve hallgatta e szavakat. Visszaemlékezett arra, hogy Balthazár útján parancsokat küldött a polgárok vezetőihez, hogy éjszakára gyűjtsék össze az elégedetlenkedőket Alcantara korcsmájában. A bosszu tehát kezébe volt téve és az könnyűnek és kérlelhetetlennek ígérkezett.

- Fiaim, - mondotta Gaspard - én sem vagyok gyávább, mint akárki, csak éppen nem megyek botor fejjel Alcantara falának, hogy a kövein szétzúzzam. Azt mondjátok meg, hogy hol van a mi vezérünk, akinek bennünket vezetnie kellene?

- Itt áll előttetek! - kiáltotta egy érces hang és Simon egy ugrással a tömeg közepében termett.

Simon megjelenése a legvegyesebb hatást idézte elő. Az öregek nem nagyon örültek, mert szerették volna az egész ügyet elaltatni, de a fiatalok és hevesvérűek annál nagyobb lelke-

sedéssel üdvözölték. Mindazonáltal az öregek is kitettek magukért, mert legalább külsőleg igyekeztek elszántaknak és harciasaknak látszani. Így például Gaspard, aki Szilveszter óta öt aranyat keresett naponta, övére rövid kardot csatolt és egy rozsdás alabárdot szorongatott, ami meglehetősen zord külsőt kölcsönzött neki.

- Az ördögbe is, - dörögte bosszusan Gaspard, - ez a fiatalember még valami esztelenségbe hajszol bennünket és még jó, ha csak náthát kapunk az ilyen nedves éjszakán.

- Előre! - adta ki a parancsot Simon és a tömeg utána indult.

- Emlékszel, - kérdezte az egyik siheder a társától - arra a nagy kamasz mészároslegényre, aki azt mondta, hogy öljük meg Alfonst?

- Emlékszem, - felelte a másik. - És azt hiszem, hogy a gondolat nem is volt rossz! Vagy nem hallottuk éppen ma is a királyi vadászat átkozott lármáját!

- Bolond az egészen! És gonosz is!

- Meg kell ölni! - hallatszott innen is, onnan is a helyeslő moraj. És a felzudulás vihara szájról-szájra terjedt, az indulatok nőttek, dagadtak, ingerült szavak hallatszottak, a szenvedélyek fel voltak korbácsolva. Simon hallotta a király ellen lázító kiáltásokat és szíve kegyetlen, keserű örömmel telt meg. Hagyta, hadd nőjjön még viharosabbra a düh és nem próbálta megfékezni az indulatokat.

A lázadók tömege az Alcantara palota elé ért. A kapuban csak néhány álmos őrszem szundikált, míg bent a palotában fáklyafény mellett tombolt a tivornya, mint mindig a vadászat befejezése után. A polgárok egy pillanat alatt lefegyverezték a meglepett öröket.

- Merre van a király szobája? - kérdezték többen.

A királyi kárpitós, aki közöttük volt, ajánlkozott, hogy majd megmutatja.

Simon most a tömeg elé állt és így szólt:

- Rátok bízom a kegyencet és cinkosait. De a királlyal én számolok le!

- De meg ne próbáld menteni! - hallatszott most egy fenyegető hang.

- Én menteném meg? - kiáltott fel fenyegető hangon Simon, - attól ne féljete!

- Jól jegyezd meg - kiáltotta az előbbi hang - vagy az ő feje, vagy a tied!

Simon eltűnt és az ajtó bezárult mögötte. Áthaladt néhány üres szobán, - a testőrök, udvaroncok valamennyien a terített asztalok mellett tivornyáztak, - kihuzta kardját és a király szobája felé tartott.

Alfons, aki elunta a mulatságot, már visszavonult szobájába. Ágyában feküdt, mely mellett egy lámpa égett. Simon összeszorított ajakkal, halálos elszántsággal nyitott be a hálósobába. E pillanatban a király felriadt félszendergéséből és meglepettve a hasonlóságtól, felkiáltott:

- Te vagy az, kis gróf? Ah, olyan szépet álmodtam. Azt álmodtam, hogy jó király vagyok, akit mindenki szeret. Ugy szeretnék jó király lenni!

Simon haragja egy pillanat alatt elpárolgott, mikor ezt a szájalomra méltó beteg roncsot megpillantotta. Sajnálat és zavart tisztelet fogta el.

- Kard? - kiáltott fel hirtelen meglepetten a király. - Minek ez a kard kezében gróf uram?

- Én nem vagyok Castelmelhor! - mondotta halkán Simon.

- Vesszen a király! - hallatszott kívülről a tömeg lármája.

Simon gyorsan az ajtóhoz rohant és bezárta.

- Mi az? Mi történt? - kérdezte rémülten a király. - Mit jelentenek ezek a hangok és ki vagy te?
- Én Simon de Vasconcellos vagyok, akit te ártatlanul száműztél, akinek édesanyját sulyosan megsértetted és akinek menyasszonyát elraboltattad.

- Istenem, - nyögött fel a szegény, halálra vált király, - mindezt csakugyan én tettem volna? És te most ugy-e azért jöttél, hogy megölj engem?

- A király fejét! - harsogott a tömeg vészkiáltása és már zörögtek az ajtón.

- Kegyelem, kegyelem! - kiáltotta a király és a takaró alá bujt rémületében.

Castelmelhor kétségbeesetten emelte szemét az égnek és atyja nevét rebegte. Azután a király felé fordult:

- Keljen fel, sir, én fogok ön helyett meghalni!

Alfons reszketve felkelt, Simon pedig karddal kezében elébe állt, készen arra, hogy akár élete kockáztatásával is, visszatartsa a támadókat.

Az ajtó recsegett-ropogott és már úgy látszott, hogy pillanatok múlva szilánkokra hasítva fog betörni, amikor hirtelen új zaj, felkiáltások hallatszottak:

- Hahó, itt van a mi Sámsonunk... ez majd megöli a királyt!

Pillanatnyi csend, azután egy újabb, mindennél hatalmasabb ütés betörte az ajtót.

- Hurráh, éljen Balthazár! - ujjongott a tömeg.

- Balthazár, ide hozzám! - kiáltotta Simon és az idegroham szörnyű deliriumában izmai hihetetlenül megfeszültek és úgy érezte, hogy egymaga meg tudna mérkőzni az egész tömeggel. Az első, akik feléje rohantak, véres fejjel hullottak lábai elé és mintegy természetes bástyát képeztek, amely mögött tovább folytatta a harcot. A támadók meglepetten hökkentek vissza.

- Öljétek meg! - ordították a hátul állók.

Ám az előlállók nem nagyon siettek. Néhány pillanatig farkasszemet néztek Simonnal. De azután annál féktelenebbül tört ki őrzöngő dühük. Egyszerre tíz kard is sujtott Simon felé, aki több sebtől vérezve próbált még ellentállni.

- Hozzám, Balthazár, hozzám! - mondotta a hős fiatalember.

Balthazár, aki Simon első kiáltását nem hallotta meg a fülsiketítő zajban és egykedvű nézőül szegődött a véres színjátékhoz, most magánkívül ugrott fel és irtózatossággal tört magának utat barátjához. Éppen jókor érkezett, hogy megmentse a halálos csapásoktól.

- Hátra! - harsogta félelmetes hangon.

És ugyanakkor megragadva a legelől állót, olyan erővel vágta hátra, hogy a sor megingott és visszafelé húzódott. A tömeg megzavarodott, nem értette vezérei Pálfordulását. De ismerték Balthazár félelmetes, bikaölő erejét és nem mertek újra támadni.

- Simon megígérte a király fejét! - mondták dacos hangon.

- És ugyan mit csinálnátok a király fejével? - nevetett Balthazár. - Hiszen tudjátok, hogy nincs benne agyvelő.

Ez a tréfás megjegyzés, amely teljesen a támadók értelmiségéhez volt szabva, egyszerre mosolyt csalt még a legádázabbul izgatók ajkára is. Most már meg volt teremtvén a talaj a nyugodtabb tanácskozás számára.

- De legalább a kegyenc fejét megkapjuk-e? - kérdezte Gaspard, aki eddig méltóságteljesen félreállt, de a nyugalom helyreálltával ismét magához akarta ragadni az elnöki tisztséget.

- Eh, kinek kell már Conti? - válaszolta Balthazar. - Hiszen a király már kegyvesztetté tette és így sokkal nagyobb mulatság lesz azt nézni, hogyan fog szegény ezentul kinlódni? Egész Lissabon rajta fog mulatni és kellenek a bohócok az ilyen szomorú időkben.

- De hát végre is kit nyakazunk le? - kérdezte egy hang.

- Ha csak ezt akarjátok, adok én nektek koponyákat bőven. Bent a nagyteremben együtt van vagy ötszáz lovagja az Égboltnak. Üssetek szét azok között!

A tömeg habozott, nem nagyon buzduktak fel.

- Hm, ez úgy látszik, nem tetszik nektek - mosolygott Balthazar. - Persze, az Égbolt lovagjai hosszú kardot viselnek és könnyen riadót fujhatnak.

A polgárok egy kis ideig tanakodtak és végre is egy fiatal munkás vette át a szót.

- Ha most elszéledünk, - mondotta - mi értelme van akkor a lázadásunknak?

- Ez igaz, - válaszolta Balthazar, - valamit kell tennünk. Helyes, megkeressük hát Conti uramat, akit foglyul ejtünk egyik legbizalmasabb cinkosával, Ascanio Macarone lovaggal együtt. A kikötőben éppen egy Braziliába induló hajó horgonyoz. Annak a fedélzetére szépen felrakjuk őket és megszabadítjuk becses jelenlétüktől Portugáliát.

- Éljen Balthazar! - kiáltotta felvidámulva a tömeg. - Ez már beszéd. Legyőztük zsarnokainkat, Portugália újra szabad lesz!

A király és Simon ismét magukra maradtak. A király egész testében remegve lapult meg védelmezője mögött. De amikor a tömeg lármája elhangzott, egyszerre kiegyenesedett és egy szájhős pózába vágta magát.

- Ez azután csinos kis dolog volt, - mondotta - de valljuk be, nagyszerűen elintéztük. A barátaim bámulni fognak, ha elmesélem a részleteket. De az a gazember Tavaró, aki elaludt az őrségen, megérdemelné az akasztófát. Egyébként, ha kedved van fiatalember, néked ajánlom fel az állását. Hogyan, nem válaszolsz? Ugy látszik, te nem vagy annyira elmés, mint a fivéred. De menj kérlek és keresd meg a nemes urakat.

- Sir, - szólalt meg végre Simon - egy kérést szeretnék lábai elé helyezni.

- Beszélj, miről van szó?

- Volt egy fiatal leány, aki nekem ígerte a kezét...

- És elhagyott? Oh, ebben nincsen semmi meglepő, szegény barátom.

Simon elpirult a méltatlankodástól.

- Sir, ezt a fiatal leányt ma éjszaka elrabolták tőlem.

- És kicsoda?

- Azt remélem, hogy fenséged ezt majd megmondja nekem.

A király értetlenül nézett Simonra, azután nagyot ásított.

- Egy szegény fiú, - mondotta, - aki olyan unalmas, mint egy esős délután.

- Mindenre, ami szent - fordult most könyörgő hangon Simon a királyhoz - mondja meg őszintén: nem ön raboltatta el tőlem ma éjszaka Inés de Cadavalt?

- Bacchusra, hiszen ez a kis grófocska menyasszonya és őt még akkor sem akarnám bosszantani, ha ez egy jóvérű bikába kerülne.

Simon egészen megzavarodott. Eszerint ki rabolta el Inést és hol fogja megtalálni?

- Kedves barátom, - mondotta most a király, - ha nem keresed meg a nemes urakat, akkor mondj néhány jó tréfát!

Simon mélyen meghajolt és eltávozott. A küszöbön még hallotta, amint a király elégedetten dörzsölte a kezét és félhangosan mondotta: Ezek a parasztok megszabadítanak végre Contitól. Ez nagyon mulatságos és e jó szolgálat fejében megbocsátok nekik.

Balthazár megtartotta ígéretét, mert valóban elvezette a lázadókat a palota ama részébe, amelyben Alfons lakást adott Continak. Ott el is fogták a megrémült kegyencet, de a páduai gavallérnak nem tudtak a nyomára akadni. A tömeg ezután diadalittasan hagyta el a királyi palotát, magával hurcolva foglyát, aki átkozódva gondolt a szerencse mulandóságára és Cadaval hercegségére, melyet ilyen gyalázatos módon veszített el a siker küszöbén. Gunyos kiáltások közepette hurcolták ki a kikötőbe, ahol felrakták a hajóra és kényszerítették annak a kapitányát, hogy azonnal induljon tovább.

Ezen az éjszakán a lissaboni polgárok vérfagyasztó részleteket meséltek el sopánkodó feleségeiknek a királyi palota irtózatos ostromáról, ahol hatszáz fegyveres lovaggal vívták meg kegyetlen és véres harcukat és ahol a királynak is csak azért kegyelmeztek meg, mert térden állva fogadta meg, hogy ezentul jobb és igazságosabb uralkodó lesz.

XV. *A királynő és az anya.*

Térjünk azonban vissza ama utcai jelenethez, amikor Balthazár kardjával földhöz sujtotta Ascaniot és egy pillanatig zavartan habozott, hogy hová vigye a még mindig félig eszméletlen Inést? Minthogy nem tudta, hogy Conti üldöző keze milyen messzire ér még el, nem merte Inést a Souza-palotába vinni, mert hiszen kézenfekvő volt az a feltevés, hogy Conti első-sorban ott fogja Inést kerestetni. Viszont a saját lakására sem merte vinni a hercegnőt, mert ezt nagyon is méltatlannak ítélte egy ilyen előkelő urnőhöz. Kérdéssel fordult Ineshez, aki azonban nem tudott még világosan tájékozódni, nem értette, hogy mi történt vele és elhaló hangon csak Xiména grófnőt hívta több ízben.

Most Balthazárnak hirtelen eszébe jutott, hogy Simon említette, miszerint a királynak egy régi bizalmasuk, Saldanha herceg fogja bemutatni. Habozás nélkül a herceg palotája felé vette az útját és mikor odaért, Inést a herceg feleségének, Donna Eleonora Mendozzának a gondjaira bízta. Ezután lakására rohant, abban a reményben, hogy Simont ott találja, de amint tudjuk, Simon már időközben a Souza-palotába ment, Balthazár el is ment a Souza-palotába, ahol a grófnő és Castelmelhor kérdésekkel ostromolták, de Balthazár óvakodott Castelmelhor jelenlétében bármit is elárulni. A palotában azonban értesült arról, hogy Simon feldultan rohant el hazulról és nem volt nehéz kitalálnia, hogy merre vehette útját. Késedelem nélkül az Alcantarába rohant, ahová éppen akkor ért, mikor a tömeg betörte a király hálósobájának ajtaját. Az ezután lejátszódó jeleneteket már ismerjük. Simon csak most tudta meg Balthazártól Inés szerencsés megmentését és az éjszaka eseményeinek részleteit. Simon meghatva ölelte karjaiba Balthazárt és könnyes szemmel kérdezte, miként hálálhatná meg szolgálatait?

Balthazár az ölelést boldogan türte, de mikor Simon a jutalomról beszélt, rosszalólag huzta össze szemöldökét.

- Valóban Balthazár, - mondotta Simon, aki ezt észrevette - te nem vagy azok közül való, akiknek barátságát pénzzel lehetne megfizetni. Neked csak érzéseket lehet ajándékozni. Add a kezedet, barátom, te nemes ember vagy, a szived avat azzá és ime Vasconcellos Simon boldog, hogy barátjának nevezhet. Barátom és fivérem leszel!

Balthazár szíve mélyéig meghatódott. Szeméből könnyek törtek elő és megragadva Simon kezét, - mielőtt az ifju ezt megakadályozhatta volna, - megcsókolta.

- Oh, ez sok, - kiáltotta, - csak alázatos szolgálja és testőre akarok lenni, a védőpajzsa, amely felfogja az önnek szánt ütések!

Néhány órával később - a toronyban már deit harangoztak - megnyitak a nagy tanácskozó-terem ajtóit és a meghívott előkelőségek a perc fontosságától áthatva léptek be. A terem mélyén egy szőnyeggel ékesített emelvényen állt a királyi trónus, amely a királynő számára volt fenntartva. Jobbról ettől Alfons, balról az öccsének bársonyszéke volt elhelyezve. Ezzel szemben sorakoztak a legfőbb állami méltóságok karosszékei. Külön diszhelyeken foglalt helyet a főpapság, amely káprázatos látványt nyújtott festői ruhájában. Mögöttük ültek a fő-nemesek, a terem szemközti oldalán pedig az alsóbb nemesség képviselői. A polgárság meghívottai a terem közepén álló padokban foglaltak helyet. A hatalmas terem szinte percek alatt telt meg és már csak a királyi családot várták.

A szertartásmester ezüstgombos botjával többször a padlóra kopogott és a terem hátsó falát borító függöny szétnyílt. A királynő lépett be idősebb fia karjára támaszkodva. A korona a fején volt. Mögötte az állami kancellárius lépdelt, aki egy bársonyvánkoson hozta a királyi pecsétet és pergamentekercseket. Utána lépett be Don Pierre, a király öccse. Alfons arca

kissé sápadt volt az éjszakai mulatozástól, de egyébként egészen közömbösnek látszott. Egészen megfélekezett arról a pergamentlapról, melyet aláírásával és pecsétjével ellátva Continak adott és sejtelve sem volt, hogy mit jelent ez az ünnepélyes előkészület.

- Uraim, - mondotta a királynő, - azért hívtam össze az államtanácsot, hogy közöljem veletek fiamnak, Alfonsnak hozzám intézett kívánságát!

Alfons, aki már elaludni készült, felfigyelt és nagy meglepetéssel várta, hogy mit fog mondani édesanyja?

- Méltányolva és helyesnek tartva fiamnak hozzám intézett ama kérelmét, hogy nagykorúsága elérése folytán neki hazánk törvényei értelmében a kizárólagos uralmat átadjam, én ezennel ünnepélyesen bejelentem visszavonulásomat és az uralkodói hatalmat a maga teljességében szeretett fiunknak, Alfonsnak, adom át!

- Hiszen ez egészen mulatságos dolog! - gondolta Alfons.

Most Miguel de Mello de Torres emelkedett szólásra az egyházi méltóságok sorában, akinek a királynő megadta a felszólalás jogát.

- Engedje meg felséged, - mondotta az ősz főpap, de úgy vélem, hogy a jelen pillanat egyáltalában nem alkalmas egy ilyen fontos lépés megtételére. A nép fel van zaklatva és éppen ma éjszaka igen viharos ostromot intézett az Alcantara-palota ellen.

- Tudomásom van erről és éppen ez győzött meg arról, hogy jobban, mint valaha szükséges az, hogy a kormány gyepölőjét egy erélyes férfikéz ragadja meg.

Mindenki alattvalói alázatossággal hallgatott. A papság és nemesség padjain senki sem mozdult.

- És ti, - kérdezte a királynő a polgárok felé fordulva, - néktek mi a véleményetek?

- Mi, - szólalt meg egy mélyen zengő hang - csupán az Ég áldását és könyörületét kérjük a királyi család tagjaira. Lissabon polgárainak nem lehet más akarata, mint amelyet uralkodója nyilvánít.

Aki ezeket az alázattól csepegő szavakat mondotta, az nem volt más, mint derék barátunk, Gaspard mester, a szücsök és timárok céhfőnöke.

A királynő felemelkedett és átvette a kancellártól a bársonypárnát.

- Ime - fordult Alfons felé - átadom néked az állami pecséteket, - melyeket atyád, Portugália dicsőséges emlékü uralkodója hagyott rád. És reád ruházom az engem megilletett egész hatalmat is azzal a kívánsággal, hogy azt olyan méltóan és a haza, valamint Néped üdvét előmozdítóan kezeld, amint azt én kívánom. Ugy áldjon meg téged az Ur!

A királynő mély megilletődéssel ejtette ki e szavakat, melyet a teremben lévők néma csenddel fogadtak. De a néma csend mögött érezni lehetett a szívek dobogását, a hangtalan fájdalmat, amely mindenkit elfogott arra a gondolatra, hogy a derék királynő kezéből immár véglegesen átszáll a hatalom a beteges, rossz tanácsadóktól körülvelt Alfonsra.

Alfons zavart érzéssel hallgatta mindezt. Ha máskor a nyilvánosság előtt szerepelt, Conti szokta előre elkészíteni beszédeit. De most az esemény teljesen készületlenül találta.

- Jaj anyám - mondotta Alfons, - hidd el nem szabadott volna ezeket a derék urakat és engem ide hivatnod azért, hogy ezeket a régi pecséteket átnyujtsad. De hát természetesen engedelmeskedem neked és minden tiszteletet megadok mindazoknak, akik ide jöttek erre a ceremóniára.

- Isten óvja szerencsétlen hazánkat! - mormogta magában az érsek. A királynő, aki tudta, hogy most már nincs többé visszalépés, a koronát levette fejéről és Alfons fölé tartotta. Ez volt a ceremónia utolsó aktusa. Ha a korona Alfons fejét érinti, úgy a királyi hatalom visszavonhatatlanul Alfonsra száll és a királynő elvesztette volna régensi jogait.

De ebben a pillanatban, mielőtt még a királynő a koronát Alfons fejére tehetné volna, kívülről különös lárma és vitatkozás hallatszott.

- Azonnal bocsássonak a királynő elé - követelte egy izgatott hang.

- Királynőm - sikoltott most újra az iménti hang - az Ég üdvösségére kérlek intézkedj, hogy színed elé járulhassak!

A királynő meglepetten intett és az ajtón egy gyászruhás nő rohant be, aki végigsietett a termen, a trón lépcsőjéhez rohant és ott térdre borult a királynő előtt. Fátyolát félretolta és a jelenlévők meglepetten hördültek fel, mikor Castelmelhor grófnőt ismerték fel. Érezték, hogy rendkívüli esemény tanui lesznek.

- Emelkedj fel kedvesem - szólt hozzá nyájasan a királynő - és mondd meg, hogy mi történt? Talán segíthetek még rajtad. Uralkodásom végső percében akarok támogatód lenni, mert az én hatalmam véget ért... E koronát Alfons fejére akarom illeszteni.

A grófnő felemelkedett:

- Királynőm - mondotta - én nem kérni jöttem, hanem vádolni.

És e szavak után emelkedett, csengő hangon, hogy mindenki meghallhatta így kiáltott fel:

- Vedd vissza a koronát, amely a te fennkölt, nemes homlokodat érintette és amelyet méltatlanul hordana egy gyáva nőrabló és orgyilkos!

E szavakat óriási izgalom követte. A jelenlévők felugráltak, érthetetlen szavakat kiáltottak, ámulást emlegettek, minden forrt-zugott, a hangulat válságossá vált, az elfojtott indulatok meglepetésszerűen akartak kirobbanni. Egyedül Alfons nem vett erről tudomást. Unatkozva ült a helyén és a mennyezetet nézte, miközben nagyokat ásított. A királynőt a váratlan támadás először valósággal megbénította, de azután nyomban visszanyerte lélekjelenlétét és méltóságteljes mozdulattal csendet parancsolt.

- Senora - mondotta villámló szemekkel, - akik a királyt rágalmazták, halálos ítéletüket írják alá. Be kell bizonyitanod, hogy igazat beszéltél, különben Braganza keresztjére mondom, hogy a vérpadra vitetlek!

- Igen, bizonyítani akarok! - kiáltotta Xiména. - Vagy nem gyáva az, aki egy védtelen nőre tör és bántalmazza? És nem nőrabló-e az, aki fegyveres pribékjeivel ragadtatja el anyja karjaiból a leányát? És nem orgyilkos-e az, aki fegyveres szolgálival gyilkoltatja le a békés emberek kísérőit? Nos, mindezt cselekedte Portugália ura: Alfons!

- És ki mondta ezt neked? - döbbsent vissza a királynő.

- Ha mondták volna, úgy magam is rágalmazásnak bélyegeztem volna mindezt, de a nő, akit Alfons megsértett én voltam, az én leányomat raboltatta el és az én szolgálaim vérét ontották ki pribékjei!

A királynő elsápadt, vértelen ajkai hangtalanul remegtek.

- Anyám és kedves grófnő - szólalt meg Alfons - feltétlenül szükséges, hogy még tovább is itt maradjak? Ugy unatkozom és a palotában két gyönyörű harci kakassal rendezünk ma délelőtti viadalt!

- Szerencsétlen gyermek - mondotta a királynő, aki alig akart hinni a fülének - hát nem hallod, hogy mivel vádolnak? Egyetlen szavad sincs védelmedre?

- Ah, - mondotta Alfons anélkül, hogy a legkisebb mértékben is felizgult volna - ez a hölgy a kis gróf anyja. Az emberei nagyon derekasan védekeztek és ez izgalmassá tette a vadászatot.

- Hogyan, hát mindez igaz? - kiáltotta fájdalmasan a királynő. - Braganza örököse egy...

Nem folytatta tovább. Szinte emberfölötti erővel erőszakolt nyugalmat magára. A koronát visszahelyezte fejére és így szólt: - Uraim, még mindig én vagyok a királynő és igazságot fogok szolgáltatni! Kelj fel Xiména, ha ugyan nincs még több vád a királlyal szemben! És te Alfons felelj: mi történt az elrabolt fiatal leánnyal?

- Miféle leánnyal? - kérdezte Alfons.

- Inés de Cadaval hercegnővel! - válaszolta Xiména a királynő kérdő pillantására.

- Ah igen, a grófocská menyasszonyával! - mondotta Alfons.

E pillanatban a terem egyik sarkából tiszteletlen kacagás hallatszott. A királynő vérig sértve, rettenetes haraggal fordult a magáról megfélelkezett ember felé és az egész terem megdöbbenve követte pillantását. A terem ajtajában két ember állott, akik Alfons testőreinek egyenruháját viselték. Ezek egyike volt az, aki elnevette magát és úgy látszott, hogy egyáltalában nem zavartatja magát jókedvében, mert tovább kacagott.

- Küldjétek ki ezt az embert! - parancsolta a királynő.

Ám a jókedvű ember mielőtt még az ajtónállók megragadhatták volna utat tört magának és egészen a királynő trónjához futott, ahol azzal a negédes bókkal hajolt meg, amellyel a francia udvarban fejezték ki hódolatukat az udvaroncok.

- Ha megengeditek - mondotta a különös férfi, - hogy szót emeljek ebben az olimpuszi istenek gyülekezetéhez méltó társaságban...

- Igen, hallgassátok meg - szólt közbe Alfons. - Ismerem ezt az embert. Nagyon mulatságos férfi és igen vidám történetet mesélt nekem őseiről. Csak beszélj barátom, te legalább nem vagy unalmas.

A királynő ösztönszerűen úgy érezte, hogy ez a rejtélyes ember a segítségére akar sietni és ezért ahelyett, hogy előbbi parancsát ismételte volna meg, így szólt:

- Add elő, ami mondanivalód van, de légy rövid!

Ascanio - mert természetesen ő volt - ismét kecsesen bókol:

- Óh az én mondanivalóm rövid. Mindössze azt kívánom előadni, hogy a hercegnőt nem öfelsége raboltatta el!

- Igazat beszélsz? - kérdezte élénken a királynő.

- Esküszöm valamennyi ösömrre. A grófnőt bizonyára megtévesztette az, hogy a hercegnőt a király gárdistájának egyenruhájába öltözött ember rabolta el és hogy az illető a király nevet hangoztatta. De aki ezt tette, az visszaélt a helyzettel, aljas csaló volt, akit a legsötétebb pokol okádott erre a földre, névszerint Conti...

- Ugyan ne beszélj többé Contiról, untat - ásitott a király.

- Antoine Conti raboltatta el a hercegnőt, ezt én tudom leghitelesebben bizonyítani - szavalt tovább Ascanio. - Óh, még kimondani is szörnyűség, hogy képesnek tartott ilyen becstelenségre.

- Azonnal hozzátok elém Contit! - parancsolta a királynő.

- Ezt a parancsot már nem lehet végrehajtani dicsőséges királynő, mert ez a derék polgár - és e szavakkal Gaspard mesterre mutatott - tegnap este néhány derék társával együtt Contit egy óceánjáró fedélzetére tette és miután néhány ökölcsapással alaposan helybenhagyták, világágá eresztették.

Xiména újra térdre borult:

- Bocsásson meg Felséged, hiszen én csak Inés miatt aggódom. Az engem ért személyes bántódással nem törődöm és szívesen követem meg a királyt itt az ülésen és visszavonom összes vádjaimat!

- Egy szót se többet! - mondotta a királynő.

- Így hát minden szerencsésen elintéződött, - mondotta az olasz - és boldog vagyok, hogy uralkodómnak szolgálatára lehettem.

A királynő gondolataiba elmerülve, némán állott. Xiména vádjai borzalmasan érintették, mert érezte, hogy a valóság még szörnyűbb dolgokat is takar. És most szemrehányásokkal illette magát, amiért áltatta magát és nem adott már régen hitelt a különböző suttogó híreknek. Felindulását Macarone védő szavai sem enyhítették. Végtelen anyai szeretetén is áttört királynői hivatásának tudata és elborzadt arra a gondolatra, hogy IV. János trónjára egy ilyen korcs és méltatlan utódot ültessen. Keserű pillantást vetett Alfonsra, aki ismét elszundított és azután ismét a gyülekezethez fordult:

- Uraim - mondotta - azért hivattalak benneteket, hogy tanui legyetek fiam megkoronáztatásának. De úgy látom, hogy ennek ideje még nem érkezett el és ezért elnapolom a mai államtanácsot mindama napig, amelyen az Ur irgalmából úgy fogom érezni, hogy a korona átadása már minden megrázkódtatás nélkül megtörténhet.

Az egybegyültek közül senki sem szólt egy szót sem, néma, döbrent csendben oszlottak szét a jelenlévők.

- Saldanha herceg - fordult most a királynő az ősz főúrhoz - felelőssé teszek a király személyéért. Nem hagyhatja el a királyi palotát!

E szavak után Pierre karjára támaszkodva, utját a zárda felé vette, hogy zaklatott lelkét imádkozással nyugtassa meg.

A királynő szándéka e pillanatban kétségtelenül az volt, hogy a főrendek ülését rövidesen összehívja és eléjük terjeszti az uralkodás rendjének megváltoztatására vonatkozó javaslatát és ez esetben - Pierre trónra kerülésével - Portugália megszabadult volna VI. Alfons dicstelen uralkodásától. De a sors másként akarta. Mert a királynőt abban a pillanatban, mikor a zárdába ért, ereje elhagyta, összeomlott és Xiména karjaiba roskadt. Gyóntatója megrémülve sietett segítségére. Szinte élettelenül, sápadtan ült egy széken. Xiména magánkívül volt, szerette volna akár élete árán is jóvátenni a történeteket. Sietve előhívták az udvari orvost, aki gondterhesen vizsgálta a királynő szívverését. A beteg lassankint magához tért, szemét felnyitotta és mikor Ximénát megpillantotta, arcára fájdalmas mosoly torzult:

- Emlékszel-e, - suttogta, - hogy megmondtam neked... ha egyszer megtudom, hogy igazak azok a borzasztó hírek, melyeket Alfonzról mondanak, úgy nem élem túl a fájdalmat!

Xiména kezét tördelve, zokogva ölelte át a királynő térdét. De a királynő elhaló hangon folytatta:

- Késő, Xiména... felfedted előttem a valóságot és én most meghalok.

A grófnő ijedten felsikoltott, a gyóntatópap a királynő fölé hajolt és az orvos lecsüggesztette fejét. A nemes királynő szíve megszűnt dobogni, megölte a fájdalmat.

XVI. *Az ikrek elválnak.*

Másnap Alfonsot ünnepélyesen királlyá koronázták ugyanazok az előkelőségek, akiknek jelenlétében előző napon gyalázatos dolgait kiteregették. Közvetlenül a királyi trónus mellett állott az új kegyenc: Louis Castelmelhor de Souza. Alfons teljesen közönyös volt, sem örömet, sem bánatot nem mutatott, szokása szerint unatkozott és a királynő halálával kapcsolatos gyászünnepségeken sem jelent meg, azzal az indokolással, hogy már két napja nem látta kedvenc spanyol bikáit. A nemesség szívesen látta Conti helyén Castelmelhort, mert ennek a vérükből való kegyencnek rendeleteit megalázás nélkül vélték végrehajthatni. A király Castelmelhort még megkoronázása napján miniszterelnöknek és Lissabon kormányzójának nevezte ki.

A királynő halála után néhány nap múlva a Souza-palotában együtt volt a család. Castelmelhor ragyogó udvari ruhába volt öltözve, míg a grófnő, Inés és Simon utazóruhát viseltek és az udvaron több batár várakozott.

- Isten áldjon anyám, - mondotta Castelmelhor, - Isten áldjon öcsém, legyetek boldogok!

- Don Louis, - mondotta a grófnő - megbocsátottam neked. Most, hogy hatalmas vagy, légy méltó szerencsédhez és tisztességedhez.

- Én nem bocsátok meg neked, - mondotta Simon, - mert nem is haragudtam rád soha. De azért tisztán látom szivedet. Tudom, hogy azért adtad vissza Inést, mert most, hogy minden hatalmi vágyad teljesült, már nem érzed szükségét vagyonának. Én most messzire megyek, - folytatta halk hangon, - de ha magányomba elérkezne az üzenet, hogy te Conti nyomait követed és gyalázatot hozol a Souza névre, úgy visszajövök, mert erre készíttet engem az a fogadalom, melyet atyámnak halálos ágyán tettem.

Castelmelhor hidegen meghajolt, kezét csókolta a hölgyeknek és azután eltávozott, hogy a király melletti szolgálatait átvegye.

A grófnő, Inés és Simon pedig helyet foglaltak az egyik batárban, a kíséret lóra szállt, a podgyászszállító szekerek elé fogott lovak nekirugaszkodtak és a menet elindult.

- Ugyancsak megizzadunk majd, amig végére érünk a hatnapi utazásnak! - jegyezte meg az egyik öreg cseléd, lovát sarkantyuzva, egy mellette álló idegenhez intézve ezt a mondását, aki utjuk célja és távolsága iránt érdeklődött.

- Ennyi az egész? Nem tarthatnék veletek?

- Gyalog?

- Miért ne?

E pillanatban Simon kihajolt kocsijából és felismerte Balthazárt.

- Isten bocsássa meg hálátlanságomat, - kiáltott fel, - megfeledeztem arról az emberről, aki kétszer is megmentette az életemet és aki még ennél is többet tett, mert hiszen megvédelmezte menyasszonyomat!

A kocsi megállt és mikor újra megindult, a boldog Balthazár ott ült a batárban a grófnő és Inés között, nem kis bámulatára a kísérő cselédségnek.

XVII. *Az előszobában.*

Hét esztendő mult el. Az 1667-ik év telének végét irták. Lord Fanshowe előszobájában, - aki akkoriban Károly angol királynak volt a lissaboni követe, - két régi ismerősünket látjuk viszont. Az egyik Balthazár, a másik a szép olasz levante: Ascanio Macarone. Balthazár nem változott meg. Ugyanazok a herkulesi izmok, nyugodt arc és higgadt mozdulatok jellemezték, mint régen. Vörös libériát hordott azurkék hajtókával, a követségen alkalmazott személyzet egyenruháját.

Ascanio ezzel szemben erősen megöregedett. Eszményi csigákba sütött haja ezüstfehér lett, kezén a bőr megráncosodott, az arcát pedig pirosítóval igyekezett fiatalossá varázsolni. Csak mézédés mosolyát őrizte meg, továbbá mozdulatainak kellemét és ruhája diszességével igyekezett pótolni azt, amit testi külsejében veszített. A király testőrségének legdiszesebb egyenruháját hordta, amely csak úgy ragyogott az aranytól. Kardja diszes markolatán egy fehér csillag ékeskedett, az Égbolt lovagjainak jellegzetes jelvénye. A csillag ágai vagyont érő gyémántokkal voltak kirakva. Ascanio valóban szép karriért csinált, kapitánya volt a király testőrezredének, aki azzal dicsekedett, hogy bizalmát bírja Castelmelhor grófnak, a király kegyencének. A király következetes maradt magához. A királyi jogart játékszernek tekintette és Lissabonban ijesztő anarchiát teremtett. Lissabonban három esztendőre szokták megválasztani a közhivatalnokokat és a hivatalok ezidőszereint tele voltak Castelmelhor pártfogoltjaival, akiket a polgárság gyűlölt és a katonaság sem nézett jó szemmel. Macarone természetesen ügyesen evezett a két tábor között és míg szemtől-szembe csuszó-mászó alázattal hízelt Castelmelhornak, a háta mögött ő kiáltotta legdühösebben, hogy: Le a kegyenccel!

Igy találkozott Ascanio és Balthazár a lord előszobájában, ahol Ascanio fel és alá sétálgatva várta, hogy sorra kerüljön. Hirtelen megállt Balthazár előtt és így szólt:

- Balthazár barátom, közöttünk egy régi kellemetlen emlék kísért, de én a megbocsátás és felejtés híve vagyok és ezért nyujtsunk egymásnak kezét!

Balthazár mosolygott és hatalmas tenyerébe szorította az olasz vékony kezét, aki felszisszent.

- Mondd kérlek - kérdezte Ascanio - jó szolgálat ez itt a lordnál? Örülök, hogy elégedettnek látszol, bizonyára bőkezű a gazdád?

- Eléggé.

- Remek. És nem mondanád meg, hogy ki van most a követ urnál?

- A Barát!

- A Barát? - kiáltotta meglepetten Macarone. - No lám, hát ő is ide jár az angolhoz? És te ismered őt?

- Nem!

- Hm! Ez meglepő. De kissé szűkszavu vagy. Ugyan, micsoda bizalmatlanság ez régi barátok között. Ül mellém és csevegjünk.

Balthazár közönyös arccal telepedett az olasz mellé.

- Hát... - kezdte az olasz - ez alatt a hét esztendő alatt bizonyára volt néhány kalandod. Beszélhetnél ezekről.

- Elkísértem Don Simon de Vasconcellos urat a kastélyába és azután visszatértem Lissabonba.

- Ez rövid és érdektelen história. Szóval, elváltál Don Simontól?

- Bizony, már azt sem tudom, hogy él-e, vagy meghalt? Amidőn három év előtt Don Simon felesége, az angyali Inés meghalt - éppen abban az esztendőben, mint Xiména grófnő - szegény jó gazdám majdnem beleőrült a fájdalomba. Franciaországba akart kivándorolni, én a határig el is kísértem, de ott bucsut vettünk és én egyedül tértem vissza.

- Óh - kiáltotta Ascanio - már megint csak az igazság felét mondod el. Holott én nélküled is tudom, hogy Don Simon a nemes Izabella de Nemours kedvéért maradt Franciaországban, aki jelenleg Portugália királynője.

- Én erről sohasem hallottam egy szót sem.

- Vasconcellos barátunk lovagja volt Izabellának a francia udvarban és ha él, úgy most is a királynő lovagja.

Balthazár arcán egy izom sem mozdult. Jéghidegen válaszolta: - Adja az Ég, hogy gazdám életben legyen!

- Ámen - mondotta az olasz. - De beszéljünk magunkról barátom. Ma olyan időket élünk, amikor egy olyan ügyes fickó, mint te, könnyen megtalálhatja a szerencsáját. Amint látod, én nem hagytam kiaknázatlanul az alkalmakat. Hát bizony most bőven áll hozzám a pénz és hozzám méltó kellemes életet folytathatok. Én udvari benső ember lettem, hála a kedves grófnak, aki barátságában tart.

- Miféle gróf? - kérdezte Balthazár.

- A nagy gróf. A te urad fivére: Castelmelhor Louis de Souza. Azért fiam ne habozz és öltsd te is mielőbb magadra a testőrök diszes egyenruháját. Ma könnyen érvényesül az, aki ügyesen beszél az emberek nyelvén. Számold csak meg, hány párt van ma Portugáliában. Pártja van Pierre infánsnak, a királynőnek, Castelmelhornak, Angliának és Spanyolországban. Ez öt párt barátocskám.

- Sőt van egy hatodik is, amelyről úgy látszik, egészen megfélelkezel. A király pártja!

- A király pártja - kacagott Macarone - no látszik, hogy messziről jöttél. A királynő pártja a nemességből áll, mert a királynő szép és a nemesek bolondok. Pierre infánsnak pártja szervesen, többnyire polgárokból áll, Castelmelhor pártja én vagyok és a közhivatalnokok, ami nagyon súlyos, mert az ő kezükben van a hatalom, Anglia pártja belőlem és a nép egy rétegéből áll, ami igen fontos, mert a nemes lord nem fukarkodik a jó angol pénzzel, ha szolgálatainkat meg kell fizetni. Végül Spanyolország pártja, mely ugyancsak belőlem áll és a királyi őrségből Ez sem megvetendő, mert ezen a réven Madridból is csurran-cseppen egy kis pénz.

- Hogyan - kiáltott fel Balthazár - te három urat szolgálatsz egyszerre?

- Bizony - mondotta Macarone - magam is belátom, hogy ez kevés, de hát a királynőnek és a hercegnek egy garasa sincsen a kincstárában!

- Ejha! És mit szólnál, ha ezt az egész beszélgetést elmondanám a nagykövetnek?

- Ugy csak megelőznél engem, mert hiszen éppen azért jöttem, hogy a mylordnak eladjam a másik két pártot, melyet vele egyidejűleg szolgálók. De vigyázz Balthazár, egyszer már rászedtél, óvakodj másodszor is tört vetni ellenem.

- Ej, hiszen csak tréfáltam! - válaszolta Balthazár.

- A tréfaid eléggé ostobák, de szükségem van rád. Mondd hát őszintén: hajlandó vagy szolgálatomba lépni?

- Nem.

- Talán csak az egyes titkokat akarod eladni?

- Hát attól függ... ha ezzel nem okozok kárt a mylordnak, akit szolgállok.

- Távol áll tőlem ártani a mylordnak, akinek fejére az Ég áldását kérem. Óh Balthazár, te aki olyan boldog vagy, hogy véle egy levegőt szivhatsz, nem értesz meg engem?

- Nem, - válaszolta Balthazár.

- Értsd meg hát barátom. Én, aki azt hittem, hogy a szívem kőből van, aki egy pillantásra sem méltattam a gyenge és ingatag asszonynépet, akik csak veszélyt és bajt hoznak a férfiak fejére, szerelmes lettem. És tudod-e kibe?

- Talán a mylord feleségének komornájába?

- Óh te minden emberek legbalgábbja, hogy merészségem ilyen otrombán megsérteni? Az én szívem lángját miss Arabella Fanshowe gyújtotta meg, a mylord leánya.

Balthazár nem fojthatta el nevetését: - No ez azután összeillő pár lenne! - jegyezte meg. - És vajjon miben lehetek szolgálatodra?

Az olasz felkelt és óvatosan körülkémlelt, hogy nem hallgatódzik-e valaki. Azután visszajött Balthazárhoz és nagy óvatosan egy összehajtogatott és rózsaszínű szalaggal átkötött levelet nyújtott át Balthazárnak, melyet előzőleg szerelmesen ajkához szorított.

- Az életem boldogságát bizom rád! - mondotta szavalva.

- Megbízhatok bennem, - nyugtatta meg Balthazár. - Ha kívánod, akár mindjárt átadom a levelet.

- Igazán? Ez nagyszerű. Légy meggyőződve, hogy nem méltatlanra pazarlod kedvességedet.

Alig hagyta el Balthazár az előszobát, Ascanio gyorsan a lord ajtajához sietett és először fülét tette a zárba, majd mikor semmit sem hallott, taktikát változtatott és szemét illesztette a kulcslyukra.

- Valóban a Barát van nála! És most is fejére van huzva a csuklyája. Ugy látszik nagy oka van arra, hogy arcát elfödje. Szóval titok. És mert minden titok mélyén megtalálod az aranyat, ennél fogva okvetlenül fel kell fednem a derék Barát kilétét. Nagyon különös ember, annyi bizonyos. Mindenüvé befurakodik. Volt a királynál, az infánsnál, sőt Castelmelhornál is. Vajjon miféle célja és tervei vannak? Talán az én mesterségemben kontárkodik és előlem akarja elhalászni a jó szolgálatokért és besugásokért kijáró aranyakat?

Ujra belesett a kulcslyukon és ekkor igen meglepő dolgot látott, amely a legnagyobb mértékben felizgatta. Az angol követ ugyanis egy ládikó felé hajolt, amelybe belenyult és mindannyiszor csillogó aranyakat markolt ki belőle. S mikor jókora halommal állott előtte az arany, azt egy nagy erszénybe rakta és udvarias meghajlás közepette a Barátnak nyújtotta át.

- Ejha - álmélkodott Ascanio - még ő köszöni meg, hogy a Barát zsebrevágni kegyeskedik a pénzét.

A nagykövet és a Barát az ajtó felé közeledett. Ascanionak csak éppen annyi ideje volt, hogy gyorsan félreugorhatott.

- Nagyon le vagyok kötelezve tisztelendő atyámnak, - mondotta a nagykövet - és bármikor szívesen rendelkezésére állok.

A Barát távozott, a lord pedig elégedett arccal dörzsölte kezét. Ascanio elképedve nézte ezt. Örögbe is, - gondolta magában - ennek jól megy. Bezzeg velem nem bánnak ilyen szépen.

XVIII. *A fogadószobában.*

A lord visszament fogadószobájába anélkül, hogy észrevette volna az olaszt, aki egészen meglapult a fal mellett.

- Hm, - tűnődött Macarone - a lord ur nagyon vidám arcot vág. Ugy látszik ügyesen szövődik egy új cselszövény. Talán egy hatodik párt alakul.

Ebben a pillanatban Balthazar visszaérkezett és mosolyogva jelentette, hogy a levelet átadta.

- És mi történt? - kérdezte lázas izgatottsággal az olasz. - Talán válaszra is méltatta legalázatosabb szolgáját?

- Még ennél is több történt. Miss Arabella legkegyelmesebben elhatározta, hogy személyesen fogadja a lovag urat!

- Találkozás? Valóban? Hol? Mikor? Beszélj!

- Holnap este a palota kertjében. Ime itt a kapu kulcsa.

- Balthazar! - kiáltotta átszellemülten Ascanio - te vagy hát jó szellemem, akinek segítségével nyélbeütöm ezt a házasságot. Ötven aranyat kapsz ezért tőlem. De most beszéljünk másról. A Barát eltávozott, kérlek jelents be uradnál. De izé... nem tudnád kifürkészni, hogy ki ez a barát, aki mindenüvé befurakodik?

- Miért ne? Utána fogok ennek is járni!

- Királyilag foglak érte megfizetni. De most jelents be!

Néhány perccel utóbb Ascanio a lord előtt állt. A lordnál különösebb ember még alig került a nemes olasz szeme elé. Olyan volt, mintha fejének minden részét más izlésű ember tervezte volna meg és így egyáltalában nem lehetett eligazodni az arcán, amely valóban született diplomata arc volt, mert arról ugyan semmit sem lehetett leolvasni és ha a lord például mosolygott, akkor akárhányan megesküdték volna, hogy dühöng, mert ráncai olyan furcsán szaladtak egymásba, hogy a harag, nevetés, sirás egészen egyformán rajzolódott ki ábrázatára. De legfeltűnőbb volt az orra. Ezt ugyanis a nemes lord 10 arany guineáért egy yorki sebésszel csináltatta aranyból és ez úgy uralta képét, mint az égboltot a nap. Eredeti orrát ifjú korában egy párbaj alkalmával lemetszették. Egyébként olyan volt, mint honfitársai legtöbbje: faarcu, nem tulságosan kedves, nem egészen ellenszenves. Mozdulatai nehézkések voltak és egész lénye elárulta, hogy tettetés, a gondolatok elrejtése nála már második természeté vált. Elég jó diplomata volt, aki hazájában némi tekintélynek örvendett és Buckingham lord bizalmát is bírta.

Mikor az olasz belépett, éppen egy levelet irt és a belépőnek egy mozdulattal türelmet és csendet parancsolt. Ascanio utólérhetetlen bájjal bókkolt és egy karosszékre hanyatlott annyi gráciával, amennyi még egy táncosnőt is megszégyenített volna.

- Csak folytassa, mylord, ne zavartassa magát! - mondotta lány fuvolahangon. - Sértésnek venném, ha miattam abbahagyná munkáját.

Fanshowe lord egy pillantást vetett tolla mellől a fecsegőre és arcán megvetés tükröződött. Ascanio azonban baráti, biztató pillantással viszonzta a haragos tekintetet, ami a lordot annyira meglepte, hogy szinte megzavarodva folytatta az írást. Ebbe azután annyira belemelegedett, hogy ismét teljesen elfelejtette az olasz jelenlétét és félhangosan diktálta önmagának a levelet, amint ez már sok embernek a szokása. Ascanio csupa fül volt, de csak néhány szó-

forgácsot tudott elfogni, melyektől azonban nem lett okosabb. Annyit azonban mégis megértett, hogy a lord gratulált, magának ahhoz, hogy bizonyos események kedvező fordulatot vettek és a befejezéshez közelednek.

Mikor a lord a levelet befejezte, becsöngette Balthazárt, akinek az irást e szavakkal adta át: Vidd a titkáromnak és mondd, hogy másolja le. Azután hozd ismét vissza.

- És most miben állhatok szolgálatára? - fordult Ascanio felé.

- Nagyon sokban, lord uram... mi ketten, ön és én, igen sokat tehetünk egymásért.

A lord hidegen elővette az óráját és rápillantott.

- Sietnem kell! - mondotta szárazon.

- De kérem, hangsúlyoznom kell, igen nagy dolgokról van szó. Engedje meg, hogy megnevezem magamat!

- Felesleges, ismerem már önt. Menjünk tovább.

- Ugy hát szabadjon remélnem, hogy ön éppen ilyen jól ismeri bizalmas barátomat, Castelmelhor grófot is?

A lord igent intett.

- Akkor hát, lord uram, engedje meg elárulnom, hogy én, aki a gróf politikai meggyőződését igen jól ismerem, kijelentsem, hogy ő lényegében ugyanazon ellenség ellen küzd, mint ön, nevezetesen a királynő ellen! Önnek, mylord, egy erőtlén királyra van szüksége, amilyen Alfons, Castelmelhornak pedig...

- Nos, neki mire van szüksége?

- Ezt csak ezer guinea ellenében árulhatom el, mylord!

- Ez kissé sok egy ilyen komolytalan titokért, melyet egyébként már régen tudok az ön segítségével nélkül is!

Ascanio kételkedő pillantást vetett a lordra és ugyanakkor kétségbeesetten pislogott a szobában álló pénzszekevény felé, amelyből az imént még olyan bőkezűen meritett a lord a Barát számára.

- Nos, - kérdezte az angol - más mondanivalója nincsen?

- Mint a gróf bizalmas barátja, hallgatásra vagyok kötelezve. Mint a királyi gárdisták kapitánya azonban...

A lord hallgatást intett, csengetett, mire Balthazár jelent meg a szoba ajtajában. Ugyanakkor a lord a zsebéből elővett kulccsal kinyitotta az asztalán álló kis vaskazettát, melynek tartalma szinte megszádította Ascaniót, aki még sohasem látott ennyi egymásra halmozott aranyat.

- Kéretem mister Williamot, - mondotta a lord, mire Balthazár távozott. A lord pedig leszámolt száz guineát és az asztal egyik sarkára tette.

Ascanio megbüvölten nézte az aranyakat, a keze önkénytelenül markolászó mozdulatokat tett.

Ebben a pillanatban az ajtó újra megnyílt és a lord titkárja jelent meg, aki a lemásolt levelet tartotta kezében. Ascanio egy pillantást vetett a titkárra és majdnem felkiáltott meglepetésében. A titkár azonban szájára tett ujjal hallgatást parancsolt neki.

- Parancsoljon mylord, ime a lemásolt levél! - fordult a lordhoz.

- Üljön le, mister William! - mondotta a lord - és írja utóiratnak a levél alá a következőket: Jelentem, hogy Izabella királynő eltűnt, a királyi őrség katonái ragadták el, nyilvánvalóan

spanyol megvesztegetésre. Így tehát dicsőséges Károly királyunknak a portugál ügyeket illetően, semmi további gondjának nem kell lennie. A királynő, aki ellensége volt itteni politikáknak, e pillanatban nyilván már utban van régi hazája, Franciaország felé.

A titkár gyorsan írta a diktált sorokat, a lord pedig látva Ascanio rendkívüli elképedését, feléje fordult:

- Reméljük, hogy ezen esemény lehetővé fogja tenni, hogy Anglia, amely szerető szülőként becézi Portugáliát, most már végre a nyugalom és felvirágzás révébe segítse ezt a sokat szenvedett országot.

- De hát - hebegett Ascanio - hiszen a királynő tudtommal még a palotában van és senki sem rabolta el!

- Ez igaz - felelte nyugodtan a lord - de estére ez már meg fog történni. Emberem, aki ezt vállalja, teljesen megbízható!

- De hát ki az, ki merésznélne...

- Ön, Ascanio Macarone kapitány ur!

- Hogyan, ezt ön ennyire bizonyosra meri venni, mylord?

De a lord ügyet sem vetett rá, végigolvasta még egyszer a levelet, azután lepecsételte, borítékba zárta és átadta a belépő Balthazárnak.

- Rohanj a kikötőbe és add át a levelet Smidt kapitánynak azzal a parancssal, hogy azonnal feszítse ki a vitorláit és induljon!

- Hogyan, - kiáltott fel megrökönyödve Ascanio. - Ön tényként jelent olyan dolgot, amely még csak tervben van?

- Ön ezer guineát kért az előbb, - mondotta a lord, a nélkül, hogy a kérdésre válaszolt volna. - Ime, itt van száz. De még ne vigye el, tudja, egyáltalában nincs nagy bizalmam önhöz. Anglia gavallér, de a pénzét nem dobálja ki az ablakon. Mi az ön hadnagyának a neve?

- Manuel Antunez!

A lord egy tintába mártott tollat adott át Ascaniónak.

- Fogja ezt a tollat és írjon!...

Ascanio engedelmesen leült és várta, hogy mit diktál a lord. Az pedig máris kezdte tollbamondani a levelet:

Manuel Antunez hadnagynak megparancsolom, hogy husz megbízható emberrel ma este nyolc órakor jelenjen meg a királyi palota előtti téren. Egy ember fog megjelenni, akinek parancsait éppen úgy követni tartozik, mintha azt én magam személyesen adnám ki. Az illető Sir William névre hallgat.

- Ki ez a sir William? - kérdezte Ascanio.

- Ez én vagyok, - mondotta a titkár.

- Maga?! - kiáltott fel akaratlanul az olasz. De a titkár gyors, titkos jele ismét elhallgattatta.

- Hát legyen - mondotta Sir William. - És azután?...

- Készek vagyunk. Irja alá a levelet.

- És megkapom a száz guineát? - kérdezte óvatosan az olasz, mielőtt aláírta volna a nevét.

A lord megvető mozdulattal eléje lökte a pénzt, mire Ascanio odakanyarította nevét.

- Rendben van barátom, most pedig természetesnek fogja nemde találni, hogy holnap reggelig a vendégünk marad. Ön pedig, Sir William, elmegy ezzel a levéllel az Égbolt lovagjainak kaszárnájába.

- William, - dörmögött magában Ascanio, - inkább az ördögöt magát!

A titkár bő köpenyébe burkolódzott és eltávozott. A palota kapujában Balthazárral találkozott, aki lovát nyergelte.

Balthazár néhány pillanat múlva sebes vágatással elnyargalt. Utját azonban nem a kikötő, hanem a belváros felé vette, melynek szűk sikátoraiban egy ideig össze-vissza kanyargott, majd egy öreg, komorfalu épület előtt állt meg. Ez a Benedek-rendü barátok klastroma volt Lissabonban. A kapus fráter kikémlelt a kapun.

- A Baráthoz jöttem! - mondotta Balthazár.

Ez mindenesetre kissé különösen hangozhatott olyan ház kapujában, amelynek lakói kivétel nélkül mind barátok voltak. De úgy látszik, a fráter mégis tudhatta, hogy kit illethet ez a jelző, mert a kapu megnyílt és Balthazár belépett.

XIX. *A cellában.*

Az az ember, akit a Barát jelzővel illetünk és akit egész Lissabon ezen a néven ismert, ezidőszerint a Ruy Souza de Marcedo priorsága alá tartozó zárdában élt, ahol azonban a prior pártfogása különböző előnyökhöz juttatta és bizonyos tekintetben másképen élt, mint szerzetes testvérei. Így például az ő nevét nem irták ki gyóntatószékének tölgyfahajójára és misét sem celebrált még. És gyakran megtörtént, hogy mikor hajnali misére vagy vecsernyére harangoztak, a helye üresen maradt a karban.

E pillanatban, mikor viszontlátjuk, cellájában járt fel és alá és szája érthetetlen szavakat mormogott. Ez lehetett imádkozás, de lehetett világi dolgok feletti töprengés is. Ez utóbbi feltevésünk látszik valószínűnek, különösen ha megtudjuk, hogy a Barát az imént a királyi palotában volt, ahol szolgálatait felajánlotta a királynak, majd a király öccsével beszélt, végül Castelmelhor gróffal folytatott erősen elzárt ajtók mögött titokzatos tanácskozást. És mind a három helyen igen nagy tisztelettel fogadták, még a gyengeelméjű király is megkomolyodott néhány pillanatra és az áldását kérte. Ám még ezek az előkelő urak sem dicsekedhettek azzal, hogy látták a barát arcát, mert a fejére huzott kámzsából csak sötét, uralkodó szemei csillogtak ki és fehér szakállá fehérlett. Amerre járt, mindenütt a legnagyobb tisztelet övezte, az egyszerűbb emberek bálványozták és csuhája szélét csókolgatták. Egyetlen szavára akár tűzbe rohantak volna. A nép az elmúlt hét esztendő alatt nagyon elszegényedett és sokan azok közül, akik még nem régen alamizsnát osztogattak, most maguk is kegyelemkenyéren éltek. Az udvar sem tudott pénzt adni, a válság egyre nagyobb lett és a főnemesség, amely mindezt látta, egyáltalában nem sietett a bajokat orvosolni. Ellenkezőleg, örömmel látták az elkerülhetetlen katasztrófa közeledtét, mert ettől remélték a mostani uralom megsemmisülését és Portugália új napjának felderülését. A kisiparosok, kereskedők rohamosan szegényedtek, sokan becsukták a boltokat, a műhelyeket és szélnek eresztették a személyzetet. Ezen utóbbiak közé tartozott Gaspard de Ortavez is, aki szintén beszüntette üzemét és legényei most a város csavargóinak számát növelték, akik egyébként már úgy elszaporodtak Lissabonban, hogy a békés lakosság élete nem volt biztonságban. A kétségbeesett tömeg egyetlen reménye és megváltója a Barát volt, őt lesték, tőle reméltek segítséget és valóban a Barát rengeteg pénzt osztott szét a szűkölködők között és okos tanácsaival nem egy súlyos meg rázkódtatásnak vette elejét. A Barát valóságos vezérkarral dolgozott, férfiakkal, akik kellő időben és kellő helyen mindig megjelentek vigasztaló szavakkal és életet hozó pénzzel. És ezek az emberek, mikor könyöradományait elosztották, mindig megjegyezték, hogy azt a Barát küldte, aki számít arra, hogy ha majd eljön az óra, melyben hívni fogja őket, valamennyien megjelennek és mellette lesznek!

De erre a felhívásra nem is volt szükség, mert a tömeg lángoló szeretettel csüngött a Baráton, az egyetlen emberen, akitől csak jót kapott. A király eszelős volt, öccse pedig visszavonultan oly egyszerűen élt a palotában, mint egy köznemes. Fivérét mély bánalommal nézte, de annál nagyobb csodálattal és tisztelettel telt meg lelke a királynő iránt. Ez a sokat szenvedett, boldogtalan királynő már régen elszirta könnyeit rettenetes férje mellett és követői már ott voltak Rómában, hogy megkérjék a pápát: oldja fel a házasságot, melynek terheit már nem tudja tovább viselni. Egyetlen vigasza a nemesség rajongása és szeretete volt.

Castelmelhört gyűlölték a polgárok. Benne látták a király meghittjét és bizalmasát, akit felelőssé tettek mindazért a rosszért, amely rájuk szakadt. Már régen elfelejtették magas származását és kiváló tulajdonságait, csak a kegyencet látták benne, az uralkodó rossz szellemét. És a nép türelmetlenül várta a megváltás percét, a szerzetes hívó szavát, amely őket majd

csatasorba állítja. Tulajdonképpen pártkülönbség nélkül szerette és szolgálta mindenki a titokzatos embert, hiszen láttuk éppen az imént, hogy az angol követ milyen bőkezűen adott neki aranyaiból. És itt mindjárt el kell árulnunk, hogy ezek az angol aranyak képezték alapját annak az óriási összegnek, melyet a barát a szűkölködő lissaboniak között szétosztott. Az angol követ teljes bizalommal viseltetett a Barát iránt, akiről azt hitte, hogy az angol érdeket szolgálja. Viszont Castelmelhor arról volt meggyőződve, hogy a Barát Portugáliát függetleníteni akarja Angliától. És angolgyűlölete volt az, amely őt a Barát felé terelte. Mindenki tudta, hogy a forradalom előbb-utóbb kirobban és mindenki azt remélte, hogy a Barát ez esetben az ő pártján fog harcolni, csak éppen Alfons nem törődött semmivel, mert neki sejtelve sem volt, hogy miféle vulkán felett él.

A szerencsétlen uralkodó egyébként nagyon megrokkant az elmúlt esztendőök során, szórakozott és mélabus lett és csak nagy ritkán rázódott fel ebből az élő-halottságból olyankor, ha valami rendkívüli mulatságot találtak ki számára. Egyébként senki sem szerette, veszély esetén senkire sem számíthatott. De mégis... volt egy hűséges embere. Egyetlenegy, de ennek a hűsége és jóakarata ezrekével ért fel. Ez az ember a Barát volt. De a Barát hűsége és ragaszkodása nem szívbéli érzés volt, hanem egy vállalt kötelesség végrehajtása, melynek csak kényszeredetten, érzése és meggyőződése ellenére tett eleget. Talán egy fogadalom vagy eskü kötötte és ennek akart minden akadályon keresztül is eleget tenni. A Barát jól tudta, hogy e szomorú időkben az ország és a király iránti szeretet nem volt összeegyeztethető és nagyon szenvedett, amiért lelkében összeütközésbe került hazaszeretete és királyhűsége. De valami homályos remény vigasztalta: talán eljön a nap, mikor a király elméje megvilágosodik, elűzi gonosz tanácsadóit és megrontóit és akkor ő, a Barát, előhívja majd a népet, az ő népét és a királlyal együtt megteremtik az új, boldog Portugáliát. De hát erről most még szó sem lehetett. A király irtózott minden komoly szótól, reszketett a komolyabb vállalkozások gondolatától is, halk, siránkozó hangon beszélgetett mindenkivel, csak éppen a királynővel szemben tudott hangoskodni. A Barát ezt is jól tudta, sőt mindenkinél jobban volt ebbe a szomorú titokba beavatva. A királynő szenvedése és megaláztatása rendkívüli mértékben felháborította és csak a legnagyobb önuralommal tudott ennek ellenére is kitartani a király mellett. Portugáliát csak két dolog menthette volna meg. Ha Pierre, a király öccse kerül uralomra, vagy Castelmelhor átveszi a diktatúrát. A Barát gondolt az első megoldásra és látnoki szemmel úgy képzelte, hogy ez esetben Pierre, az ujonnan megválasztott király majd feleségül veszi Izabella királynőt, akit a pápa bizonyára elválaszt majd Alfonstól.

És a Barát szívét édes-bus öröm fogta el arra a gondolatra, hogy a királynő talán majd ismét boldog lesz.

Ez a gondolat foglalkoztatta most is, mikor magányosan járt fel és alá a cellájában. Biztonságban érezve magát, hátrahajtotta fejéről a csuklyát és ekkor kiderült, hogy még egészen fiatal ember, akihez sehogysen illett az állán fehérülő ősz szakáll.

- Rettenetes, - mormogta magában, - egyik oldalon Spanyolország, a másikon Anglia leselkedik ránk és az országot belső láz emészt, uralkodója tehetetlen báb és a királynőt, az egyetlen kiváló lényt, megfosztották minden hatalomtól.

A cella ajtaján kopogtak. A Barát gyorsan ismét elrejtette a fejére huzott csuha süvegével az arcát és ajtót nyitott. Tizenkét különböző egyenruhába öltözött férfi lépett be. Aki elsőnek lépett be, Castelmelhor embereinek egyenruháját hordta, a Baráthoz lépett és halk hangon beszélgetett vele, mialatt a többiek tiszteletteljes csendben várakoztak az ajtó mellett.

- A gróf ur - mondotta az ujonnan érkezett - megtudta, hogy öccse, Simon, Lissabonban tartózkodik és ez meglehetősen nyugtalanítja.

- Nagyon helyesen! - jegyezte meg a Barát. - És mi ujság van még?

- Ez minden, tisztelendő atyám!

Castelmelhor szolgája elment és most a király egyik testőre lépett a Barát elé.

- Uram, - mondotta - Ascanio kapitány el akarja adni önmagát és a testőrséget Angliának.

- És mit szólnak ehhez a tisztek?

- Érdeklődnek, hogy milyen összegről van szó?

- Menj hát és jelentsd azonnal mindezt Castelmelhor grófnak.

- Miért hivatott ide tisztelendő atyám? - kérdezte most egy harmadik, aki paraszti ruhát hordott.

A Barát elővette a lordtól kapott erszényt és két guineát nyomott a paraszt kezébe.

- Menj Limoieróba, állást szereztem neked. Börtönőr leszel az ottani fegyházban. Ne ijedj meg, csupa ismerőst fogsz ott találni. A börtönfelügyelő és a kulcsár mindketten jobbágysai a Souzáknak. Menj hát Isten hírével.

A paraszt távozott és most egymásután járultak a Barát elé a többiek is.

Az egyik kém volt, aki arról tett jelentést, hogy mi történik a városban és az udvarnál, a másik titkos kiküldött, aki a nép között elosztott segélyekről adott felvilágosítást. A Barát sűrűn nyitogatta közben az erszényét, amely mire megbizottai eltávoztak - már szinte teljesen kiürült.

- Cselekednem kell, - mondotta magában, mikor magára maradt. - Anglia maholnap felfedezi a dolgok állását és nem fog több pénzt adni. Az idő sürget.

Most Balthazár lépett be.

- Mi ujság? - kérdezte a Barát, aki ezuttal nem fődte el az arcát.

Balthazár válasz helyett átadta a lordnak Londonba küldött levelét, melynek pecsétjeit a Barát feltörte.

XX. *A levél*

Az angol követ levele, amely George Villiersnek, Buckingham hercegének volt címezve, így hangzott:

Kedves Lord!

Nagy boldogsággal tölt el azon értesítése, mely szerint kegyes királyunk meg van elégedve itteni szolgálattal. Hálásan köszönöm. Elégedett, de egyben bosszus is vagyok. Elégedett, mert a királyi kegy boldoggá tesz, de viszont ugyanez a kegy arra kötelez, hogy továbbra is itt maradjak Lissabonban, távol a gyönyörű, napfényes Londontól és csodálatos királyomtól. De mondd, kérlek, kedves Buckingham hercegem, nem jutott még eszedbe, hogy illő és helyes lenne, hogy első ember legyél valahol, miután immár évek óta a második vagy Angliában? Mert ha te, aki Károly király mellett, aki mint nap ragyog Anglia egén, a legfényesebb csillag vagy, úgy napként tündökölhetsz egy olyan helyen, ahol nincs király. Portugáliára gondolok, ahol Alfons már egészen letűnőben van. A trón maholnap üres lesz és ki volna méltóbb annak elfoglalására, mint Te, hercegem! De félek, hogy talán nincs erre kedved, mert hiszen valóban nehéz lenne nélkülözned a királyi udvar ezernyi kegyét, amely szüntelen feléd árad.

Nos, ha valóban így állna a dolog, ha nem akarnád elhagyni Londont és méltóbb ember nem jelentkezne, úgy én rendelkezésedre állok minden körülmény között. Könnyes szemekkel bár, de ez esetben lemondanék Anglia viszontlátásáról és bevonulnék az itteni szerény királyi palotába alkirályi címmel...

- Ez az ember tisztára megőrült! - mormogta a Barát, azután folytatta a levél olvasását.

A trón inog, bármely pillanatban felborulhat. Persze ezt a döntő lökést nem én fogom megadni. Castelmelhor, ez az epés portugál gróf, minthogy ereiben egy atomnyi királyi vér csörgedezik, magát véli a trónra legalkalmasabbnak. Castelmelhor okvetlenül félre fogja tolni útjából Pierret, a király öccsét, aki egy szerelmes troubadour módjára epekedik a francia hölgy iránt.

- A lord bizonyára a királynőre céloz? - kérdezte a Barát, kérdő pillantást vetve Baltházár felé, aki helyeslően bólintott.

A kis Pierre, illetve, amint itt nevezik: Don Pedró, a régi érzelmes világ egyik csökevényeként maradt itt. Noha a fivére igen rosszul bánik vele, mégis vonakodik azt trónjától megfosztani, amit én igen helyeslek és valószínűleg ön is kedves Lordom!

Számolnunk tehát csakis a francia nővel kell, mert mellette áll a nemesség. De hát a nő, még ha francia is, mégis csak gyenge teremtménye az Urnak, magára van hagyatva, nincs megbízható tanácsadója és így nem lesz nehéz módot találni arra, hogyan küldjük vissza fivéréhez, Franciaországba. Ezért mondom, hogy Castelmelhor meg fogja fosztani Alfonst a trónjától és ő maga fog arra ülni. Ámde ugyanakkor szembe fogja magát találni egy sereg lázadó forradalmárral és ebben a küzdelemben el fog vérezni. És ekkor fog az én beavatkozásom ideje elkövetkezni. Van nekem itt Lissabonban egy igen hathatós és titokzatos támogatóm, akit általában csak a Barát néven ismernek. Minden jel szerint az Egyháznak egy igen magas funkcionáriusa lehet, aki bosszút akar állni Alfonson azért a sok sérelemért, melyet a papsággal és vallással szemben elkövetett. Megígértem neki, hogy azon a napon, mikor Portugália Angliához csatlakozik, az Egyháznak minden elrabolt hatalmát visszaadom és őt, a Barátot, teszem meg a portugál

papság fejének. Ez az ember tartja ma kezében a tényleges hatalmat, kezének egy mozdulatával lángba boríthatja egész Lissabont. Majd ha Anglia uralomra jut Portugáliában, gondom lesz rá, hogy megnyirbáljuk ezt a nagy hatalmat. Tehát: éljen Anglia és a protestáns hit. Isten óvja a királyt!

- Most már eleget tudok! - kiáltott fel keserű mosollyal a Barát. - Áldom a Gondviselést, melynek sugallatára a saját fegyverével győztem le ezt az embert. Oh nem, lord uram, az angol lobogó sohasem fog Portugália felett lengeni.

A Barát nagy felindulással tett néhány lépést fel és alá cellájában, majd megállt a feszület előtt és buzgón imádkozott: - Oh Istenem, - sóhajtott fel - adj elegendő erőt ahhoz, hogy eskümet és fogadalmamat végrehajthassam!

Arca kipirult és hosszan, elgondolkozva állt a cella falához támaszkodva. Balthazar leplezetlen csalódással nézte.

- Uram, - mondotta - ön még nem olvasta el a levél utóiratát!

A Barát ismét a levél után nyult, de alig vetett abba egy pillantást, a legnagyobb felindulással így kiáltott fel: - El akarják rabolni a királynőt? Istenemre mondom, hogy ebből semmi sem lesz! Tehát elkerülhetetlen a harc. Ám legyen. Braganza házának és Portugáliának újra fel kell virulnia.

- Kikre bízták a királynő elrablását? - kérdezte hirtelen Balthazártól.

- A királyi testőrökre.

- Ah, igen, hiszen ezt kitalálhattam volna abból, hogy az olasz kalandort ott láttam a lord előszobájában.

- Ascanio Macarone most tusz az angol követ palotájában. Az őrséget a lord titkárja fogja vezetni.

- Sir William? - kérdezte a Barát különös mosollyal. - Biztos vagy abban, hogy ez egy költött név, mely mögött „Ő” rejtőzik?

- Ez kétségtelen!

A Barát leült és egy levelet kezdett írni, mely így szólt:

„Felkérem Anglia királyságának kormányát, hogy haladéktalanul hívják vissza Portugáliából Richard Fanshowe lordot, aki összeesküvést szőtt királyunk és királynőnk ellen és egyben menedéket adott palotájában egy olyan embernek, akit súlyos bűnei miatt száműzött a portugál királyi udvar.

Kelt Lissabonban, Alcantara palotájában.

Pierre infáns első minisztere.”

A Barát ezután összehajtogatta ezt a levelet és ugyanabba a borítékba zárta, amelyben az imént a lord levele volt. Megnézte a címzést, melynek megváltoztatását feleslegesnek találta és azután a tulajdon pecsétjével lezárta.

- Siess és add át Smidt kapitánynak! - mondotta a Barát.

Balthazar átvette a levelet, meghajolt és eltávozott.

Mikor magára maradt, a Barát ismét elolvasta a levelet. Harag és szörnyűködés váltakoztak benne. Ezután el akart távozni, de mielőtt a cellát elhagyta volna, letépte a levél alját, amely a felháborító utóiratot tartalmazta.

- Ez csak rám és Sir Williamre tartozik, - mormogta fehér szakála alatt. - Castelmelhor grófnak erről nem kell tudnia.

Vánkosa alól hosszú, fekete, kétélű tört huzott ki és azt csuhája alá rejtve elhagyta celláját.

Ebben az időben Louis de Souza, Castelmelhor grófja hatalma tetőfokán állt. A gyámoltalan királyt teljesen rabszolgaságban tartotta és már hét év óta csak az történt, amit a mindenható kegyenc akart. Hogy állását megszilárdítsa, mindjárt az első napokban egy kegyetlen és a királyt megszégyenítő áldozatot követelt Alfonstól. Nevezetesen jóváhagyatta vele azt a néphatározatot, amely Conti di Vintimillét örökre száműzte Portugáliából. Így a király nyilvánosan kényszerült megbélyegezni Contival folytatott barátságát. Ez kockázatos kísérlet és nagy erőpróba volt, de Castelmelhor szerencséjére a király engedett és ezzel a gróf hatalma végleg megszilárdult.

Castelmelhor ragyogóan átalakíttatta régi palotájukat, amely most királyhoz méltó volt. A palota berendezése rendkívül fényűző volt és Lissabonban szélteben-hosszában beszéltek, hogy Castelmelhor még a biboros és a király palotájának pompáját is tulszárnyalta. Ebben a mesebeli palotában a szép kurtizánoknak egész hadserege tartózkodott, akiknek a leglelkesebb barátjuk maga Alfons király volt, aki legkellemesebb óráit töltötte Castelmelhor palotájában, ahol állandó lakostálya volt.

Ugyanabban az órában, amikor a Barát elhagyta celláját, a király, szokása szerint, Castelmelhornál tartózkodott és ugyanitt gyülekeztek össze udvaroncai is. De jelen volt néhány külföldi követ és tekintélyes nemes ember is, akik Castelmelhor hívének vallották magukat. Közülük néhányan egészen rejtve és nagyon parányi csillagocská alakjában hordták az Égbolt lovagjainak jelvényét, mert ez a rend nem állt Castelmelhornak tulságosan a kegyében. A király azonban annál sóvárgóbban gondolt vissza a rend működésének fénykorára és állandóan könyörgött Castelmelhornak, hogy legalább csak egyszer tartsanak a régihez hasonló mulatságos vadászatot Lissabon utcáin. De Castelmelhor különböző ürügyekkel mindig kitért e kérések elől. Egyrészt óvakodott a király gárdistáinak tulságos szerepet adni, másrészt ismerte a polgárok elkeseredését, melynek kirobbanásához nem sok hiányzott.

A király egészsége már nagyon leromlott. Testi ereje elgyöngült és már csak botjára támaszkodva tudott menni. Szánalom volt nézni ezt a roncsot, aki egy gyermek tudatlanságával vezette azokat az üléseket, melyeknek tagjai legkülönbözőbb ellenségei szolgálatában állottak. Gyengeelméjűsége megkímélte őt az élet fájdalmaitól, semminek nem érezte a komolyságát, nem izgatta a dolgok fenyegető kialakulása, kizárólag érzékei vezették és pillanatnyi hangulatban született szeszélyei. Ezen a napon például nagyon boldog volt. Fizikai szenvedései szünetet tartottak és Alfons igyekezett ezt kihasználni. Castelmelhor, aki néha engedett a király kéréseinek, elhatározta, hogy Alfons mulattatására nagy fogadást rendez palotájában. Ennélfogva Lissabon valamennyi udvarképes embere meghívást kapott a megjelenésre. Alfons egy trónszerű emelvényen foglalt helyet, lábainál két nagy dogg hevert. A király melletti székből Castelmelhor ült hanyag hánya-vetiséggel. A meghívottak sorra a trón elé járultak a király udvarlására. A spanyol követet a király mosolyogva fogadta.

- Don Césár, - mondotta - el vagyok ragadtatva a neked küldött pompás bikáktól. Igazán nagy gyönyörűségem telik bennük! Viszonzásul fel foglak vétetni az Égbolt lovagjai közé.

Don Césár titokban megvető fintort vágott és visszavonult. Most az angol követ, lord Fanshowe következett.

- Kedves lord, - kiáltotta feléje messziről a király - megengedem, hogy kezet csókolj! Ez az angol - tette hozzá bosszusan magában - úgy sántít, hogy legszívesebben felkötteném. Kedves lord, - szólt ismét fennhangon - hogy érzi magát kedves hugunk, Katalin?

- Őfelsége, Anglia királynője, jó egészségnek örvend és szeretettel gondol egykori hazájára és fivéreire!

- No és az akasztófára való Károly sógor mit csinál?

- Amennyiben akit ilyen szavakkal méltóztatott megjelölni, Anglia királya lenne, úgy csak azt válaszolhatom, hogy Anglia üdvére és boldogságára uralkodik.

- Így is jó, kedves lord, de mondd, kérlek van még Angliában sok hozzád hasonló csunya ember?

- Őfelsége nagyon megtisztel engem, hogy ilyen családi hangon beszél velem, - mondotta a dühtől elfehéredve az angol - de talán nem is érdemlem meg ezt a kegyet. Félek, hogy növelni fogja irigyeim táborát.

Alfons ásitott és fáradt mozdulatot tett.

Abban a pillanatban, mikor az angol távozni akart, a terem ajtajában szemtől-szembe találta magát a Baráttal.

- Mi ujság tisztelendő uram? - kérdezte az angol jellegzetes basszus hangján.

- Óvatosság! - intett ajkára tett ujjal a Barát. - Majd holnap mindenről beszámolok. És csak az Isten tudja, milyen eseményekről kell majd jelentést tennem!

A lord arca kiderült. Arany orra körül elégedett, gunyos mosoly játszadozott. Ugy érezte, hogy eljött a nap, amikor fáradozásának learathatja gyümölcsét.

XXI. *A Barát hadserege.*

A Barát belépett a terembe és végighaladt az udvaroncok során, akik tisztelettel nyitottak neki utat. Egyenesen a királyi trón felé tartott. Ott megállt és mellére kulcsolt kezekkel mélyen meghajolt.

- Isten áldását kérem Felségedre! - mondotta.

- Tisztelendő atyám - válaszolta a király - kívánsága jó szívből jött és ezért én is az Isten áldását kérem önre!

És a körülállók talán már századszor kérdezték egymástól töprengve és nyugtalanul: ki ez az ember?

Mindenki ezt kérdezte, de senki sem tudott rá válaszolni.

- Mondd barátom - fordult a király most Castelmelhorhoz - nem szeretnéd te is tudni, hogy miféle ábrázatot hord a mi papunk a csuhája alatt?

Castelmelhor - noha égett a kíváncsiságtól - látszólagos nyugalmat erőltetett magára és így válaszolt:

- Engem nem érdekelnek a tisztelendő testvér titkai. De ha felséged úgy kívánja, úgy megparancsolom neki, hogy fődje föl kilétét.

- Ez a palota ugyan az öné, - szólt közbe a Barát, aki ezt a párbeszédet meghallotta - de a király védelme alatt állok és ha ön ilyesmit kívánna tőlem, úgy kénytelen volnék azt megtagadni.

- És ha őfelsége maga parancsolná ezt? - kérdezte gögösen a gróf.

A Barát átható pillantást vetett Alfonsra, aki e pillantástól remegni kezdett és úgy megrémült, mint a nevelője mellett álló gyermek.

- Őfelsége nem fogja ezt parancsolni, - mondotta a Barát halk, de erélyes hangon.

Castelmelhor ajkába harapott, a Barát pedig e szavak után a gróf háta mögött egy székre telepedett.

- Uraim - indítványozta a király - menjünk le a palota kertjébe és frissüljünk ott fel.

Mindenki követte a királyt, kivéve Castelmelhort, aki lehorgasztott fejjel, mély és bosszus töprengésbe merülve maradt a helyén. Szemében harag villámlott.

- Végezni fogok ezzel az emberrel, mielőtt még a fejemre nő! - mormogta magában. Különös ember. Micsoda fenyegető láng égett a szemében és micsoda fölényes hangon beszélt. De ezek a szemek és ez a hang nagyon ismerősek, valahol már keresztezték az életemet!

Ekkor Castelmelhor egy kéz érintését érezte. Megfordult. A Barát állt előtte.

- Az ön emlékei csakugyan nem csálnak - mondotta a Barát. Mi már valóban találkoztunk!

- De hát ki ön? - kérdezte riadtan a gróf, - aki az ember legtitkosabb gondolatait is kihallgatja.

- Ez az én titkom gróf ur!

- Barátom, vagy ellenségem?

- Egyik sem vagyok!

Mindketten elhallgattak és némán nézegették egymást, mint két harcos, mielőtt egymásra robban. Castelmelhor ideálja volt a szép férfinak, ragyogó ruhája pedig még jobban kihangsúlyozta lényének előkelő, uralkodó voltát. Tekintete engedelmisséget parancsolt és pillantásával kormányozni tudott. És mégis, ha ezt a tökéletesnek látszó férfit behatóbban vette valaki szemügyre, úgy valami idegenszerű nyugtalan érzés fogta el. Megérezte, hogy e nagyszerű külső mögött furcsa titkok bujkálnak és hogy a benső harmónia korántsem olyan tökéletes, mint a külső. Mint az illatos, nagyszerű rózsák közé rejtett kigyó, úgy bujt meg a rokon-szenves külső mögött az önzés és kegyetlenség és ami távolról hódító és lenyűgözően bájos volt, közelről rontást és bajt árasztott. A Barátot elfödte csuhája, de a szakértő megérezte a durva köntös alatt a test vonalának szabályosságát, az izmok ruganyos játékát. Termetük egyforma magas volt és talán egyébként is sok hasonlóságot lehetett volna megállapítani, ha a Barát leveti csuháját.

- Uram - mondotta most a Barát - az imént a királyhoz intézett szavait kihívásnak vettem és azért válaszoltam rájuk kissé élesebben. De biztosíthatom, hogy szándékaim, melyekkel e palotába jöttem, a legbékésebbek. Szeretném, ha néhány percig türelmesen végighallgatna.

Castelmelhor felvette szokott mosolyát és nyájasan válaszolt:

- Valóban, kissé elragadtattam magam, de remélem, hogy tisztelendő atyám ezért nem haragszik és megbocsátja heveségemet?

A Barát meghajolt.

- Azt mondják, - folytatta Castelmelhor - hogy tiszteletreméltó nagybátyám, Ruy de Souza Macedo önnek menedéket nyújtott zárdájában és ő egyuttal ismeri is az ön életének titkát. Püspök nagybátyám e ténye engem tökéletesen megnyugtat az ön személyét illetőleg. Kissé érthetetlen ugyan előttem, hogy honnan veszi ön különböző értesüléseit, de hát ezeket sem kutatom. Arra kérem tehát, hogy beszéljen. Hallgatom!

- Uram - mondotta a Barát - az időm rövid és ezért azonnal a tárgyra és lényegre térek. Ime ez a levél, olvassa el!

És e szavakkal átnyújtotta Castelmelhornak az angol követ levelét.

Castelmelhor közönyt tetteve nyult a levél után.

- Ha kívánja, elolvashatom!

De még Castelmelhor fegyelmezettsége sem tudta a meglepetés, bosszuság és felháborodás kifejezését elrejteni, mikor átfutotta az első sorokat. Mikor azokhoz a sorokhoz ért, melyek őrá vonatkoztak, végleg elhagyta hidegvére.

- Nyomorult pamutkereskedő - kiáltotta dühösen - nagyon is biztos vagy a dolgodban. Lesz rá gondom, hogy bebizonyítsam neked, hogy csakugyan gyűlölöm nemzetedet. De mindenekelőtt téged foglak úgy kidobadni, mint egy rossz cselédet! Ez lesz az első dolgom, ha a hatalom egészen kezemben lesz.

- Hogyan gróf ur, ön azt reméli, hogy még hatalmasabb lehet, mint amilyen most? - kérdezte a Barát. - Hiszen ez csak úgy volna lehetséges, ha egyenesen a trón fölé nőne.

Castelmelhor idegesen az ajkába harapott:

- Igen, hallottam már, hogy spanyol részről azt a hirt költik, hogy én a trónra vágyódom. De ez hazugság és ha kell, úgy ezt kardommal is bebizonyítom.

- Semmi szüksége nincs a kardjára gróf uram. Ha ön nem akar emelkedni, úgy maradjon csak egyszerűen, nyugodtan a helyén.

- Köszönöm a kitűnő tanácsot tisztelendő atyám, de engedje, hogy folytassam a levél olvasását.

Amikor a király öccséről és a királynőről szóló részhez érkezett a gróf, önkénytelenül futó mosoly suhant át arcán, de annál jobban elcsodálkozott, mikor a Barátra vonatkozó sorokat olvasta. Ezt kétszer is átnézte és azt mondta:

- Ha nem csalódom, úgy a lord itt önről és az ön értékes szolgálatairól ír.

- Ugy van - jegyezte meg a Barát.

- És szabad kérdezni, hogyan jutott ön e levél birtokába?

- Erre nem válaszolok.

- Rendben van. De akkor engedje meg, hogy a közölt hírekért cserébe én is mondjak valamit. Olyan időket élünk, amikor a barátsuha nem csupán arra alkalmas, hogy elrejtse valakinek az arcát, hanem talán még inkább arra, hogy eltüntessen valakit, akit üldöznek.

- Az üldözőkkel szemben mindig megvédi az embert erős karja és jól forgatott kardja. Ha pedig pártokra céloz... úgy engedje meg gróf ur, de saját jól felfogott érdekében arra kérem, ne igyekezzék velem szembekerülni!

Castelmelhort megdöbbenett ez a hang, de igyekezett hidegvérét megőrizni.

- Ugy látom - mondotta, másra terelve a szót - hogy a lord meg van arról győződve, hogy ön forradalmasítani tudná Lissabont!

- Az idő halad, - válaszolta a Barát kitérőleg. - Nem óhajtok vitatkozni. Mindezt csak azért közöltem önnel, mert úgy hiszem, hogy minden önzése mellett is él önben gróf ur a hazafiaság egy szikrája. Ez természetes is, hiszen ön Souza véréből származik. Az angol gyűlöletet már készen hozta a világra. És mert ebben az ügyben az ön személyes érdeke véletlenül Portugália érdekével is találkozik, helyesnek véltem a levelet ismertetni önnel. Az Isten óvja önt gróf ur!

E szavak után a Barát az ajtó felé ment. Castelmelhort ezek a sértő és gunyos szavak az első pillanatban valósággal megbénították, de azután egy ugrással a Barát után vetette magát és megragadta a karjánál.

- Tisztelendő atyám - mondotta haragtól reszketve - ön nagyon messzire merészkedett menni. Olyan hangon beszélt hozzám, amilyent ebben a palotában senki sem mert még velem szemben megütni. Pedig talán jó lenne, ha kissé szerényebb és óvatosabb lenne, hiszen egy olyan levelet adott át nekem, melynek írója, az angol követ, világosan leszögezi azt a tényt, hogy ön bizalmasa és kémje. Elfelejtí, hogy én a királyság első embere vagyok és kezem egy mozdulatával örökre elnémíthatom önt.

- Semmit sem felejték el és mindent tudok - válaszolta a Barát. Tudom azt, hogy ön Jean de Souza fia, aki az égből megragadja önt, tudom, hogy ön árulója lett a családi hagyományoknak és hogy árulása után a gyilkosságtól sem riad esetleg vissza.

- Hazudsz! - kiáltotta magánkivül a gróf és féktelen dühében kardot rántott. - Véd magadat, az imént fegyverről beszéltél, tehát biztosan van nálad!

Az ajtó mögül vidám nevetés hallatszott, a közelgő udvaroncok élénk kiabálása szűrődött be a folyosó felől.

- A fegyveremet akarja látni gróf ur? - válaszolta gunyosan a Barát. - Oh, van az többféle is.

- Siess, vagy Istenemre az ajtóhoz szegezlek! - toporzékolt a gróf.

A Barát e pillanatban csuhája bő ujjából keztyűt formált, azzal felfogta a gróf csapását és ugyanakkor megragadta a kardot, ketté törte és a grófot a földre teperte.

- Ez az egyik fegyverem - mondotta a Barát - miközben a fekete tört, melyet még cellájában magához vett, a gróf torkának szegezte.

De ahelyett, hogy fegyverét használta volna a Barát, hirtelen felugrott és feltépte a folyosóra nyíló ajtót, mely mögül csodálkozva és arcukra fagyott mosollyal bámultak be az udvaroncok.

- Mi ez? - kérdezték elhülve.

A Barát visszafordult a még mindig földön fekvő gróf felé és három keresztet vetett reá.

- Ez pedig a másik fegyverem, gróf ur, de a jobbik!

A Barát néhány latin szót mormogott, nyilván áldást. A gróf reszkette a dühtől, még mindig térdeplő helyzetben maradt. Azután hirtelen támadt indulattal ugrott fel, de már akkor a Barát eltűnt, magas alakja elveszett a folyosó oszlopai között.

XXII. *A francia udvar.*

De Savoie-Nemours Izabella a Bourbon uralkodóházzal tartott rokonságot két nagybátyja, de Vendome és de Beaufort révén. Tizennyolc éves volt, amikor Alfons számára megkérték a kezét de Sande marquis közvetítésével. Franciaországban ekkor élte XIV. Lajos uralma a fénykorát. A versaillesi udvar pompája egész Európa irigy csodálatát vivta ki és széltében-hosszában beszéltek ragyogó nőiről és az ott folyó fényűző életről. És mintha a művészi élet is ennek tükörképe lett volna, az írók között ott találjuk Moliéret, a festők között Mignardot és Lebrunt. Híres asszonyai sorában pedig Mme Sévigné és la Valliére. A szószerűkről minden idők egyik legkitűnőbb elméje: Bossuet hirdette Isten ígét. Lulli finom muzsikájára táncoltak a selymek és ékszerek orgiájába öltözött hölgyek. És mind e szellem, szépség és pompa mint egy nagyszerű, szikrázó fénykéve folyta körül a Napkirály mindent uraló, hatalmas személyét. Soha uralkodót még nem vett körül nagyobb hódolat és tömjénezés. Minden csak az ő dicsőítését zengte. Vasmarokkal elfojtotta a polgárháborukat és a legbékétlenebbek is legfeljebb titokban, otthonukban mertek lázadni. Az udvar pedig az álmok és káprázatok mesevilága volt. Mintha csak az öröm és gondtalan jókedv lett volna egyedül udvarképes, egymást érték a csillogó bálók, melyek mindegyike az ezeregyéjszaka legcsodálatosabb fejezetét keltette életre. És az egyes táncok végén, mikor a zenekar a legédesebb dalokat játszott és arany csészékben üdítő italokat hordtak körül, mint egy finom, vértbizsergető hirt adták tovább a nagyszerű hirt: Háboru készül... a Napkirály ismét hadat üzent! Oh, erre a hirre az arcok mosolyogni kezdtek, mert hiszen tudták, hogy minden háboru új győzelmet jelent, nincsen olyan hadserege Európának, amely ellen tudna állni a Napkirály győzelmes ármádiájának. Anglia, Spanyolország, Hollandia, Ausztria már mind térdre kényszerültek előtte. És a győzelmet mindig hatalmas győzelmi ünnepély követte, amikor diadalkapukon át vonult a győztes hadvezér és mind az a fény és öröm, amelyet egy boldog és hatalmas ország mámoros öröme sarjaszt ki magából, oda hullt a bálványozott király lába elé.

Ebben az aranyból, örömből és könnyed szellemből szőtt környezetben töltötte el Izabella első ifjuságát. Fejedelmi származása még ebben a nagyszerű udvarban is megkülönböztetett helyet biztosítottak számára és a legelőkelőbb nemesek tették neki a szépet. Ez magyarázza meg, hogy mikor Sande marquis először hozta el Alfons portugál király leánykérő levelét, olyan fagyosan fogadták, hogy a marquis az ügyet végleg meghiusultnak érezte. A király is azt az óhaját fejezte ki, hogy Izabella a francia udvarhoz tartozó egyik főnemeshez menjen feleségül. Izabella nem nyilvánított határozott véleményt. Az életet könnyedén és vidáman vette és ennek a szép, mosolygós életnek folytatásaként képzelte el a házasságot is. Titokban párhuzamot vont a kezére pályázó főurak között, akiket ismert és Alfons között, akit nem ismert és így képzeletében tetszése szerint formálhatta ki alakját. De őszintén szólva a király éppen olyan kevésbé érdekelte, mint a többi férfi. Valami egészen rendkívüli eseménynek kellett történnie, hogy egy férfi különösebb módon felkeltsé figyelmét. És ez meg is történt. Az egyik udvari bálon történt, hogy kesztyűjét a földre ejtette. Ugyanakkor egy feltűnően szép férfi a kesztyűje után nyult és egy tiszteletteljes mozdulattal visszaadta, anélkül, hogy tekintetét egy pillanatra is Izabellára emelte volna. De a fiatal hercegnő megállapította, hogy a férfinak nagyon szép, szomorú szemei vannak és hogy a lényéből különös rokonszenv árad. Izabella érdeklődött az ismeretlen lovag iránt és így tudta meg, hogy az Simon de Vasconcellos, akit nem régen igen nagy gyász ért. Imáadásig szeretett fiatal feleségét néhány hónap előtt temette el. Azóta Simon élő-halottként járt, képtelen volt tovább is Portugáliában maradni, ahol minden elhunyt feleségére emlékeztette és Franciaországba utazott. Vannak, akik rémülten menekülnek azokról a helyekről, ahol boldogok voltak, akik a lármás életet helyezik

maguk és a mult közé és így akarják elkábitani magukat, mert tudják, hogy amely pillanatban gondolkozni és emlékezni mernek, el kell pusztulniok. Ezek a legsajnálattamértőbb emberek. Simon úgy érezte, hogy a francia udvar forgatagában talán másfelé fognak terelődni a gondolatai. Az előkelő név, melyet viselt és fivérének a portugál király mellett betöltött méltósága minden ajtót megnyitottak előtte. De hiába próbált önmaga elől menekülni, a szomorúság és kétségbeesés ólomsúllyal nehezedett rá és fájdalma egy pillanatra sem szünetelt. Sápadt arccal és megfagyott szívvvel járt a boldogok között.

A kesztyű-kaland igen jelentéktelen kis ügy volt, de Izabellának, aki megcsömörlött az őt körül folyó aljas hizelgések óceánjától, mégis feltűnt, hogy akadt olyan ember, aki egy kis lovagias szolgálatot tesz neki anélkül, hogy a szemét egy pillanatra is rávetné. Izabella ama kérői között, akik a király ama óhajából, hogy Izabella francia férjet válasszon, reményt merítettek, foglalt helyet marquis de Carnavalet is, akit a hercegnő bizonyos rokonszenvvel ajándékozott meg. Tőle kérdezte meg Izabella, hogy ki ez az ismeretlen férfi? Carnavalet - akit ez a megbízás féltékenyvé tett - erre Simon nyomába szegődött és egy negyed órán belül alkalmat talált arra, hogy Simonba kössön. Megverekedtek és Simon alaposan megvágta ellenfelét. Közben azt is megtudta, hogy a marquis miért kereste az összetűzést. Vállat vont és ezzel sem törődött tovább. De másnap, mikor Izabella mellett elhaladt, mégis rátekintett a hercegisasszonyra és a vér kiszökött szívéből. Kis hija, hogy össze nem roskadt.

- Inés! - dadogta megrendülve.

Magánkívül rohant ki a palotából a téli hidegbe, a homlokán verejték ütközött ki. Hihetetlen dolog volt! Izabella tökéletes mása volt Inésnek. Ez a találkozás olyan nagy hatással volt rá, hogy hazasietett, ahol Balthazárnak parancsot adott, hogy azonnal csomagoljon össze és tegyen meg minden előkészületet arra, hogy még az éjszaka folyamán tovább utazzanak.

Carnavalet marquis, akinek szerelmét Simon kardcsapása alaposan lehütötte, visszavonult a kérők sorából és amikor kis idő múlva marquis de Sande ismét megkérte Izabella hercegnő kezét Alfons király nevében, a hercegisasszony most már igent mondott.

XXIII. *A portugál udvar.*

Igy került Izabella hercegnő Lissabonba, ahová marquis de Sande valóságos diadalmenettel vezette be. A kikötőben ragyogó menet várta őket, díszbe öltözött katonaság és pazar ruhájú nemesek, akiknek élén Pierre herceg állt. A szép ifju, aki akkor jutott a férfikor küszöbére, elbájolva nézte fivére búbajos aráját és szíve egy kis irigységgel telt meg. Izabella tehát királynő lett, de mikor a fényes tömegben azt a férfit kereste, akit férjéül választott és megpillantotta Alfons torz alakját, rettentő kiábrándulás és rémület fogta el. Érezte, hogy elveszett, büszkesége és a magasabb politikai érdek most már lehetetlenné tették visszalépését. Alfons eleinte el volt ragadtatva. Bacchusra esküdözött, hogy Izabella maga a habszülte Vénus és megesküdött, hogy Castelmelhört fel fogja köttetni, mert nem hullt térdre, amikor Izabellával beszélt.

Castelmelhör térdre bocsátkozott, de ugyanakkor szívében halálos gyűlölettel bosszút fogadott a királynő ellen.

Három nappal utóbb megtörtént az esküvő. Izabella sápadtan és érzéketlenül haladt át a templom gyönyörű hajóján. Pierre karjaira támaszkodott, aki szintén roskadozni látszott egy titkos bánat súlya alatt. Mikor a templom közepére értek, Izabella ajkát halk sikoly hagyta el. Ugy tűnt fel előtte, mintha az egyik oszlop mellett egy pillanatra megpillantotta volna a francia udvarban látott titokzatos lovagot. De mikor újabb tekintetet vetett arrafelé, a férfi már eltűnt. Izabella összeszorult szívvel lépett az oltár elé, ahol gépiesen térdet hajtott és szinte ködfátyolon keresztül hallotta az érsek szavait, a papok énekét és mikor felemelkedett, felesége volt egy gyengeelméjű embernek, aki úgy tartotta a kezében a királyi jogart, ahogyan még a gyermeknek sem szabad kezelnie értékesebb játékszerét.

Pierre álmodozó lelkű, szelid ember volt, akitől távol állt a lázadás gondolata, de ebben a pillanatban különös változást érzett és életében először gondolt vágyakozva arra, hogy az ő fején legyen a korona! Pierre közelében egy férfi tartózkodott, aki gondosan rejtegette arcát. Ez volt Vasconcellos. Szeme előtt egy pillanatra megelevenedett a francia udvar pompája, a rajongás és hódolat, amely ott Izabellát övezte és mély szomorúságot érzett a gyönyörű hercegisasszony végzete felett. Ő mindenkinél jobban látta azt a sorsot, amely Izabellára várt. És Don Simon arra gondolt, hogy joga, sőt kötelessége a királynőt megvédeni. De ugyanakkor azt is elhatározta, hogy sohasem fog megjelenni Izabella előtt, akinek még tudnia sem szabad titokzatos pártfogójáról.

Az esketés befejezése után a tömeg ujjongva kísérte az ifju párt a diszes udvari hintóig, amelybe a király és királynő beszálltak.

- Asszonyom, - kérdezte gyengéden Alfons, mikor négyszem között maradtak - mit szeretnél jobban? Rendeztessek vad bikaviadalt, vagy inkább medvetáncban gyönyörködnél?

Izabella nem válaszolt, mert nem is hallotta a király szavait.

- Vagy talán mind a kettőt parancsolod? Oh, nálam kitűnő dolgod lesz. Remek olasz bohócaink vannak, akik mérgezett kardokat nyelnek és olyan kötélén táncolnak, amely tizenöt ölnyre van kifeszítve a föld felett. Királyi szavamra mondom, hogy ez nem hazugság!

A királynő kinzottan két tenyere közé rejtette a fejét.

- Oh, azért nem kell szégyenkezned, - mondotta Alfons. - De mutatok én még száz másféle csodát is, kigyóembereket, akik Franciaországból jöttek és hátrafelé a földig hajolnak.

A királynő fájdalmasan sóhajtott.

- Ah igen, - nevetett Alfons - türelmetlen vagy, szeretnéd már mindezt látni, ugy-e? Hátha még a csodamajmot is megmutatom, amely emberi ruhában jár és még tányérból is tud enni. Tízezer aranynál többet ér. Ezt maga Castelmelhor is elismerte. Apropos, mi a véleményed a kis grófról?

A királynő visszaemlékezett a francia udvarra, az ottani barátaira és lovagjaira és úgy érezte, hogy meghal. De Alfons mindebből semmit sem vett észre.

- Vannak remek gladiátoraim is. Pompásan lehet mulatni, mikor összeverekednek. Ugy döng néha a fejük, amint egymásnak rohannak, mintha két fazekat vernének össze. De hát miért feded el az arcodat, királynőm? Nézz csak reám, kérlek és mondd: igaz, hogy nagyon hasonlítok unokafivéremre, XIV. Lajosra?

E szavak után kedveskedve fellebbentette a királynő fátyolát és meglepetten látta, hogy a királynő sir.

- Mi ez? - kérdezte. - Te sírsz? A sírás untat engem!

És ásitva a hintó párnái közé temetkezett.

Ez volt a király és a királynő első és egyuttal utolsó együttléte. A király úgy dobta el magától az asszonyt, akár egy törött játékszert.

Ugyanaznap este a fiatal királynő már külön lakosztályában találta magát.

Castelmelhor nem számított ennyi szerencsére. Látta, hogy közbenjárása és cselszövései nélkül is meg tudja akadályozni a királynő befolyását. Győzött minden küzdelem nélkül. De azért tovább is gyűlölte Izabellát, aki akaratlanul oka volt a rajta nyilvánosan esett sérelemnek és egy alkalmat sem mulasztott el, hogy megalázza és árthasson neki. És mert az udvaroncok kedvében akartak járni a királyi kegyencnek, ők is rosszindulattal viseltettek a királynő iránt. A király eleinte szemet hunyt, később pedig tultett még a legszemérmetlenebbeken is. A pápai udvar vizsgálata súlyosan kifogásolható viselkedést állapított meg.

Izabella szelid megadással viselte sorsát. Megsápadt, szemei körül karikák jelezték a könnyek nyomát és egykori rajongói aligha ismerték volna fel a francia udvar régi ünnepektől szépségét. Volt ugyan az udvarnál egy férfit, akinek tisztelő és hódoló viselkedése Izabellának vigaszt akart nyújtani. Az infáns tőle telhetőleg támogatta, de sajnos, szándéka jobb volt, mint a kivitelhez szükséges erő. Castelmelhor minden határon túlmenően igyekezett Don Pierre kiskorúságát meghosszabbítani és állandó gyámkodás alatt tartotta. A fiatal királynő egyébként Alfons palotájában lakott és az infáns csak ritkán látogathatta meg. Pierre jósága nagy vigasztalására volt Izabellának és úgy megszerette Pierret, mintha csak testvére lett volna. Közben azonban egy olyan katasztrófa állott be, amely egyszerre megváltoztatta Izabella eddigi helyzetét.

Karácsony estéjén Alfons pazar lakomát rendezett a palotában. A királynő mindaddig került az ilyen kicsapongó mulatságokon való részvételt, de ezuttal Alfons igen erélyesen ragaszkodott ahhoz, hogy a királynő a lakomán az asztalfőn foglaljon helyet és a királynő engedelmeskedett. A lakoma vége felé, mikor a szemekben már a mámor csillogott, Castelmelhor felállott:

- Valaminek még hija van! - szólt.

A lakoma olyan pazar volt, hogy a társaság egyhangulag tiltakozott e kijelentés ellen.

- Ugyan mi hiányozhatnék? - kérdezte a király.

- Az, hogy a nektárt Hébe maga öntse a serlegbe.

Szemérmetlen tekintettel mérte végig a mozdulatlan és némán hallgató királynőt, de a társaság megértette és hangosan tapsolt. A király elgondolkozott.

- Valóban, - mondotta - hiszen ez az istenek gyülekezete.

Izabella felé fordult, aki sápadtan állt és így szólt:

- Királynő, öntsön a pohárba, mert az istenek szomjaznak.

Izabella szó nélkül felvette a kancsót és körbe járt vele az asztal körül. Ha véletlenül akadt volna olyan férfi köztük, aki lelke mélyén a tisztességnek csak egy szikráját is megőrzi, bizonyára hódolat és szájalom fogta volna el ez iránt az asszony iránt, aki a férjétől szenvedett megaláztatás ellenére is büszkén és méltósággal látta el ezt a méltatlan szerepet. Ám ezek az istenek mind részeg lakájok voltak. Valahányszor Izabella megtöltötte poharaikat, viharozva tört ki belőlük a kacaj.

Castelmelhor utolsónak nyújtotta oda poharát. Amikor a királynő a kancsóval hozzá közeledett, a gróf hirtelen mozdulattal megragadta a királynőt és arcára csókot nyomott.

Alfons üvöltött jókedvében.

- Nagyszerű volt grófocskám! - bömbölte.

A királynő úgy elhalványodott, hogy homlokán az erek kékes színben játszódtak. Két lépést hátrált, majd hirtelen kiegyenesedve így szólt:

- Uram, ha az Isten férfiut adott volna férjemül, nem kérném tőle az ön életét, mert ez egy hitvány fickó élete, hanem könyörögnek neki, hogy korbácsoltassa meg önt a hóhérrel!

Igy szólt és azzal lassu léptekkel távozott.

- Gróf, - szólt a király - te ugyan megkaptad a magadét!

- Felségedet pedig nyilvánosan megsértették! - felelte Castelmelhor, akinek arca dühtől lángolt.

- Bizony, - válaszolta a király - egészen mulatságos lenne, ha a hóhér megkorbácsolt volna! Neki pedig majd alaposan megmutatom, hogy férfi vagyok. Átok reá! Hozzák elélem!

XXIV. *Savoie-Nemour kisasszony.*

Az egész társaság kővé meredt. De a király tomboló dühvel ismételte:

- Hozzák elém, hurcolják ide! Be akarom neki bizonyítani, hogy férfi vagyok! - kiáltotta Alfons, akinek a szeme vérben uszott.

Fogcsikorgatva kirántotta törét és olyan dühösen vágta bele az asztalba, hogy a kemény tölgyfa-deszka megrepedt. De ez a nagy idegfeszültség kimerítette és visszahanyatlott karosszékebe.

- Castelmelhor! - szólt - menj a szobájába és öld meg őt!

- Uraim, - szólt Castelmelhor ahelyett, hogy engedelmeskedett volna - hagyjanak magunkra. Őfelsége négy szem között óhajt beszélni velem.

A társaság bosszusan nézett végig a félig kiüritett serlegeken, de mert Castelmelhor szólt így és nem a király, engedelmeskedniük kellett.

- Sire, - szólt a gróf, mihelyt a tömeg eloszlott - felséged nagyon is elragadtatta magát. Sande marquis Lissabonban van és vele jött egy francia ur, akit uralkodója bizonyára teljhatalommal látott el. Portugáliának valóban nem érdeke, hogy Franciaországgal háboruba keveredjen.

- Már régóta nem untattál ennyire! - szólt a király ásitozva.

- Felség, az én kötelességem...

- Ugyan, ne beszélj, menj a pokolba. Tőlem akár ott is maradhatsz. Ma nincs szerencséd.

- Csak még egy szót, felség.

- Eh, hagyjuk, - szólt a király kedvetlenül. - Tégy úgy, ahogy jól esik és hordd el magadat.

Castelmelhor távozott. Mióta ő volt a királyi kegyenc, azóta az Égbolt lovagjainak befolyása nagyon meggyöngült, sőt a palotából is kilakoltatta őket. Ennek ellenére is bizonyosra vehette szolgálatukat Ascanio Macarone révén, akit kapitányukká tett és aki határtalan hódolatot színelte irányába. Ehhez a szép páduai lovaghoz sietett, mikor a királytól távozott.

Ascanio parancsot kapott, hogy válasszon ki tiz mindenre elszánt katonát és ezeknek kellett éjfél után egy órával felsorakozniok a Rue de la Conceptionon, mely az ugyanilyen nevű kolostor mellett vezetett el, ahol a királynő ájtatosságait szokta végezni.

Karácsony este volt. A királynő minden valószínűség szerint az éjfél misére volt indulandó. Castelmelhor érkezettnek látta az időt arra, hogy a királynőt végleg eltávolítsa az udvar közeléből, ami régi vágya volt.

Ascanio rendes ember volt. Kétszer is elismételte, hogy mit kell tennie. Feladata az volt, hogy a királynőt elrabolja és a traos-montesi tartományba, Soure-kastélyba vigye.

A királynő, aki mitsem sejtett s akinek a szent estén még inkább szüksége volt a vallás vigasztaló szavaira, éjfél táján elindult a palotából és kocsija csakhamar a kolostor elé érkezett. Éjfél után egy órákor vége volt a misének. A királynő megint beült a kocsijába.

- Rajta drágácskáim! - adta ki a parancsot a lesben álló tiz katonának Ascanio és ő maga is előrevágatott a hintóhoz, melynek ablakán betolta fejét:

- Drága hölgyem, - szólt udvariasan üdvözölve a királynőt - az a kötelességem, hogy önt mezei lakába vigyem. Parancsol egyedül utazni vagy tovább is a társaságában levő két hölgygyel óhajt maradni?

A királynő kérdezni akart még valamit, de már nem volt ideje. Mert abban a pillanatban, mikor Ascanio mézédés szavait befejezte, hirtelen lódobogás hallatszott az utca másik végéről.

- Előre! - szólt az olasz megváltozott hangon.

- Kicsoda ön és hová akar vinni? - kérdezte a királyné.

Az iménti lódobogás még közelebből hallatszott. Csak két lovas közelgett száguldva és ez megnyugtatta Ascaniót. De mikor közelebb jöttek, úgy látta, hogy az egyik lovas veszedelmesen hasonlít Baltházarra és ez gondolkozóba ejtette a jeles lovagot.

- Mit akartok? - kérdezte a lovasoktól, kérdését az alacsonyabb termetű lovashoz intézve, akinek képét álarc fedte, de a fáklya fényében megvilágított ruhája előkelő nemesre vallott.

- Miért állítjátok meg a hintót, gazemberek? - kérdezte a nemes lovag.

A nagyobbik lovas válasz helyett egy hatalmas tört rántott elő.

Az első lovas hangjára a királynő megrázkódott és fejét kidugta az ablakon.

- Hordják el magukat, - kiáltotta az olasz, - és ne ártsák magukat más dolgába.

A fényes ruházatu lovas szintén nem felelt, hanem kirántva kardját cikkázva forgatta meg az olasz szeme előtt. Ugyanakkor az óriás vad rohamot intézett a kíséret ellen. De nem volt alkalma lesujtani hatalmas kardjával, mert a gyáva fickók hanyatt-homlok elmenekültek. Ascanio egyedül maradt a csatatéren és halottnak tette magát, hogy meglássa, ki is volt a támadója? De mivel az óriás szemmeláthatólag azon volt, hogy rátaposson, szegény barátunk, bár emiatt ősei a sirban is pirulhattak volna, inaszakadtából futni kezdett.

A két lovas maga maradt a csatatéren. Az inas félrehúzódott és ekkor az ura lépett a kocsához.

- Asszonyom - szólt - ön már nem térhet vissza a király palotájába. De talán nem bizik egy ismeretlenben...

- Óh, én ismerem önt uram - szólt a királyné megindult hangon. És olyan halkán, hogy szinte csak lehellethez volt hasonló hozzátette:

- Én bizom önben, Simon de Vasconcellos!

A lovas mélyen és hálásan meghajolt.

- Akkor arra kérem asszonyom, kegyeskedjék követni! Felségednek ma éjszakára egy szent azilium ad szállást és holnaptól fogva olyan menedéke lesz, amelynek küszöbét senki sem merné átlépni.

A kocsi megindult Vasconcellos és Baltházár kíséretében és a Szűz Mária kolostora előtt állt meg.

XXV. Franciaország lobogója.

Simon de Vasconcellos beváltotta ígétetét. A zárda előtt másnap egy kocsi állt meg, melyből egy, a francia király rendszalagjával ékes ur szállt ki. A férfi De Fosseuse gróf volt, XIV. Lajos portugáliai meghatalmazott követe. A gróf rövid tárgyalásba bocsátkozott a királynővel és azután a királyi palotába sietett Alfonszhoz. A királynőn esett sérelem kétségtelen volt. Nem is tagadták. A francia ur követelése jogos és igen határozott volt. Arról szó sem lehetett, hogy visszautasíthassák.

Délben a királynő elhagyta a kolostort és De Sande marquis és Fosseuse gróf kíséretében a Xabrégas-palotába ment, melyben már berendeztek számára egy lakosztályt. A palota főkapuján fehér zászló lengett, amelynek közepén három arany lilium csillogott.

- Ime, asszonyom, ennek a zászlónak az oltalma alatt áll - szólt a gróf. - Mától fogva Franciaország védi meg felséges személyét.

Izabella büszke boldogsággal nézett a fehér zászlóra, melyet annyi győzelmes csatában hordtak. Most már biztonságban érezte magát hatalmas hazája nevének árnyékában.

Még az este, mikor a palotába beköltözött, a királynő tanácsot tartott de Fosseuse gróffal. A tanácskozássra meghívták de Sande marquist, néhány portugál főnemest, az udvar ellenségeit és több főpapot.

A tanács döntése alapján egy futár szállott hajóra Civita-Vecchia felé, hogy IX. Kelemen pápához elvigye a sürgős leveleket. Ezt a követet nyomon követte Vievra de Sylva, a királynő gyóntatója, Louis de Souza, az inkvizíció képviselője és Emanuel de Magalhaens, a portói székesegyház püspöke, akiket Izabella teljhatalommal ruházott fel, hogy Don Alfonsóval kötött házasságának felbontását kérjék a pápai széktől. Ettől fogva Izabella helyzete teljesen megváltozott. Az elégedetlen főnemesség és papság az ő nevét tüzte a zászlajára. De azért a királynő mégsem akart beleavatkozni a politikai cselszövésekbe. Palotájába zárkózott. Ismét nyugodt és boldog volt, örült, hogy megszabadult Alfons megszégyenítő közelségétől.

De Fosseuse Lissabonból való eltávoztában megígérte, hogy két francia udvarhölgyet küld neki. És csakhamar be is állított hozzá két elragadóan finom testvér: Marie és Gabrielle de Saulnes, akik hűséges barátnői lettek.

Az infáns, Don Pierre most már gyakran kereste fel. Tisztességtudó ifju volt, akinek jellemén azonban meglátszott a hosszú gyámkodás. Fivérét a sok sérelem ellenére sem gyűlölte, de Castelmelhört egész lelkéből megvetette. A királynő iránt valami félszeg, de azért rajongó és féltékeny érzést tanusított.

Most pedig térjünk vissza a Baráthoz, akit Castelmelhör palotájában hagytunk el, amikor a gróffal közölte az angol követ levelét és a királynő megszőktetését, mint befejezett ténnyt.

Este hétre járhatott az idő. A királynő visszavonult palotájába, mellette Marie és Gabrielle selyempárnákon ülve dolgoztak finom csipkemunkáikon. Pierre halkán pengette gitárját és francia dalokat énekelt. A királynő ábrándozva kezébe hajtotta fejét.

Az ismert dal könnyeket csalt a fiatal lányok szemébe és a királynő, aki ezt észrevette, szelid mosollyal jegyezte meg: Ne sirjatok, majd visszakerültek nemsokára hazátokba és viszontlátjátok ama nemes lovagokat, akiktől e dalt megtanultátok!

Pierre letette a gitárt és figyelmesen nézte a királynőt, aki nagyon szomorúnak látszott.

- Talán rossz hírek érkeztek Rómából? - kérdezte aggódva.

A királynő nem válaszolt. Kis szünet támadt.

- Ej, - szólalt meg a királynő - beszéljünk vidámabb dolgokról. Nincsenek, hercegem, olyan históriái, melyek felderíthetnek három fogházra ítélt ifju nőt?

Marie és Gabrielle közelebb huzódtak, hogy jobban hallják a herceget.

Pierre kétségbeesve kutatott emlékezetében, de kudarcot vallott. - Vigyázzatok, kedvesem, - szólt most a királynő - a herceg most nyilván igen érdekes hírekkel fog kedveskedni.

Az infáns arcán kétségbeesés tükröződött.

- Ezer bocsánat, királynőm, - nyögte - nem értek az elbeszéléshez!

- Pedig körülöttünk csupa olyan dolog játszódik le, hogy az ember szinte meséknek vélné!

- Mondja csak asszonyom, hallott már a Barátról?

- A Barátról? - ismételte a királynő szórakozottan.

- Igen, a Barátról, - szólt az infáns. - Ez az ember, akit csak a Barát néven emlegetnek egy olyan városban, ahol ötven kolostor is van. Ez az az ember, kinek arcát még senki sem látta... A pusztá tekintetére is megszűnik testvérem őrvongása, hangjára megrezzen az áruló Castelmelhor, keze annyi jót tesz, hogy az ég is felfüggeszti haragját, amely le akar sujtani Portugáliára.

- Most beszél először erről az emberről, kedves testvérem-uram!

- Igen, először és hogy miért, azt nem tudnám megmondani, mert megérdemli tiszteletemet és szeretetemet.

- Ugyan, - szólt szeleburdi módon Gabrielle, - hát ismeri? Beszél már vele? Egyszer én is találkoztam vele a kápolnában, mikor szent misére mentem. Hirtelen egy kéz érintését éreztem és mikor megfordultam, a titokzatos Barátot pillantottam meg, aki így szólt: Leányom, az ég egy szép és szent kötelességet rótt rád, hogy örködj a királynőre. Teljesítsd hiven ezt a hivatásodat.

- Ezt mondotta? - kérdezte halkán a királynő.

- Igen, ezt. És mire válaszolhattam volna, már el is tűnt.

- Különös dolog! - jegyezték meg egyszerre a királynő és az infáns.

- Pedig én ezt a Barátot nem is ismerem! - jegyezte meg a királynő.

- Bizonyos ebben? - kérdezte az infáns komoly hangon.

- Szavamra, tudtommal soha életemben nem láttam.

- Pedig hát a Barát beszélt nekem felségedről. Azt mondta, hogy örködik felséged életén... hogy szereti önt, asszonyom...

A királynő zavartan mosolygott.

- Igen, - szólt halkán az infáns, - a Barát tanácsait mindig becsületes szív és mélységesen komoly szellem sugallta. Ha testvérem megbántott, mindig felkeresett, megvigasztalt és megerősítette lelkemet. Bárki is ez a Barát, hálával tartozom neki. De a titokzatosság, amely körülveszi, nyugtalanít. Én ezt az embert nem tudom szeretni.

Az infáns elhallgatott.

A titokzatos beszélgetés hatása alatt mind a négyük arca komollyá vált. Az éjszaka sötét volt, kívülről behallatszott a száraz fák gallyainak szomoru sóhajtása, benne a szélroham megcsikorgatta a régi és magas ablakokat, a két fiatal lány egymáshoz simult, alig tudták leplezni nyomasztó félelmüket.

Egyszerre kinyílt az ajtó és megjelent a félelmes személy, kinek nevét az imént említették.

De az ajtónálló szava véget vetett aggodalmuknak, amikor harsány hangon bejelentette:

- Don Simon de Vasconcellos!

XXVI. *Nyolc óra.*

Az öt év, mely Simon de Vasconcellos feje felett elszállt, nem nagyon változtatta meg külsejét, mindössze férfiasabb lett. Egyébként még mindig a megtévesztésig hasonlított testvéréhez, Castelmelhor grófhhoz. De mégis, Simon egyénisége sokkal nyitabb és bizalmat gerjesztőbb volt, mint a grófé, akinek közelében állandóan valami titkolt gyanakvást, rosszindulatot lehetett érezni.

Ezuttal ragyogó diszruhát hordott és ebben az öltözetben a hasonlatosság még nagyobb volt, annyira, hogy a királynő, aki visszaemlékezett Castelmelhor gyalázatos merényletére, önkénytelenül elpirult.

Az infáns néhány lépést hátrált és félrevonult.

- Valóban nagyon hasonlítanak egymáshoz, - gondolta Pierre, - igazán nem tudnám megmondani, hogy melyiket utálok jobban.

Simon de Vasconcellos halk léptekkel haladt végig a termen, azután megállt a királynő előtt és alázatosan üdvözölte.

Az infáns, aki nem tévesztette szem elől, bosszankodva látta, hogy a királynő milyen szívélyesen fog kezét Simonnal, aki mélyen meghajolt.

- Miféle szerencsés véletlen hozta önt ide, uram? - kérdezte a királynő. - Igazán nem szoktatott hozzá, hogy gyakori jelenlétével elkényeztessen.

- Asszonyom, - válaszolta Simon mélabus mosollyal - az én megjelenésem kevés örömet jelent az ön számára. Más az én feladatomban: az én kötelességem, hogy éberem vigyázzak felséged üdvére. Látogatásom balvégzetű, mert veszedelmet rejt a méhében.

- Mit akar ezzel mondani? - kiáltotta az infáns és közelebb lépett hozzá. - Talán veszély fenyegeti a királynőt?

- Ön a közelemben van, Don Simon és így semmi veszélytől nem tartok! - jegyezte meg a királynő.

- Ami tőlem telt, azt valóban megtettem! - válaszolta Simon.

Majd tiszteletteljesen üdvözölve az infánst, megjegyezte: - Ő királyi fensége egyébként megoltalmazhatja kardjával, mert az a veszély, mely fenségedet fenyegeti, nem portugál Alfonsztól származik.

E pillanatban a kandallón álló óra azt a sajátságos zajt hallatta, amely közvetlenül az óra ütése előtt szokott hallatszani.

- Éppen idejében jöttem! - mondotta Simon. - Uram, meg kell menteni a királynőt, mert egy becsstelen ember összeesküvést szőtt ellene és a merényletet még ma este végrehajtják.

- Miféle összeesküvésről beszél?

- Nincs időm magyarázkodásra, - felelte Simon. - Hallja csak!

A palota külső kapuján erősen zörgettek. E pillanatban az óra nyolcat ütött.

- A király husz emberből álló őrzérettel jött, hogy elrabolja felségedet! - mondotta Simon.

- És mi csak ketten vagyunk! - kiáltotta az infáns.

A lépcsőkön közeledő emberek lépteinek kopogása hallatszott és a cselédség tiltakozása, amely az érkezőknek útját akarta állni. A két fiatal francia nő holtra rémülten állott fel és dermedten várt. A királynő végigpillantott rajtuk.

- Vonuljatok vissza, kedveseim! - szólt. - Menjetek a palota kápolnájába, ott biztonságban lesztek.

De a két nővér térdre hullva zokogott és kijelentette, hogy egy lépést sem tángítanak imádott királynőjük mellől.

A királynő megcsókolta őket. Kint a lépések egyre közeledtek. Már a szomszéd szobából hallatszottak. Simon intett a királynőnek, hogy maradjon a helyén és ő maga az ajtó felé közeledett. Az infáns nyomon akarta követni.

- Maradjon, uram, - szólt Simon, - eljön az idő, mikor királyi fenséged lesz Portugália egyetlen reménysége. Ne vesse feleslegesen kockára drága életét.

Alig fejezte be szavait, mikor az ajtó kinyílt. Vasconcellos Simon tisztelettudó, de mégis határozott mozdulattal félretolta az infánst, aki kivont karddal akarta az utat elzárni.

Az Égbolt lovagai félrelökték az utolsó inast is és Sir Williamnak, a lord titkárjának vezénylete alatt vadul betörtek a terembe.

Simon keresztbefonta karjait és eléjük állt. A betörő horda először nem vette észre, de mikor Antunez Manuel és még néhányan előre akartak rontani a királynő felé, az ifju Souza vadul megragadta és teljes erővel visszalökte emberei köze.

- Mit akarnak itt, gazemberek? - mennydörögte feléjük.

A király testőrei álmélkodva álltak meg, mert e pillanatban a világosság Simon arcára esett. Sir William is igyekezett elrejtőzni.

Egy nevet suttogtak ijedten szájról-szájra: - Castelmelhor! - adták tovább a király testőrei. És a kegyenc olyan félelmet keltett bennük, hogy azok, akik az ajtóhoz legközelebb álltak, kezdtek óvatosan visszavonulni. Simon cseppet sem számított erre a félreértésre, tudta, hogy milyen veszedelem fenyegeti a királynőt, számotvetett vele és készült arra, hogy életét is feláldozza. Ez a váratlan fordulat azonban visszaadta reménységét és egyszerre megértette a pánik okát.

Egy lépést tett a király őrzárata felé, amely riadtan hátrált.

- Ki hozott ide benneteket? - kérdezte.

- Én magam, gróf ur! - felelte szánalmasan dadogva Antunez, - de azt hittem, hogy excellenciád akarata szerint cselekszem és előljáromnak, Ascanio Macarone kapitánynak a parancsát teljesítettem.

- Ezért majd elveszi méltó büntetését! - felelte Vasconcellos, fivére modorát utánozva. - Kapitánya pedig mehet a pokolba, legalább majd tudni fogja, milyen tisztelettel tartozik a királynő palotájának és Franciaország zászlajának, mely a palotán leng. Hátra arc, indulj!

Valamennyien engedelmeskedtek.

- Megálljatok! - kiáltott utánuk Vasconcellos észbekapva. - Van valaki köztetek, aki nem hordja a király egyenruháját. Ki az?

Ujjával Sir Williamra mutatott.

- Egy angol! - felelte Antunez.

- És mi járatban van itt?

- Ő, - dadogta Antunez - Anglia követének titkárja.

- Fenség, - szólt Simon az infáns felé fordulva, - látja, igazam volt, hogy ez a becstelen támadás nem felséges testvérétől származott. Hordja el magát! - fordult újra Antunez felé. - Ön azonban, angol uram, maradjon!

Az angol el akart osonni, de a katonák az ál Castelmelhor egy mozdulatára megragadták, a terem közepére penderítették és azután visszavonultak.

Az infáns és királynő némán nézték ezt a jelenetet Az infáns azon törte a fejét, milyen kötelékek fűzhetik Simont a testőrséghez, hogyan láthatta előre ezt a támadást és hogyan hiusithatta meg ugyyszólván pusztá akaraterével. Mig így tűnődött, egy másik jelenet még jobban fokozta álmélkodását.

Vasconcellos ahelyett, hogy a királynőhöz ment volna, ott maradt a terem közepén, szemtől szemben Sir Williammal, aki köpenyébe burkolózva állt. A fiatalabbik Souza néhány lépést tett, mielőtt megszólalt volna. Mikor azonban hallotta, hogy a külső kapu nagy csattanással bezárul a király testőrei mögött, lassan felemelte kezét és megragadta az angol köpenyét.

- Fenség, - szólt az infánshoz - mi legyen a sorsa ennek az árulónak, akit királyi végzéssel száműztek az országból és aki a tilalmat megszegve, visszatért?

- Én ezt az embert nem ismerem! - szólt az infáns.

De Simon a lámpa világossága alá huzta Williamot és most a herceg csodálkozva ismert rá.

- Antoine Conti de Vintimille!

A királynő meglepetten tekintett az egykori kegyencre, akinek hatalmáról és elszánt cselekedeteiről annyit hallott beszélni. A két fiatal udvarhölgy, akik urnőjük mögé huzódtak, kíváncsian kandikáltak ki szőke fejükkel a királynő mögül.

- Antoine Conti de Vintimille - ismételte meg Simon. - Az az ember, aki Portugáliát az örvény szélére sodorta... az a démon, aki egykor urának, a mi királyunknak a trónlépcsőjén ült... ez a szennyes méregkeverő, aki királyának szívét és agyát elbódította... öfelsége Alfons királynak erkölcsi gyilkosa!

- Te beszélsz így? - kérdezte fejét hátravetve Conti. - Te, Castelmelhor, aki az utódom lettél? Aki utánoztál engem, sőt tultettél rajtam?

- Nézzen meg jobban, - kiáltott fel Simon - én nem vagyok Castelmelhor!

- Lehetséges?! - szólt Conti, miközben lopva körütekintett a teremben, mintha távollevő bajtársait keresné.

- Én - szólt Vasconcellos - az az ember vagyok, aki téged akkor, mikor hatalmad tetőpontján voltál, hitvány testőreid közepette arcul ütött... Én vagyok az, aki fellázította a népet, hogy kikergessen téged Lissabonból.

- Vasconcellos, - mormogta Conti és lehajtotta fejét. - És én nem ismertem rád!

- Igen. Simon de Vasconcellos, aki megmondta neked, hogy még látni fogjuk egymást Conti de Vintimille!

Az egykori kegyenc egy lépést hátrált, majd az infáns lába elé esett, aki undorral hátatfordított neki, mire Conti tébolyult félelmében térden csuszott a királynő elé.

- Kegyelem! - rebegte magánkivül.

- Legyen irgalmas hozzá, uram! - fordult a királynő Simonhoz.

Marie és Gabrielle is összekulcsolt kézzel kérlelte Vasconcellost.

- Állj fel, - szólt Simon - én elfelejtettelek téged ahhoz, hogy eszembe juss, az kellett, hogy a királynő veszedelemben forogjon. Ne nagyon sajnáld, hogy Castelmelhornak néztél, ha ezt a botlást nem követed el, drága árát adtad volna árulásodnak. Nézz csak ide...

E szavak után Contit az ablak felé tolta. Conti a hold fényében egy omladozó fal mentén láthatta csillogni vagy harminc katona fegyverének csövét. Az infáns is az ablakhoz lépett, ő is észrevette a katonákat.

- Hordd el magad, angol bérenc! - förmedt rá Simon, - siess vissza a gazdádhoz, mondd meg neki, hogy csak folytassa aljas üzelveit, amíg csak a bosszu órája nem üt. De a királynőhöz ne merjen nyulni!... Vigyáz rá valaki, egy olyan ember, aki sokkal erősebb, mint a gazdád!

Conti gyors léptekkel távozott.

- Köszönöm! - szólt a királynő.

- Én is köszönöm - mondta az infáns, akinek hangja keserüséget és haragot árult el. - Lám, mennyi csoda hajszolja egymást alig néhány perc alatt. Megértem, miért tévesztették önt össze fivérével, Louis de Souzával. Magamat is nem egyszer megtévesztett ez a hasonlóság. De mondja kérem, honnan ismeri ön ilyen csodálatos alapossággal Anglia cselszövéseit? Mióta él azzal a joggal, hogy Lissabonban a maga szolgálatára fegyveres katonákat tart? Mit jelent ez?...

- Azt jelenti, hogy fenséged kegyeskedjék megbocsátani - vágott közbe Simon - ha minderről most nem szolgállok felvilágosítással. Ez túl hosszú lenne.

- Én pedig követelem!

Simon alázatosan meghajolt, egy cédulát vett elő és odaadta az infánsnak. A papírszeletre csak ennyi volt írva:

„Az ön boldogsága itt a földön Vasconcellostól függ. Bizzék benne.

A Barát.”

XXVII. *Éjfélikor.*

Az infáns többször elolvasta ezt a pár szavas levelet. Azután kémlelő tekintettel mérte végig Vasconcellost, aki nyugodt méltósággal állta az infáns tekintetét.

- Én visszavonulok - szólt a herceg néhány pillanatnyi gondolkodás után. - Nem mondhatom, hogy megbízom önben, uram, jöllehet olyan ember ajánlja, akit becsülök, aki irántam való odaadásáról már bizonytságot tett, de akitől valami titkos sejtelem mégis távol tart.

Ezután kezét csókolt a királynőnek és az ajtó felé indult.

- Arra kérném királyi fenségedet, - szólt Vasconcellos - hogy ne hagyja el a palotát. Őfelségének rövidesen szüksége lesz társaságára.

Vasconcellos és a királynő magukra maradtak.

- Mi mondanivalója van még Don Simon? - szólt a királynő.

- Asszonyom - felelt Simon - engedje meg, hogy egy kérdést intézzek felségedhez: remélem, mióta nem gyötrődik férje rabszolgasága és zsarnoksága alatt, nem foglalkozik azzal a gondolattal, hogy kolostorba vonul.

- Igen, azt hitték rólam, hogy királyi hitves vagyok... - mondta keserűen a királynő. - De a történetek után lehetnék-e más, mint Isten aláztos, félrevonult menyasszonya?

- Lehet még királynő is, asszonyom!

- Nem értem!... Beszéljen világosabban Don Simon.

- Magam is habozom, - szólt Vasconcellos, erőt véve magán - mert éppen most hagyom el azt az utat, melyet eddig hűségesen jártam. Ugy érzem, hogy amikor új utra térek, megszegem kötelességemet... Apám derék, tiszta jellemű ember volt... mintha most is magam előtt látnám karosszékeiben utolsó pillanatában. Nyugodt volt és derült és reszkető kezét fejünk fölé tette. Én sirtam és testvérem is sirt. E perc óta nem hiszek könnyekben. - Szeressétek a királyt, szenvedjétek és haljatok meg érte, ha kell, - mondotta apánk. És mi megesküdünk. Don Louis esküdött meg elsőnek. Szívemre tettem kezemet és így szóltam: Isten engem úgy segítjen. Őszinte volt az esküm, asszonyom, meg akartam halni a királyért! De hol van a király? Szabad-e a hazát elárulni a királyért?

A királyné elszoruló szívvel némán hallgatott és Vasconcellos folytatta:

- Portugáliának nem szabad elvesznie! Portugáliának kell, hogy királya legyen, akinek bölcsessége adjon erőt karjának és karja legyen erős, hogy a jogart tarthassa... Megszegem eskümet, de az Ur meg fog bocsátani érte és apám, Souza büszkesége, irgalmazni fog nekem. Az Istentől és apámtól kértem tanácsot, mielőtt ide jöttem volna, asszonyom.

- Megmondtam, - szólt halkan a királynő - én bízom önben. Mondja, mit tegyek?

- Legyen a felesége Braganzai Pierrenek, Portugália infánsának.

Izabellának kerekre nyílt a szeme a bámulattól, hang nem jött az ajkán.

- A főnemesség szereti önt, - folytatta Simon - csatlakozni fog tehát férjéhez. Ha pedig majd üt az órája, az árulók, akik aláaknázzák Alfons trónját, a királyi szék romjai alatt új törvényes trónt fognak találni!

Izabella még mindig hallgatott. Simon féltérdre ereszkedett.

Vasconcellos sokáig maradt így térden állva, meleg szavakkal érvelve a haza érdekében. Hangja nem egyszer megcsuklott, mikor a királynőt sirni látta. Végre a királynő szólalt meg:

- Álljon fel, Don Simon. Az egyház visszaadta szabadságomat, melyet az emberek szemében elveszítettem. A magam ura vagyok. Egy pillanatig arra gondoltam, hogy fátyolt öltök és reménységem is más sorssal hitegetett... Én Don Pedró iránt csak testvéri érzéssel viseltetem... Don Simon, ön Portugália nevében szólt hozzám, de ez nem az én hazám... Feleljen nekem nyíltan, őszintén egy kérdésre, amely talán különösnek fog tetszeni: szeretné-e, ha kívánsága meghallgatásra találna?

Vasconcellos összekulcsolta remegő kezeit és alig hallható hangon válaszolt.

Izabella ajkára fájdalmas mosoly ült ki.

- Uram, - mondotta - kívánságát teljesíteni fogom!

Néhány órával később, éjfél felé a lissaboni bencések kolostorának kápolnája fényáradatban uszott. Szemben az oltárral két imazsámolyt állítottak fel. Esküvőre készülődtek. A rendfőnök személyesen várta a jegyespárt magas egyházi méltóságának minden külső diszében. Röviddel ezután pedig cimerez hintók álltak meg a kápolna előtt. Az elsőből a királynő szállt ki két udvarhölgye kíséretében, a másodikban csak az infáns volt. A kápolna küszöbén az a titokzatos lény, akit Barát néven ismerünk állt. Don Pierre végtelenül boldog volt, azt hitte álmodik. Vasconcellos, akiben vetélytársat sejtett, hozta őt össze Izabellával. A szertartás rövid és egyszerű volt. Az esketés után a Barát visszatért cellájába. Napi munkája még nem volt befejezve, noha az éjszaka már előrehaladt. Magához hívatta a kolostor szolgáját és így szólt hozzá:

- Siess Fanshowe lord palotájába, hivatd ki titkárját Williamot és mondd meg neki, hogy közölje urával a nagy eseményt: az infáns feleségül vette az elvált királynőt! Siess!

XXVIII. *Miss Arabella.*

A Barát üzenetét pontosan átadták. Még az éjjel tudomást szerzett a titkos házasságról Sir William örlordsága titkárja. Sir Williamnak, jobban mondva Antoine Continak első szándéka az volt, hogy felébressze urát és figyelmeztesse a történtekre. De azután meggondolta magát, lefeküdni készült, hogy jobban meghányja-vesse terveit, amelyeket bőségesen tudott kitermelni.

Conti vajmi kevéssé bizott Fanshowe ügyességében. Az egykori kegyenc, aki tudatlan és durva szellemű, de természeténél fogva kicsiszolt modoru ember volt, a szerencsétlenség iskolájában nevelődött. Számüzetése óta csak kevés időt töltött Terceirában, ahonnan csakhamar megszökött. Megismerte az embereket, de ezt az ismeretet a maga bőrén vásárolta meg.

Fanshowe lordban, egy komédiás csalót látott, mint amilyenek a francia szinpadokon szoktak szerepelni. Az volt a hő kívánsága, hogy otthagyja az angol szolgálatot és Castelmelhor mellé szegődjék. Csak ürügy kellett még hozzá. Most azután két jogcime is volt. Az egyik volt a titkos házasság, a másik Vasconcellos látogatása a királynőnél.

Jókor reggel Conti az angol ruha helyett ismét portugált öltött és elsietett Castelmelhorhoz.

A Barát támadása igen rossz kedvre hangolta a grófot. Nem engedett palotájába senkit sem belépni és Conti miután visszautasították, kénytelen volt visszatérni a lord palotájába.

A legelső ember, akivel az előszobában találkozott a szép olasz lovag volt, aki Balthazarra várakozott, aki azonban nem jelentkezett. Conti szórakozottan haladt el mellette, de Ascanio nem volt olyan ember, aki az ilyen sértés felett napirendre tért volna.

- Ah, - kiáltott fel - micsoda ritka és előkelő vendég. Hiszen ez William Conti de Vintimille ur, csókolom a kezét kegyelmes grófom!

- Csend! - dörmögte ez bosszusan - ne emlegesse a nevemet. Én itt Sir William vagyok.

- Legyen hát Sir William. De úgy látom, hogy ön a nevével együtt jó modorát is levetette. Azelőtt ön nem volt ilyen arcátlanul hetyke!

Conti nem válaszolt. Az olasz pedig egészen közel hajolt hozzá és úgy mondta neki nyomatékkal:

- Ha megengedi, tudomására kell hoznom, hogy a királyi testőrök kapitánya vagyok!

Conti most figyelmesebben szemügyre vette Ascaniót és hirtelen egy ötlete támadt. Elhatározta, hogy békét köt az olasszal és javára fordítja barátságát.

- Bocsásson meg kedves Ascanio uram! Nem vettem észre új méltóságának jelvényeit.

Kezét nyújtotta az olasznak, aki most így szólt: Ha szabad kérem, szólítson ezentul dell' Aquamonda lovagnak! A viszontlátásra kedves uram.

- A viszontlátásra dell' Aquamonda lovag ur!

Ascanio az ajtóig kísérte Contit és ott egy kecses bókkal köszönt el tőle.

- Kedves lovag úr, - szólt Conti - engedjen meg még egy kérdést. Ön ugyebár bejáratos Castelmelhor gróf palotájába?

- Természetesen. Mint testőrtiszt akár reggel, akár este beállíthatok hozzá. És mint meghitt barátja a nap bármely órájában felkereshetem.

- Oh ez valóban nagyszerű kiváltság. Nos, lovag ur, ebben az erszényben száz arany van, melyet szívesen ajánlanék fel szolgálataiért.

Ascanio a fülét hegyezte és a legnagyobb érdeklődéssel várta a mondat folytatását.

- Arra szeretném kérni, - folytatta Conti - hogy eszközölje ki fogadtatásomat a grófnál.

- Hm, - mondotta Ascanio - ez nem könnyű dolog, de nem is teljesen lehetetlen. Majd meglátom, hogy mit tehetek az ön érdekében...

- Hagyjuk abba a felesleges fecsegést - mondta most komolyan Conti. - Fizetek, de nem szeretem a hosszú tárgyalásokat. Az a kérdés: tud-e még ebben az órában a grófhoz vezetni?

E pillanatban kinyílt a szoba ajtaja és az ajtónyílásban a lord feje jelent meg.

- Sir William, - mondotta Fanshowe lord - már egy órája várakozom magára! És egy rosszaló pillantás után ismét visszahúzódott.

- Az ördögbe! - kiáltotta bosszusan Conti. - Kedves Ascanio Macarone lovag ur, az ügyet este hat órakor fogjuk folytatni.

- Lehetetlen. Hat órakor még öltözködöm.

- Akkor hét órára.

- Képtelenség. Akkor isteni menyasszonyomnál leszek.

- Átkozott bolondja - szitkozódott magában Conti. - Hát hány órakor lesz végre is ideje?

- Nyolc felé.

A milord csengetett.

- Hol találkozunk? - sürgette Conti türelmetlenül.

- Itt, a ház kertjében.

A lord csengetyűje hosszan, parancsolóan szólott és a két cimbora elvált egymástól.

Addig is, amíg a két kitűnő ember újra találkozik, új személyiséget kell bemutatnunk. Arabella Fanshowet, a lord leányát. Ez egyszer bátran elmondhatjuk: jobb későn, mint soha, ha arról van szó, hogy ilyen kellemes ismeretséget kössünk.

Miss Arabella éppen olyan érdekes tipusa volt az angol fajnak, mint tiszteletreméltó apja, a lord. Ez a hosszú, szőke, unalmas hölgy kora fiatalságában még elfogadható leányszámba ment. De már harmincötödik esztendejében járt a legudvariasabb időszámítás szerint is. Arcának különös jellegzetes vonása volt kiálló állkapcsa, melyből büszkén csillogtak elő hófehér fogai és bizony nem csoda, ha e félelmetes rágószervek láttára az apró gyermekeket rémület fogta el.

Ettől a jellemző nemzeti vonástól eltekintve egyébként miss Arabella igen szabályszerű hölgy volt, mint ahogy ezt a vidéki asszonyságok szokták mondani olyan leányokra, akikről nem merik megmondani nyíltan, hogy nagyon rutak. A vállai hegyesek, az orra hosszú, a szeme fátyolos, a melle lapos. Ennek ellenére költői lélek volt, aki verseket írt és ha ő lett volna a bibliai Judit, inkább férjhez ment volna Holoferneshez, semhogy megölte volna. Miss Arabella egyébként lelkes honleány volt, aki mikor Angliát elhagyta, elhatározta, hogy Portugália valamennyi férfiuját magába fogja bolondítani és mikor rabigába görnyesztette őket, kiszolgáltatja az egész hordát Angliának. Dicséretreméltó tervek voltak ezek és legalább

is azzal a sikerrel kecsegtettek, hogy végül előkelő vőlegényt szerez magának a miss, amint ezt utóbb látni fogjuk.

Ezen a napon Balthazar közvetítésével megengedte az Égbolt lovagok szép kapitányának, hogy lába elé rakja hódolatát.

Már a kora hajnal tükre előtt találta miss Arabellát, jöllehet a találkozó csak éjszakára volt kitűzve. Komornája elővette minden művészetét, hogy urnőjét hódítóvá varázsolja. Elmondhatjuk, hogy fáradsága teljes sikerrel járt. Ugy öt óra felé miss Arabellát - kellő távolságról nézve - csinosan felöltözött angol babának lehetett volna nézni, akinek az illuziókeltéshez csak - a rugók hiányoztak.

- Nos, milyen vagyk Patience? - kérdezte komornáját.

- Szebb s elragadóbb, mint akármelyik földi halandó! - szólt sóhajtva Patience.

- Szóval, szépek találasz? - szólt elbájolva miss Fanshowe. Remélem, hogy ez az elbizakodott katona is ilyennek fog látni, aki elég vakmerő, hogy hozzám mer feltolakodni. Belém Castelmelhor szerelmes, a hatalmas Castelmelhor! De mert fiatal és félénk, attól tart, hogy kikoszarázom, ha bevallja szerelmét. Majd fölszítom benne a vetélykedést e híres páduai lovag útján, aki egyébként igen csinos leveleket tud írni! Oh bár sikerülne nekem e büszke kegyencet lábaim elé tiporni és azután kiszolgáltatni Angliának! Nevem a történelembe kerülne!

Ezután Arabella az asztalhoz ült és egy hatalmas darab rostbeafföt evett és egy üveg sört ivott. A hatalmas adag elfogyasztása után, melytől négy francia is jóllakott volna, verseket olvasott, majd a kertbe sietett. A kertre csend borult.

Arabella, hogy elfojtsa türelmetlenségét, a holdat nézdegélte és néhány verset szavalt égnék fordított arccal. Egyszerre megcsikordult a kerti kapu rozsdás zárja és valaki belépett.

- Ostoba, - mormogta Arabella - minek ez a felesleges lárma.

A fasor felől lépések hallatszottak és az olasz lovag csillogó arany és bársony köntösben szinte bomba módjára esett Arabella lábai elé.

XXIX. Két találka.

Ascaniónak volt gondja rá, hogy térde alá zsebkendőjét dugjon, nehogy bepiszkolja finom nadrágját. De ettől az óvatosságtól eltekintve magatartása igen hatásos és tökéletes volt.

- Isteni Arabella - mondotta megindult hangon - vajjon csakugyan a földön vagyok, a boldogtalan halandók világában, vagy átléptem volna a mennyország küszöbét? Ha magamra gondolok, úgy azt kell hinnem, hogy a földön vagyok, de ha önre nézek, azt kell gondolnom, hogy az égbe repültem, ahol egy istennővel találkoztam.

E szerelmi ömlengés befejeztével Ascanio meg akarta ragadni Arabella kezét, de a drága hölgy futásnak eredt, mint az őzike, akit vadász kerget és csak három lépés után állott meg.

A lovag felvette zsebkendőjét, lábujjhegyen odaugrott Arabellához és még egyszer előkészítette zsebkendőjét, hogy rátérdelhessen.

- Kis vad tündér - szólt - hát nincs szájalom a szívében irántam?

- Uram - felelt Arabella - nem tudom, hogy helyesen cselekszem-e? Az idő későre jár...

- Oh bűvös hang csodálatos zenéje! - sóhajtott Ascanio. - Beszéljen, hadd halljam a drága hangot még ha életembe kerül is.

- Milyen édesen szól! - sóhajtotta érzelmesen Arabella. - De végre is van földi hivatásom, be kell töltenem... Ön félreért uram, nem magáért hívtam... Másért kértem a találkozót!

A lovag felvette zsebkendőjét, eldugta és felállt.

- De hát akkor miért kéretett angyali bálványom? - szólt mézédeseen.

- Azt mondták... de nem sértem meg, ha megkínálom ezzel a briliánssal uram?

- Oh eszményi hölgyem - szólt Ascanio - olyan kérdést intéz hozzám, melyet egy csecsemő is meg tudna válaszolni... Engem megsérteni? Ugyan miért? Ezt a gyűrűt hordani fogom mind halálomig és azontul is isteni Arabella!

Kezében méregette és csillogtatta a gyűrűt.

- Megérhet száz aranyat! - gondolta magában - de vajjon mi lehet a célja vele?

Arabella zavarban volt.

- Hallgasson rám, uram - szólt - azt hiszem nem tévedek, de úgy vettem észre, hogy az udvar egyik legelőkelőbb ura...

- Valóban - vágott közbe Ascanio, - egyik legkedvesebb barátom. A neve...

- Louis De Souza!

- A drága grófocska... ahogyan őfelsége meg én szoktuk nevezni. Folytassa csak kedves miss...

- Szóval azt hiszem, hogy a gróf ur, akit csak egyszer láttam, amikor pillantásaink kereszteződtek úgy nézett rám, a tekintete olyan furcsán tapadt rám...

- Teringettét - kiáltott fel Ascanio - mindig tudtam, hogy a grófnak jó izlése van!

- Sajnos azonban - folytatta Arabella - a gróf még fiatal, nem merthe megvallani érzelmeit.

Ascanio komoly pártfogói arcot öltött, bár alig tudta visszafojtani feltörni akaró nevetését.

- A többit már tudom isteni Arabella. Ha úgy kívánja, elmegyek Castelmelhorhoz. Hiszen tudja, hogy az ön rabszolgája vagyok... Ámbátor ez a szerep nem nagyon fér össze dicső származással, sem azzal a magas ranggal, melyet az udvarnál elfoglalom.

- Nem csalódtam benne - gondolta magában miss Arabella. - Ez egy valódi lovag.

- Azonfelül - szólt Ascanio mindjobban belehevülve - ez a kis kegyenc méltó is önhöz.

- Igen, tudom, őt tartják Portugália legkiválóbb nemesének.

- No-no - felelte dölyfös kacagással Ascanio - csak semmi tulzás. Mert ha ő a legelőkelőbb, akkor mi vagyok én? Akinek tizenkét kastélyom van Latium klasszikus földjén és őseimet még Homeros és Vergilius énekelték meg.

Miss Arabella valósággal elkábult e lendülettel szavalt szózuhatagtól.

- Uram - mondotta - megváltoztattam elhatározásomat, nem szükséges, hogy közvetítsen a grófnál.

- Annál jobb - felelte Ascanio - akkor hát beszéljünk saját szerelmünkről.

Arabella nem válaszolt, de Ascanio látta, hogy a miss arcára mosoly derül. Hatalmas fogsora kicsillogott szájából, ami nála nyilván a nyájasság és biztatás jele volt. Ascanio erre ismét előhuzta zsebkendőjét, hogy térdre hulljon előtte. E pillanatban a kert ajtaja nesztelenül kinyílt és egy árnyék osont végig a bokrok mellett.

- Oh, oh! - szólt az árnyék a térdelő Ascanio láttára. - Ki ez itt?

Az árnyék Conti di Vintimille volt, a lord titkárja. A bokrok mögé rejtőzött, ahonnan mindent megfigyelhetett a nélkül, hogy őt láthatták volna. És Conti ugyanazt rebegte, amit Balthazar mondott: Ezek ugyan illenek egymáshoz. Két bolond egy pár!

- Nos - szólt Ascanio - annak a reményemnek mertem kifejezést adni, hogy nem lesz többé olyan makacs gyengéd, odaadó, őszinte szerelmemmel szemben.

- Uram! - dadogta zavartan Arabella.

- Most pedig, mivel tökéletes közöttünk a harmónia, engedje meg, hogy annak rendje és módja szerint megkérjem a kezét!

- Oh uram...

- Mit szólna hozzá - kérdezte hirtelen Ascanio. - Egy titkos házasság? Ez a divat most különösen járja az udvarban.

- Ami igaz, az igaz, - gondolta magában Conti is a bokrok mögött.

- Hogyan? Ilyesmire gondol? - kérdezte Arabella.

- Betűről-betűre ezt gondolom. Holnap este kocsival várom. Lesz szíves magával hozni ékszereit és ruháit. Itt várom a kert falánál és holnapután már őseim nevét fogja viselni. Dell' Aquamonda hercegnő... ha úgy tetszik! Kérem, feleljen hát! És ne felejtse el, hogy dicső őseim révén jogot tartok Konstantinápolyra is, mely ezidőszerint Mohamed tisztátlan hiveinek kezében van!

- Egy trónus! - ájultozott a gyönyörtől Arabella, aki megszédült a kábitó ígéretektől.

- Eszerint megegyeztünk! A viszontlátásra holnap! És most térjen vissza a szobájába drága Arabella, nehogy megártson az éjszaka hüvössége!

E szavakkal gyengéden a ház felé tuszkolta és bezárta mögötte az ajtót.

- Az áldóját - szólt a homlokát törölgetve - ez azután derekas munka volt. Rut, ostoba, döllyfös... de a milordnak hercegi birtokai vannak és Arabella az egyetlen örököse. Fogok én még rókat hajszolni az angliai birtok erdejében.

A jó miss Fanshowe odabent szobájában beleájult Patience karjaiba.

- Trónus! Konstantinápoly! - szólt. - Az utókor is ismerni fogja a nevemet.

Amikor Ascanio mosolygó, győztes arccal lehaladt a ház lépcsőin, látta, hogy közeledik feléje az árnyék, aki útját állta és megállította.

- Dell'Aquamonda, - szólt gunyosan Conti, - nem akartam megzavarni ezt a találkát!

- Ah, hallotta? - kérdezte elégedetten Ascanio.

- Ugy nagyjában. De most siessünk.

- Parancsoljon velem. Elhozta a száz aranyat?

- Természetesen, - felelte Conti - de egyelőre még magamnál tartom őket.

- Eszerint egyedül megy a palotába?

- Ön pedig holnap este miss Fanshowe helyett Balthazárt fogja itt a kertben találni.

Ascanio egy pillanatig elgondolkozott.

- Conti uram - szólt hirtelen - ön most sokkal értelmesebb mint azelőtt. Gyerünk!

Kiléptek a kapun és gyorsan haladtak tovább a csendes utcákon. Csakhamar Conti palotája elé érkeztek.

XXX.
Károly király kutyuskái.

Amikor Castelmelhorhoz beállított, még mindig ott sugárzott az olasz lovag arcán győztes pillantása. Friss diadalának büszke tudatában dobbanó léptekkel mérte végig a termet, kezével hanyagul bökte meg kalapját, csak úgy immel-ámmal üdvözölte a grófot, aki fel sem emelte rá a szemét.

- Van szerencsém excellenciádnak egy szegény bajtársamat bemutatni, aki valaha jobb napokat látott és akinek szüksége volna...

- Forduljon az udvarmesteremhez! - szólt szórakozottan a gróf.

- Uram... - akarta Ascanio folytatni, de a gróf felriadva álmodozásából, ránézett. Az olasz mélyen meghajolt előtte.

- Ah, te vagy az? - szólt a gróf. - Ne alkalmatlankodj itt!

- Őexcellenciája nagyon bizalmas hangon beszél velem - suttogta a páduai Conti fülébe.

- Castelmelhor gróf ur - szólt most hirtelen Conti, előrelépve - ez az ember hazudik. Én nem vagyok a barátja. És volt idő, amikor ön még sokat tartott arra, hogy ön lehetett az én bajtársam. Nem fordulok tehát udvarmesteréhez sem, mert önnel akarok beszélni. Nézzen rám uram. Az voltam én valaha, ami most ön. Antoine Conti joggal remélhette, hogy bajtársa és utódja udvariasabb fogadtatásban fogja részesíteni.

- Antoine Conti! - ismételte közönyös hangon Castelmelhor. - Mit keres ön itt Lissabonban?

- A szerencsém!

- A szerencsét csak egyszer lehet üstökön ragadni. Nincs időm arra, hogy meghallgassam.

- Ez nagy baj uram, nemcsak nekem, hanem önnek is. Mert éppen excellenciádtól vártam a szerencsét. A Barát kezembe adta a szerencse kulcsát.

- A Barát! - kiáltott fel Castelmelhor összerezzenve.

- Igen, a Barát! - szólt Ascanio.

- Már mondtam, hogy távozzék, - szólt dühösen a gróf és az ajtóra mutatott.

A szép paduai lovag elbájoló mosolyt erőltetett ajkára, bókkolt és sietve távozott.

Conti olyan mozdulatot tett, mintha követni akarná az olaszt.

- Maradjon! - kiáltott rá Castelmelhor. - Mit tud a Barátról?

- Tudom, hogy lord Richard Fanshowe ügynöke.

- Ennyi az egész?

- Ellenkezőleg, ez még semmi. Tudom, hogy ügynökei Lissabonban hemzsegnek és a város háromnegyed része már az övé.

- Ez még nem egészen bizonyos. Szóval, ez volna a nagy titok?

- Nem. Tudok még valamit, amit ha meghall, többé nem fog habozni. És ez a titok megnyitja ön előtt az utat a korona felé, amely után már olyan régóta sóvárog.

- Mit akar ezzel mondani? - szólt felizgulva Castelmelhor. - Talán összeesküvéssel vádolnak?

- Én őlordságának, Anglia követének titkárja voltam - felelte Conti. - Kíváncsi a titkomra uram? Ez a titok a Baráttól származik, az volt a megbízásom, hogy a lord tudtára adjam, de jó portugál vagyok és azt gondoltam, jobb lesz, ha önnel közlöm.

- Beszéljen! - szólt Castelmelhor.

- És azonkívül arra is gondoltam, - folytatta Conti - hogy excellenciád jobban megfizet.

- Mit kíván?

- Semmit addig, amíg ön csak Castelmelhor grófja. De kívánni fogom szerepét, címeit, örökségét, ha majd Portugália királya lesz.

Az idősebbik Souza egy pillanatig gondolkozott.

- Jó, mindent megadok! - szólt végre.

- A mult éjjel, - szólt Conti - a bencés kolostor kápolnájában az infáns herceg feleségül vette az elvált királynőt... és biztosíthatom róla, hogy a királynőnek esze-ágában sincs lemondani erről a címről!

- De hiszen ez államellenes bűncselekmény! Valóságos szentségtörés. Ez a tett az én kezembe adta őket...

- Isten óvja meg szentséges felségedet, - szólt Conti földig hajolva. - Most már semmi sem áll útjában annak, hogy a trónra üljön.

A büszke öröm sugara villant át Castelmelhor arcán. Hátra tolta székét és fel-alá járt szobájában.

- Király leszek! - gondolta magában. - Király!... Ez a házasság a kolostorban jött létre és a Barátnak ez a rejtekhelye. Összeesküvés van kitörőben, cselekedni kell, nincs mit habozni.

Megállt és Contira nézett. Erre az emberre számíthatok, - gondolta magában, - hiszen én vagyok végső reménye, belém kapaszkodik.

- Mit parancsol, uram? - szólalt meg Conti.

- A Barátot akarom kezembe kapni! - szólt kitörő gyűlölettel Castelmelhor.

- De nem világos nappal, uram, mert akkor látni fogja, hogy egész Lissabon ön ellen támad.

- Jó, hát legyen éjszaka.

- Hogy hová kell bebörtönözni? - folytatta Conti - nehéz megmondani, hogy hová zárhatnánk el legbiztosabban. Limoeiróban sok hive van...

- Ha olyan nehéz rá vigyázni...

A gróf olyan mozdulatot tett, amelyre Conti mosolya jelezte a megértő választ.

- Ami pedig az új házaspárt illeti, - mondotta Castelmelhor - majd én gondoskodom a mézes heteikről!

Ujra leült, az íróasztaláról papírt vett elő.

- Ön az én emberem, Conti, - szólt írás közben - és bizom magában, mert hiszen saját érdeke, hogy jól szolgáljon engem. Tessék, a szerepét már meg is kezdheti.

Átadta neki az írást, melynek értelmében ki-kí engedelmeskedni tartozik Conti de Vintimille urnak, titkárjának.

Conti alig tudta örömét leplezni, hogy Castelmelhor egy-két nap múlva király lesz. S akkor ő, Conti, ugyyszólván miniszterelnöke.

Castelmelhor két pergamentlapot vett elő, amilyenekre a királyi dekrétumokat szokták kiállítani és kitöltötte azokat.

- Fogasson be! - szólt Contihoz - a királyhoz megyek.

Conti távozott. Castelmelhor egyedül maradt. Homlokát görcsösen két kezébe szorította, mintha mindenáron világos rendet akarna teremteni kavargó gondolatai között.

- Rendben van! - szólt végre. - Mindenről gondoskodtam. Végre elérem hön sóvárgott célo-
mat. Megesküdtem... Esküszegő leszek! De vajjon drága ár-e mindez egy királyi koronáért!

Összehajtotta a két iv pergamentet és eltette. Ebben a pillanatban Conti újra belépett a terembe.

- Uram, - szólt - a kocsi várja.

- Akkor gyerünk!

- Még egy szót... Még nem mondtam el mindent, amit tudok. Az ön testvére Lissabonban van.

Castelmelhor meghökkent. Szemöldöke összeráncolódott.

- Igen, mondták, - szólt halkan. - Láttá már?

- Igen, láttam. A xabrégasi palotában. Az infánssal és a királynővel.

- Szeretném, - szólt keserűen Castelmelhor - ha Simon nem keresztezné utamat!

Utolsó szavai fenyegetődzőn hangzottak. Amikor palotája lépcsőjén lefelé haladt, odaszólt Continak:

- Maradjon itt! Álljon készen bármely percben, amikor csak hívom! Meg fog bizni egy testőrtisztet, ezt a páduai fickót, hogy fogja el a Barátot. Önre azonban egy sokkal fontosabb feladat vár!

Beszállt hintójába. Lovai gyors ügetéssel indultak el a királyi palota felé.

Alfons éppen nagyon el volt foglalva. Királyi sógora, második Károly, nem régen küldött neki három pár ici-pici kutyát, melyek fajtáját a hálás utókor ma is Kings Charles néven emlegeti.

A király - amint várható is volt - a bolondulásig megszerette ezeket a kedves kis állatokat. Bezárkózott belső szobájába, hogy kedve szerint játszassék a kis apróságokkal és végignézzé mulatságos harcaikat.

Magától értetődik, hogy a király ilyen elfoglaltsága miatt senkit sem akart fogadni. De Castelmelhor nem volt az az ember, aki az ilyen tilalomra ügyet vetett volna. A testőrök és inasok szó nélkül engedték előre és az ajtonálló még csak be sem jelentette.

Castelmelhor belépett. A király végignyult a szőnyegen és úgy gyönyörködött a hat kis kutyában, melyek szemmeláthatólag nagy élvezettel csipkedték őfelsége királyi hajfürtjeit.

Alfons annyira elmerült ebbe a különös multságba, hogy észre sem vette, mikor Castelmelhor belépett. Nevetett és a kutyákat utánózva tréfásan vakkantott. Castelmelhor egy pillanatig néma csendben figyelte, megvető mosoly játszott ajakán.

- Vajjon bűn lenne-e, - gondolta magában - ha az ember kirugna egy ilyen kis dögöt?

De nem azért jött, hogy efféle elmélkedéseket folytasson. Gyorsan rendbeszedte gondolatait, arcán elsimult a gunyos mosoly, kedélyes kifejezést erőltetett magára, azzal maga is végignyult a szőnyegen, fejét bedugta a kis kutyák közé, melyek ijedten hátráltak.

A király összeráncolta szemöldökét és szomorúan nézett végig a megriadt állatokon.

- Hát egy percnyi nyugodt szórakozásom sincsen? - kiáltott fel és lábával indulatosan dobantott.

A kis kutyák megijedve a hirtelen dobbantástól, Contihoz menekültek és belekapaszkodtak hajába és szakállába, melyet dühösen ráncigáltak. A király nagyszerűen mulatott ezen. Csak úgy rázta a nevetés.

- Remek, Louis, ezt jól csináltad, ilyen jól már régen mulattam!

Castelmelhor rendbehozta kuszált fürtjeit, arca mosolygott.

- Mondd csak grófocskám, miért nem vagy mindig ilyen jókedvű? - folytatta a király. - Ma nehéz aranyat ér a jókedved.

- Ma igen vidám vagyok, - szólt Castelmelhor - és ne méltóztassék mondani, hogy én meg akarom zavarni felséged mulatságát! Éppen most találtam meg a módját annak, hogyan szabadítsam meg felségedet azoktól a kényelmetlen gondoktól, amelyek reánehezedenek dicső rangjára.

Castelmelhor érezte, hogy elpirul e szavakra, mert látszólagos szolgálatkészsége mögött tulajdonképpen trónbitorlási terve huzódott meg. De Alfons ezt nem vette észre, mert megkapta az az ötlet, hogy ezentul nem lesz soha semmi komolyabb gondja.

- Miféle módot emlegetsz? Mondd csak gyorsan, mit akarsz tenni?

- Kissé hosszú volna most itt elmagyaráznom, de egy példával megvilágosíthatom. Felséged nem szeret bizonyos aktákat aláírni...

- Nem, nem... egyáltalában nem! - erősítette háromszor is a király.

- Nos, én olyan bélyegzőt csináltattam, amely a megtevesztésig hiven utánozza a felséged aláírását.

- Pompás, grófocskám! Szóval, többé nem lesz bajom ezekkel a hitvány pergamentekkel?

- Soha felség... itt van ez a két legutolsó, melyeket még felséged lesz kegyes aláírni!

E szavakkal elővette az előkészített pergamenteket.

A király elsápadt láttukra, meghátrált, mint a gyerek, akinek valami keserű orvosságot kell bevennie.

- Ez árulás, gróf ur! - szólott. - Azt ígérte, hogy többé nem lesz aláírni valóm. S most ime, megint kellemetlenkedik ezekkel az utálatos aktákkal. Menjen már!

Castelmelhor eltette a pergamenteket.

- Amint felséged parancsolja! - mondotta. - Azt hittem, hogy felséged örömét találná egy királyi vadászatban.

- Királyi vadászat! - kiáltott fel Alfons, akinek a szeme örömtől csillogott.

- Csakhogy - folytatta Castelmelhor - az Égbolt lovagjai csak a királynak engedelmeskednek!

- Vagy úgy! - szólt Alfons. - Ezek a rendeletek tehát a királyi vadászatra vonatkoznak?

- Ha felséged el akarja olvasni őket...

A király ijedten intett.

- Nem!... de szívesen aláírom! Add ide gyorsan! Drága kicsi grófom, mennyire szeretlek!

Castelmelhor keze annyira reszketett, hogy táskáját ki sem tudta nyitni. Alfons kikapta kezéből, kivette belőle a pergamenteket és alájuk firkantotta iromba betűkkel a nevét. Castelmelhor lelkéből mély sóhaj szakadt fel.

XXXI. *Vihar előtt.*

- Ugyan tedd el már ezeket az utálatos papirokat! - mondotta a király.

Castelmelhor nem várta, amíg megismétlik a parancsot. Zsebre gyűrte a két aktát és távozott. Nagy kintől szabadult meg. A király szavai belémartak a szívébe. A szerencsétlen beteg király jósa és bizalma pirulni kényszerítették önmaga előtt.

Az olvasatlanul aláírt akták közül az egyik a királynő és infáns elfogatási parancsát tartalmazta. Felségsértésben nyilvánítottak bűnösöknek és a király elrendelte, hogy bárhol érik őket, helyezték mindkettőt letartóztatásba.

A másik egész egyszerűen a lemondását tartalmazta.

Castelmelhor lényegesen más hangulatban ért haza, mint amilyenben elindult. Még hatása alatt állott a királlyal lefolyt jelenetnek és heves önvádat érzett. De amilyen mértékben homályosult el benne a király képe, olyan mértékben növekedett becsvágya. Már látta magát, amint Portugáliát ismét a magasba lendíti, ahonnan Alfons gyengesége letaszította. Elűzi az angolokat, megfékezi a spanyolokat és visszaadja a trónnak egykori csillogását.

- Ezzel talán jóvá lehet tenni azt a vétet, melynek neve: bitorolás! - szólt magában.

De volt-e valaha bűnös a világon, aki vétkére ne talált volna mentséget? Behivatta Antoine Contit. Conti és Castelmelhor hosszan tanácskoztak és megállapították másnapra való teendőjüket. Először jön a királyi vadászat, azután a királynő, az infáns, majd a Barát elfogatása, végül egy sötét cella fenekén talán ennek a félelmes és titokzatos embernek meggyilkolása.

Már késő éjszaka volt, mikor elváltak.

Conti a késő éj ellenére visszatért a testőrség szállására, fölébresztette a szép paduait, aki kiugrott ágyából.

- Ejnye, drága pajtás! - szólt, észrevéve Contit - kissé nagyon is visszaélsz jóakaratommal!

Conti válaszképpen felmutatta Castelmelhor rendeletét, amelynek értelmében ő lett az állam második embere. Ascanio a szemét dörzsölte, mikor ezt olvasta.

- No lám, - szólott - drága jó uram! Nem mondtam-e, hogy még az én szegényes pártfogásomnak is hasznát fogja látni? Egészen oda vagyok ördögös szerencséjétől és örülök, hogy elsőnek üdvözölhetem.

A páduai lovag nem győzött eléggé hajlongani, majd bókjai végével megragadta Conti kezét és anélkül, hogy elmosolyodott volna, az ajkához emelte.

Az egykori kegyenc cseppet sem csodálkozott ezen a hódolaton. Röviden kiadta parancsait Ascaniónak és éreztette vele, hogy még igen fontos más megbízás is vár rá.

De ugyanebben az órában a Barát is virasztott magányos cellájában. Szemét kerülte az álom, de nem azért, mintha lelkiismeretfurdalásai lettek volna. Azáltal, hogy a királynő titkos házasságát szárnyra kapta a kósza hír, ugyszólván, odaértette a kanócot a puskaporoshordóhoz.

Tisztában volt vele és csöpp bánkódást sem érzett miatta. Mentül inkább közeledett a nagy pillanat, annál jobban nőtt bátorsága és lelkiismerete azt sugta, hogy megtette kötelességét.

Nyugodtan, szilárd eltökéltséggel készülődött a harcra, melyről pedig tudta, hogy elkeseredett lesz. Ha néha-néha árnyék borult homlokára, csak azért volt, mert tudta, hogy milyen felelősség nyugszik vállain.

A felkelő nap még mindig ébren találta. Buzgó imával köszöntötte a napot, melyről tudta, hogy döntő lesz Portugália történetében. Mikor felállt, lépéseket hallott a folyosón. Ügynökei jöttek, akik számosabban voltak, mint rendesen és minden néposztálynak ott volt a képviselője.

- Főtisztelendőséged nem hívott bennünket, - szóltak előlépve az emberek, - de mi boldogtalanok vagyunk és még mindig nincs itt a megígért nap...

- Fiaim, - válaszolta a Barát, - talán közelebb van, mint vélitek. Csak holnapig legyetek türellemmel!

- Tehát holnap! - sóhajtottak az emberek izgatottan. - Készen leszünk! - tették hozzá és szemükben elszántság csillogott.

Ismét új emberek jöttek. Közöttük volt Balthazár is, aki egy fejjel kimagaslott valamennyi közül. Balthazár vállán egy nehéz zsákot hordott. A Barát intett a többieknek, hogy vonuljanak vissza.

A zsákot, melyet Balthazár cipelt, a lord küldötte, aki így juttatta el a Baráthoz azt a pénzt, mellyel véleménye szerint Anglia számára toboroztak hiveket. A Barát nyomban nagy összegeket osztott szét és az emberek boldog hálálkodás közepette tettek új fogadalmat, hogy a Barátért mindent megtesznek. Ismét ügynökei léptek be. Közülök az egyik a limoeirói fogház őreinek egyenruháját viselte és jelentése a legnagyobb mértékben érdekelte a Barátot.

- Uram, - szólt, - az az ember, azt hiszem, Antoine Conti di Vintimille, az egykori kegyenc, még napkelte előtt eljött a börtönbe, gondosan megvizsgálta az őrségeket és az Égbolt lovagjai közül néhányat közéjük állított.

- Hogy hívják őket? - kérdezte nyugtalanul a Barát.

A foglár négy-öt nevet említett.

- Akkor a szerencse is kedvünkben jár! - kiáltott fel a Barát. - Ezek a mi hiveink. De mégis, mivel alapjában nem érnek többet, mint pajtásaik, parancsolt meg nevemben Don Pio Mata Cerdonak, a főporkolábnak, hogy tartsa őket szemmel. Van még valami mondanivalód?

- Nem, uram. Azaz mégis... Conti megparancsolta, hogy estére hozzuk rendbe legjobb cellánkat, az ugynevezett királyi börtönt.

Ez hatalmas zárka volt, amelybe a hagyomány szerint II. Jánost zárták be annak idején zendülő alattvalói. Ezt a zárkát csak királyi vérből eredő foglyok számára nyitották ki.

- Rendben van, - szólt a Barát anélkül, hogy a legkisebb csodálkozást is mutatta volna.

Most Castelmelhor egyenruhás inasa érkezett.

- Tegnap, - mondotta, - őexcellenciája hosszan tanácskozott Conti di Vintimille urral. Nem tudom, hogy miről beszéltek, de mikor az előcsarnokba értek, hallottam, hogy a „Barát” szó hagyta el ajkukat.

- És hogyan emlegették a Barátot?

- Ha jól emlékszem, olyanformán, hogy főtisztelendőséged elfogatásáról beszéltek.

- Ehhez nem lesz meg a bátorságuk! - mondotta csendesen a Barát. - És különben is nagy kérdés, lesz-e még ehhez idejük!

Az inas távozott. Csak Balthazár és a Barát maradtak a cellában.

- Vigyázzon magára! - szólt Balthazár. - A gróf fél öntől, uram és ön jól tudja, hogy mire képes a gróf.

- Hát Limoérióban nem vagyok éppen olyan nagy ur, mint akár Lissabon főterén? - kérdezte a Barát.

- Vigyázzon magára! - szólt még egyszer Balthazar olyan hangon, melyben nyugalanság és komor sejtés lappangott.

- Isten akarata fog teljesedni! - válaszolta a Barát.

Eltávozott a kolostorból, mert égett a türelmetlenségtől, hogy a maga szemével győződjön meg a helyzetről. A városon különös, nyomasztó hangulat lett urrá. A boltok zárva voltak. Itt-ott a kapuk tövében néhány polgár csoportosult és vitatkozott. Izgatott asszonyok igyekeztek hazafelé, mint a vihar elől menekülő madarak. Egyébként az utcák szinte egészen néptelenek voltak, elnémult a kézművesek lármája is. A legkisebb nesz sem bontotta meg ezt a dermedt és félelmetes csendet.

- Vigyázz! - dörögte önkénytelenül a Barát, aki szorongva érezte ezt a különös hangulatot. Most a főtérré érkezett. Éppen azon a helyen járt, ahol hét esztendővel ezelőtt Conti bizzarr parancsát hirdette ki, melyből csaknem forradalom támadt. És különös... mintha valóban az akkori kép éledt volna fel... a téren nagy tömeg állt, éles ellentétben az utcák néptelenségével. Ugyanaz a tömeg volt, mint akkor, csak a ruhájuk lett még rongyosabb és a testük még elcsigázottabb az éhségtől. Szánalmas emberhorda, kétségbeesett koldusnép volt ez, maga az eleven fenyegetés. A Barát láttára levették fővegeiket. A reménység sugara tükröződött szemükben. A morajból, mely feléje tört, kivette a kérdést: Elérkezett már a cselekvés perce?

A Barát fejét rázta és tovább ment.

- Főtisztelendő atyám, - szólt valaki a közelében - ön ennek a tömegnek igazi királya. Csodálom ügyességét és meghajlom előtte. Kár, hogy nem angolnak született, igazán megérdemelte volna!

A Barát megfordult és lord Fanshowet látta maga előtt, aki szintén inkognitóban tette meg vizsgáló körutját.

- Ő királyi felsége, Károly király, nem tudja önt kellően megjutalmazni, - szólt az angol. - Ön Portugália igazi meghódítója, mert ez a tömeg igazán a legvégsőkéig el van csigázva, de ön megadta nekik azt, amivel megmenekülhettek a nyomor legszörnyűbb szorongatásától, de ennél többet nem adhatott! Valóban jó helyen kamatoztatja őfelsége fontjait. Mit gondol főtisztelendőséged, nem érkeztünk el a tettek percéhez?

- De igen, milord, közeledik a végső felvonás.

- A magam részéről - válaszolta az angol - hajlandó vagyok tapsolni.

- Van is oka reá, milord! A legfőbb meglepetést a végső jelenetre hagyom.

- Meglepetés? - szólt gyanakvó pillantással a lord.

Mielőtt még a Barát felelhetett volna, mozgás támadt a tömegben, az emberek kettéváltak és széles utat engedtek, melyen egy menet vonult át.

A király volt, udvaroncai és az Égbolt lovagjai. A király Castelmelhor és Conti között haladt.

- Helyet fickók, helyet! - kiáltották a katonák és visszaszorították a tömeget.

Az emberek kérdő arccal fordultak a Barát felé, aki mozdulatlanul állt a helyén. Mikor a király elhaladt mellette, a Barát alázatosan meghajolt.

- Üdv főtisztelendőségednek! - szólt vidáman a király. - Ma ünnep lesz az Alcantara-palotában. Jó szívvvel meghívjuk rá.

- Elfogadom a meghívást Sire! - felelte a Barát.

XXXII.

A király utolsó vadászata.

Alig köszöntött be az est, az Égbolt lovagjai festői csoportozatban vonultak fel Alcantara felé. Mindegyik diszruháját vette fel és úgy festettek, mintha mindegyikük legalább is királyi herceg lett volna. Utánuk vonultak zárt sorokban a gyalogosok, míg a kürtösök vig dalokat fújtak. A lovasok élén a szép páduai táncoltatta paripáját.

Az ünnepély úgy folyt le, mint a többi udvari multság. Voltak angol boksztolók, francia csepürágók, állatviadatok. Mindenki eljött, csak a Barát hiányzott, aki úgy látszott, megfeledkezett ígéretéről.

Helyette azonban egy idegen ember furakodott be észrevétlenül az Égbolt lovagjai közé, még pedig a lovagok ruházatában. A jövevény csendben, hidegen ült az asztalnál és csak néhány falatot evett egy homályos sarokban. Szomszédjai azt mondogatták, hogyha ez az ismeretlen nem volna maga az eleven ördög, akkor a gróffal lehetne összetéveszteni, aki azért öltözött nyilván álruhába, hogy így kémlelje ki az emberek hangulatát.

De ez a vélemény nem talált visszhangra, mert hiszen a szomszéd teremben a gróf ott ült a király mellett, ahol Alfons sürü szemrehányással illette komor ábrázata miatt.

Alfons rendkívül jókedvű volt. Sűrűn emelgette a kancsókat, hogy kellő hangulatban induljon a vadászatra.

- Ejnye grófocskám - szólt a vacsora közepe felé - a te poharad mindig üres. Meghagyjuk, hogy ezt a kupát ürítsd királyi egészségünkre.

Castelmelhor engedelmeskedni akart, a poharat ajkához érintette, de nem tudott inni. Fakó sápadtság lepte el arcát, közel volt az ájuláshoz.

- Ejnye, mi lesz? - kérdezte sértődötten Alfons.

- Nos, mi lesz? - kérdezte Castelmelhort Conti csipős hangon.

A gróf erejének végső megfeszítésével egy kortyra kiitta a poharat.

- Iszom felséged egészségére! - szólt dadogva.

A király végigjártatta tekintetét az asztal körül, csak akkor vette észre a zavart és meghökkenést, amely minden arcon kiütközött.

- Jóságos Isten! - kiáltott fel - hát temetésen vagyunk? Nevessetek már!... Azt akarom, hogy mindenki nevéss, még pedig azonnal, vagy kénytelen leszek azt hinni, hogy összeesküvés készül személyem ellen!

A társaság erőltetve nevetett. Az udvaroncok nagy része - Castelmelhor bizalmas emberei - már tudtak az összeesküvésről. A többiek legfeljebb sejtették. De azért a bor mesterséges vidámságot csalt arcukra és az asztalbontásnál úgy látszott, hogy a vendégek valóban örülnek a vadászat örömeinek.

A menet elindult. Elöl a fáklyások haladtak, utánuk a fényes vendégcsereg. A menet végén legutoljára az ismeretlen vendég lovagolt.

Lissabon utcáin csakhamar ismét felzugott a vadászok kürtje és gyűlöletet, félelmet és felháborodást váltott ki a megriadt polgárokból.

Ascanio remekelt. Mindent elkövetett, hogy a királyt minél jobban szórakoztassa, de különös módon a vadászat nem volt eredményes, mert egyetlen polgár, vagy polgárnő sem akadt a vadászok útjába.

A király már türelmetlenkedett, mikor Fanshowe palotájának közelébe ért, ahol hirtelen egy fehér alakot vertek fel az elől haladó hajtók és vad kiáltással kezdték üzni a király felé.

- Rajta gyerekek! - kiáltotta kacagva a király és felemelkedett nyergében, hogy jobban lásson.

A szép páduai is előrehajolt, hogy lássa az áldozatot, de fájdalmas kiáltással hanyatlott vissza. Felismerte az üldözött hölgyben miss Arabellát, aki a rémülettől félholtra váltan éppen feladta a küzdelmet. És ekkor megdöbbenő dolog történt. Ascanio leugrott lováról és a király előtt térdre vetette magát.

- Irgalmazzon felséged ennek az üldözött hölgynek, aki éppen olyan szép, mint erényes!

- Hozzátok ide a fáklyákat! - szólt Alfons, aki oldalát fogta nevéttében. - Hadd nézzek ennek a fickónak a képébe, amíg elszavalja a komédiát.

- Én nem tréfálok felség. Dicső őseim nevére esküszöm, komolyan beszélek. Hallgasson meg, ne nyuljanak ehhez a hölgyhöz. Ez a nő szent!

- Ez a legcsodálatosabb bolondság, - mondotta a király, aki bámulva nézett Ascanióra.

A szép páduai, aki kétségbeesetten látta, hogy nem tudja magát megértetni, egy szökéssel a vadászok között termett és kiszabadította a nőt az Égbolt lovagjai kezéből, akit már a király felé vonszoltak.

A királynak a könnyei folytak nevéttében.

- Micsoda tűz, micsoda vadság, - mondotta.

A fáklyák megvilágították miss Arabella hosszú, fakó képét. Ascanio gyengéden támogatta. E csodálatos látvány új kacagórohamot váltott ki a királyból.

- Pompás! - mondotta oldalát fogva nevéttében. - Ezt a sovány hölgyet, úgy látszik, egyenesen a mi szórakoztatásunkra faragták.

- De Felség! - tiltakozott Ascanio szavalva.

Alfons még mindig azt hitte, hogy a páduai egy előre kieszelt komédiát játszik előtte. Kivette pénztárcáját és számlálatlanul odadobta neki. Ascanio röptében kapta el az erszényt.

- Nem arany kell nekem! - szólt gondosan összehajtva az erszényt. - Mit törődöm az arannyal. Oh isteni Arabella, milyen végzet vár rád!

A milord egyetlen leánya és örököse felvetette szemét, rémülten nézett körül és azt kérdezte: - Hol vagytok?

- A szivemen! - felelte Ascanio elérzékenyült hangon. - A vőlegényed szivén.

- Nagyszerű! - szólt a király. - Ez aztán a pompás ötlet. Kitűnően összeillenek. Hadd legyenek hát egymásé! Az esküvőt mindjárt meg is ülhetjük.

Erre a tréfás ajánlatra az Égbolt lovagjainak régi hangulata mintegy varázsütésre lobogott fel. Mindent elsőprő tapsviharral fogadták e szavakat. A jövő házaspárt hat fáklyahordó közé állították és a vadászcsoporthoz hasonlóan alakulva, elindult a közeli kápolna felé.

A kápolnában nem követtek el semmi kegyelemsértőt, ha ugyan magát a házasságkötést nem minősítjük annak, amely ilyen különös módon jött létre. A kápolnán kívül azonban ezalatt egészen más jelenet játszódott le. Az utcán csupán hárman maradtak, közöttük az ismeretlen

is, aki a katonák közé tolakodott. A másik kettő, akik azt hitték, hogy senki sem hallja őket, halkán beszélgetett.

- Excellenciád - mondta az egyik szemrehányó hangon, - éppen most, a cselekvés pillanatában mutatkozik gyengének. Bátorság gróf ur és gondoljon kitűzött céljára, amely már keze ügyében van.

- Ez a szegény király mégis szeretett engem, - felelte Castelmelhor bánatos hangon. - Bizott bennem! Árulásom aljasságát és becsstelenségét magam is belátom. Ha végre is olyan ember volna, aki védekezni tud, szóval egy egész férfi!...

- Excellenciádnak nem szolgálna mentségül Portugália érdeke...

- Oh, Portugália érdeke! Hát hazudhatok magamnak? Erre én nem is gondoltam, Conti. Hiszen Alfonsnak van fivére!

- Hogyan, uram, - kiáltott fel hevesen Conti. - A kocka el van vetve. Ez a mélabus megbánás már megkésétt, parancsát már kiadta.

- Oh, a démon! - mormogta az ismeretlen leselkedő.

A kegyenc hirtelen felegyenesedett, mintha el akarná hessegetni kellemetlen gondolatait.

- Jöjjön, aminek jönnie kell! - szólott.

Az új jegyespár a tömeg viharos ujjongása közepette éppen most ért ki a kápolnából.

- Hajrá! Folytassuk a vadászatot, - szólt Alfons.

Az örült hajsza újra kezdődött, de egyszerre váratlan fordulat állott be. Conti jelt adott, mire eloltották a fáklyákat. A harsonák elnémultak, mélységes csend támadt.

- Mit jelent ez? - kérdezte a király.

Senki sem válaszolt. Conti törével Alfons lovát megsebesítette, mire a király, akin gyerekes félelem vett erőt, egyszerre csak azt érezte, hogy lova megvadulva magával ragadja a szűk és sötét utcákon.

- Hová visznek? - kérdezte reszketve Alfons, mikor a hold fényénél észrevette, hogy néhány lovas vágtat mellette. De még mindig nem kapott választ. A lovak szinte nyelték a kilométereket és a kis csapat csakhamar a Tájo partjához ért. Itt az álöltözetű Égbolt lovag, aki maga is résztvett a vad hajszában, megsarkantyuzta lovát és odanyomult Alfons mellé. A homályban senki sem vette észre.

A folyó partján megálltak és Conti háromszoros kürtjelet adott. Erre a jelre egy fénysugár jelent meg imbolyogva a Tájo fodros hullámain. A fény egy lámpából sugárzott elő, mely egy kikötőben horgonyzó hajón lóbálódzott. Pár perc múlva egy bárka kötött ki, benne négy evezőssel.

- Mi ez? - kérdezte a király. - Vissza akarok menni a palotámba! Félek!

Reszketve ejtette ki e szavakat, mert két erőteljes kar emelte ki nyergéből. Csakhamar bent ült a bárkában, melyet az izmos karcsapások a folyó közepébe lendítettek. És mindezt az ismeretlen lovag intézte így, aki letelepedett Alfons mellé a bárka fenekére és megcsókolta Alfons kezét. A király elvesztette eszméletét, annyira meg volt rémülve.

- Uram, - szólt az ismeretlen a bárka vezetőjéhez - az ön gondjaira bízom öfelségét. Adják meg neki az uralkodónak járó tiszteletet. A fejével felel Castelmelhor előtt mindenki a király épségeért!

Castelmelhor ezalatt a parton maradt és türelmetlenül várta a bárka visszaérkezését. Végre feltűnt egy csónak és az ismeretlen katona lépett ki. Mikor Castelmelhor megpillantotta, hozzá sietett és megrázta kezét.

- Megtörtént? - kérdezte élénken.

- Meg! - felelt ez, kezét kiszabadítva Castelmelhor tenyeréből. Majd néhány lépést hátrálva fölényes és fenyegető hangon jegyezte meg: Emlékezzél rá, Louis de Souza, hét év előtt megígértem, hogy visszatérek. Most itt vagyok. Alfons meghalt, mert ha egy király lebukik trónusáról, annyi, mintha meg volna halva. De te mondtad az imént: Alfonsnak van egy testvére... azért hát sokáig éljen Braganza vére! Az Isten óvja Don Pedro királyt!

Castelmelhor kővémeredve állott. Felismerte Vasconcellos Simon hangját. Néhány pillanat múlva magához tért, visszanyerte lélekjelenlétét, rá akart rontani, de Vasconcellos már eltűnt.

XXXIII. *A tizenhármasszám.*

A Barát - amint már többször láttuk - kitűnően volt értesítve mindarról, ami a városban történt. Alig vitték el a hajón Alfonst, máris tudott róla.

Mialatt Castelmelhor a nap izgalmainak kimerülve visszatért palotájába, a Barát megbízottjai útján összehívta a népet kora hajnalban a xabregasi palota előtti téren. Még jóval a kitűzött óra előtt, éjszaka idején két tekintélyes, erősen felfegyverzett csapat vonult ki az Égbolt lovagjainak kaszányájából. Az egyik csapat vezére Antoine Conti, a másiké Ascanio volt, akinek ugyancsak viharos nászéjszakája volt. Conti csapatával a Xabregas-palota felé igyekezett, a szép paduai más irányt vett.

Xabregas-palotájában még aludtak. Az ablakokból egy fénysugár sem csillogott ki. A tér másik oldalán a Szűz Mária kolostorának nehéz kőköcsömbje beleolvadt a sötétségbe. Conti és az Égbolt lovagjai észrevétlenül értek a palotához.

- Na, ez egyszer, - kiáltott fel az egykori kegyenc, - ez a francia nő nem szökik ki a markunkból! Ne sajnáljátok a feszítővasakat és a fejszéket.

A hatalmas kapu recsegett az erőteljes csapások alatt.

- Nyissátok ki a király nevében! - bömbölte Conti.

Az inasok, akik hirtelen felébredtek álmukból, az infánshoz siettek és várták parancsait.

- Torlaszoljátok el a bejáratokat! - szólt a királynő - talán még segítséget kaphatunk!

Vasconcellosra gondolt. Az infáns is felragadta fegyvereit.

- Asszonyom, - szólt, mielőtt feleségétől elvált volna, - nem akarok bizonyítékok nélkül vádolni valakit, akiben ön annyira megbizik, valakit, aki boldogabbá tett, mint ahogyan valaha is remélhettem volna, de...

- Vasconcellosra gondol? - kérdezte a királynő, aki elpirult. - Talán kételkedik benne?

- Amig az oltár elé járultam, arra gondoltam: ha az ellenségnek köszönhetek ennyi boldogságot, akkor kelepce rejlik mögöttem.

- Hát Vasconcellos az ön ellensége?

- Vasconcellos Castelmelhor testvére! - mondotta Don Pierre sötét ábrázattal.

- Oh, uram, uram! - kiáltotta a királynő méltatlankodva. - Ön is a testvére Don Alfonsnak!

Don Pierre sápadtan távozott.

- Gyanakvó ember! - szólt Izabella keserűen. Hát minden, ami nemes és nagy volt Braganza vérében, ott szunnyad IV. János sirjában?

Az infáns lefelé haladt a palota lépcsőjén. Az Égbolt lovagjai, amikor az infáns az előcsarnokba ért, emelőrudakkal feszítgették a kaput. Az infáns kinyitotta a kémlyukakat és megállapította, hogy a támadók tulerejével szemben hasztalan minden ellenállás.

- Ki merésze Franciaország zászlaját megsérteni? - kiáltotta ki a kapurésen.

- Nincs zászló, amely menedéket biztosíthat a felségsértőknek! A király nevében én Antoine de Vintimille felszólítom önt, hogy nyissa ki azonnal a kaput!

- Nyissátok ki a kaput! - szólt az infáns a szolgáknak.

Conti csapata kíséretében belépett. Az infáns kirántotta kardját és védőállásba helyezkedett.

- Hol a király parancsa? - kérdezte.

Conti elővette a pergamentet, melyet a herceg gyors pillantással végigfutott. Miután elolvasta, eldobta kardját, melyet az egyik katona felemelt.

- Hitvány árulók szedték rá testvéremet, a királyt! - szólt az infáns. - De nem szállok pörbe akaratával. Követem önt, uram. És Izabella asszony is követni fogja. Engedje meg, hogy értesítsem.

A királynőt és az infánst saját hintójukba ültették. Így vitték őket Limoeiróba, ahol a királyi foglyok számára fenntartott cellát nyitották ki számukra.

Ezalatt a szép páduai lovag is eredménnyel dolgozott. A kapott parancsok értelmében feltörte a bencés kolostor kapuját és az első szerzetessel, aki útjába akadt, megmutattatta magának a Barát celláját. A Barát aludt. Ascanio ismert módszere szerint járt el. Fejszecsapásokkal dolgozott. De míg a fejszék az ajtón döngtek, a Barátnak ideje volt kiugrani ágyából és magára kapni csuháját. És még arra is volt ideje, hogy egy tört és egy degezre tömött erszényt vegyen magához.

- Mi az? - kérdezte hidegen a Barát.

- Nagy ujság van! - szólt Ascanio, aki mögött vagy tizenkét katona sorakozott. - Olvassa!

Ezzel egy papirlapot tolt a Barát elé.

- Tisztelendő atyám, - folytatta, - ettől a szemére huzott csuklyától nem láthat, pedig tudomást kell szereznie parancsomról.

Egy durva mozdulattal félretolta a Barát csuklyáját.

- Nyomorult! - kiáltotta felháborodva a Barát.

Ascanio kövé meredt.

- Az angyalát! - mormogta, - ismerem is, meg nem is ezt az embert! Ha nem most jönnek őexcellenciájától... Igen, ez az ő szeme... de lám, szakálla van, ami csak egy kapucinus állán nőhet!... Főtisztelendőséged eszerint valóban a Barát?

Felemelte a fáklyát és még egy utolsó pillantással végigmérte foglya arcát, majd így szólt:

- Szakálla fehér, haja fekete!

- Végezzünk! - szólt a Barát türelmetlenül.

- Én főtisztelendőséged alázatos szolgálja vagyok és nem akarom megszegni parancsát. Gyerünk fiuk!

A Barát csuhájába burkolódzott és szó nélkül követte a katonákat. Ascanio emberei élén haladt és eltűnődött.

- A szakálla fehér, - dörmögte, - sokért nem adnám, ha ezt az ügyet tisztázhatnám!

A Barát szilárd léptekkel haladt és nem látszott rajta sem félelem, sem az a nyugtalanság, mely mást elfogott volna. Tudta, hogy a börtönben, ahová vinni fogják, számos hive van. Ám a szép páduai előre sejtette ezt és betűszerint teljesítette a néki adott utasításokat. Amikor a börtön kapuján kopogtatott, megállította csapatát és egyik lovagjának köpenyét a Barát vállára dobta. A Barát védekezni akart, de husz erős kar fogta le és beleszorították a köpenybe. Azután négy ember vállára emelte.

- Ha a Barát ellenszegül, vagy egy szót is ejt ki a börtön kapuja és cellája ajtaja között, - szólt Ascanio kedélyesen, - csak szurjátok nyugodtan át ezt a csomagot. Akkor bizonyára elhallgat.

Csak most érezte a Barát, hogy szívét aggodalom szorítja össze. Tudta, hogy elveszett és nincs segítség. Sejtette, hogy ez a cella néhány óra múlva a sirja lesz. De elszánt természete a csapások ellenére is felülkerekedett, bátorsága visszatért, esze dolgozott.

Amikor az Égbolt lovagjai letették sötét és nedves cellájában, amelynek a helyét sem tudta, visszatért a hidegvére. Ledobta magáról köpenyét és leült a kemény fapadkára.

Ascanio megparancsolta embereinek, hogy vonuljanak vissza a folyosóra és egyedül maradt a Baráttal. Fáklya lobogott a kezében.

- Most pedig, - szólt, - nyugodalmas jó éjszakát főtisztelendő atyám! De előbb engedje meg, hogy megfogjam tiszteletreméltó szakállát, mielőtt még a szentek sorába kerül!

Megfogta a Barát szakállát, de ez olyan erővel lökte vissza, hogy Ascanio végigtántorgott a cellán, kibukott a félig nyitott ajtón és csak a folyosó szemközti falánál állott meg. A Barát nyomon követte, mintha le akart volna rá sujtani, de csak a küszöbig ment és beérte azzal, hogy megnézzé cellája számát.

- Tizenhármas szám! - mormolta.

Nyugodtan visszatért és töre hegyével ezt a két szót: „Tizenhármas szám”, belevészte az ujján lévő gyűrűbe.

- Kárhozzam el, - kiáltotta dühösen Ascanio, - ha még egyszer eszembe jut megsimogatni szakállát. Nem állok bosszut, de annyit elárulok, hogy egy óra múlva, vagy talán még hamarabb is megszabadul földi kinjaitól.

A Barát nem felelt.

- Hát csak rajta, - szólt a páduai, - jó lesz hozzáfogni az utolsó Miatyánkhoz.

Azzal elment és megforgatta a zárban a kulcsot.

- Maradjon! - kiáltott utána a Barát.

- Lehetetlen, tisztelendő atyám, sietős a dolgom!

- Maradjon! - ismételte a Barát és megcsörgette kezében telt erszényét.

Az arany csengése megtette hatását.

Ascanio arca egyszerre megváltozott. Mintegy varázserőtől hajtva ismét visszajött a börtön-zárkába.

- Hát azért csak siessünk! Mit akar? Fiatal férj vagyok, haza kell sietnem!

- Az örökösömmé teszem! - felelte a Barát.

- Ez főtisztelendőséged helyes ítéletére vall.

- Ön derék katona, Ascanio Macarone. A szíve jó és becsületes és biztosra veszem, hogy betű szerint teljesíti egy halálba induló ember utolsó akaratát.

Ascanio e szavakra ünnepélyes szinpadi pózba vágta magát.

- Egy haldokló utolsó kívánsága, - szólt, - szent. És ezt a kívánságot megteszem, ha törik, ha szakad.

- Nem veszít vele semmit, sőt még száz arany üti érte a markát, még pedig angol aranyban. Hallgasson rám... Van Lissabonban egy barátom, akit már régen nem láttam, de akinek szeretnék egy emléket adni. Balthazar...

- Ez a Barát bizonyára nagyon alacsony származású, - gondolta magában Ascanio.

- Ismerem, az inasom volt! - jegyezte meg Ascanio. - Adjak neki talán két aranyat az ön nevében?

- Kevesebbet és mégis többet. Adja át neki ezt a gyűrűt, amely nem ér többet egy tallérnál.

A páduai a kezében latolgatta a gyűrűt.

- Igaza van, még annyit sem ér. Majd átadom neki, ha találkozom vele.

- Nem, Ascanio, - mondotta a Barát - ez a gyűrű nem maradhat sokáig idegen kézen. Ezt nyomban át kell adni!

- Annyira fontos ez a gyűrű? - kérdezte Ascanio gyanakodva.

- Nyugodtan halok meg, ha kezei között tudom.

- És ez elég Barát uram? - szavalta a páduai. - Hát végre is egy haldokló óhajtása szent.

Kinyújtotta kezét és átvette az erszényt.

- A viszontlátásra, - szólt - illetve talán inkább Isten vele!

XXXIV. *Limoeiró.*

Castelmelhor az egész éjszaka nem hunyta le szemét. Amíg két ügynöke eleget tett megbízásának s rabul ejtette a foglyokat, maga nyugtalanul várakozott az eredményre. A hosszú virrasztás alatt nem egyszer zavarta meg Alfons emléke. Mintha mindig maga előtt látta volna atyjának Jean de Souzának becsületes, nemes arcát. De ez a látomány most nem rendítette meg. Amit feltett magában, azt végrehajtotta. Legyőzte azt az utálatot, amelyet aljas és önmagáról megfélelkezett eljárása keltett benne, amikor egy védtelen, boldogtalan ember ellen támadt, aki királya volt.

Az Égbolt lovagjai visszatértek és jelentették Castelmelhornak, hogy vállalkozásuk sikerült. A királynő, az infáns és a Barát hatalmában voltak. Még hátra volt Vasconcellos, de hát vajjon számbajöhetett-e fivére? Castelmelhor biztos volt abban, hogy a siker most már nem siklik ki kezéből, összehívatta a huszonnégyek tanácsát és a főméltóságokat, akik sürgős esetekben az államrendeket helyettesítették. A xabrégasi palota szabad volt. Castelmelhor a tanácsstermet jelölte ki a gyűlés székhelyéül.

- Uram - szólt Conti, mielőtt Castelmelhor felkerekedett volna, - a Barát fogoly, de már voltak foglyok, akik kiszabadultak.

- Ez igaz! - válaszolta Castelmelhor.

- A holtak azonban - fejezte be Conti - nem szöknek ki sirjukból!

- Cselekedj belátásod szerint! - szólt Castelmelhor és hintójába szállva Limoeiróba hajtattott.

A zárkát, melyben az infáns és a királynő voltak bezárva egy vastag fal választotta el attól a sötét és levegőtlen odutól, melyben a Barát várta utolsó pillanatait. Ascanio távozása után a Barát a kemény padkára borult és mozdulatlanul feküdt. Az imént még bizott menekülési tervének sikerében, de most hirtelen csüggedés fogta el. Nem bizott Ascanio ígéretében és feltéve, hogy Ascanio át is adja a gyűrűt Baltazárnak, lesz-e annak eredménye? A hűséges szolga megérti-e az üzenet értelmét? Kitalálja-e a 13-as szám értelmét?

A halál, amely fenyegette, nemcsak az ő megsemmisítését jelentette, hanem befejezetlen műve pusztulását is. Tudta, hogy az ő halála végzetes hazája sorsára, melyben minden végleg elpusztul és összeomlik. Tehetetlen kétségbeesésében felugrott és mint egy örült kiabált, döngötte a falakat és nevéken szólította a börtönőröket és foglárokat, de senki sem hallotta szavát. Csak a királynő és az infáns figyeltek fel és azt gondolták, hogy a szomszéd cellában egy örült tombol.

Hajnal felé csak fokozódott gyötrelme. Ekkorra hívta össze a népet, mely a kolostor előtt várakozott. Most bizonyára ezrek ajkáról tör ki a kiáltás, valamennyien őt hívják...

Egyszerre lármás hangokat hallott a szomszéd cellából. Megfordult. A napvilág egy sugara behatolt a fal egy hasadéknál. Szemét a nyílásra tapasztotta, de semmit sem láthatott, mert a rés porral és piszokkal volt tele. Tőre hegyével kezdte tisztítani a hasadékat, mire megértette a hangokat.

- Csak ő egyedül tudott a tervükről - szólt az infáns - csak ő árulhatott el bennünket.

- És ha az egész világ vádolná is - felelte a királynő szilárd hangon - én felkelnék és szemébe vágnám mindenkinek: nem, Vasconcellos nem áruló!

- Izabella - mormogta a Barát - igen, valóságos királynő!

A királyi cella ajtaja most kinyílt és a Barát a kitágított résen át látta, hogy Castelmelhor belép. Kettőzött figyelemmel hallgatózott. A gróf végighaladt a királyi cellán, de büszkén hátravetett feje csak álarc volt, mely alatt alig tudta palástolni zavarodott szégyenét. Közeledtére az infáns elfordította arcát, viszont Izabella büszkén szembenézett vele. A gróf üdvözölte Izabellát, majd így szólt:

- Asszonyom, jól tudom, hogy gyűlöl engem, de nincs időnk, hogy kölcsönös megértéssel mérjük egymást végig és egyébként is sokkal magasabbban állok, semhogy megvetése felérhetne hozzám.

Castelmelhor meghajolt és az infáns felé fordulva folytatta:

- Fenség, ön felségsértést követett el. A királynő életét talán megvédheti az, hogy Lajos, Franciaország királya miatt nem mernek hozzányulni. De ez önre nem áll...

- Felettem a királyság rendjei ítélkezhetnek csak! - felelte az infáns. - Ha elítélnék, ellenkezés nélkül állom ki a büntetést. De egybe nem tudok belenyugodni, Castelmelhor, hogy egy ilyen hitvány ember áll előttem, mint te vagy!

- És ha a szabadságot kínálnám? - kérdezte hidegen a gróf.

- Ugy azt Don Pierre visszautasítaná! - válaszolta a királynő.

- Don Pierre elfogadná, - válaszolta hidegen Castelmelhor - mert még fiatal. Huszonkétéves korban vérpadon vagy egy börtön sötétjében meghalni, mégis csak szomorú sors.

A Barát összerázkódott erre a szemérmetlen fenyegetőzésre, de az infáns hitetlenül hallgatta Castelmelhor hetvenkedését.

- Ki merné a király testvérét meggyilkolni? - kérdezte.

Castelmelhor egész hosszában kiegyenesedett, majd kemény, határozott hangon a szemébe vágta:

- Én pedig azt kérdelem, ki meri itt magát a király testvérének nevezni? - Nincs többé király!

Az infáns és a királynő értetlenül néztek a grófra.

- Jobban mondva - folytatta Castelmelhor - Portugáliának más az ura és csak Don Simon de Vasconcellosnak van joga arra, hogy magát a király testvérének nevezze!

- Vasconcellos! - ismételte a királynő.

- Hát akkor mégis csak jól sejtettem, hogy egy követ fujnak, - mondotta Pierre keserű elégtétellel. - Két áruló, két hazug.

- Nem, nem, lehetetlen! - kiáltott fel Izabella.

- Vasconcellos nem cselekedhetett egyebet, szolgálnia kellett testvérét, - szólt kárörvendve Castelmelhor.

- Hazudsz! - hörgött a Barát, aki úgy érezte, hogy kinpadra van feszítve.

A királynő fájdalmasan lehajtotta a fejét. A Barát a királynő e mozdulatára elvesztette bátorságát és a földre rogyott.

- Igen, én vagyok a király! - kiáltotta gőgösen Castelmelhor.

Az infáns görcsös mozdulattal kapott oldalához, mintha kardot akart volna rántani.

- A vagdalkozás egészen feleslegesnek bizonyulna - szólt mosolyogva Castelmelhor. - Az ön élete a kezemben van. Csak tetszésemről függ, hogy egy óra múlva szabad ember lesz-e, vagy pedig hullá... Nem volna szíves, asszonyom, jó tanáccsal szolgálni férjeurának?

A királynő erre a szóra hirtelen felriadt révedezéséből. Csodálkozva mérte végig tekintetével előbb Castelmelhort, azután az infánst.

- Békés hajlandósággal léptem át ezt a küszöböt - szólt újra a gróf. - Don Pierre sértései sem tudják megváltoztatni elhatározásomat. Ha az infáns aláírja ezt a pergamentet, úgy a börtön kapui megnyílnak előtte.

Castelmelhor a királynőnek átnyújtotta az állam pecsétjével ellátott pergamentet.

- Lemondás a trónról! - szólt a királynő, miután átfutotta az irást. Majd így folytatta: - Kiváncsi, milyen tanácsot adok a férjemnek? Azt, hogy tudjon meghalni!

A Barát még mindig ott hevert börtöne padlóján. Leestében csuklyája hátracsuszott és látszott szenvedéstől eltorzult arca. Cellája zárában most egy kulcs csikordult meg. Az ajtó kinyílt, egy ember lépett be, aki tapogatózva nézett körül. Kezében meztelen kard volt. Mikor szeme megszokta a sötétet, észrevette a Barátot, hozzásietett és föléje hajolt. Egy másodpercig némán kémlelte, azután a szakállához nyult, mely a kéz érintésétől levált és egy fiatal arc lett láthatóvá. A jövevény arca sugárzott az örömtől.

- Ah, Vasconcellos?! Jól sejtettem. Lám hét év múlva is megismeri az ember azt, aki arcul ütötte!... Hét esztendő száműzetés után. A férfi, aki álarcot viselt, most tompa kacajt hallatott és így mormogott: Itt az ideje, hogy megbosszuljam magamat!

De hirtelen nyugtalan lett: Hátha már meghalt!? A Barát szívéhez hajolt.

- Még dobog! Legalább így én végzek vele!

Felkapta kardját, de mielőtt még belészurt volna, megütötte szemét a fénysugár, mely a szomszédos cellából hatolt át. Kiváncsian hajolt a réshez, melyen keresztül megpillantotta Castelmelhort, a királynőt és az infánst!

- No lám, az én hatalmas patrónusom nagyszerűen játssza a szerepét, - szólt. - Sejtelve sincsen arról, hogy mi játszódik le tőle három lépésnyi távolságban!

Megfordult és kardja hegyét a Barát szívére illesztette. Az acél hidegére felnyitotta szemét a Barát, de újra lehunyta, mert azt hitte, hogy valami torz látomány játszik vele. Az álarcos ember felkacagott.

- Azt hiszi, álmodik - dörmögte. - Nos ez lesz az utolsó lidércnyomása! - Azzal jól megmarkolta kardját, hogy teljes erejével beleszurja a Barát szívébe.

Olyan alaposan méreccsélte a helyet, hogy észre sem vette a mögötte támadt zajt. A zárka ajtaja félig kinyílt és a küszöbön Balthazár hatalmas alakja jelent meg:

- Tizenhárom! - kiáltott fel - ez az!

Balthazár egy homályos lámpával övében belépett a zárkába.

XXXV. *A Barát.*

A Barát tévedett, mikor nem számított Ascanio Macarone hűségére. Pedig éppen ez volt a legjobb küldönc, akire rábízhatta üzenetét. Mert a szép paduai lovag a legfecsegőbb természetű ember egész Portugáliában. Meg sem várta, hogy Balthazár kikérdezze, hogyan fogta el a Barátot, elmondott ő mindent magától és sehogysem értette, hogyan lehetséges az, hogy elbeszélése kellős közepén Balthazár egyszerre csak félrelökte és elrohant, miközben e titokzatos szavakat mormolta: tizenhárom!

- Megbolondult! - csodálkozott Ascanio.

Balthazár néhány perccel utóbb már a börtön kapuja előtt állt. A Barát nevének említésére minden cella-ajtó megnyílt előtte, de a Barátot seholy sem találta. Kérésére megmagyarázták, hogy melyik a tizenhármas szám. A foglár egy lámpát adott a kezébe és szerencsét kívánt, neki. De megjegyezte, hogy ez a zárka emberemlékezet óta üres. Balthazár éppen idejében érkezett. A lámpa réveteg fénye mellett megpillantotta a földön heverő Barátot és mellette egy embert, aki kardja hegyét a Barát szívének szegezte. Balthazár hatalmas ugrással az álarcos mellett termett. Ez magasra emelt kardjával szembefordult vele. Balthazárnál nem volt fegyver. De nem is volt rá szüksége. Egyetlen ütéssel kivédte ellenfele vágását, majd acélos szorítással kapta el az idegen nyakát. Az álarcos felhördült, azután csak csontjainak ropogása hallatszott. Egy élettelen test hullott le a földre.

A derék óriás fellélekzett. Azután kíváncsi volt, hogy kivel végzett és letépte az álarcot. A hullá arca rémesen el volt torzulva. De azért ráismert, megvetően fordult el tőle; - Conti! - mormogta.

A fal mögött, a királyi zárkában tovább folyt az izgalmas jelenet. Castelmelhor el akarta kerülni a gyilkosságot és mikor már érvei kifogytak, végre így szólt:

- Fenség, én a legjobb szívem szerint akartam önnel bánni. Végezzünk! Itt, e kapu mögött várnak embereim, akik feleslegessé teszik azt, hogy ön e pergamentet aláírja.

Ezzel felszakította az ajtót és nagy páthosszal kiáltotta: Tessék, itt láthatja őket!

Az infáns és a királynő szomoruan fordultak a kinyílt ajtó felé, de arcukon egyszerre mélységes csodálkozás ült ki. Castelmelhor is odatekintett és ajkán dühös átkozódás tört ki. A kapu elé rendelt fegyveres örök helyett a Barát jelent meg a küszöbön. Fejét büszkén hátra vetette és karját mellén keresztbefonta. Mögötte sötétlett a derék Balthazár herkulesi alakja.

- Ön van az én hatalmamban, gróf úr! - szólt a Barát és Castelmelhor felé lépett.

- Te?! Hát megint Te! - kiáltotta dűhtől tajtékozva a gróf.

Kirántotta a kardját, egy lépést tett a Barát felé, de Balthazár a szobába rontott és mögötte jött a foglár tizenkét fegyveres emberével. Castelmelhor lehajtotta fejét, érezte, hogy elveszett.

- Megmondtam önnek, Louis de Souza, hogy önből még gyilkos lesz! Csodálkozik ugy-e, hiszen minden intézkedést megtett... és joggal hihette, hogy én már halott vagyok. De az Isten óvja azokat, akik a királyért küzdenek és a királyi véért. Az ön cinkosa már hullá, ön pedig fogoly! Egy órá mulva ennek a börtönnek az ablakából hallhatja majd a nép örömujjongását, amint azt fogják kiáltani, hogy: Éljen Don Pedró király!

Az infáns, akit eddig az öröm és meglepetés némává tett, most odalépett hozzá:

- Főtisztelendő uram, - mondotta, - a korona fivéremé. Nincs hozzá jogom!

A Barát kiszakította a pergamentet Louis de Souza kezéből.

- Alfons lemondott a trónról, - szólt, - és ön fenség, törvényes utóda. Ha visszautasítaná, ez azt jelentené, hogy meghátrál egy nehéz feladat előtt.

A királynő e jelenet kezdete óta nyugtalan pillantással fürkészte a Barátot. Amíg az infáns habozott, Izabella a Baráthoz közeledett és halk hangon így szólt:

- Igaz lenne, hogy Vasconcellos áruló?

- Néhány perc múlva megtudja Felséged az igazat! - felelte a Barát komoly hangon. Majd Balthazar kíséreihez fordulva megszólalt:

- Castelmelhor gróf az állam foglya. Fejetekkel feleltek érte! Ha pedig felségtek most vissza óhajtanak térni a királyi palotába, kezeskedem, hogy semmiféle bántódás nem éri személyüket!

E szavak után mélyen meghajolt és eltávozott.

A xabregasi palota előtti téren ezalatt a tömeg türelmetlenül és izgatottan várta a késlekedő Barátot. Mikor végre megjelent, óriási ujjongásba törtek ki.

- A Barát! - hangzott mindenfelől. - Helyet a Barátnak, aki végre igazságot tesz és megszabadít bennünket zsarnokainktól.

- Castelmelhor fogoly! - harsogta a Barát, nagy nehezen utat törve magának. - Alfons elhagyta Portugáliát és új királytök lesz!

- Ön, tisztelendő atyánk! Ugy-e ön?! - kiáltotta a tömeg. És egyszerre tizezer torokból tört ki a mámoros rivalgás: - Éljen a király!

A huszonnégyes tanács tagjai, a főméltóságok, a polgárság rendjei, kiket Castelmelhor hívott egybe, már több mint egy órája ültek a tanácsteremben. Nagy nyugtalanság fogta el őket, mikor a tanácsterem ablakain keresztül látták az izgatott fenyegető magatartást tanúsító tömegét. Castelmelhor távollétében nem érezték magukat biztonságban. A terem hátsó részében már felsorakoztak a diszbe öltözött Égbolt lovagjai és Ascanio már készítette a zsebkendőt, amelyre rá akart térdelni Castelmelhor előtt, amikor királlyá kiáltják. Az egyik sarokban Fanshowe lord állt és elégedetten dörzsölte kezét. Meg volt győződve, hogy az angol uralom proklamálása csak percek kérdése. Mikor a tömeg a Barát nevét ordította, az egész gyülekezet felpattant helyéről.

- Az én derék bencésem közeledik! - szólt elégedetten a lord.

A Barát belépett. Szilárd léptekkel haladt végig a termen és az elnök emelvénye előtt megállt.

Erőtéljes hangon olvasta fel Alfons lemondási okmányát.

- És ki az utódja? - kérdezték mindenfelől.

A Barát az ablakhoz lépett és jelt adott. Egy második, még jobban mennydörgő ordítás hangzott fel a térről, úgyhogy az ablakok beléremegtek. Egy hintó haladt végig a tömeg között. A Barát egy karmozdulattal lecsitította a tomboló tömeget és visszatért az emelvényre. Tollat ragadott a kezébe és kitöltötte a lemondóokiraton üresen hagyott helyet.

- Uraim, - szólt, ujjával kimutatva az ablak alatt hullámzó tömegre. - Én vagyok az erősebb, akarnak-e engedelmeskedni?

- Kincset ér ez a Barát! - örvendezett lord Fanshowe.

A gyülekezet tagjai habozva nézték egymást.

- Nos? - kérdezte a Barát fenyegető hangon.

A tömeg abbeli türelmetlenségében, hogy nem látja vezetőjét, nagy zajba, kiáltásba tört ki, mire a gyülekezet habozása nyomban megszűnt.

- Engedelmeskedünk önnek! - szólt a huszonnégyek tanácsának elnöke.

A Barát fellépett az emelvény lépcsőjén, megragadta a bársony-párnát, melyen a királyi korona hevert, - mert Castelmelhornak volt gondja rá, hogy odavitesse - és átadta az elnöknek.

- Kövessenek, uraim! - szólt.

A tömeg felállott és nyomon követte.

- Vajjon miben töri a fejét? - kérdezte Fanshowe nyugtalanul.

Amikor a Barát a palota főbejáratához ért, éppen akkor szállott ki a királynő és az infáns a hintóból.

A Barát még egyszer mélységes csendben felolvasta a lemondási okiratot, de most már az üresen hagyott helyen Don Pierre de Braganza nevét említette. Azután átvette a koronát az elnök kezéből és az infáns fejére tette.

- Éljen Don Pedró... a király! - ujjongott a tömeg.

- Ezt ugyan nem nekem főzték! - mormogta csalódva és fájdalmasan a lord.

- Tisztelendő atyám, - szólt Pierre megindultan, - ha ön nem volna Isten szolgája, akkor a legkevesebb, amivel szolgálatát viszonzhatnám, az lenne, hogy miniszterelnökkömmé nevezném ki.

- Ezen ugyan nem mulik! - mosolygott a Barát és levetve a baráti csuhát, ragyogó lovagi öltözetben állt a tömeg előtt.

- Vasconcellos! - hangzott fel a csodálkozó kiáltás a tömeg ajkán és Pierre elképedve tett hátra egy lépést.

- Don Simon! - kiáltotta mosolyogva és elpirulva a királynő.

Lord Fanshowe arcán dühös és fájdalmas csalódás látszott, míg Ascanio megragadva a Barát csuháját, szenvedélyes csókkal halmozta el szegélyét és így szólt:

- Oh, hadd lehessek öfelségeiknek és önnek is legalázatosabb szolgája!

- Fenntartom kijelentéseimet és önt nevezem ki miniszterelnökkömmé! - ismételte meg az infáns.

- Én pedig köszönettel elfogadom a méltóságot! - válaszolta Simon de Vasconcellos. - Első hivatali ténykedésemként pedig ezennel feloszlatom az Égbolt lovagjainak nevetséges és haszontalan rendjét!

A nép viharosan tapsolt. Ascanio a földre vágta csillagos sapkáját, rátaposott és hangosan kiáltotta: Bravó! Nagyon helyes!

- Egyébként - folytatta Vasconcellos - értésére adom lord Richard Franshowenak, hogy már irtam királyi urának és tekintettel arra...

- Oh, már holnap utazom! - felelt Fanshowe lord, aki sietett félreállni.

- Vigasztalódjék lordságod, - szólt a páduai - mind a hárman együtt távoznak. Ön, a feleségem és én!

- Mit törődöm veled és a feleségeddel! - szólt dühösen Fanshowe.

- Oh emberi természetéből kivetkőzött atya! - hördült fel Ascanio. - Hiszen a feleségem az ön leánya!

- Arabella? - kérdezte élesen a lord.

- Igen, a drága Arabella, aki engem választott férjéül annyi ezer vetélytárs közül és így én is az ön dicső családjának tagjává váltam.

A lord két karja ernyedten hullott alá. Ez halálos csapás volt.

A király jóváhagyta Vasconcellos intézkedéseit. De Vasconcellosnak volt még egy szava.

- Egy kegyet kérek még felségedtől. Testvérem életét!

- Megadom!

- Köszönöm! Most pedig visszateszem felséged kezébe a reám ruházott méltóságot. Kötelességem másfelé szólít.

- Hogyan, elhagy bennünket? - kiáltotta csalódottan Izabella.

- Apám néz le rám, - válaszolta komoran Vasconcellos - kinek megfogadtam, hogy halálomig szolgálni fogok valakit!

- Isten önnel uram - mondotta könnyes szemekkel a királynő. És meghatva szoritotta meg a hűséges lovag kezét.

Vasconcellos távozott, a tömeg ünneplő kiáltása még hosszan zugott utána. Lassu léptekkel a folyóhoz ment, ahol az a hajó várakozott reá, amely Alfonst vitte magával. Ott belépett a királyi sátorba, odaült az alvó király lába elé, gyengéden megsimogatta, elrendezte párnáját és azután térdrehullva fohászkodott:

- Atyám, úgy érzem, megtartottam fogadalmamat!

- VÉGE. -